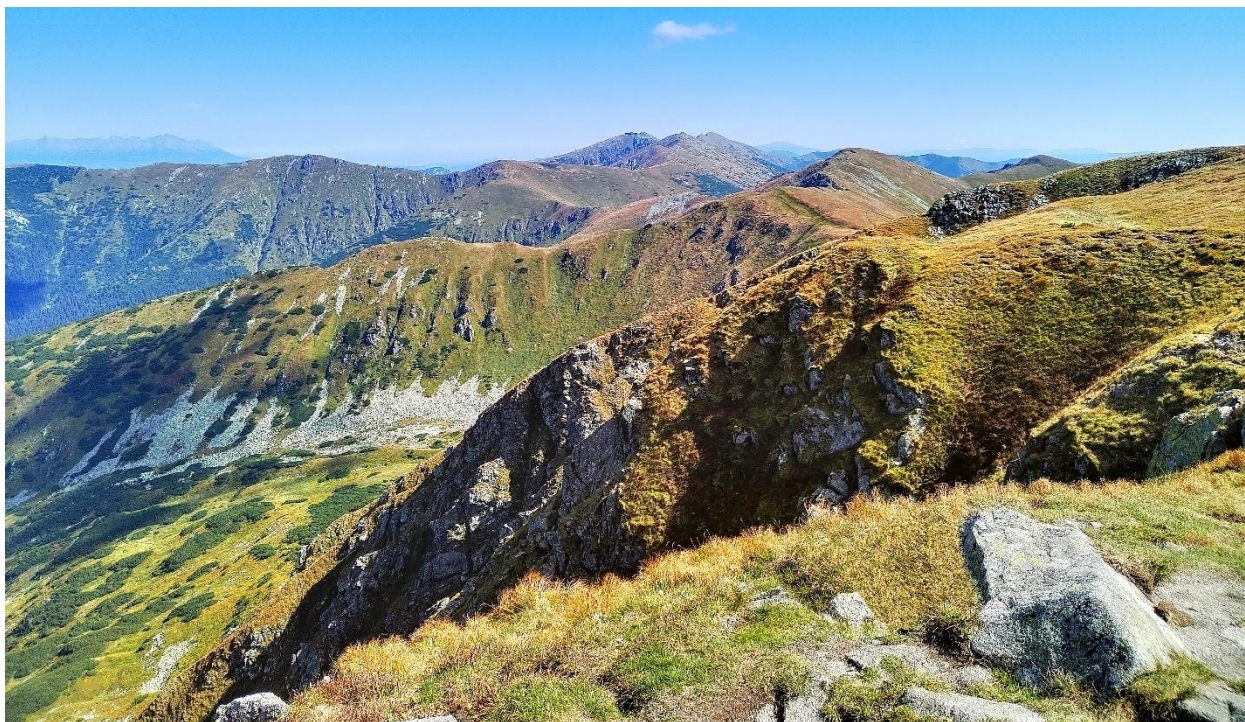


Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici



Projekt ochrany Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

(SKUEV0299 Baranovo, časť SKUEV0297 Brezinky, SKUEV0298 Brvnište, SKUEV0150 Červený grúň, SKUEV0061 Demänovská slatina, časť SKUEV0302 Ďumbierske Tatry, SKUEV0153 Horné lazy, SKUEV0059 Jelšie, SKUEV0301 Kopec, časť SKUEV0310 Kráľovohoľské Tatry, SKUEV0197 Salatín, SKUEV0154 Suchá dolina, SKUEV0300 Skribňovo, SKUEV0058 Tlstá, SKUEV0296 Turková, časť SKUEV0303 Alúvium Hrona a časť SKCHVU018 Nízke Tatry)



Obsah

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
1.1 Názov a kategória chráneného územia	4
1.2 Prekryv s inými chránenými územiaми a územiaми medzinárodného významu.....	4
1.3 Kategória chráneného územia podľa medzinárodných štandardov.....	17
1.4 Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma (dotknuté územnosprávne jednotky – kraj, okres, obec, katastrálne územie, dotknuté lesné celky)	19
1.5 Výmera chráneného územia a jeho ochranného pásma	36
2. PREDMET A CIELE OCHRANY	38
2.1 Vymedzenie predmetu ochrany a odôvodnenie ochrany	39
2.2 Zhodnotenie stavu predmetu ochrany a stanovenie cieľov ochrany	65
3. PODROBNOSTI O OCHRANE A VYUŽÍVANÍ ÚZEMIA	67
3.1 Vymedzenie zón a ekologicko-funkčných priestorov, podrobnosti o podmienkach územnej ochrany.....	67
3.2 Vymedzenie verejne prístupných častí územia a stanovenie možností ich využitia.....	101
4. NÁVRH RIEŠENIA SPÔSOBU A URČENIA VÝŠKY POSKYTNUTIA NÁHRADY ZA OBMEDZENIE BEŽNÉHO OBHOSPODAROVANIA	102
4.1. Identifikácia pozemkov, na ktorých dochádza k obmedzeniu bežného obhospodarovania a navrhovaná forma náhrady.....	102
4.2. Určenie predpokladanej výšky finančných prostriedkov na zabezpečenie náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa formy náhrady.....	106
5. NÁVRH TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA (OZNAČENIE CHRÁNENÉHO ÚZEMIA, JEHO ZÓN A OCHRANNÉHO PÁSM A PRÍSTUPOVÝCH MIEST DO CHRÁNENÉHO ÚZEMIA)	107
6. PREHĽAD ODBORNEJ LITERATÚRY A POUŽITÝCH ODBORNÝCH PODKLADOV	110
7. PRÍLOHY	116
7.1 Mapa vymedzenia chráneného územia a jeho ochranného pásma	118
7.2.1 Mapa prekryvov s územiaми európskej sústavy chránených území Natura 2000	119
7.2.2 Mapa prekryvu Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma so súčasne existujúcimi všetkými maloplošne chránenými územiaми.....	120
7.3.1 Mapa Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma so zachovanými maloplošne chránenými územiaми.....	121
7.3.1.1 Mapa navrhovaných zón národného parku.....	122
7.3.1.2 Mapa navrhovaných zón v priemete na súčasné hranice národného parku a jeho ochranného pásma (stav k roku 1997)	123
7.3.2 Mapa navrhovaných ekologicko-funkčných priestorov.....	124
7.4.1 Mapa predmetov ochrany - rastlinné druhy.....	125
7.4.2 Mapa predmetov ochrany - živočíšne druhy	126
7.4.3 Mapa predmetov ochrany – nelesné biotopy.....	127
7.4.4 Mapa predmetov ochrany – lesné biotopy	131
7.5 Mapa Kľudových zón.....	135
7.6 Mapa s vymedzením častí chráneného územia, kde sa starostlivosť o územie nezabezpečuje bežným obhospodarováním	136

<i>7.7 Mapa pozemkov podľa foriem vlastníctva vrátane prehľadu vlastníctva a podielu na výmere chráneného územia.....</i>	<i>137</i>
<i>7.8 Mapa technického vybavenia územia</i>	<i>138</i>

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Názov a kategória chráneného územia

Názov územia: **Národný park Nízke Tatry**, vyhlásený v r. 1978 a prevyhlásený v r. 1997 v kategórii národný park (ďalej aj „NP Nízke Tatry“, „národný park“ alebo „NP“). V projekte ochrany sa podľa § 19 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“ alebo „zákon“) navrhuje vyhlásenie zón národného parku a zmena jeho hranice, ako aj zmena ochranného pásma NP Nízke Tatry (ďalej aj „OP NP“).

Mapa vymedzenia NP a jeho ochranného pásma je v prílohe č. 7.1.

1.2 Prekryv s inými chránenými územiami a územiami medzinárodného významu

Názov pohoria zaviedol Dionýz Štúr (1860) v podobe Nižné Tatry (nem. die Niedere Tatra), bol preložený do maďarčiny so zmenou významu ako Alacsony Tátra, čo sa potom prenieslo aj do slovenského jazyka ako Nízke Tatry.

V období pred vyhlásením NP Nízke Tatry sa toto územie nazývalo aj Stredoslovenský prírodný park (autorský názov Dušana Kubínyho z roku 1963, ktorý nekorešpondoval a kategóriami chránených území podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. o štátnej ochrane prírody), Ďumbiersky národný park (návrh z rokov 1966 – 1967), Nízkotatranský národný park Slovenského národného povstania (návrh z rokov 1968 – 1969).

V roku 1978 bol Nariadením vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 119/1978 Zb. o Národnom parku Nízke Tatry zriadený a vyhlásený NP Nízke Tatry. Rozloha tohto u nás najväčšieho chráneného územia bola vymedzená na 205 085 ha vrátane jeho ochranného pásma. Z celkovej rozlohy národného parku tvorilo 123 990 ha ochranné pásmo a 81 095 ha vlastné územie národného parku.

Po prehodnotení stavu územia, najmä v súvislosti s novými majetkoprávnymi vzťahmi, bol vypracovaný návrh na úpravu hraníc národného parku a jeho ochranného pásma. Na základe nových skutočností bola Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 182/1997 Z. z. o Národnom parku Nízke Tatry stanovená nová výmera národného parku na **72 842 ha** a ochranného pásma NP na **110 162 ha**.

Vyhlásením zón národného parku dôjde k zmenám výmer územnej ochrany v prípade podielu území s 5. stupňom ochrany (zóna A) je v zmysle návrhu zonácie **29 125,57 ha** (32,88 %), so 4. stupňom ochrany (zóna B) **18 277,45 ha** (20,64 %), s 3. stupňom ochrany (zóna C) **40 650,04 ha** (45,90 %) a 2. stupňom ochrany (zóna D) **517,90 ha** (0,58 %) z celkovej výmery navrhovaného národného parku, ktorá predstavuje **88 570,96 ha**.

NP Nízke Tatry sa prekrýva so **42 existujúcimi územiami národnej sústavy chránených území** (v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z.), a to s 9 národnými prírodnými rezerváciami (ďalej len „NPR“), 20 prírodnými rezerváciami (ďalej len „PR“), 12 národnými prírodnými pamiatkami (ďalej len „NPP“) a 1 prírodnou pamiatkou (ďalej len „PP“). Celková výmera týchto chránených území predstavuje **13 517,07 ha** (vrátane výmery vyhlásených ochranných pásiem jednotlivých maloplošných chránených území (ďalej len „MCHÚ“) – prehľad je uvedený v *tabuľke č. 1*). Podiel existujúcich území v 5. stupni ochrany je v navrhovanom NP **12 814,00 ha** (15,67 %), v 4. stupni ochrany je **79,55 ha** (0,10 %) a v 3. stupni ochrany je **68 904,51 ha** (84,24 %). Po vyhlásení zón NP Nízke Tatry sa vyššie uvedené územia národnej sústavy

chránených území stanú súčasťou vyhlásených zón národného parku a vyhlásenie uvedených území bude zrušené s výnimkou jaskýň a NPR Hnilecká jelšina.

OP NP sa podľa návrhu zonácie prekrýva s **15 existujúcimi územiami národnej sústavy chránených území** (v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z.) a to s 6 PR, 6 chránenými areálmi (ďalej len „CHA“), 1 NPP a 2 PP. Celková výmera týchto chránených území predstavuje **397,93 ha** (prehľad je uvedený v *tabuľke č. 2*).

Podiel území s 5. stupňom ochrany v OP NP je **143,41 ha** (0,26 %), so 4. stupňom ochrany je **144,12 ha** (0,26 %), s 3. stupňom ochrany **3,68 ha** (0,01 %), zvyšných **54 587,90 ha** (99,47 %) je v 2. stupni ochrany z celkovej výmery, ktorá predstavuje **54 879,11 ha**.

V národnej databáze jaskýň je v geomorfologickom celku Nízke Tatry evidovaných 1207 jaskýň (stav aktuálny ku dňu 26.08.2025). Územie NP Nízke Tatry a jeho ochranné pásmo predstavuje jedno z najvýznamnejších a najznámejších krasových území na Slovensku a vyznačuje sa miestami s vysokou koncentráciou jaskynných biotopov. Nachádza sa tu najdlhší známy jaskynný systém na Slovensku (NPP Demänovské jaskyne – viac ako 50 km) a zároveň aj dosiaľ najhlbší známy jaskynný systém (Systém Hipmanove jaskyne s vertikálnym rozpätím 499 m). Ide o cenné a zároveň veľmi zraniteľné prírodné systémy, ktoré si z hľadiska ich ochrany vyžadujú zvýšenú pozornosť a osobitnú ochranu.

Značná časť NP Nízke Tatry, ako aj časť jeho ochranného pásma je **súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000**.

Chránené vtáčie územie (ďalej len „CHVÚ“) **SKCHVU018 Nízke Tatry** bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 189/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Nízke Tatry¹. Prekrýv s navrhovaným územím národného parku predstavuje rozlohu **81 798,06 ha** (3. – 5. stupeň ochrany) a s navrhovaným OP NP predstavuje rozlohu **14 437,62 ha** (2. stupeň ochrany).

Územia európskeho významu (ďalej len „ÚEV“), ktoré sú celé alebo časťou zahrnuté do vlastného územia NP Nízke Tatry a jeho ochranného pásma, a zároveň sú zaradené do nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu, sú vymenované v *tabuľke č. 3*.

Mapa prekryvov s územiami európskej sústavy chránených území Natura 2000 sú v prílohe č. 7.2.1 a **Mapa prekryvu Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma so súčasne existujúcimi všetkými maloplošne chránenými územiami** je v prílohe č. 7.2.2.

¹ <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/189/20100515>

Tabuľka č. 1: Prehľad MCHÚ, ktoré sú súčasťou NP Nízke Tatry (stav k 01.01.2026)

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera ¹ / Výmera ² (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
Barania hlava	Prírodná rezervácia	4.	13,40/13,40	Vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 1/2006 z 2.2.2006, ktorou sa vyhlasuje prírodná rezervácia	Ochrana zachovalých biotopov európskeho významu aktívne vrchoviská a rašeliniskové smrekové lesy a ohrozených a zriedkavých druhov národného významu.	1135
Brunovský vodopád	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	27,71/30,59	Uznesenie rady ONV v Liptovskom Mikuláši č. 106/80 z 27.6.1980 Vyhláška MŽP SR č. 293/1996 z 30.9.1996	Hlavnou hodnotou územia je ústredný objekt - mohutná, skalná, vápencová hrana, cez ktorú prepadáva vo forme vodopádu málovodný horský potôčik. Svojou výškou patrí medzi najvyššie vodopády na Slovensku.	223
Demänovská dolina	Národná prírodná rezervácia	5.	836,88/845,05	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 2771/73-OP z 24.4.1973	Rastlinné spoločenstvá lesných porastov reprezentujú fytoceózy trávnatých bučinových smrečín a smrekových kosodrevín. V drevinovom zložení prevláda <i>Pinus sylvestris</i> , menej sú zastúpené <i>Picea excelsa</i> a <i>Larix decidua</i> . Pozoruhodný výskyt <i>Globularia cordif.</i>	239
Demänovské jaskyne	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 293/1996 Z. z., ktorou sa uverejňuje zoznam chránených areálov a prírodných pamiatok a vyhlasujú sa národné prírodné pamiatky v Slovenskej republike	Účelom je zachovanie prírodných hodnôt. Demänovská ľadová jaskyňa, Demänovská jaskyňa Mieru, Demänovská jaskyňa Slobody spolu s Pustou jaskyňou tvoria jeden jaskynný systém, vyerodovaný ponor. riekou Demänovkou vo vápencoch stred. triasu, ktorá i dnes preteká cez mohutné priestory týchto jaskýň.	240
	Ochranné pásmo	Neuplatňuje sa	592/592,21	Ochranné pásmo Demänovských jaskýň bolo vyhlásené vyhláškou Krajského úradu životného prostredia Žilina č. 2/2009 z 25. 8. 2009 na rozlohe 592,3152 ha	V ochrannom pásme jaskyne neplatí stupeň ochrany, ale osobitné podmienky jeho ochrany sú definované v § 24 ods. 8, 9 a 10 zákona. Aktuálna dĺžka jaskynného systému Demänovských jaskýň je 51 480 m, pri vertikálnom rozpätí 194 m.	
Ďumbier	Národná prírodná rezervácia	5.	2043,76/ 2146,22	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 2769/1973-OP z 24.4.1973	Ochrana pásma lesov, kosodreviny, hôľ, skalných útvarov, rastlínstva, živočíšstva a celkového krajinného rázu územia v uzáveroch dolín Bystrá, Ludárová, Štiavnica a v ľadovcovom kotle Ďumbiera na vedecko-výskumné, náučno-exkurzné a turistické ciele.	246
Hnilecká jelšina	Národná prírodná rezervácia	5.	84,59/14,51	Výnos Ministerstva kultúry SSR č. 1160/1988-32 z 30.6.1988 o vyhlásení štátnych prírodných rezervácií.	Ochrana zachovalých zriedkavých spoločenstiev nivy Hnilca s výskytom chránených a ohrozených druhov flóry a fauny. Chránené územie leží v NP Nízke Tatry a NP Slovenský raj.	257

Projekt ochrany Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera ¹ / Výmera ² (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
<i>Jánska dolina</i>	Národná prírodná rezervácia	5.	1696,14/1 698,96	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 49/1984-32 z 30.4.1984 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácie.	Ochrana zachovalých lesných spoločenstiev s bohatstvom chránených druhov rastlín a živočíchov, krasových foriem vrátane najhlbších jaskýň Slovenskej republiky a typickej horskej krajiny NP Nízke Tatry na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.	280
<i>Jaskyňa mŕtvych netopierov</i>	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z. z. z 9.7.2001	Predmetom ochrany je vysokohorský, viacúrovňový jaskynný systém dlhý 21 512 m s vertikálnym rozpätím 324 m.	1359
<i>Jaskyňa zlomísk</i>	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z .z. z 9.7.2001	Predmetom ochrany je viacúrovňová jaskyňa s jazerami, dlhá 11 255 m s vertikálnym rozpätím 148 m.	1360
<i>Kozí chrbát</i>	Prírodná rezervácia	5.	37,43/36,90	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č.83/1993 z 23. marca 1993	Ochrana stabilného spoločenstva pôvodných porastov javorového alpského sutinového lesa na severozápadných a západných svahoch Kozieho chrbta so špecifickým druhovým zložením, vytvárajúcim prirodzenú drevnú líniu. Výskyt veľmi starých platanových lesov (<i>Acer pseudoplatanus</i>) a niektoré vzácne taxóny flóry.	834
<i>Martalúžka</i>	Prírodná rezervácia	5.	154,82/158,35	Všeobecne záväzná vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 2/1999 z 25.3.1999 o vyhlásení prírodnej rezervácie	Ochrana krajinársky hodnotného územia so skalným amfiteátrom a zachovalými živočíšnymi a rastlinnými spoločenstvami, ktoré sa viažu na prirodzené lesné spoločenstvá šiesteho a siedmeho vegetačného stupňa a subalpínske lúky.	1057
<i>Moštenické travertíny</i>	Prírodná pamiatka	4.	1,71/1,54	Uznesenie plenárneho zasadnutia ONV v Banskej Bystrici č.27/1981-ONV z 29.4.1981 VZV KÚ v B. Bystrici č. 6/2003 zo 4.3.2003	Predstavuje významný príklad najzachovalejšej časti monumentálnych travertínových terás, dokumentujúcich vývoj prírody v štvrtohorách, a významné nálezisko chránených druhov rastlín (<i>Lilium bulbiferum</i> , <i>Buphtalmum salicifolium</i> , <i>Corthusa matthioli</i> a iné) v národnom parku.	364
<i>Ohnište</i>	Národná prírodná rezervácia	5.	851,87/859,98	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 2770/1973-OP z 24.4.1973 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácie	Ochrana zaujímavých geomorfologických výtvorov, krasového systému, prirodzených lesných porastov pralesovitého charakteru, vedecky významných rastlinných a živočíšnych druhov a ich spoločenstiev na dolomitoch a dolomitických vápencoch.	367

Projekt ochrany Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera ¹ / Výmera ² (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
Okno	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z. z. z 9.7.2001	Ochrana významných geologických, geomorfologických, mineralogických a biotických hodnôt. Medzi jej najvzácnejšie zložky patria najmä jazerné formy sintrovej výplne, subteránna recentná fauna a vzácne fosílné a subfosílné pozostatky živočíchov. Predmetom ochrany je inaktívna fluviokrasová jaskyňa dlhá 2 855 m s vertikálnym rozpätím 110 m.	1363
Pod Latiborskou hol'ou	Národná prírodná rezervácia	5.	160,76	Rozhodnutie Komisie SNR pre školstvo a kultúru č. 30 z 21.8.1964, Vyhláška KÚŽP v Banskej Bystrici č. 7/2006 z 11.12.2006	Ochrana zachovalých biotopov európskeho významu: bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy. Územie na svahoch s južnou expozíciou v západnej časti Nízkych Tatier. Vedecký objekt pre potreby lesného hospodárstva.	380
		4.	0,47			
Pralesy Slovenska – Bystrá dolina	Prírodná rezervácia	5.	1182,85/1 183,59	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410), Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Kr 10 Kosodrevina (* 4070), Br 6 Brehové porasty deväťsilov (6430), Al 9 Vresoviská a spoločenstvá kričkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430), Sk 2 Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220). Biotopy národného významu: Ls 8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy, Al 6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade.	1287
Pralesy Slovenska – Holičná	Prírodná rezervácia	5.	32,01	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1299
Pralesy Slovenska – Hromisko	Prírodná rezervácia	5.	95,45	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1301

Projekt ochrany Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera ¹ / Výmera ² (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
				niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska		
<i>Pralesy Slovenska – Chmelínek</i>	Prírodná rezervácia	5.	316,96	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410). Biotop národného významu: Ls 8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy.	1302
<i>Pralesy Slovenska – Kolesová</i>	Prírodná rezervácia	5.	71,32	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotop európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410).	1308
<i>Pralesy Slovenska – Kozí chrbát</i>	Prírodná rezervácia	5.	107,62	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140).	1310
<i>Pralesy Slovenska – Kráľova hoľa</i>	Prírodná rezervácia	5.	186,88	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1311
<i>Pralesy Slovenska – Martalúžka</i>	Prírodná rezervácia	5.	20,19	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1321
<i>Pralesy Slovenska – Nemecká</i>	Prírodná rezervácia	5.	34,00	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotop európskeho významu: Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1323
<i>Pralesy Slovenska – Obrštín</i>	Prírodná rezervácia	5.	104,95	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotop európskeho významu: Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180). Biotop národného významu: Ls 8 Jedľové a jedľovo-smrekové lesy, Ls 6.1 Kyslomilné borovicové a dubovo-borovicové lesy.	1324
<i>Pralesy Slovenska – Príslop</i>	Prírodná rezervácia	5.	18,15	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú	Biotop európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čučoriedkové (9410).	1327

Projekt ochrany Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera ¹ / Výmera ² (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
				niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska		
Pralesy Slovenska – Ráztocká hoľa	Prírodná rezervácia	5.	331,82	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čuoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410), Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Al 5 Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa (6430).	1329
Pralesy Slovenska – Snožka	Prírodná rezervácia	5.	113,64	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180).	1337
Pralesy Slovenska – Špiglová	Prírodná rezervácia	5.	23,02	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140), Ls 9.1 Smrekové lesy čuoriedkové (9410), Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130).	1342
Pralesy Slovenska – Veľká Vápenica	Prírodná rezervácia	5.	64,75	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čuoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1346
Pralesy Slovenska – Zadná hoľa	Prírodná rezervácia	5.	142,71	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 9.1 Smrekové lesy čuoriedkové (9410), Ls 9.2 Smrekové lesy vysokobylinné (9410).	1351
Salatin	Národná prírodná rezervácia	5.	1192,99/1190,14	Úprava Ministerstva kultúry SSR č. 2958/1982-32 z 30.4.1982 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácie	Ochrana komplexu zachovalých prírodných hodnôt v západnej časti Nízkych Tatier. Vyznačuje sa pestrú geologickou stavbou, zaujímavým georeliéfom, prítomnosťou mnohých krasových foriem, floristickou pestrosťou s množstvom prealpínskych a dealpínskych druhov, endemitov i reliktov.	412
Skalka	Národná prírodná rezervácia	5.	2659,81/2 666,68	Všeobecne záväzná vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 5/1997 z 23.1.1997 o vyhlásení prírodnej rezervácie Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 112/1999 Z. z. z 3.5.1999	Ochrana ekosystémov horskej a vysokohorskej ľadovcovej, hrebeňovej a lúčnej krajiny v západnej časti Nízkych Tatier s výskytom významných floristických a faunistických prvkov. Centrum územia s úspešne introdukovaným * kamzíkom vrchovským tatranským (<i>Rupicapra rupicapra tatrica</i>)	1024

Projekt ochrany Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera ¹ / Výmera ² (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
Stanišovská jaskyňa	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 293/1996 Z. z., ktorou sa uverejňuje zoznam chránených areálov a prírodných pamiatok a vyhlasujú sa národné prírodné pamiatky v Slovenskej republike	Ochrana 1680 m dlhých jaskynných priestorov a chodieb, ktoré vyerodovala pozemná riečka Štiavnica vo vápenci str. triasu v 2 úrovniach. Vchod je vo výške 761 m n.m. Bola osídlená v stredoveku. Horné časti majú bohatú výzdobu. K jaskyni patrí i Malá Stanišovská jaskyňa. Predmetom ochrany je inaktívna fluviokrasová jaskyňa dlhá 3138 m.	428
Starý hrad	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z. z. z 9.7.2001	Predmetom ochrany je fluviokrasový jaskynný systém Hipmanove jaskyne (Starý hrad – Večná robota) s aktívnym vodným tokom, dlhý 7650 m s vertikálnym rozpätím 499 m. Najhlbšia jaskyňa na Slovensku.	1364
Štefanová	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z. z. z 9.7.2001	Predmetom ochrany je aktívna fluviokrasová jaskyňa dlhá 18 492 m s vertikálnym rozpätím 129 m.	1366
Štrosy	Prírodná rezervácia	5.	94,79/86,86	Všeobecne záväzná vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 15/1999 z 5.8.1999 o vyhlásení prírodnej rezervácie	Ochrana ojedinelého ostrovčekovitého výskytu kamenitých sutí v stredných polohách Slovenska ako významného ekosystému so špecifickými rastlinnými a živočíšnymi stanovišťami. Časť CHÚ leží v ochrannom pásme NP Nízke Tatry.	1065
Turková	Národná prírodná rezervácia	5.	106,10/100,15	Rozhodnutie Komisie SNR pre školstvo a kultúru č. 7282/65-osv./5 z 15.7.1965	Predstavuje zachovalé lesné spoločenstvá reliktného charakteru na vápenci (<i>Pinetum dealpinum</i> a <i>Fagetum dealpinum</i>). Územie bude využité ako vedecký objekt s možnosťou štúdia dlhodobej sukcesie rôznych biocenóz.	459
	Ochranné pásmo	4.	30,93/40,72			
Vrbické pleso	Národná prírodná pamiatka	5.	0,73/1,88	Uznesenie rady ONV v Liptovskom Mikuláši č. 47/75 z 28.3.1975	Predstavuje najvýznamnejší a najznámejší fenomén ľadovcového jazera v Nízkych Tatrách. Nachádza sa v nadmorskej výške 1113 m. Vznikla zatarasením doliny morénou. Najhlbšie miesto jazera je 8 m, časť jazera je zarastená vegetáciou. Má veľmi estetické prostredie, sú tu stopy pleistocénneho zaľadnenia. Najväčšie pleso v Nízkych Tatrách.	478
	Ochranné pásmo	4.	24,71/23,87			
Veľká Ľadová priepasť	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	-	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č.292/2001 Z.z. z 9.7.2001	Ochrana koróznej inaktívnej vertikálnej jaskyne, ktorá je hlboká 125 m a má stálu ľadovú výplň. Nachádza sa v Demänovských vrchoch v Nízkych - Ďumbierskych Tatrách.	1361

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera ¹ / Výmera ² (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
Zápoľná	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	-	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 292/2001 Z. z. z 9.7.2001	Predmetom ochrany je inaktívna koróznorútivá jaskyňa dĺhá 1870 m s vertikálnym rozpätím 59 m.	1369
Záskočská jaskyňa	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	-	Vyhláška MŽP SR č. 292/2001 Z. z. z 9.7.2001	Predmetom ochrany je fluviokrasový jaskynný systém Jaskyňa v Záskočí – Na predných s aktívnym vodným tokom, dĺžkou 5034 m a vertikálnym rozpätím 284 m.	1362

Tabuľka č. 2: Prehľad MCHÚ, ktoré sú súčasťou OP NP Nízke Tatry (stav k 01.01.2026)

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera1/ Výmera2 (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
Baranovo	Prírodná rezervácia	5.	15,83/14,25	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 83/1993 Z. z. z 23.3.1993	Chránené územie je pozoruhodné zachovanými pôvodnými lesnými spoločenstvami a vzácnymi biotopmi ohrozených a chránených živočíchov. Teplomilné stredomorské druhy sa tu nachádzajú na severnej hranici svojho areálu.	826
Brezinky	Chránený areál	4.	8,69/2,12	Vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 5/2007 z 19.4.2007	Ochrana zachovalých biotopov európskeho významu slatiny s vysokým obsahom báz, aktívne vrchoviská, prechodné rašeliniská a trasoviská, degradované vrchoviská schopné prirodzenej obnovy a vresoviská s výskytom chránených druhov rastlín a živočíchov.	1141
Breznianska skalka	Prírodná rezervácia	4.	11,85/11,62	Úprava MK SSR č. 3251/1981-32, z 30.6.1981 - Ú. od 1.7.1981, 4. stupeň o. - vyhláška KÚŽP v B. Bystrici č. 3/2005 z 9.3.2005 -	Ochrana fytogeograficky a dendrologicky významnej lokality duba zimného (<i>Quercus petraea</i>) v zachovalej porastovej formácii na vedeckovýskumné, náučné a kultúrno-výchovné ciele.	225
Brvnište	Chránený areál	4.	74,77/74,75	Vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 6/2006 z 27.11.2006	Ochrana zachovalých biotopov európskeho významu s exklávnym výskytom chráneného druhu * cyklámen purpurový fatranský (<i>Cyclamen fatrense</i>).	1137
Bystrianska jaskyňa	Národná prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	-	Úprava Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 9288/1972-OP z 28.12.1972 Vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 5/2005 z 8.12.2005	Predmet ochrany v ochrannom pásme - citlivé jaskynné geosystémy. Jaskyňa je vytvorená v strednotriasových vápencoch činnosťou podzemnej riečky Bystrianky na zlomových a puklinových plochách. Objavenie jaskyne - r. 1927, sprístupnenie - r. 1941. Dĺžka jaskynného systému Bystrianska jaskyňa – Nová jaskyňa je 3320 m, pri vertikálnom rozpätí 98 m.	232
	Ochranné pásmo	Neuplatňuje sa	104,16/106,66		V ochrannom pásme jaskyne neplatí stupeň ochrany, ale osobitné podmienky ochrany definované v § 24 ods. 8, 9 a 10 zákona č. 543/2002 Z. z.	
Demänovská slatina	Chránený areál	4.	1,66	Vyhláška KÚ v Žiline č. 2/2012 z 30.4.2012	Účelom vyhlásenia CHA a jeho ochranného pásma je zabezpečenie ochrany biotopov európskeho významu: Ra 6 Slatiny s vysokým obsahom báz (7230) a Vo 3 Prirodzené dystrofné stojaté vody (3160), druhov európskeho významu a druhov národného významu.	1208
	Ochranné pásmo	3.	5,43/3,68			

Projekt ochrany Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Názov CHÚ	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera1/ Výmera2 (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
Horné Lazy	Prírodná rezervácia	4.	34,29/32,88	Úprava MKSSR č. 3252/1981-32 z 30.6.1981 o vyhlásení chráneného náleziska	Ochrana teplomilnej flóry a fauny na lokalite lesostepného charakteru na vedecko-výskumné, kultúrno-výchovné ciele.	260
Jakub	Chránený areál	4.	12,70/12,44	Všeobecne záväzná vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 3/1999 z 25.3.1999	Ochrana teplomilných rastlinných a živočíšnych spoločenstiev s vysokou druhovou diverzitou na relatívne malom území. Výskyt mnohých ohrozených a chránených druhov živočíchov a rastlín predovšetkým z čeľade vstavačovitých.	1058
Jelšie	Prírodná rezervácia	5.	26,10/27,77	Úprava Ministerstvo kultúry Slovenskej socialistickej republiky č. 2777/1973-OP z 24.4.1973 o vyhlásení štátnej prírodnej rezervácie	Ochrana ojedinelého, uceleného a najzachovalejšieho komplexu spoločenstiev jaseňovej jelšiny v Liptovskej kotline, ktorý je vedecko-výskumným objektom.	290
Kopec	Chránený areál	4.	3,76	Vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 4/2008 z 30.7.2008	Ochrana zachovalých biotopov európskeho významu: Tr 1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (6210), Kr 2 Porasty borievy obyčajnej (5130), Pi 5 Pionierske porasty zväzu Alysso-Sedion albi na plytkých karbonátových a bázičných substrátoch (* 6110).	1153
Mačková	Prírodná rezervácia	5.	42,23/44,68	Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 83/1993 Z. z. z 23. marca 1993	Typické ukážky bukových a borovicových porastov na vápencovom podlaží vrátane vývojových štádií stepného a lesostepného charakteru, ako aj fragmenty sutinových spoločenstiev. Synúzia podrastu zahŕňa bohatý výskyt chránených a vzácných druhov rastlín.	838
Meandre Lúžňanky	Prírodná pamiatka	4.	1,74	Uznesenie pléna ONV v L. Mikuláši č.9/1988 z 30.6.1988 Nariadenie ONV v L. Mikuláši č. 9/1988 z 30.6.1988 VZV KÚ v Žiline č. 3/2003 z 12.6.2003	Ochrana geomorfologicky a krajinársky významnej lokality so zachovanými prírodnými meandrami potoka Lúžňanka v Nízkych Tatrách dôležitého z vedecko-výskumného a náučného a kultúrno-výchovného hľadiska.	352
Netopieria jaskyňa	Prírodná pamiatka	Neuplatňuje sa	-	§ 24 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z.	Dĺžka jaskyne je 57 m a je vyhlásená za verejnosti voľne prístupnú jaskyňu podľa § 24 ods. 18 zákona č. 543/2002 Z. z.	1146
Pralesy Slovenska – Flos	Prírodná rezervácia	5.	55,05	Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska	Biotopy európskeho významu: Ls 4 Lipovo-javorové sutinové lesy (* 9180), Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150), Ls 6.2 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Sk 1 Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210).	1298

Projekt ochrany Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

<i>Názov CHÚ</i>	Kategória	Stupeň ochrany	Výmera ¹ / Výmera ² (ha)	Vyhlasovací predpis	Predmet ochrany	Číslo v štátnom zozname
<i>Suchá dolina</i>	Chránený areál	4.	3,11	Vyhláška KÚ v Banskej Bystrici č. 5/2008 z 1.10.2008	Ochrana zachovalého prioritného biotopu európskeho významu Tr 1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte (6210).	1156

*Poznámka: Podľa § 24 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. sú všetky jaskyne PP, pričom najvýznamnejšie z nich môžu byť vyhlásené za NPP. Vyššie uvedené jaskyne - PP sú hodnotnejšie z hľadiska lokalizácie predmetov ochrany a preto sú uvedené v tabuľkách č. 1 a 2.

**Poznámka: Výmera ¹ výmera podľa vyhlasovacieho predpisu/ Výmera² aktualizovaná výmera podľa GIS (ha)

Mapa Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma so zachovanými maloplošne chránenými územiami je v prílohe č. 7.3.1.

Tabuľka č. 3: Prehľad ÚEV, ktoré sú celé alebo časťou zahrnuté do vlastného územia NP Nízke Tatry a jeho ochranného pásma (stav k 01.01.2026)

Názov ÚEV	Kód ÚEV	Súčasný stupeň ochrany	Navrhovaný stupeň ochrany po schválení zonácie NP Nízke Tatry	Celková výmera (ha)	Výmera v navrhovanom vlastnom území národnom parku (ha)	Výmera v navrhovanom OP NP (ha)
Alúvium Hrona	SKUEV0303	2., 3., 4.	C, OP (3., 2.)	485,52	0,55	-
Baranovo	SKUEV0299	2., 3., 4., 5.	5., 4., 3., 2.	861,83	-	861,83
Brezinky	SKUEV0297	4.	OP (4.)	8,95	-	2,09
Brvnište	SKUEV0298	4.	OP (4.)	75,45	-	75,45
Červený grúň	SKUEV0150	2., 3.	C, OP (3., 2.)	246,27	152,37	93,90
Demänovská slatina	SKUEV0061	4.	OP (4.)	1,67	-	1,67
Ďumbierske Tatry	SKUEV0302	2., 3., 4., 5.	A, B, C, D, OP (5., 4., 3., 2.)	44 125,94	37 448,63	6 675,69
Horné lazy	SKUEV0153	2., 4.	OP (4., 2.)	37,80	-	37,80
Jelšie	SKUEV0059	2., 4., 5.	OP (5., 4., 2.)	36,20	-	36,20
Kopec	SKUEV0301	4.	OP (4.)	3,76	-	3,76
Kráľovoľské Tatry	SKUEV0310	2., 3., 4., 5.	A, B, C, D, OP (5., 4., 3., 2.)	30 632,02	29 863,69	741,08
Salatín	SKUEV0197	2., 3., 5.	A, B, C, D (5., 4., 3., 2.)	3 361,84	3199,56	162,28
Skribňovo	SKUEV0300	3.	A, C (5.)	128,18	128,18	-
Suchá dolina	SKUEV0154	4.	OP (4.)	3,11	-	3,11
Tlstá	SKUEV0058	2., 3.	A, B, C, D (5., 4., 3., 2.)	292,46	279,47	13,00
Turková	SKUEV0296	2., 4., 5.	A, B, C, D (5., 4., 3., 2.)	403,42	390,92	12,49

1.3 Kategória chráneného územia podľa medzinárodných štandardov

NP Nízke Tatry bude po vymedzení zón zodpovedať manažmentovej kategórii chránených území podľa IUCN Národný park – kategória II. Tá je definovaná ako rozsiahle prírodné alebo prírode blízke územie, určené na ochranu veľkoplošných ekologických procesov spolu s množstvom druhov a ekosystémov charakteristických pre dané územie, ktoré zároveň dávajú možnosť pre uplatnenie duchovných, vedeckých, vzdelávacích, rekreačných zámerov, či pre návštevnosť, ktoré sú zlučiteľné s cieľmi ochrany územia. Predmetom ochrany v zmysle uvedenej definície sú v prípade NP Nízke Tatry ekosystémy listnatých, zmiešaných a ihličnatých lesov, skalných biotopov a mokradí. Rekreácia a oddych v tomto území budú založené predovšetkým na zážitku z vnímania prírody. Poznávanie prírody a krajiny ako súčasť programov pre návštevníkov a rekreácia sú hlavnou úlohou manažmentu takéhoto chráneného územia.

Časový odstup poskytne priestor na realizáciu cielených manažmentových opatrení vykonaných s úmyslom prinavrátenia autoregulačných prírodných procesov do človekom pozmenených území, ktoré v neskoršom období zabezpečia dosiahnutie obnovy prirodzených ekosystémov s nerušeným priebehom prírodných procesov najmenej na troch štvrtinách územia národného parku. Uvedený časový odstup v súčasnosti nie je možné určiť, ale predpokladáme, že po uplynutí 30 ročnej platnosti (v roku 2056, v čase aktualizácie tejto dokumentácie), sa stanoví časový horizont, za ktorý budú na troch štvrtinách územia zaručujúce nerušený priebeh prírodných procesov v národného parku.

Dôvodom priklonenia sa k dosiahnutiu kategórie II. je tendencia vývoja spoločnosti, ktorá spočíva v dlhodobom útlme hospodárenia na vidieku - zanechávaní obhospodarovaných území na sukcesiu. Ďalším argumentom pre zaradenie do kategórie národného parku je dlhodobý rastúci záujem verejnosti v nárokoch na voľnočasové aktivity spojené s pobytom v zachovalých územiach s vysokou prírodnoochanárskou hodnotou. Rovnako z ekonomického hľadiska sa potvrdzuje skutočnosť, že stúpajúca prestíž územia prináša vyšší záujem, ako aj finančný zisk, či rast HDP. Pri tejto úvahe vychádzame z poznatkov vyspelého sveta, kde sú územia v kategórii IUCN – V. / ekvivalent prírodného parku vo všeobecnosti hodnotené, ako územia s nižšou prestížou v porovnaní národnými parkami v kategórii II.

NP Nízke Tatry v dôsledku predchádzajúcej činnosti človeka v podobe lokálne intenzívnej hospodárskej činnosti sa približoval podľa kritérií IUCN ku kategórii V. – Chránená suchozemská krajina. Cielenu činnosťou predchádzajúcich generácií miestnych obyvateľov obhospodarujúcich územie bolo intenzívne využitie horských oblastí predovšetkým na poľnohospodárstvo - pre potreby pastvy hospodárskych zvierat, ktoré pozmenilo oblasť vtedajších lesov a vytvorilo hôľny charakter pozdĺž hlavného hrebeňa Nízkeho Tatier a jemu priľahlých menej sklonitých oblastí horského pásma.

Následne sa započala banská činnosť zasahujúca aj oblasť Nízkeho Tatier, ktorá ale nemala tak významný dopad na súčasný vzhľad krajiny v národnom parku. Jedným z najľahšie identifikovateľných antropických zásahov banskej činnosti do krajiny je osídľovanie vyššie položených oblastí – baníkmi. Ko príklad tohto dopadu je vznik banských osád, ako napr. Magurka v rámci katastrálneho územia (ďalej len „k. ú.“) obce Partizánska Ľupča, ktorá je začlenená do zóny D NP Nízke Tatry. Sprievodným javom banskej činnosti bola i ťažba dreva, ktorá spôsobila zmenu druhového zloženia lesov a ovplyvnenie reliéfu krajiny v blízkosti ťažísk.

Ďalším významným vplyvom bola cielená lesohospodárska činnosť, ktorá v novom miléniu nadobudla charakter aktívneho boja so škodlivými činiteľmi ako vietor, či biotickými (fyziologickými) škodlivými činiteľmi a zmenila ráz lesnej krajiny i vekové rozvrstvenie lesných

spoločenstiev. Spracovávaním kalamitnej drevnej hmoty sa opätovne zvýšil vplyv človeka, no je potrebné dodať, že štruktúra novovysadených lesov je podstatne prirodzenejšia ako lesy obnovované v minulosti. Súčasne platná legislatíva na úseku ochrany prírody a krajiny a lesníctva sa pričinila k odkloneniu od intenzívneho hospodárenia v chránenej lesnej krajine. Ďalším argumentom o dosiahnutí kategórie II. podľa kritérií IUCN je snaha o reguláciu návštevnosti najmä v citlivých územiach a obmedzenie činností negatívne ovplyvňujúcich kvalitu prírodného prostredia. V kontexte uvedených skutočností je možné pozorovať jasný cieľ podpory prirodzených procesov v predmetnom chránenom území, čo napĺňa definíciu rozsiahleho prírodného, alebo prírode blízkeho územia, určeného na ochranu veľkoplošných ekologických procesov spolu s množstvom druhov a ekosystémov charakteristických pre dané územie, ktoré zároveň dávajú možnosť pre uplatnenie duchovných, vedeckých, vzdelávacích, rekreačných zámerov, ako aj pre návštevnosť, ktoré sú zlučiteľné s cieľmi ochrany územia.

Predmetom záujmu je nielen biotopová ochrana v podobe listnatých, zmiešaných a ihličnatých lesov, skalných biotopov, mokradí a lúk, ale i druhová ochrana vzácných jedincov flóry a fauny. Môžeme hovoriť o synergickom efekte, kde sa v dôsledku ochrany živej zložky dosiahne zvýšenie ekologickej stability územia a adaptácie krajiny na zmenu prírodných podmienok v dôsledku klimatických zmien.

Samotná rekreácia návštevníkov tohto chráneného územia mimo zóny D bude spočívať v ďalšom rozvoji udržateľného cestovného ruchu, ako napr. oddych založený predovšetkým na zážitku z vnímania krás prírody. Poznávanie prírodných procesov v chránenej krajine bude primárnou úlohou národného parku spolu s podporou biodiverzity. Sekundárnym cieľom bude poskytnutie zachovaného prírodného prostredia pre potreby rekreácie návštevníkov chráneného územia.

Strategickým cieľom **NP Nízke Tatry** bude dosiahnutie 3 potencionálnych dolinových komplexov (Chmelienec, Hudrová, Lomnistá) v horizonte cca 50 rokov.

Súčasťou národného parku je lyžiarske stredisko Jasná Nízke Tatry, ktorého história sa datuje od konca 19. storočia. Prvá chata bola postavená v roku 1938 pri Vrbickom plese (súčasný vedľajší objekt pri Mikulášskej chate). Chata s prvou ubytovacou kapacitou v doline vytvorila podmienky pre vznik veľkej histórie pretekárskeho lyžovania v doline. Od 26. marca 1939 sa každoročne organizovala Veľká cena Demänovských jaskýň (VCDJ). Prvý úsek sedačkovej lanovky na Chopok bol uvedený do prevádzky v roku 1949 spolu s dvoma zjazdovými traťami (cez Priehybu nazvaná Pretekárska, druhá cez Vrbickú muldu nazvaná Spravodlivá). Spolu s Kvasničnikom boli vyhlásené za vysokohorské a rekreačné stredisko s názvom Osada Jasná.

Územie využívané na cestový ruch, turistiku a lyžovanie sa nariadením vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 119/1978 Zb. o Národnom parku Nízke Tatry stalo súčasťou NP Nízke Tatry. Vyhlásením územia, kde sa nachádzalo lyžiarske stredisko za národný park nebola športová a rekreačná činnosť v území utlmená a ďalej pokračovala aj výstavba nových športových zariadení (lanoviek a vlekov). Sedačka Von Roll zo severnej strany Chopku a dvojmiestna sedačka typu VR 101 tiež v licencií Von Roll z južnej strany Chopku boli v prevádzke až do roku 1997/1998. Prepojenie strediska Chopok sever a Chopok juh, bolo po „dožití“ sedačkových lanoviek od roku 2007 prepojené vlekmí. V súčasnosti hovoríme o jednom stredisku JASNÁ NÍZKE TATRY, ktoré je tak najväčším strediskom na Slovensku s najlepšimi prírodnými predpokladmi na lyžovanie a snowboarding. Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 182/1997 Z. z. o Národnom parku Nízke Tatry boli vyhlásené nové hranice národného parku. Lyžiarske stredisko Jasná bolo opäť zahrnuté do vlastného územia národného parku. Rozvoj strediska, rozmach turizmu a služieb má bezpochyby vplyv na rozvoj regiónu a zamestnanosť. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam je nutné existenciu

strediska prijať, rešpektovať a hľadať konsenzuálne riešenia vo vzťahu k ochrane prírody a krajiny umožňujúce ekologicky únosný a ekonomický rozvoj regiónu. Uvedené stredisko ostáva naďalej súčasťou národného parku s tým, že je začlenené do zóny D vlastného územia národného parku.

1.4 Vymedzenie chráneného územia a jeho ochranného pásma (dotknuté územnosprávne jednotky – kraj, okres, obec, katastrálne územie, dotknuté lesné celky)

Tabuľka č. 4: Súpis dotknutých územnosprávnych jednotiek na území NP Nízke Tatry (stav k 01.01.2026)

Kód kraja	Názov kraja	Kód okresu	Názov okresu	Kód obce	Názov obce	Kód k. ú.	Názov k. ú.
5	Žilinský kraj	505	Liptovský Mikuláš	510262	Liptovský Mikuláš	821179	Iľanovo
						847054	Ploštín
				510386	Demänovská Dolina	810304	Demänovská Dolina
				510408	Dúbrava	813401	Dúbrava
				510467	Hybe	820610	Hybe
				510564	Kráľova Lehota	828173	Kráľova Lehota
				510581	Lazisko	830895	Lazisko
				510696	Liptovské Kľačany	832553	Liptovské Kľačany
				510734	Liptovský Ján	832677	Liptovský Ján
				510858	Malužiná	835820	Malužiná
				510874	Nižná Boca	840785	Nižná Boca
				510904	Partizánska Ľupča	845400	Partizánska Ľupča
				510912	Pavčina Lehota	845671	Pavčina Lehota
				511099	Uhorská Ves	866369	Vislavce
				511129	Vážec	867527	Vážec
				511170	Východná	870862	Východná
				511188	Vyšná Boca	871184	Vyšná Boca
				511196	Závažná Poruba	872644	Závažná Poruba
				558281	Liptovská Porúbka	832448	Liptovská Porúbka
		508	Ružomberok	510629	Liptovská Lúžna	832413	Liptovská Lúžna
				510637	Liptovská Osada	832430	Liptovská Osada
				510661	Liptovská Štiavnica	832502	Liptovská Štiavnica
				510998	Ružomberok	853801	Ružomberok
				511005	Liptovské Sliače	856410	Liptovské Sliače
6	Banskobystrický kraj	601	Banská Bystrica	508471	Baláže	800619	Baláže
				508560	Donovaly	812641	Donovaly
				508616	Hiadef	816124	Hiadef
				508675	Brusno	819671	Brusno
				508764	Medzibrod	836605	Medzibrod
				508799	Moštenica	838586	Moštenica
				508802	Motyčky	838659	Motyčky
				508861	Podkonice	847411	Podkonice
				508896	Pohronský Bukovec	847836	Pohronský Bukovec
		603	Brezno	508446	Bacúch	800384	Bacúch
				508462	Beňuš	802689	Beňuš
				508489	Braváčovo	806145	Braváčovo
				508497	Brezno	806528	Brezno
				508535	Dolná Lehota	811572	Dolná Lehota
				508608	Heľpa	816019	Heľpa
				508624	Horná Lehota	817201	Horná Lehota
				508691	Jarabá	822213	Jarabá
				508705	Jasenie	822302	Jasenie
				508811	Mýto pod Ďumbierom	839175	Mýto pod Ďumbierom

				508829	Nemecká	839591	Nemecká
				508870	Pohorelá	847798	Pohorelá
				508900	Polomka	848051	Polomka
				508951	Ráztoka	851884	Ráztoka
				509043	Šumiac	861871	Šumiac
				509051	Telgárt	862436	Telgárt
				509124	Závadka nad Hronom	872563	Závadka nad Hronom
				557251	Bystrá	839159	Bystrá
7	Prešovský kraj	706	Poprad	523631	Liptovská Teplička	832537	Liptovská Teplička
				524026	Vernár	869228	Vernár
				524034	Vikartovce	869457	Vikartovce

Tabuľka č. 5: Súpis dotknutých územnosprávnych jednotiek na území OP NP Nízke Tatry (stav k 01.01.2026)

Kód kraja	Názov kraja	Kód okresu	Názov okresu	Kód obce	Názov obce	Kód k. ú.	Názov k. ú.
5	Žilinský kraj	505	Liptovský Mikuláš	510262	Liptovský Mikuláš	803286	Bodice
						810282	Demänová
						821179	Iľanovo
						847054	Ploštín
				510386	Demänovská Dolina	810304	Demänovská Dolina
				510408	Dúbrava	813401	Dúbrava
				510467	Hybe	820610	Hybe
				510564	Kráľova Lehota	828173	Kráľova Lehota
				510581	Lazisko	830895	Lazisko
				510696	Liptovské Kľačany	832553	Liptovské Kľačany
				510734	Liptovský Ján	832677	Liptovský Ján
				510793	Lubňa	833266	Kráľovská Lubňa
				510858	Malužiná	835820	Malužiná
				510874	Nižná Boca	840785	Nižná Boca
				510904	Partizánska Ľupča	845400	Partizánska Ľupča
				510912	Pavčina Lehota	845671	Pavčina Lehota
				511048	Svätý Kríž	859656	Svätý Kríž
				511099	Uhorská Ves	866369	Vislavce
				511129	Vážec	867527	Vážec
				511170	Východná	870862	Východná
				511188	Vyšná Boca	871184	Vyšná Boca
				511196	Závažná Poruba	872644	Závažná Poruba
		508	Ružomberok	558281	Liptovská Porúbka	832448	Liptovská Porúbka
				510629	Liptovská Lúžna	832413	Liptovská Lúžna
				510637	Liptovská Osada	832430	Liptovská Osada
				510661	Liptovská Štiavnica	832502	Liptovská Štiavnica
				510823	Ludrová	834084	Ludrová
				510998	Ružomberok	853801	Ružomberok
6	Banskobystrický kraj	601	Banská Bystrica	508438	Banská Bystrica	801101	Sasová
						801453	Kostiviarska
						866423	Uľanka
				508471	Baláže	800619	Baláže
				508560	Donovaly	812641	Donovaly
				508616	Hiadľ	816124	Hiadľ
				508675	Brusno	819671	Brusno
				508756	Lučatín	833657	Lučatín
				508764	Medzibrod	836605	Medzibrod
				508799	Moštenica	838586	Moštenica
				508802	Motyčky	838659	Motyčky
				508861	Podkonice	847411	Podkonice
				508896	Pohronský Bukovec	847836	Pohronský Bukovec

				508942	Priechod	849782	Priechod
				508985	Selce	854794	Selce
				509019	Staré Hory	858447	Staré Hory
				509035	Špania Dolina	861057	Špania Dolina
				557285	Nemce	801437	Nemce
		603	Brezno	508446	Bacúch	800384	Bacúch
				508462	Beňuš	802689	Beňuš
				508489	Braváčovo	806145	Braváčovo
				508497	Brezno	806528	Brezno
				508535	Dolná Lehota	811572	Dolná Lehota
				508608	Heľpa	816019	Heľpa
				508624	Horná Lehota	817201	Horná Lehota
				508691	Jarabá	822213	Jarabá
				508705	Jasenie	822302	Jasenie
				508811	Mýto pod Ďumbierom	839175	Mýto pod Ďumbierom
				508829	Nemecká	839591	Nemecká
				508853	Podbrezová	847216	Podbrezová
				508870	Pohorelá	847798	Pohorelá
				508900	Polomka	848051	Polomka
				508934	Predajná	849413	Predajná
				508951	Ráztoka	851884	Ráztoka
				509043	Šumiac	861871	Šumiac
				509051	Telgárt	862436	Telgárt
				509086	Valaská	866792	Valaská
				509094	Vaľkovňa	867314	Vaľkovňa
				509124	Závadka nad Hronom	872563	Závadka nad Hronom
				557251	Bystrá	839159	Bystrá
7	Prešovský kraj	706	Poprad	523631	Liptovská Teplička	832537	Liptovská Teplička
				523933	Štrba	861375	Štrba
				524026	Vernár	869228	Vernár
				524034	Vikartovce	869457	Vikartovce
				524107	Šuňava	840963	Nižná Šuňava
						871354	Vyšná Šuňava

NP Nízke Tatry sa rozprestiera na **31 lesných celkoch** (ďalej len „LC“, resp. LHC) a jeho ochranné pásmo na 28 LC, resp. LHC. Podrobnosti sú v tabuľkách č. 6a, 6b, 6c, 6d, 6e, 6f, 6g, 6h a 6i.

Tabuľka č. 6a: Užívatelia jednotiek priestorového rozdelenia lesa (JPRL) v NP Nízke Tatry v správe štátu

Vlastník	Užívateľ	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Štátny	LESY SR, š.p., OZ Horehronie	BEŇUŠ	927,712	2024-2033
		ĎUMBIER	777,306	2019-2028
		JASENIE	5305,942	2020-2029
		LESY ČERVENÁ SKALA	1514,797	2017-2026
		LESY TELGÁRT	1728,176	2017-2026
		POHORELÁ	2250,871	2024-2033
		POLOMKA	2171,085	2024-2033
		PREDAJNÁ	714,233	2019-2028
		BRUSNO	2263,461	2020-2029

Vlastník	Užívateľ	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
	LESY SR, š.p., OZ Poľana	SLOVENSKÁ ĽUPČA	1813,211	2020-2029
	LESY SR, š.p. , OZ Tatry	ČIERNY VÁH	3988,381	2024-2033
		DEMÄNOVÁ	349,067	2018-2027
		JAVORINKA	5478,943	2024-2033
		KRÁĽOVA LEHOTA	52,528	2024-2033
		LESY BENKOVO ŠTÁTNE I.	1411,441	2020-2029
		LESY NA LHC LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	3959,176	2019-2028
		LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	3267,634	2018-2027
		LIPTOVSKÝ JÁN	77,211	2024-2033
		MALUŽINA	5119,732	2024-2033
		MESTSKÉ LESY RUŽOMBEROK A INÝ	4,939	2018-2027
		NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	4,998	2024-2033
		SVARÍNKA	2221,382	2021-2030
		Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici	BRUSNO	824,768
	ČIERNY VÁH		443,244	2024-2033
	DEMÄNOVÁ		0,412	2018-2027
	ĎUMBIER		1795,909	2019-2028
	JASENIE		1181,776	2020-2029
	JAVORINKA		1002,304	2024-2033
	LESY NA LHC LIPTOVSKÁ TEPLIČKA		1005,755	2019-2028
	LESY TELGÁRT		993,563	2017-2026
	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK		169,352	2018-2027
	LIPTOVSKÝ JÁN		40,329	2024-2033
	PREDAJNÁ		1943,520	2019-2028
	SLOVENSKÁ ĽUPČA		232,369	2020-2029
	SVARÍNKA		398,270	2021-2030
Spolu štátni užívatelia			55 433,80 ha	

Tabuľka č. 6b: Užívatelia JPRL v NP Nízke Tatry v neštátnom vlastníctve

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Bačík Milan	DEMÄNOVÁ	4,062	2018-2027
	Beznáková Barbara, Ing.	DEMÄNOVÁ	15,557	2018-2027
	Bútora a Mrmus	DEMÄNOVÁ	0,158	2018-2027
	Bútora Pavol, Ing.	DEMÄNOVÁ	0,09	2018-2027
	DEVANA spol. s r. o.	DEMÄNOVÁ	64,416	2018-2027
	Dobák Ivan	DEMÄNOVÁ	8,262	2018-2027
	Hanták Marián Ing., PhD.	LIPTOVSKÝ JÁN	16,114	2024-2033
	Húsková Eva a spol.	DEMÄNOVÁ	6,286	2018-2027
	CHEMOSTAV, s.r.o.	DEMÄNOVÁ	0,22	2018-2027
	PS Nižná Hora Pavlova Ves	DEMÄNOVÁ	54,545	2018-2027

Vlastník	Užívateľia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
	KASE, s.r.o.	LIPTOVSKÝ JÁN	164,096	2024-2033
	Komposesorát a urbariát pozemkové spoločenstvo Kráľova Lehota	KRÁĽOVA LEHOTA	34,004	2024-2033
	Komposesorát, pozemkové spoločenstvo Dolná Lehota	JASENIE	14,873	2020-2029
		PREDAJNÁ	469,733	2019-2028
	Konská hlava s. r. o.	DEMÄNOVÁ	252,85	2018-2027
	Kresťanko Róbert, Mgr.	DEMÄNOVÁ	14,185	2018-2027
	Lehotský Tibor, PaedDr.	DEMÄNOVÁ	3,212	2018-2027
	Lesné pozemkové spoločenstvo v Liptovskej Tepličke	LPS LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	45,9	2014-2023
	Lesný komposesorát Partizánska Ľupča, s.r.o.	PARTIZÁNSKA ĽUPČA	5699,485	2018-2027
	LES-WOOD, s.r.o.	DEMÄNOVÁ	107,61	2018-2027
	LESY MESTA BREZNO, s.r.o.	MESTSKÉ LESY BREZNO-ČERTOVICA	1771,362	2019-2028
	Majitelia pôdy - pozemkové spoločenstvo Smrečany	LIPTOVSKÝ JÁN	468,434	2024-2033
	MALIARIK, s.r.o.	DEMÄNOVÁ	0,861	2018-2027
	Mestské lesy spol. s.r.o. Ružomberok	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	0,02	2018-2027
		MESTSKÉ LESY RUŽOMBEROK A INÝ	995,595	2018-2027
	Mrmus Ondrej, Ing.	DEMÄNOVÁ	0,184	2018-2027
	Obec Demänovská Dolina	DEMÄNOVÁ	1,048	2018-2027
	Obec Jasenie	JASENIE	1,603	2020-2029
	Palko Dušan	DEMÄNOVÁ	107,576	2018-2027
	PALU, s.r.o.	DEMÄNOVÁ	32,47	2018-2027
	Pasienkové pozemkové spoločenstvo Moštenica	SLOVENSKÁ ĽUPČA	3,401	2020-2029
	Pasienkovo-pozemkové spoločenstvo Pohronský Bukovec	BRUSNO	0,02	2020-2029
	Pozemkové spoločenstvo Bývalí urbarníci obce Východná	KRÁĽOVA LEHOTA	48,468	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarnístov Nižný Sliač - Laziská dolina	DEMÄNOVÁ	722,348	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Dúbrava	DEMÄNOVÁ	430,799	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Komposesorát BIELO-MARUŠOVÁ Liptovský Ján	LIPTOVSKÝ JÁN	383,326	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo Komposesorát Marcovská Liptovský Ján	LIPTOVSKÝ JÁN	1,215	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo majiteľov lesov Liptovská Štiavnica	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	573,129	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Mošnica	DEMÄNOVÁ	126,14	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Ploštín	DEMÄNOVÁ	585,148	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Podtureň	LIPTOVSKÝ JÁN	288,809	2024-2033
	Pozemkové spoločenstvo Svätôjanskej doliny v Liptovskom Petre	LIPTOVSKÝ JÁN	936,226	2024-2033

Projekt ochrany Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma

Vlastník	Užívateľia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
	Pozemkové spoločenstvo Urbár Demänová	DEMÄNOVÁ	36,541	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo urbáriátu v Lazisku	DEMÄNOVÁ	106,503	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo Urbáru Jasenie	JASENIE	9,711	2020-2029
	Pozemkové spoločenstvo v Bodiciach	DEMÄNOVÁ	265,022	2018-2027
	Pozemkové spoločenstvo vlastníkov súkromného lesa v Liptovskej Porúbke	LIPTOVSKÝ JÁN	130,661	2024-2033
		PROJEKT PSVSL LIPT. PORÚBKA	0,992	2018-2027
		PROJEKT PSVSL LIPT. PORÚBKA 2	1,284	2019-2028
	RE - ARCH a.s.	DEMÄNOVÁ	1,141	2018-2027
	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Hybe	KRÁČOVA LEHOTA	2,683	2024-2033
	SALATÍN, s.r.o.	DEMÄNOVÁ	50,932	2018-2027
	Spolok bývalých urbárikov pozemkové spoločenstvo Vyšná Boca	MALUŽINA	574,649	2024-2033
	STK Bratislava, a.s.	DEMÄNOVÁ	135,699	2018-2027
	Súkromní vlastníci v k.ú. Demänovská Dolina	DEMÄNOVÁ	0,656	2018-2027
	Súkromní vlastníci v k.ú. Lazisko	DEMÄNOVÁ	0,607	2018-2027
	Szentivány a spol.	LIPTOVSKÝ JÁN	28,198	2024-2033
	Šoltýssky komposesorát pozemkové spoločenstvo Liptovská Lúžna	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	141,673	2018-2027
	Šramka Štefan, RNDr.	DEMÄNOVÁ	0,006	2018-2027
	Šuránek Miroslav	DEMÄNOVÁ	37,33	2018-2027
	Šuránek Roman	DEMÄNOVÁ	118,581	2018-2027
	Tatry mountain resorts, a.s.	DEMÄNOVÁ	105,241	2018-2027
	TMP s. r. o.	DEMÄNOVÁ	0,053	2018-2027
	Urban Branislav a spol.	DEMÄNOVÁ	3,759	2018-2027
	Urbár a komposesorát pozemkové spoločenstvo Iľanovo	DEMÄNOVÁ	734,868	2018-2027
		LIPTOVSKÝ JÁN	46,903	2024-2033
	Urbár a komposesorát pozemkové spoločenstvo Pavčina Lehota,	DEMÄNOVÁ	412,822	2018-2027
	Urbár Kováčová - Sokolče, pozemkové spoločenstvo	DEMÄNOVÁ	0,357	2018-2027
	Urbár pozemkové spoločenstvo Lipt. Ján	LIPTOVSKÝ JÁN	160,28	2024-2033
	Urbár Vrbica, Pozemkové spoločenstvo	ČIERNY VÁH	0,455	2024-2033
		DEMÄNOVÁ	2225,478	2018-2027
	Urbár Závažná Poruba, p.s.	DEMÄNOVÁ	1065,333	2018-2027
		LIPTOVSKÝ JÁN	442,451	2024-2033
	Urbariát - pozemkové spoločenstvo Liptovská Lúžna	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	759,878	2018-2027
	Urbárske a pasienkové pozemkové spoločenstvo Pohorelá	LESY NA LHC LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	55,01	2019-2028

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Dovalovo	KRÁĽOVA LEHOTA	550,815	2024-2033
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Hybe	KRÁĽOVA LEHOTA	2193,903	2024-2033
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Likavka	DEMÄNOVÁ	56,012	2018-2027
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Liptovská Porúbka	LIPTOVSKÝ JÁN	1782,534	2024-2033
		PROJEKT DOPLNOK LC LIPT. JÁN	12,381	2014-2023
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Liptovský Peter	LIPTOVSKÝ JÁN	23,962	2024-2033
	Urbárske pozemkové spoločenstvo Vikartovce	LESY NA LHC LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	5,079	2019-2028
		NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	10,261	2014-2023
	Urbárske pozemkové spoločenstvo v Polomke	POLOMKA	41,253	2024-2033
	Urbársky spolok obce Nížná Boca, pozemkové spoločenstvo	MALUŽINA	438,45	2024-2033
	Vojtek Jakub, Ing.	DEMÄNOVÁ	0,208	2018-2027
	Zelinka Ján, Ing.	DEMÄNOVÁ	2,617	2018-2027
	Zimáni Ivo	DEMÄNOVÁ	0,215	2018-2027
Spolu neštátni užívatelia			27 227,287 ha	

Tabuľka č. 6c: Neznámi užívatelia JPRL v NP Nízke Tatry

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Neznámy obhospodarovateľ	LIPTOVSKÝ JÁN	7,908	2024-2033
		NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	1,417	2014-2023
		JAVORINKA	1,289	2024-2033
		LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	6,448	2018-2027
		SLOVENSKÁ ĽUPČA	18,955	2020-2029
		POHORELÁ	0,01	2024-2033
Spolu neznámi neštátni užívatelia			36,027 ha	

Tabuľka č. 6d: Sumárny údaj o užívatel'och JPRL v NP Nízke Tatry

Vlastník	Výmera (ha)
Spolu štátni užívatelia	55 433,80
Spolu neštátni užívatelia	27 227,29
Spolu neznámi neštátni užívatelia	36,027
Spolu lesné porasty	82 697,12

Tabuľka č. 6e: Užívatelia JPRL v OP NP Nízke Tatry v správe štátu

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Štátny	LESY SR, š.p. OZ Horehronic	BEŇUŠ	318,24062	2024-2033
		ĎUMBIER	769,3204	2019-2028
		JASENIE	86,71317	2020-2029
		LESY ČERVENÁ SKALA	5,17314	2017-2026
		POHORELÁ	471,40367	2024-2033
		POLOMKA	2647,17680	2024-2033
		PREDAJNÁ	1079,37567	2019-2028
	LESY SR, š.p. OZ Poľana	BANSKÁ BYSTRICA	803,00800	2019-2028
		BRUSNO	1098,27844	2020-2029
		SLOVENSKÁ ĽUPČA	2262,98400	2020-2029
		STARÉ HORY	2655,40657	2019-2028
	LESY SR, š.p. OZ Tatry	ČIERNY VÁH	971,92912	2024-2033
		DEMÄNOVÁ	399,20650	2018-2027
		KRÁĽOVA LEHOTA	110,42149	2024-2033
		LESY BENKOVO ŠTÁTNE I.	1551,02041	2020-2029
		LESY NA LHC LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	159,78102	2019-2028
		LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	1245,23474	2018-2027
		LIPTOVSKÝ JÁN	22,33907	2024-2033
		MALUŽINA	406,03952	2024-2033
		NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	1,10824	2024-2033
		PARTIZÁNSKA ĽUPČA	22,40004	2018-2027
		MESTSKÉ LESY RUŽOMBEROK A INÝ	0,00189	2018-2027
		Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici	BRUSNO	0,49227
	ČIERNY VÁH		0,93644	2024-2033
	PREDAJNÁ		0,90003	2019-2028
	SLOVENSKÁ ĽUPČA		0,13922	2020-2029
	ĎUMBIER		0,00245	2019-2028
	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK		0,00043	2018-2027
Spolu štátni užívatelia			17 089,034	

Tabuľka č. 6f: Užívatelia JPRL v OP NP Nízke Tatry v neštátnom vlastníctve

Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
AGRO-HL, s.r.o., IČO: 53038312	ĎUMBIER	1,112	2019-2028
	PREDAJNÁ	12,802	2019-2028
AGRO-SILVA, s.r.o., IČO: 47586451	KRÁĽOVA LEHOTA	112,357	2024-2033
Alexy Filip	DEMÄNOVÁ	0,010	2018-2027
Babková M. a spol.	DEMÄNOVÁ	0,631	2018-2027
Barbierik Juraj	JASENIE	0,500	2020-2029

Užívateľia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Bauza Erich, Ing.	PREDAJNÁ	1,345	2019-2028
Barcal Marián	DEMÄNOVÁ	0,009	2018-2027
Bebko Cyril a Marika	DEMÄNOVÁ	21,476	2018-2027
Beznáková Barbara, Ing.	DEMÄNOVÁ	11,898	2018-2027
Brabencová Eugenia, Ing., rod. Lehotsk	KRÁĽOVA LEHOTA	90,560	2024-2033
Bývalí urbárnici a komposesoráti, vlastníci lesa - pozemkové spoločenstvo Liptovské Kľačany, IČO: 37975161	DEMÄNOVÁ	64,454	2018-2027
Cencer Miroslav	PREDAJNÁ	9,634	2019-2028
Ceter, s.r.o., IČO: 47909064	PREDAJNÁ	16,518	2019-2028
Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku Liptovská Porúbka, IČO: 3193320	LIPTOVSKÝ JÁN	17,042	2024-2033
Čellárová Anna	PREDAJNÁ	1,385	2019-2028
Danovič Peter	DEMÄNOVÁ	0,041	2018-2027
Demian Svetozár, Ing.	PREDAJNÁ	5,403	2019-2028
Devečka Vladimír, Ing.	DEMÄNOVÁ	0,008	2018-2027
Dobák Ivan	DEMÄNOVÁ	1,998	2018-2027
Dodoková Viera	JASENIE	0,792	2020-2029
Drevoprodukt BB s.r.o., IČO: 51748452	PREDAJNÁ	19,502	2019-2028
Družstvo NOVOLESY ŠUMIAC, IČO: 36642096	NEŠTÁTNE – ČERVENÁ SKALA, TELGÁRT	233,560	2024-2033
Dundee Developments s.r.o., IČO: 36615081	DEMÄNOVÁ	0,051	2018-2027
ECAV Lipt. Ján	LIPTOVSKÝ JÁN	12,242	2024-2033
Engliš Marián, Ing.	JASENIE	0,626	2020-2029
Fekiač Karol	JASENIE	0,282	2020-2029
Flosník Adam	PREDAJNÁ	8,912	2019-2028
Gábor Juraj	NEŠTÁTNE – ČERVENÁ SKALA, TELGÁRT	2,065	2024-2033
	PROJEKT ŠUMIAC	0,413	2017-2023
Gašperík Juraj, Ing., CSc.	KRÁĽOVA LEHOTA	2,098	2024-2033
Gibala Tomáš	PREDAJNÁ	4,278	2019-2028
Glemba Ján	PREDAJNÁ	5,668	2019-2028
Glemba Michal a spol.	PREDAJNÁ	9,919	2019-2028
Gregorová Alžbeta	STARÉ HORY	0,643	2019-2028
Guoth Miroslav	DEMÄNOVÁ	72,068	2018-2027
Hazucha Radislav	DEMÄNOVÁ	2,412	2018-2027
Hazucha Radislav a spol.	DEMÄNOVÁ	16,597	2018-2027
Hazucha Teofil	DEMÄNOVÁ	3,335	2018-2027
Hazucha Teofil a spol.	DEMÄNOVÁ	0,031	2018-2027
Hegeduš Vincent, Mgr.	BANSKÁ BYSTRICA	6,096	2019-2028
	SLOVENSKÁ ĽUPČA	72,008	2020-2029
Hlásnik Karol	PREDAJNÁ	11,882	2019-2028
Horvátová Zlatica	JASENIE	0,963	2020-2029
Hôrčík Ján	JASENIE	4,821	2020-2029
Hrdinová Božena, PaedDr., rod. Ruskov	STARÉ HORY	3,919	2019-2028
Húlek Ján a spol.	DEMÄNOVÁ	5,699	2018-2027

Užívateľia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Humený a Vyšňan	DEMÄNOVÁ	22,419	2018-2027
Humený Mário, Ing.	DEMÄNOVÁ	6,573	2018-2027
Cheben Ján, Ing.	DEMÄNOVÁ	88,468	2018-2027
CHEMOSTAV, s.r.o., IČO: 36445941	DEMÄNOVÁ	2,914	2018-2027
Chytilová Anastázia, Ing.	KRÁĽOVA LEHOTA	11,473	2024-2033
Ing. Štefan Čajka - LESOS, IČO: 34842942	DEMÄNOVÁ	18,862	2018-2027
Ivan Ľudovít, Mgr.	PREDAJNÁ	1,907	2019-2028
Jakubec Jozef	JASENIE	0,869	2020-2029
Jakubec Peter	JASENIE	1,927	2020-2029
Jurkovič Ľubomír	DEMÄNOVÁ	0,006	2018-2027
Kelovská Viera a spol.	DEMÄNOVÁ	2,518	2018-2027
Kmeťová Zuzana	JASENIE	2,997	2020-2029
Kňazovický Andrej, Bc.	JASENIE	1,662	2020-2029
	PREDAJNÁ	0,312	2019-2028
Kohútik Ján	PREDAJNÁ	0,446	2019-2028
Kollár Marek a Jaroslava	KRÁĽOVA LEHOTA	0,388	2024-2033
Komár Ervín a spol.	DEMÄNOVÁ	3,284	2018-2027
KOMO-ZP s.r.o., IČO: 36053511	BRUSNO	185,915	2020-2029
Komposesorát a urbariát pozemkové spoločenstvo Kráľova Lehota, IČO: 00630781	KRÁĽOVA LEHOTA	503,344	2024-2033
Komposesorát, pozemkové spoločenstvo Dolná Lehota, IČO: 37823761	PREDAJNÁ	750,903	2019-2028
Kordíková Elena	JASENIE	2,682	2020-2029
Kováč Ján	JASENIE	7,506	2020-2029
Kováč Marián	DEMÄNOVÁ	0,001	2018-2027
Kučera Peter	ĎUMBIER	2,017	2019-2028
Lehotský Tibor, PaedDr.	DEMÄNOVÁ	3,892	2018-2027
Lesné pozemkové spoločenstvo v Liptovskej Tepličke, IČO: 31954073	LPS LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	934,332	2024-2033
Lesný komposesorát Partizánska Ľupča, s.r.o., IČO: 31624090	PARTIZÁNSKA ĽUPČA	1670,968	2018-2027
LES-WOOD, s.r.o., IČO: 45896615	DEMÄNOVÁ	9,535	2018-2027
LESY MESTA BREZNO, s.r.o., IČO: 36027537	MESTSKÉ LESY BREZNO-ČERTOVICA	1888,204	2019-2028
Lipták Miroslav	KRÁĽOVA LEHOTA	1,466	2024-2033
Macháček Marek, Ing.	PREDAJNÁ	4,273	2019-2028
Majer Miroslav, Ing.	JASENIE	7,246	2020-2029
Majeríková Zuzana	PREDAJNÁ	2,394	2019-2028
Malček Michal	PREDAJNÁ	2,842	2019-2028
Marcinová Mária	PREDAJNÁ	4,651	2019-2028
Mestské lesy spol. s.r.o. Ružomberok, IČO: 31603271	MESTSKÉ LESY RUŽOMBEROK A INÝ	691,269	2018-2027
Mičuda Dušan, Ing.	DEMÄNOVÁ	8,586	2018-2027
Milatová Janeta	JASENIE	2,301	2020-2029
Mistrík Ján	JASENIE	5,391	2020-2029
Mižda František a spol.	NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	2,927	2024-2033

Užívateľia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Nahálka Vladimír	DEMÄNOVÁ	0,453	2018-2027
Noge Martin, Ing.	DEMÄNOVÁ	25,365	2018-2027
Obec Brusno, IČO: 00313491	BRUSNO	7,507	2020-2029
Obec Horná Lehota, IČO: 00313441	ĎUMBIER	4,924	2019-2028
	PREDAJNÁ	43,443	2019-2028
Obec Jasenie, IČO: 00313521	JASENIE	43,451	2020-2029
Obec Podkonice, IČO: 00313670	SLOVENSKÁ ĽUPČA	29,520	2020-2029
Obec Šumiac, IČO: 00313866	NEŠTÁTNE – ČERVENÁ SKALA, TELGÁRT	91,904	2024-2033
Obladan Ján	JASENIE	0,768	2020-2029
Osadský urbársky spolok, pozemkové spoločenstvo Liptovská Osada, IČO: 42386276	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	69,943	2018-2027
Ostrožlíková Jarmila	DEMÄNOVÁ	0,004	2018-2027
Palko Dušan	DEMÄNOVÁ	26,892	2018-2027
Palovič Boris	DEMÄNOVÁ	0,037	2018-2027
Palovičová Marta, Ing.	DEMÄNOVÁ	0,037	2018-2027
Pánik Bohdan	BANSKÁ BYSTRICA	4,076	2019-2028
Pasienkové pozemkové spoločenstvo Moštenica, IČO: 42306850	SLOVENSKÁ ĽUPČA	68,864	2020-2029
Pasienkové pozemkové spoločenstvo v Podkoniciach, IČO: 00631493	SLOVENSKÁ ĽUPČA	55,922	2020-2029
Pasienkovo-pozemkové spoločenstvo Pohronský Bukovec, IČO: 37953516	BRUSNO	8,305	2020-2029
Peniak a spol. s.r.o., IČO: 36634069	ĎUMBIER	4,305	2019-2028
Pethô Miroslav a spol.	DEMÄNOVÁ	6,395	2018-2027
Pet'ko Milan	JASENIE	0,793	2020-2029
Petrik Ondrej, Ing.	PREDAJNÁ	1,169	2019-2028
Pikulová Oľga	PREDAJNÁ	1,974	2019-2028
Poľnohospodárske družstvo Š u m i a c, IČO: 00153630	NEŠTÁTNE – ČERVENÁ SKALA, TELGÁRT	17,098	2024-2033
Pozemkové a pasienkové spoločenstvo Baláže, IČO: 37897179	SLOVENSKÁ ĽUPČA	27,524	2020-2029
Pozemkové spoločenstvo - urbárske združenie Kynceľová, IČO: 31936342	SLOVENSKÁ ĽUPČA	39,457	2020-2029
Pozemkové spoločenstvo Bývalí urbarialisti obce Východná, IČO: 00629588	KRÁĽOVA LEHOTA	81,182	2024-2033
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov Nižný Sliač - Laziská dolina, IČO: 00621331	DEMÄNOVÁ	286,210	2018-2027
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbárikov Ľubeľa, IČO: 17057914	DEMÄNOVÁ	553,953	2018-2027
Pozemkové spoločenstvo Dúbrava, IČO: 17058597	DEMÄNOVÁ	843,178	2018-2027
Pozemkové spoločenstvo Hiadeľ, IČO: 42197694	BRUSNO	56,644	2020-2029
Pozemkové spoločenstvo Kalište, IČO: 42190860	SLOVENSKÁ ĽUPČA	17,901	2020-2029
Pozemkové spoločenstvo Komposesorát BIELO-MARUŠOVÁ Liptovský Ján, IČO: 17065771	LIPTOVSKÝ JÁN	1,643	2024-2033
Pozemkové spoločenstvo Komposesorát Marcovská Liptovský Ján, IČO: 42347131	LIPTOVSKÝ JÁN	164,203	2024-2033
Pozemkové spoločenstvo majiteľov lesov Liptovská Štiavnica, IČO: 00630331	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	455,308	2018-2027

Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Pozemkové spoločenstvo Matejovo, IČO: 42350352	DEMÄNOVÁ	20,829	2018-2027
Pozemkové spoločenstvo Mošnica, IČO: 42387922	DEMÄNOVÁ	15,247	2018-2027
Pozemkové spoločenstvo NEMČAN, IČO: 42315263	SLOVENSKÁ LUPČA	62,699	2020-2029
Pozemkové spoločenstvo pasienkárov Heľpa, IČO: 17065798	POHORELÁ	125,057	2024-2033
Pozemkové spoločenstvo Ploštín, IČO: 14225794	DEMÄNOVÁ	64,359	2018-2027
Pozemkové spoločenstvo Svätajánskej doliny v Liptovskom Petre, IČO: 31941711	LIPTOVSKÝ JÁN	57,284	2024-2033
Pozemkové spoločenstvo Telgárt, IČO: 35646136	NEŠTÁTNE – ČERVENÁ SKALA, TELGÁRT	160,206	2024-2033
Pozemkové spoločenstvo Urbár Demänová, IČO: 42386977	DEMÄNOVÁ	3,919	2018-2027
Pozemkové spoločenstvo Urbár Štrba, IČO: 42380022	NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	0,200	2024-2033
Pozemkové spoločenstvo Urbár Vyšná Šuňava, IČO: 42341345	NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	0,244	2024-2033
Pozemkové spoločenstvo urbarialistov Heľpa, IČO: 17065780	POHORELÁ	139,016	2024-2033
Pozemkové spoločenstvo urbariátu v Lazisku, IČO: 42388376	DEMÄNOVÁ	98,546	2018-2027
Pozemkové spoločenstvo Urbáru Jasenie, IČO: 45022151	JASENIE	199,124	2020-2029
Pozemkové spoločenstvo urbáru občanov obce Liptovské Sliache, IČO: 00631973	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	612,137	2018-2027
Pozemkové spoločenstvo v Bodiciach, IČO: 42068428	DEMÄNOVÁ	23,503	2018-2027
Pozemkové spoločenstvo vlastníkov súkromného lesa v Liptovskej Porúbke, IČO: 37910973	LIPTOVSKÝ JÁN	45,808	2024-2033
Pribilincová Zuzana	DEMÄNOVÁ	0,007	2018-2027
Pšenčíková Anna, PhDr.	JASENIE	0,219	2020-2029
Puš Štefan	PREDAJNÁ	7,702	2019-2028
Refková Mária	POHORELÁ	0,746	2024-2033
Rímskokatolícka cirkev, farnosť Brusno, IČO: 31939007	BRUSNO	89,419	2020-2029
Rímskokatolícka cirkev, farnosť Hybe, IČO: 31920705	KRÁĽOVA LEHOTA	7,000	2024-2033
Rímskokatolícka cirkev, farnosť Liptovská Teplička, IČO: 31999735	NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	9,354	2024-2033
Rímskokatolícka cirkev, farnosť Liptovské Kľačany, IČO: 31920772	DEMÄNOVÁ	38,169	2018-2027
Rímskokatolícka cirkev, farnosť Liptovský Ján, IČO: 31920811	LIPTOVSKÝ JÁN	20,382	2024-2033
Rímskokatolícka cirkev, farnosť Malužiná, IČO: 31920896	MALUŽINA	11,044	2024-2033

Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Rímskokatolícka cirkev, farnosť Medzibrod, IČO: 31938574	BRUSNO	2,161	2020-2029
Rímskokatolícka cirkev, farnosť Podkonice, IČO: 31938566	SLOVENSKÁ ĽUPČA	51,011	2020-2029
Rímsko-katolícka cirkev, farnosť Predajná, IČO: 31938884	JASENIE	4,519	2020-2029
Rončáková Anna	JASENIE	0,332	2020-2029
Rybár Alojz	PREDAJNÁ	3,880	2019-2028
Rybár Ľubo	PREDAJNÁ	0,731	2019-2028
Rybár Ľuboš	PREDAJNÁ	0,034	2019-2028
Sabol Ján, Ing.	PREDAJNÁ	0,420	2019-2028
SALATÍN, s.r.o., IČO: 36010332	DEMÄNOVÁ	323,816	2018-2027
Sanitra Michal	JASENIE	0,818	2020-2029
Sekáčová Janka	JASENIE	1,095	2020-2029
Schenková Jaroslava	JASENIE	0,245	2020-2029
Smolová Ružena	JASENIE	0,438	2020-2029
Smrečanský Ondrej, Mgr.	DEMÄNOVÁ	0,553	2018-2027
Spolok bývalých urbáristov, pozemkové spoločenstvo Nemecká, IČO: 37820648	BRUSNO	24,115	2020-2029
Spolok bývalých urbáristov pozemkové spoločenstvo Vyšná Boca, IČO: 42221625	MALUŽINA	609,524	2024-2033
Spolok majiteľov majetku Michalovo, pozemkové spoločenstvo, IČO: 42432669	KRÁĽOVA LEHOTA	9,685	2024-2033
Spolok Malček - Cencer	JASENIE	13,136	2020-2029
Správa Národného parku Muránska planina so sídlom v Revúcej, IČO: 54435439	POHORELÁ	0,009	2024-2033
Staroň Kvetoslav, Ing.	DEMÄNOVÁ	0,812	2018-2027
Staroň Rastislav, Ing.	DEMÄNOVÁ	13,460	2018-2027
Staš Ondrej	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	0,712	2018-2027
Stoklasa Jiří, JUDr.	JASENIE	0,678	2020-2029
Súkromní vlastníci v k.ú. Lazisko	DEMÄNOVÁ	1,360	2018-2027
Súkromní vlastníci v k.ú. Pavčina Lehota	DEMÄNOVÁ	0,512	2018-2027
Svl v k. ú. H. Lehota	PREDAJNÁ	23,956	2019-2028
Svl v k.ú. D. Lehota	PREDAJNÁ	25,712	2019-2028
Šarinová Emerenciána	JASENIE	0,567	2020-2029
Ševčáková Mária, Mgr.	JASENIE	0,564	2020-2029
Šoltýssky komposesorát pozemkové spoločenstvo Liptovská Lúžna, IČO: 37982176	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	6,237	2018-2027
Šramka Štefan, RNDr.	DEMÄNOVÁ	0,100	2018-2027
Šramota František	KRÁĽOVA LEHOTA	1,942	2024-2033
Štrbová Pavlína	JASENIE	0,687	2020-2029
Šuhajda Peter, Ing.	PREDAJNÁ	2,475	2019-2028
Šuránek Miroslav	DEMÄNOVÁ	86,726	2018-2027
Šuránek Roman	DEMÄNOVÁ	4,925	2018-2027
Tále a.s. Horná Lehota, IČO: 36028631	ĎUMBIER	4,547	2019-2028
Tanáč Dušan	JASENIE	3,084	2020-2029
TEXIMA, spol. s r.o., IČO: 36027596	ĎUMBIER	5,741	2019-2028

Užívateľia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Tréger Juraj	KRÁĽOVA LEHOTA	2,601	2024-2033
Trnovský Ivan	DEMÄNOVÁ	9,035	2018-2027
URBÁR - pozemkové spoločenstvo Zámotie, IČO: 37999338	BRUSNO	102,987	2020-2029
Urbár a komposesorát pozemkové spoločenstvo Il'anovo, IČO: 37974572	DEMÄNOVÁ	88,805	2018-2027
Urbár a komposesorát pozemkové spoločenstvo Pavčina Lehota, IČO: 42069319	DEMÄNOVÁ	77,124	2018-2027
Urbár Kováčová - Sokolče, pozemkové spoločenstvo, IČO: 42070538	DEMÄNOVÁ	165,830	2018-2027
Urbár pozemkové spoločenstvo Liptovský Ján, IČO: 42351871	LIPTOVSKÝ JÁN	53,467	2024-2033
Urbár Rudlová, pozemkové spoločenstvo, IČO: 45021481	BANSKÁ BYSTRICA	41,564	2019-2028
Urbár Vrbica, Pozemkové spoločenstvo, IČO: 17058058	ČIERNY VÁH	234,402	2024-2033
Urbár Závažná Poruba, p.s., IČO: 17066140	LIPTOVSKÝ JÁN	319,750	2024-2033
Urbár, pozemkové spoločenstvo Važec, IČO: 31936717	ČIERNY VÁH	454,943	2024-2033
Urbáriat - pozemkové spoločenstvo Liptovská Lúžna, IČO: 30231582	LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	978,024	2018-2027
Urbárske a pasienkové pozemkové spoločenstvo Ondrej, IČO: 42001366	BRUSNO	192,428	2020-2029
Urbárske a pasienkové pozemkové spoločenstvo Pohorelá, IČO: 37897934	POHORELÁ	221,753	2024-2033
Urbárske a pozemkové spoločenstvo Šumiac, IČO: 45029105	NEŠTÁTNE – ČERVENÁ SKALA, TELGÁRT	260,925	2024-2033
Urbárske pozemkové spoločenstvo Dovalovo, IČO: 17057752	KRÁĽOVA LEHOTA	352,760	2024-2033
Urbárske pozemkové spoločenstvo Horná Lehota, IČO: 37816462	PREDAJNÁ	294,667	2019-2028
Urbárske pozemkové spoločenstvo Hybe, IČO: 17059518	KRÁĽOVA LEHOTA	506,043	2024-2033
Urbárske pozemkové spoločenstvo Likavka, IČO: 14224232	LIPTOVSKÝ JÁN	259,340	2024-2033
Urbárske pozemkové spoločenstvo Liptovská Porúbka, IČO: 00621153	LIPTOVSKÝ JÁN	325,761	2024-2033
Urbárske pozemkové spoločenstvo Lučatín, IČO: 00628638	SLOVENSKÁ LUPČA	7,382	2020-2029
Urbárske pozemkové spoločenstvo Sásová Banská Bystrica, IČO: 37949012	BANSKÁ BYSTRICA	74,732	2019-2028
Urbárske pozemkové spoločenstvo Uhorská Ves, IČO: 42068843	LIPTOVSKÝ JÁN	84,160	2024-2033
Urbárske pozemkové spoločenstvo v Podkoniciach, IČO: 00631485	SLOVENSKÁ LUPČA	341,948	2020-2029
Urbárske pozemkové spoločenstvo Vikartovce, IČO: 17149550	NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLIČKA	18,246	2024-2033
Urbárske pozemkové spoločenstvo vo Valaskej, IČO: 42001471	ĎUMBIER	354,406	2019-2028

Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Urbárske združenie pozemkové spoločenstvo Priečod, IČO: 00623458	SLOVENSKÁ ĽUPČA	115,855	2020-2029
Urbárske pozemkové spoločenstvo Mýto pod Ďumbierom, IČO: 30232333	ĎUMBIER	340,467	2019-2028
Urbárske pozemkové spoločenstvo v Polomke, IČO: 37999397	POLOMKA	382,803	2024-2033
Urbársky spolok obce Nižná Boca, pozemkové spoločenstvo, IČO: 36145882	MALUŽINA	493,485	2024-2033
Vágner Milan	JASENIE	4,137	2020-2029
Vicianová Martina, rod. Bubelínyov	PREDAJNÁ	0,875	2019-2028
WH DANUBIUS, s.r.o., IČO: 31439497	KRÁĽOVA LEHOTA	98,034	2024-2033
Winding Jana, Ing.	ĎUMBIER	0,580	2019-2028
Združenie urbariátu pozemkové spoločenstvo Medzibrod	BRUSNO	457,238	2020-2029
Združenie urbariátu pozemkové spoločenstvo Medzibrod, IČO: 17066476	BRUSNO	456,914	2020-2029
Združenie urbariátu, pozemkové spoločenstvo Selce, IČO: 30233429	SLOVENSKÁ ĽUPČA	298,833	2020-2029
Zmok Peter	DEMĀNOVÁ	9,621	2018-2027
ZSML Kráľova Lehota	KRÁĽOVA LEHOTA	4,847	2024-2033
Zverko Fedor, Ing.	PREDAJNÁ	0,555	2019-2028
Železiarne Podbrezová, a.s., IČO: 31 562 141	ĎUMBIER	4,665	2019-2028
Železiarne Podbrezová, a.s., IČO: 31 562 141	PREDAJNÁ	1,746	2019-2028
Žilka Peter, Mgr.	PREDAJNÁ	1,786	2019-2028
Žilková Oľga	PREDAJNÁ	3,895	2019-2028
Spolu neštátni užívatelia		22 313,046	

Tabuľka č. 6g: Neznámi užívatelia JPRL v OP NP Nízke Tatry v neštátnom vlastníctve

Vlastník	Užívatelia	LC (LHC)	Výmera (ha)	Obdobie platnosť PSL
Neštátny	Neznámy obhospodarovateľ	NEŠTÁTNE LESY NA LHC BENKOVO, LIPTOVSKÁ TEPLÍČKA	3,166	2014-2023
		JASENIE	28,614	2020-2029
		LIPTOVSKÁ OSADA-BIELY POTOK	0,085	2018-2027
		BANSKÁ BYSTRICA	0,277	2019-2028
Spolu neznámi neštátni užívatelia			32,143 ha	

Tabuľka č. 6h: Sumárny údaj o užívatel'och JPRL v OP NP Nízke Tatry v neštátnom vlastníctve

Vlastník	Výmera (ha)
Spolu štátni užívatelia	17 089,034
Spolu neštátni užívatelia	22 313,046
Spolu neznámi neštátni užívatelia	32,143
Spolu lesné pozemky	39 434,223 ha

Tabuľka č. 6i: Sumárny údaj o zastúpení kategórií lesov v NP Nízke Tatry

ZastupenieZastúpenie kategórií lesných pozemkov v NP Nízke Tatry		
Kategória lesa / lesného pozemku	Výmera (ha)	%
Lesy osobitného určenia	885,81	1,07
Lesy hospodárske	35909,46	43,40
Lesy ochranné	41617,92	50,30
Ostatné lesné pozemky na LPF	4326,02	5,23
Spolu Lesné pozemky	82 739,21	100

Tabuľka č. 7: Prehľad druhov pozemkov podľa registra „C“ katastra nehnuteľností a foriem vlastníctva v NP Nízke Tatry (stav k 01.01.2026)

Druh pozemku forma vlastníctva	NP Nízke Tatry výmera (ha)								
	orná pôda (2)	záhrada (5)	ovocný sad (6)	trvalý trávny porast (7)	lesný pozemok (10)	vodná plocha (11)	zastavaná plocha a nádvorie (13)	ostatná plocha (14)	SPOLU
štátne	1,08	0,76	0,00	2 449,96	53 908,21	165,06	90,38	73,44	56 688,88
súkromné	0,00	0,06	0,04	393,53	1 764,22	0,11	49,36	34,23	2 241,54
miest, obcí, samosprávneho kraja	0,02	0,12	0,00	489,35	1 800,37	1,52	7,31	12,40	2 311,09
cirkevné	0,00	0,00	0,00	0,00	11,52	0,00	0,07	0,01	11,60
neidentifikované (bez LV)	0,14	0,00	0,00	1 964,61	25 246,86	53,89	37,93	14,42	27 317,85
SPOLU	1,24	0,95	0,04	5297,44	82 731,19	220,58	185,04	134,49	88 570,96

NP Nízke Tatry podiel (%)									
Druh pozemku forma vlastníctva	orná pôda	záhrada	ovocný sad (6)	trvalý trávny porast	lesný pozemok	vodná plocha	zastavaná plocha a nádvorie	ostatná plocha	SPOLU
štátne	0,0012	0,0009	0,000	2,7661	60,8644	0,1864	0,1020	0,0829	64,00
súkromné	0,0000	0,0001	0,000	0,4443	1,9919	0,0001	0,0557	0,0386	2,53
miest, obcí, samosprávneho kraja	0,0000	0,0001	0,000	0,5525	2,0327	0,0017	0,0082	0,0140	2,61
cirkevné	0,0000	0,0000	0,000	0,0000	0,0130	0,0000	0,0001	0,0000	0,01
Neidentifikované (bez LV)	0,0002	0,0000	0,000	2,2181	28,5047	0,0608	0,0428	0,0163	30,84
SPOLU	0,00	0,00	0,000	5,98	93,41	0,25	0,21	0,15	100,000

1.5 Výmera chráneného územia a jeho ochranného pásma

Výmera NP Nízke Tatry je 88 570,96 ha, OP NP má výmeru 54 879,11 ha. Projekt ochrany NP Nízke Tatry vypracovala Správa Národného parku Nízke Tatry so sídlom v Banskej Bystrici (ďalej len „Správa NP Nízke Tatry“) za účelom vymedzenia zón a spresnenia hraníc vlastného územia a územia OP NP v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. Výmera NP Nízke Tatry a jeho OP sa upravila z dôvodu rozšírenia i miernej redukcie územia, ako aj upresnením výmery v prostredí GIS a prešla dôkladnou štúdiou hodnotiacou stupeň prirodzenosti daného prostredia.

Zdôvodnenie rozšírenia a úbytku hraníc NP Nízke Tatry:

Rozšírenie NP:

- **v oblasti Hoškova** (k. ú. Východná) - z dôvodu biotopovej a druhovej ochrany (huby, machy, prepojovací prvok hlucháňa hôrneho podľa Programu záchrany hlucháňa hôrneho (*Tetrao urogallus* Linnaeus, 1758) na roky 2025 – 2029 (ďalej len „program záchrany hlucháňa hôrneho“), **oblasť Horehronia** (k. ú. Beňuš, Braväcovo, Bacúch, Polomka, Závadka nad Hronom, Heľpa, Pohorelá, Šumiac) - druhová ochrana pasívny a aktívny manažment hlucháňa hôrneho podľa programu záchrany hlucháňa hôrneho, staré lesy a pralesovité porasty, predmety ochrany v SKCHVU018 Nízke Tatry, SKUEV0310 Kráľovohol'ské Tatry a jasne identifikovateľný priebeh hranice národného parku v teréne,
- **oblasť Marková - Studienec - Štrosov** (k. ú. Baláže, Donovaly, Podkonice, Moštenica z dôvodu biotopovej ochrany xylofágneho hmyzu a starých porastov a pralesovitých porastov,
- **oblasť Jasenie** (k. ú. Jasenie, Ráztoka, Pohronský Bukovec, Hiadľ a Brusno - druhová ochrana pasívny a aktívny manažment hlucháňa hôrneho podľa programu záchrany hlucháňa hôrneho, staré lesy a pralesovité porasty, predmety ochrany v CHVÚ Nízke Tatry, SKUEV0302 Ďumbierske Tatry, Chránenej vodohospodárskej oblasti (ďalej len „CHVO“) Nízke Tatry - západná časť a jasne identifikovateľný priebeh hranice národného parku v teréne,
- **oblasť Prašivá - Tlstá** (k. ú. Liptovská Lúžna) - druhová ochrana pasívny a aktívny manažment hlucháňa hôrneho podľa programu záchrany hlucháňa hôrneho a biotopovej ochrany,
- **oblasť Vrbovica - Fišiarica - Skribnovo** (k. ú. Vyšná Boca, Nižná Boca, Malužiná) - z dôvodu biotopovej a druhovej ochrany (huby, machy, aktívny a pasívny manažment hlucháňa hôrneho podľa programu záchrany hlucháňa hôrneho).

Úbytok NP:

- **oblasť Patočiny** (k. ú. Liptovská Lúžna) - absencia predmetov ochrany, výrazne pozmenené spoločenstvá a jasne identifikovateľný priebeh hranice národného parku v teréne,
- **oblasť Starobockej doliny** (k. ú. Vyšná Boca) - absencia predmetov ochrany, výrazne pozmenené spoločenstvá a jasne identifikovateľný priebeh hranice národného parku v teréne, **oblasť Benkovo** (k. ú. Liptovská Teplička) absencia predmetov ochrany, výrazne pozmenené spoločenstvá a jasne identifikovateľný priebeh hranice národného parku v teréne,
- **oblasť Skorkovec - Grúň** (k. ú. Liptovská Teplička) súkromné lesy bezprostredne nadväzujúce na zastavané územie obce L. Teplička, v súčasnosti neeviduje chránené

druhy v predmetnej oblasti a jasnejšie identifikovanie priebehu hraníc národného parku v teréne,

- **oblasť Štráfy** (k. ú. Telgárt) súkromné lesy výrazne pozmenené spoločenstvami a jasne identifikovateľný priebeh hranice národného parku v teréne.

Zdôvodnenie rozšírenia a úbytku hraníc OP NP Nízke Tatry:

Úbytok OP NP:

- **oblasť Zvolen** (k. ú. Donovaly, k. ú. Motyčky, k. ú. Liptovské Revúce) - jasne identifikovateľný priebeh hranice OP NP v teréne, ÚEV Zvolen je v prekryve s CHVÚ Veľká Fatra, ktoré je v súčasnosti v územnej pôsobnosti Správy Národného parku Veľká Fatra so sídlom v Martine, preto je potrebné zosúladiť priebeh a pôsobnosť európskej sústavy (CHVÚ Veľká Fatra) a národnej sústavy chránených území pod jednu organizáciu ochrany prírody,
- **oblasť Tiesňavy, Na Jamách** (k. ú. Liptovská Osada) – predmetné územie je príliš odľahlé od NP Nízke Tatry, aby plnilo funkciu nárazníkovej zóny, ochrana predmetného územia je už zabezpečená dokumentáciou ochrany prírody a krajiny, a to dokumentom regionálneho územného systému ekologickej stability (ďalej len „RÚSES“) okresu Ružomberok a Programom starostlivosti o les (ďalej len „PSL“),
- **oblasť Liptovskej kotliny v okresoch Ružomberok a Liptovský Mikuláš** (k. ú. Ružomberok až po k. ú. Kráľova Lehota) – sú značne intenzifikované poľnohospodárskou činnosťou (orná pôda), stavebná činnosť bola neprimerane rozšírená zastavanými plochami najmä v blízkom okolí intravilánov obcí,
- **oblasť Rigel (k. ú. Hybe)** - jasne identifikovateľný priebeh hranice OP NP v teréne, predmetné územie je už zastrešené dokumentáciou ochrany prírody a krajiny RÚSES Liptovský Mikuláš a PSL,
- **oblasť Liptovskej Tepličky** - jasne identifikovateľný priebeh hranice OP NP v teréne prevažne vodným tokom Čierny Váh,
- **oblasť Horehronia v okrese Brezno (k. ú. Telgárt až Nemecká)** - sú značne intenzifikované poľnohospodárskou činnosťou (orná pôda, trvalé trávne porasty), potenciál pre rozšírenie stavebnej činnosti i vo forme cestovného ruchu z dôvodu podpory zaostalosti regiónu Telgárt až po Beňuš, stavebná činnosť bola neprimerane rozšírená zastavanými plochami vo forme intenzívnej zástavby rekreačných objektov najmä v blízkom okolí obcí Mýto pod Ďumbierom, Bystrá, Horná Lehota, Brezno, predmetné územie bude v krátkom čase zastrešené dokumentáciou ochrany prírody a krajiny RÚSES okresu Brezno a PSL,
- **oblasť Bystrického podolia (k. ú. Brusno až po k. ú. Nemce)** - sú značne intenzifikované poľnohospodárskou činnosťou (orná pôda, trvalé trávne porasty), predmetné územie je už zastrešené dokumentáciou ochrany prírody a krajiny RÚSES okresu Banská Bystrica, PSL, Programy starostlivosti o MCHÚ a ÚEV.

Zmeny v priebehu hraníc NP Nízke Tatry a OP NP uvádzame v prílohách č. 1 a 2 a je graficky znázornená v prílohách č. 7.3.1.1 a 7.3.1.2.

Zoznam parciel, ktoré celé alebo časťou zasahujú do NP Nízke Tatry a do jeho ochranného pásma (podľa registra „C“ katastra nehnuteľností, stav k 01.01.2026) sú uvedené v prílohe č. 3.

2. PREDMET A CIELE OCHRANY

Ciele ochrany a manažmentu NP Nízke Tatry

Dlhodobý cieľ 1: Zachovanie alebo postupná obnova prirodzených ekosystémov

- Operatívny cieľ 1.1: Zachovanie prirodzených vysokohorských lesných a nelesných ekosystémov zabezpečením nerušeného priebehu prírodných procesov (zóna A) a zlepšenie stavu pozmenených ekosystémov pôsobením prírodných procesov za účelom udržania, resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov a biotopov v území.
- Operatívny cieľ 1.2: Zachovanie hôľných ekosystémov (od montánneho až po alpínsky vegetačný stupeň) a obnova čiastočne pozmenených lesných a nelesných ekosystémov pri extenzívnom využití na súčasnej výmere a kvalite, zabezpečenie a udržanie/zlepšenie ich priaznivého stavu (zóna A).
- Operatívny cieľ 1.3 (a, b): Zlepšenie stavu/odolnosti a zachovania lesných ekosystémov prebudovou na trvalo udržateľné lesné hospodárstvo ako súčasť integrovaného manažmentu krajiny a trvalé udržanie, resp. dosiahnutie priaznivého stavu zachovania nelesných ekosystémov tradičnými spôsobmi využívania (zóna C).
- Operatívny cieľ 1.4: Zachovanie existujúcej prirodzenej štruktúry, funkcií a pozdĺžnej i postrannej spojitosti (konektivity) ekosystémov vodných tokov a mokradí bez úprav toku v celej ich dĺžke a v ich bezprostrednej blízkosti (t. j. vrátane ich nív, inundačných území a sprievodnej brehovej vegetácie) v súlade s právnymi predpismi.
- Operatívny cieľ 1.5: Zvýšenie prirodzenosti a ekologickej stability územia prostredníctvom odstraňovania starých environmentálnych záťaží a eliminácie škodlivých prvkov v krajine. V rámci tohto cieľa ide o likvidáciu invázných nepôvodných a invázne sa správajúcich druhov rastlín, živočíchov a drevín, ako aj odstránenie nevyhovujúcich stavieb, poľovníckych zariadení a oplôtkov v lesných porastoch. Súčasťou cieľa je aj znepriechodnenie alebo asanácia nadbytočných lesných ciest a technologických komunikácií s cieľom zabrániť nežiaducemu povrchovému odtoku vody a prispieť k obnove prirodzených ekologických procesov v krajine.
- Operatívny cieľ 1.6: Zachovanie alebo zlepšenie stavu biotopov neprístupných jaskynných útvarov.

Vyššie navrhované operatívne ciele sú zamerané na zachovanie alebo zlepšenie stavu biotopov a druhov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany v týchto územiach a prispievajú k dosiahnutiu cieľov ochrany druhov a biotopov európskeho významu pre 16 ÚEV: SKUEV0310 Kráľovoľské Tatry, SKUEV0302 Ďumbierske Tatry, SKUEV0197 Salatín, SKUEV0058 Tlstá, SKUEV0150 Červený Grúň, SKUEV0296 Turková, SKUEV0300 Skribňovo, SKUEV0299 Baranovo, SKUEV0297 Brezinky, SKUEV0298 Brvnište, SKUEV0061 Demänovská slatina, SKUEV0153 Horné lazy, SKUEV0059 Jelšie, SKUEV0301 Kopec, SKUEV0154 Suchá dolina, SKUEV0303 Alúvium Hrona.

Dlhodobý cieľ 2: Zvyšovanie úrovne poznania predmetov ochrany a faktorov ovplyvňujúcich ich stav

- Operatívny cieľ 2.1: Zlepšenie poznania fungovania prírodných procesov v chránených a osobitne významných časti prírody a krajiny v národnom parku, ako aj jeho ochrannom pásme a ich implementácia do aplikačnej praxe.

- Operatívny cieľ 2.2: Dlhodobá a systematická podpora vedy a výskumu v NP Nízke Tatry s cieľom vytvoriť stabilné a dlhodobé podmienky pre interdisciplinárny výskum ako odborný základ pre plánovanie ochrany prírody, informované rozhodovanie, integrované posudzovanie vplyvov, adaptívny manažment, hodnotenie vplyvov ľudskej činnosti a klimatických zmien i dôsledné aplikovanie do zákonov, pričom dôraz sa kladie na spoluprácu s univerzitami, výskumnými inštitúciami a úradmi.

Dlhodobý cieľ 3: Uplatňovanie zásad udržateľného cestovného ruchu a jeho ďalší rozvoj založený najmä na rekreácii spojenej s poznávaním prírody a krajiny a environmentálnom vzdelávaní návštevníkov, pri súčasnom rešpektovaní existujúcich stredísk cestovného ruchu v národnom parku

- Operatívny cieľ 3.1: Uplatňovanie zásad udržateľného cestovného ruchu v manažmente NP Nízke Tatry spolu s vytváraním vhodných partnerstiev a zázemia pre spoluprácu.
- Operatívny cieľ 3.2: Vytváranie ponuky produktov v prírodnom cestovnom ruchu založenej na spoznávaní prírody a kultúrnych tradícií NP Nízke Tatry.
- Operatívny cieľ 3.3: Realizácia environmentálnej výchovy a vzdelávania rôznych cieľových skupín.

Dlhodobý cieľ 4: Zachovanie krajinného rázu územia a jeho estetickéj a prírodnej hodnoty

- Operatívny cieľ 4.1: Zamedzenie urbanizovania územia národného parku, zachovanie špecifického a charakteristického krajinného rázu poľnohospodárskych častí územia vrátane OP NP.
- Operatívny cieľ 4.2: Zachovanie prírodných hodnôt a zároveň existujúceho stavu kultúrno-historického a rekreačného využívania sprístupnených jaskýň na území národného parku a jeho ochranného pásma.
- Operatívny cieľ 4.3: Sledovanie dopadu investičných a rozvojových aktivít na migráciu živočíchov a eliminovanie bariérového efektu existujúcej infraštruktúry, ochrana migračných ciest, koridorov a s cieľom zabezpečenia prepojenosti územia na okolité orografické celky a krajinu.

2.1 Vymedzenie predmetu ochrany a odôvodnenie ochrany

Predmetom ochrany chráneného územia sú predovšetkým:

- a) **biotopy európskeho a národného významu** podľa prílohy č. 1 k vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z. z.“). Sú uvedené v tabuľkách č. 8 a č. 9.

Tabuľka č. 8: Biotopy európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany jednotlivých ÚEV v NP Nízke Tatry v zmysle prílohy č. 1 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z.

Kód biotopu	Kód NATURA 2000	Názov biotopu
Al 9	4060	Vresoviská a spoločenstvá kričkov v subalpínskom a alpínskom stupni

Kr 10	* 4070	Kosodrevina
Al 1	6150	Alpínske travinno-bylinné porasty na silikátovom podklade
Al 3	6170	Alpínske a subalpínske vápnomilné travinno-bylinné porasty
Tr 1	6210	Suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty na vápnitom substráte
Tr 8	* 6230	Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte
Br 6	6430	Brehové porasty devätsilov
Al 5	6430	Vysokobylinné spoločenstvá alpínskeho stupňa
Lk 5	6430	Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach
Lk 1	6510	Nížinné a podhorské kosné lúky
Lk 2	6520	Horské kosné lúky
Ra 3	7140	Prechodné rašeliniská a trasoviská
Ra 6	7230	Slatiny s vysokým obsahom báz
Sk 3	8110	Silikátové sutiny v montánnom až alpínskom stupni
Sk 6	* 8160	Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni
Sk 1	8210	Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
Sk 2	8220	Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou
Sk 8	8310	Nesprístupnené jaskynné útvary
Ls 5.2	9110	Kyslomilné bukové lesy
Ls 5.1	9130	Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy
Ls 5.3	9140	Javorovo-bukové horské lesy
Ls 5.4	9150	Vápnomilné bukové lesy
Ls 4	* 9180	Lipovo-javorové sutinové lesy
Ls 7. 1	* 91D0	Rašeliniskové brezové lesíky
Ls7.3	* 91D0	Rašeliniskové smrekové lesy
Ls 1.3	* 91E0	Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy
Ls 1.4	* 91E0	Horské jelšové lužné lesy
Ls 6.2	91Q0	Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy
Ls 9.1	9410	Smrekové lesy čučoriedkové
Ls 9.2	9410	Smrekové lesy vysokobylinné

Vysvetlivka:

Symbol * označuje prioritné biotopy európskeho významu

Tabuľka č. 9: Biotopy národného významu, ktoré sú predmetom ochrany v NP Nízke Tatry v zmysle prílohy č. 1 k vyhláske MŽP SR č. 170/2021 Z. z.

Kód biotopu	Názov biotopu
Al 6	Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom substráte
Lk 6	Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí
Pr 1	Prameniská horského a subalpínskeho stupňa na nevápencových horninách
Lk 3	Mezofilné pasienky a spásané lúky
Ls 8.0	Jedľové a jedľovo-smrekové lesy
Ls 6.1	Kyslomilné borovicové a dubovo-borovicové lesy

Tabuľka č. 10: Biotopy európskeho významu, ktoré nie sú predmetom ochrany v UEV, ale sú predmetom ochrany v NP Nízke Tatry v zmysle prílohy č. 1 k vyhláske MŽP SR č. 170/2021 Z. z.

Kód biotopu	Názov biotopu
Vo 2	Prírodné eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a/alebo ponorených cievnatých rastlín typu <i>Magnopotamion</i> alebo <i>Hydrocharion</i> (3150)
Pr 3	Penovcové prameniská (* 7220)
Pi 5	Pionierske porasty zväzu <i>Alyso-Sedion albi</i> na plytkých karbonátových a bázičkových substrátoch (* 6110)
Br 6	Brehové porasty deväťsilov (6430)
Al 2	Alpínske snehové výležíská na silikátovom podklade (6150)

Mapa biotopov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany v NP sú zobrazené v mapovej prílohe č. 7.4.3.

b) **biotopy chránených druhov rastlín** podľa prílohy č. 4 k vyhláske MŽP SR č. 170/2021 Z. z.:

- **druhy rastlín európskeho významu:**

MACHORASTY (BRYOPHYTA): kyjanôčka zelená (*Buxbaumia viridis*), grimaldia trojtyčinková (*Mannia triandra*), ochyrea tatranská (*Ochyraea tatrensis*), korýtkovec (*Scapania massolongi*).

CIEVNATÉ RASTLINY (TRACHEOPHYTA): zvonovec ľaliolistý (*Adenophora liliifolia*), * zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), * cyklámen purpurový fatranský (*Cyclamen purpurascens* subsp. *immaculatum*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), * klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), jazyčník sibírsky (*Ligularia sibirica*), * poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), * poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*).

Vysvetlivky:

- * prioritné druhy európskeho významu
- Druhy európskeho významu sú vyznačené tučným písmom.

- **druhy rastlín, húb a lišajníkov národného významu, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia:**

LICHENIZOVANÉ HUBY (LICHENES): *jamkatec veľký (*Lobaria amplissima*), jamkatec pľúcny (*Lobaria pulmonaria*), koléma černejúca (*Collema nigrescens*), napúchavec plstnatý (*Leptogium saturninum*).

HUBY (FUNGI) – ASKOMYCÉTY (ASCOMYCOTA): misôčka tmavá (*Pseudoplectania melaena*).

HUBY – BAZÍDIOMYCÉTY (BASIDIOMYCETES): tvarožník laponský (*Amylocystis lapponica*), kyjačík Zollingerov (*Clavaria zollingeri*), zubček severský (*Climacodon septentrionalis*), práchnovček lekársky (*Fomitopsis officinalis*), lievikovce kyjakovitý

(*Gomphus clavatus*), lúčnica zelenožltá (*Hygrocybe citrinovirens*), muchotrávka jelšová (*Amanita friabilis*), náramkovka cisárska (*Catathelasma imperiale*), práchnovček ružový (*Fomitopsis rosea*), hriľ podhorský (*Suillellus rubrosanguineus*).

MACHORASTY: prútnik hviezdovitý (*Bryum pseudotriquetrum*), šupinka Menziesova (*Neckera menziesii*).

CIEVNATÉ RASTLINY: vstavač plošticný (*Anacamptis coriophora*), pochybok tupolistý (*Androsace obtusifolia*), vratička mnohozárezová (*Botrychium multifidum*), diablok močiarny (*Calla palustris*), ostrica oblastá (*Carex diandra*), ostrica dvojdomá pravá (*Carex dioica* subsp. *dioica*), ostrica plstnatoplodá (*Carex lasiocarpa*), ostrica barinná (*Carex limosa*), ostrica blšná (*Carex pulicaris*), prilbovka biela (*Cephalanthera damasonium*), prilbovka dlholista (*Cephalanthera longifolia*), prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), škarda sibírska (*Crepis sibirica*), vstavačovec strmolistý pravý (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *incarnata*), vstavačovec strmolistý neskorý (*Dactylorhiza incarnata* subsp. *pulchella*), vstavačovec škvrnitý mokradňový (*Dactylorhiza maculata* subsp. *elodes*), vstavačovec (vemeniček) zelený (*Dactylorhiza viridis*), klinček pyšný (*Dianthus superbus*), rosička okrúhlostá (*Drosera rotundifolia*), papraď hrebenatá (*Dryopteris cristata*), kruštík komorický (*Epipactis komoricensis*), kruštík úzkopyskový (*Epipactis leptochila*), kruštík Leuteho (*Epipactis leutei*), kruštík drobnolistý (*Epipactis microphylla*), kruštík močiarny (*Epipactis palustris*), kruštík modrofialový (*Epipactis purpurata*), sklenobyl' bezlistá (*Epipogium aphyllum*), praslička pestrá (*Equisetum variegatum*), mečík strechovitý (*Gladiolus imbricatus*), smrečinovec plazivý (*Goodyera repens*), päťprstnica obyčajná (*Gymnadenia conopsea*), päťprstnica hustokvetá (*Gymnadenia densiflora*), päťprstnica voňavá (*Gymnadenia odoratissima*), kurička vápencová (*Cherleria langii*, syn. *Minuartia langii*), zimol'ub okolíkatý (*Chimaphila umbellata*), starček abrotanolistý karpatský (*Jacoea abrotanifolia* subsp. *carpathica*), plesnivec alpínsky (*Leontopodium alpinum*), ľalia cibul'konosná pravá (*Lilium bulbiferum* var. *bulbiferum*), linnéovka severná (*Linnaea borealis*), skalienka ležatá (*Loiseleuria procumbens*), ľadenec barinný (*Lotus pedunculatus*, syn. *L. uliginosus*), plavúň sploštený (*Lycopodium complanatum* syn. *Diphasiastrum complanatum*), čerkáč (bazanovec) kytkový (*Lysimachia thyrsiflora*), trčnček jednolistý (*Malaxis monophyllos*), perovník pštrosí (*Matteuccia struthiopteris*), myrikovka nemecká (*Myricaria germanica*), vstavač trojzubý (*Neotinea tridentata*), vstavač počerný pravý (*Neotinea ustulata* subsp. *ustulata*), vstavač počerný letný (*Neotinea ustulata* subsp. *aestivalis*), bradáčik srdcovitolistý (*Neottia cordata*), hmyzovník muchovitý (*Ophrys insectifera*), vstavač mužský poznačený (*Orchis mascula* subsp. *speciosa*, syn. *O. m.* subsp. *signifera*), vstavač vojenský (*Orchis militaris*), vstavač bledý (*Orchis pallens*), vstavač purpurový (*Orchis purpurea*), všivec močiarny pravý (*Pedicularis palustris* subsp. *palustris*), tučnica obyčajná (*Pinguicula vulgaris*), vemenník zelenkastý (*Platanthera chlorantha*), prvosienka holá (*Primula auricula*), prvosienka pomúčená pravá (*Primula farinosa* subsp. *farinosa*), bieloprst belavý (*Pseudorchis albida*), machovička uzlatá (*Sagina nodosa*), lomikameň okrúhlostý pravý (*Saxifraga rotundifolia* subsp. *rotundifolia*), lomikameň karpatský (*Saxifraga carpatica*), šašina hrdzavá (*Schoenus ferrugineus*), rebrovka rôznolistá (*Struthiopteris spicant*), tis obyčajný (*Taxus baccata*), barička prímorská (*Triglochin maritima*), bublinatka menšia (*Utricularia minor*), kľukva močiarna (*Vaccinium oxycoccus*, syn. *Oxycoccus palustris*), veronika štítovitá (*Veronica scutellata*), veronika pľhl'avolistá (*Veronica urticifolia*), vudsia skalná (*Woodsia ilvensis*).

- ostatné druhy rastlín, húb a lišajníkov národného významu:

LICHENIZOVANÉ HUBY: bradatec drsný (*Usnea dasopoga*), dutohlávka horská (*Cladonia stellaris*), pľuzgierka islandská (*Cetraria islandica*), diskovka dierkovaná (*Menegazzia terebrata*), jaseňovka nádherná (*Heterodermia speciosa*).

HUBY – ASKOMYCÉTY: bolínka ihličňanová (*Camarops tubulina*).

HUBY – BAZÍDIOMYCÉTY: hrboľňačka černastá (*Boletopsis leucomelaena*), hodvábnica fialovomodrá (*Entoloma euchroum*), peniazovka jarná (*Gymnopus vernus*), ⁺jelenkovka chlpatá (*Hydnellum mirabile*), jelenkovka modrastá (*Hydnellum caeruleum*), jelenkovka sirovožltá (*Hydnellum geogenium*), kalichovka zlatolupeňová (*Chrysomphalina chrysophylla*), koreňovica kužeľovitá (*Phaeocollybia christinae*), koreňovica olivová (*Phaeocollybia festiva*), korkovka smreková (*Bankera violascens*), kyjak useknutý (*Clavariadelphus truncatus*), ⁺⁺lupeňopórovec hnedožltý (*Phylloporus pelletieri*), lúčnica granátová (*Hygrocybe punicea*), lúčnica ovčia (*Hygrocybe ovina*), pakyjačík purpurový (*Alloclavaria purpurea*), rýdzik ostrý (*Lactarius acris*), rýdzik lužný (*Lactarius lilacinus*), rýdzik šupinatý (*Lactarius olivinus*), rýdzik nádherný (*Lactarius repraesentaneus*), sliziak ružový (*Gomphidius roseus*), šamonixia modrejúca (*Chamonixia caespitosa*), trsovec horský (*Bondarzewia mesenterica*), zvončekovec sadzový (*Hydropus atramentosus*), zamatka jedľová (*Oudemansiella melanotricha*), zamatka černastá (*Xerula causseii*), čiruška černejúca (*Pseudotracheloma metapodium*).

MACHORASTY: rakyt sautorov (*Anacamptodon sauteri*), drsnolist Rugelov (*Anomodon rugelii*), vázovka plavá (*Arctoa fulvella*), hruškovka ostrá (*Blindia acuta*), bankovec tatranský (*Brachytheciastrum trachypodium*), bankovec pestrý (*Brachythecium oxycladum*), prútnik prostredný (*Bryum intermedium*), prútnik čiaškovitý (*Bryum turbinatum*), háčikovec černastý (*Catoscopium nigritum*), dvojhrotka briadkatá (*Dicranella cerviculata*), dvojhrot gaštanový (*Dicranum spadiceum*), kosákovec Sendtnerov (*Drepanocladus sendtneri*), šišiačík lopatkovitý (*Encalypta spathulata*), drobivka alpínska (*Grimmia alpestris*), drobivka nepravidelná (*Grimmia anomala*), drobivka otvorená (*Grimmia ramondii*), drobivka krivozubá (*Grimmia reflexidens*), drobnolist útly (*Gyroweisia tenuis*), trúchnivka odstavajúca (*Herzogiella striatella*), zmáčanec Smithov (*Hygrohypnum smithii*), drobnolistok Müllerov (*Isopterygiopsis muelleriana*), drapuľka plstnatá (*Lescuraea radicata*), bakoľka trojrohá (*Meesia triquetra*), merík ostňovitý (*Mnium spinulosum*), žľabovka Sendtnerova (*Molendia sendtneriana*), žľabovka tenkorebrová (*Molendia tenuinervis*), peniažkovce najjemnejší (*Myurella tenerima*), šupinka perovitá (*Neckera pennata*), šupinka drobná (*Neckera pumila*), bochník horský (*Orthotrichum alpestre*), bochník čiaškovitý (*Orthotrichum cupulatum*), celokrajka štíhla (*Pohlia filum*), celokrajka dlhokrú (*Pohlia longicolla*), celokrajka tupolistá (*Pohlia obtusifolia*), rašelinník lesklý (*Sphagnum subnitens*), ampulka guľovitá (*Splachnum sphaericum*), širokolist stiebristý (*Stegonia latifolia*), rakyt pestrý (*Stereodon callichrous*), fúzačík Enderesov (*Streblotrichum enderesii*), ostnochl nórsky (*Syntrichia norvegica*), krkuľka pílkatá (*Tayloria serrata*), krkuľka tenká (*Tayloria tenuis*), zrastožub zúžený (*Tetraplodon angustatus*), zrastožub meríkovitý (*Tetraplodon mnioides*), strapaňa nórsky (*Timmia norvegica*), skrútenec hrotitý (*Tortula mucronifolia*), brčkavec stlačený (*Ulotrichum coarctatum*).

CIEVNATÉ RASTLINY: rebríček bertramový (*Achillea ptarmica*), vstavač obyčajný (*Anacamptis morio*), marinka Neilreichova (*Asperula neilreichii*), jazyk jelení (*Asplenium scolopendrium*), prerastlík dlholistý (*Bupleurum longifolium*), ostrica Davallova (*Carex davalliana*), ostrica Hartmanova (*Carex hartmaniorum*), ostrica skalná (*Carex rupestris*), ostrica tŕňomilná (*Carex umbrosa*), nátržnica močiarna (*Comarum palustre*), koralica lesná

(*Corallorhiza trifida*), chochlačka žltobiela (*Corydalis capnoides*), hloh Lindmanov (*Crataegus lindmanii*), kučeravec čiarkovitý (*Cryptogramma crispa*), vstavačovec Fuchsov pravý (*Dactylorhiza fuchsii* subsp. *fuchsii*), vstavačovec Fuchsov Soóov (*Dactylorhiza fuchsii* subsp. *sooana*), vstavačovec laponský (*Dactylorhiza lapponica*), vstavačovec májový pravý (*Dactylorhiza majalis* subsp. *majalis*), vstavačovec bazový (*Dactylorhiza sambucina*), stračia nôžka tatranská (*Delphinium oxysepalum*), vrbovka ovisnutá (*Epilobium nutans*), kruštík oddialený (*Epipactis distans*, syn. *E. helleborine* subsp. *orbicularis*), horčičník Wahlenbergov (*Erysimum wahlenbergii*), krivec najmenší (*Gagea minima*), snežienka jarná (*Galanthus nivalis*), horec Clusiov (*Gentiana clusii*), horec ľadový (*Gentiana frigida*), horec snežný (*Gentiana nivalis*), horec pľúcny (*Gentiana pneumonanthe*), horec bodkovaný (*Gentiana punctata*), horec jarný (*Gentiana verna*), hakélia zohnutá (*Hackelia deflexa*), večernica slovenská (*Hesperis slovacica*), jastrabník nízkotatranský (*Hieracium austrotatricum*), jastrabník sliezsky (*Hieracium silesiacum*), jastrabník Vierhapperov (*Hieracium vierhapperi*), žerušník alpínsky nízky (*Hornungia alpina* subsp. *brevicaulis*, syn. *Pritzelago alpina* subsp. *dubia*), plavúň pučivý (*Lycopodium annotinum*), plavúň obyčajný (*Lycopodium clavatum*), plavúň alpínsky (*Lycopodium* spp.), vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*), nezábudka úzkolistá (*Myosotis stenophylla*), hadivka obyčajná (*Ophioglossum vulgatum*), všivec Oederov (*Pedicularis oederi*), chlpaník Guthnickov (*Pilosella guthnickiana*), tučnica alpínska (*Pinguicula alpina*), borovica limbová (limba) (*Pinus cembra*) – iba vysadené jedince, čremcha obyčajná skalná (*Prunus padus* subsp. *borealis*), hruštička zelená (*Pyrola chlorantha*), rozchodnica ružová (*Rhodiola rosea*), vrba Kitaibelova (*Salix kitaibeliana*), vrba rozmarínolistá (*Salix rosmarinifolia*), lomikameň pochybkový (*Saxifraga androsacea*), lomikameň sivý (*Saxifraga caesia*), lomikameň karpatský (*Saxifraga carpatica*), lomikameň jastrabníkolistý (*Saxifraga hieraciifolia*), lomikameň pozmenený (*Saxifraga mutata*), lomikameň protistojnolistý pravý (*Saxifraga oppositifolia* subsp. *oppositifolia*), lomikameň trváci (*Saxifraga wahlenbergii*), soldanelka karpatská (*Soldanella carpatica*), soldanelka uhorská (valašská) (*Soldanella marmarossiensis*), jarabina čiernokamenská (*Sorbus atrimontis*), jarabina siná (*Sorbus caeruleomontana*), jarabina mišpuľka (*Sorbus chamaemespilus*), jarabina salatínska (*Sorbus salatini*), hviezdica močiarna (*Stellaria palustris*), kavyľ Ivanov (*Stipa pennata*), žltuška jednoduchá (*Thalictrum simplex*), pavstavač hlavatý (*Traunsteinera globosa*), žltohlav najvyšší (*Trollius altissimus*).

- c) **biotopy zriedkavých, vzácných alebo ohrozených druhov rastlín, húb, lišajníkov a živočíchov**, ktoré nie sú druhmi európskeho významu ani druhmi národného významu (z prílohy č. 4 a č. 5 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z.), no sú mimoriadne zriedkavé a vzácne v rámci Nízkych Tatier, Slovenska alebo celej Európy, prípadne sú z územia opísané ako nové druhy pre vedu (pre územie NP Nízke Tatry sú tieto druhy veľmi cenné a ich ochrana je nevyhnutná).

MAKROSKOPICKÉ RIASY (MACROALGAE): chary (*Chara* spp.);

LICHENIZOVANÉ HUBY: fúzatec vláskovitý (*Bryoria capillaris*), fúzatec Nádvorníkov (*Bryoria nadvornikiana*), hříbik krvavý (*Mycoblastus sanguinarius*), iskrovka vresová (*Imadophila ericetorum*), kalícia (*Calicium abietinum*), lekanaktis (*Lecanactis abietina*), štítnatec jablkovitý (*Peltigera leucophlebia*), stopkovnica (*Chaenotheca brunneola*), stopkovnica (*Chaenotheca trichialis*), skvamarína sadrovcová (*Squamarina gypsacea*), konárník slivkový (*Evernia prunastri*), šáločka (*Lecidea huxariensis*).

HUBY - ASKOMYCÉTY: hrubátka fialovočierna (*Pachyella violaceonigra*), krásavka (*Brunnipila calycioides*), kyjovec tmavnúci (*Trichoderma alutaceum*, syn. *Podostroma alutaceum*), lachnetka mäsovočervená (*Lachnum carneolum*), lentária slizká (*Multiclavula mucida*), šošovka žltá (*Podophacidium xanthomelum*), tatrea d'umbierska (*Tatraea dumbirensis*), vlnuška tmavokrvavá (*Lachnellula fusc sanguinea*), ⁺⁺zvonkovka (*Tarzetta gregaria*), zvonkovka (*Tarzetta catinus*), žezlovka (*Ophiocordyceps stylophora*), žezlovka hlavičkatá (*Tolypocladium capitatum*), spooneromyces (*Spooneromyces helveticus*), spooneromyces malovýtrusný (*Spooneromyces microsporus*), čiaška včasná (*Peziza ninguis*), skrytohubka žltobrúbená (*Cryptomyces maximus*), tvrdokôrka vřbová (*Godronia fuliginosa*), *Roseodiscus subcarneus*.

HUBY – BAZÍDIOMYCÉTY: antrodiela oranžovkastá (*Antrodiella mentschulensis*), bledokožovka ružovkastá (*Leptosporomyces roseus*, syn. *Belonioscypha culmicola*), hodvábnica Bloxamova (*Entoloma bloxamii*), húževnatček bobří (*Lentinellus castoreus*), húževnatček vlčí (*Lentinellus vulpinus*), jelenkovka (*Hydnellum aurantiacum*), jelenkovka pálčivá (*Hydnellum peckii*), jelenkovka pásikavá (*Hydnellum concrescens*), jelenkovka voňavá (*Hydnellum suaveolens*), ⁺jelenkovec (*Hydnellum martioflavum* syn. *Sarcodon martioflavus*), drsnopórovec černejší (*Rigidoporus crocatus*), kalichovka drewná (*Arrhenia epichysium*), kalichovka vrúbkovaná (*Lichenomphalia umbellifera*), korkovec čierny (*Phellodon niger*), ⁺⁺pahliva ihličinová (*Crepidotus stenocystis*), slizovnica obyčajná (*Zhuliangomyces illinitus*, syn. *Limacella illinita*), slizovnica slzivá (*Limacella guttata*), ohňovec ohraničený (*Phellinus nigrolimitatus*), ohňovec smrekový (*Phellinus chrysoloma*), strmuľník strapkatý (*Clitocybula lacerata*), zvončekovec hnedobrúbený (*Hydropus marginellus*), žilnačka belavá (*Hermanssonia centrifuga*, syn. *Phlebia centrifuga*), zubáček krehký (*Dentipellis fragilis*), oranžovec vláknitý (*Pycnoporellus fulgens*), jelenkovec Lundellov (*Sarcodon lundellii*), jelenkovec čučoriedkový (*Sarcodon glaucopus*), sarkopória mäkká (*Sarcoporia polyspora*), antrodiela žltorúrková (*Flaviporus citrinellus*), trúdnikovček voňavý (*Tyromyces odoratus*, syn. *Skeletocutis odora*), šupinovka bledookrajová (*Pholiota squarrosoides*), ihlohubka voňavá (*Mycoacia nothofagi*), kostrovka (*Skeletocutis cummata*), lastúrník (*Resupinatus conspersus*), jelenkovec oranžový (*Sarcodon versipellis*), kožkovec rozpukaný (*Cystostereum murrayi*), štítovka lemovaná (*Pluteus luctuosus*), zubánka (*Hyphodontia latitans*), koreňovica zahrotená (*Phaeocollybia lugubris*), koreňovica matná (*Phaeocollybia jennyae*), šťavnačka smreková (*Hygrophorus piceae*), drobnojazyček holonohý (*Microglossum olivaceum*), lúčnica oranžová (*Hygrocybe aurantiosplendens*), lúčnica žltkastohlúbiková (*Hygrocybe flavipes*), lúčnica výstredná (*Hygrocybe fornicata*), lúčnica ohnivá (*Hygrocybe intermedia*), lúčnica liadková (*Hygrocybe nitrata*), lúčnica hnednúca (*Hygrocybe phaeococcinea*), lúčnica páchnuca (*Hygrocybe quieta*), lúčnica nádherná (*Hygrocybe splendissima*), kalichovka (*Chromosera cyanophylla*), lúčnica (*Hygrocybe salicis-herbaceae*).

Vysvetlivky:

⁺ veľmi vzácny druh, zaznamenaný na území NP Nízke Tatry, jediné nálezisko pre Slovensko

⁺⁺ prvonález pre Slovensko, výskyt druhu potvrdený na Slovensku iba na území NP Nízke Tatry

CIEVNATÉ RASTLINY: štiav štítnatý (*Acetosa scutata*), rebríček vznešený (*Achillea nobilis*), prilbica žltá (*Aconitum vulparia*), alchemilka rozložitá (*Alchemilla patens*), alchemilka Stanislavina (*Alchemilla stanislaviae*), alchemilka Wallischova (*Alchemilla wallischii*), cesnak pažítkový alpínsky (*Allium schoenoprasum* subsp. *alpinum*), cesnak hadí (*Allium victorialis*), muchovník vajcovitý (*Amelanchier ovalis*), pochybok nízky (*Androsace chamaejasme*), plešivec karpatský (*Antennaria carpatica*), arábka dúškolistá (*Arabis soyeri*), archangelika

lekárska (*Archangelica officinalis*), palina poľná (*Artemisia campestris*), áron alpský (*Arum alpinum*), slezinník severný (*Asplenium septentrionale*), kozinec cícerovitý (*Astragalus cicer*), rebrovka rôznolistá (*Blechnum spicant*), smlz (*Calamagrostis phragmitoides*), rutovník koriandrolistý (*Callianthemum coriandrifolium*), žerušnica trojlistá (*Cardamine trifolia*), žerušničník nebadaný (*Cardaminopsis neglecta*), ostrica hruboklásková (*Carex approximata*), ostrica vláskovitá (*Carex capillaris*), ostrica sadzová (*Carex fuliginosa*), ostrica jačmeňovitá (*Carex hordeistichos*), ostrica previsnutá (*Carex pendula*), ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), čerešňa mahalebková (*Cerasus mahaleb*), pichliač bezbyľový (*Cirsium acaule*), šabrina pošvatá (*Conioselinum tataricum*), ranostaj venčený (*Coronilla coronata*), turica uhorská (*Erigeron hungaricus*), páperník pošvatý (*Eriophorum vaginatum*), kostrava karpatská (*Festuca carpatica*), deväťorka rozprestretá (*Fumana procumbens*), krivec páperistý (*Gagea villosa*), horček horký Reussov (*Gentianella amarella* subsp. *reussii*), gypsomilka plazivá (*Gypsophila repens*), hviezdnoteč čemerícový (*Hacquetia epipactis*), sekernica tmavá (*Hedysarum hedysaroides*), jastrabník dvojkrojkový (*Hieracium bifidum* subsp. *sokolensiforme*), jastarbík sivý (*Hieracium caesium* subsp. *dobsinae*), jastrabník lesný (*Hieracium murorum* subsp. *kunstavianum*), jastrabník prašivský (*Hieracium prassivae*), chondrila prútnatá (*Chondrilla juncea*), chrastavec slovenský (*Knautia slovacica*), ometlina smutná (*Koeleria tristis*), púpavec horský (*Leontodon pseudotaraxaci*), kôprovniček jednoduchý (*Ligusticum mutellinoides*), ľan tenkolistý (*Linum tenuifolium*), bradáčik srdcovitolistý (*Listera cordata*), kamienka modropurpurová (*Litospermum purpureocaeruleum*), ľaľujka neskorá (*Lloydia serotina*), čermel' bradatý (*Melampyrum barbatum*), kuklička plazivá (*Novosieversia reptans*), zubkokvet žltý (*Orthantha lutea*), múrovník lekársky (*Parietaria officinalis*), všivec karpatský (*Pedicularis hacquetii*), smldník močiarny (*Peucedanum palustre*), lipnica hájna karpatská (*Poa nemoralis* subsp. *carpatica*), horčinka horkastá (*Polygala amarella*), nátržník Crantzov (*Potentilla crantzii*), nátržník skalný (*Potentilla rupestris*), žeruška alpská (*Pritzelago alpina*), hruštička karpatská (*Pyrola carpatica*), dub plstnatý (*Quercus pubescens*), ruža galská (*Rosa gallica*), ruža bedrovníková (*Rosa pimpinellifolia*), vrba alpská (*Salix alpina*), vrba sivá (*Salix elaeagnos*), vrba oštepovitolistá (*Salix hastata*), vrba švajčiarska (*Salix helvetica*), vrba bobkolistá (*Salix phylicifolia*), vrba sieťkovaná (*Salix reticulata*), pabodliak alpský (*Saussurea alpina*), lomikameň vždyzelený (*Saxifraga aizoides*), lomikameň machovitý (*Saxifraga bryoides*), lomikameň zrnitý (*Saxifraga granulata*), lomikameň trojprstý (*Saxifraga tridactylites*), scila severná bukovská (*Scilla drunensis* subsp. *buekkensis*), skopólia kranská (*Scopolia carniolica*), hadomor španielsky (*Scorzonera hispanica*), hadomor nízky (*Scorzonera humilis*), starček slovenský (*Senecio* × *slovacus*), silenka maličká (*Silene pusilla*), mečovka horská (*Sisyrinchium montanum*), kavyľ vláskovitý (*Stipa capillata*), kavyľ pôvabný (*Stipa pulcherrima*), popolavec celistvolistý (*Tephrosia integrifolia*), žltuška lesklá (*Thalictrum lucidum*), papradník močiarny (*Telypteris palustris*), sedmokvietok európsky (*Trientalis europaea*), ďatelina bleďožltá (*Trifolium ochroleucon*), ďatelina lúčna Kotulova (*Trifolium pratense* subsp. *kotulae*), ďatelina červenastá (*Trifolium rubens*), trojštet brvitý (*Trisetum fuscum*), veronika alpská (*Veronica alpina*), veronika bezlistá (*Veronica aphylla*).

KÔROVCE (CRUSTACEA): *Elaphoidella droppai*.

ŠEŠŤNÔŽKY (HEXAPODA) – CHVOSTOSKOKY (COLLEMBOLA): *Deuteraphorura kratochvili*, *Megalothorax carpaticus*, *Megalothorax hipmani*, *Megalothorax tatrensis*, *Protaphorura janosik*, *Pseudosinella paciti*.

HMYZ (INSECTA) – CHROBÁKY (COLEOPTERA): behúnik (*Duvalius bokori*), behúnik (*Duvalius microphtalmus*).

- d) druhy živočíchov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany v ÚEV a CHVÚ s prekryvom s NP Nízke Tatry podľa prílohy č. 5 a 7 k vyhláške MŽP SR č. 170/2021 Z. z.:

MÄKKÝŠE (MOLLUSCA): pimprlík močiarny (*Vertigo geyeri*), pimprlík mokradňový (mokradňný) (*Vertigo (=Vertilla) angustior*).

HMYZ – CHROBÁKY: boros Schneiderov (*Boros schneideri*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), * fuzáč karpatský (*Pseudogaurina excellens*), * fuzáč alpský (*Rosalia alpina*).

HMYZ – MOTÝLE (LEPIDOPTERA): priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), * spriadač kostihojový (*Euplagia (=Callimorpha) quadripunctata*), mlynárik východný (*Leptidea morsei*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), modráčik bahniskový (*Maculinea nausithous*), jasoň červenooký (*Parnassius apollo*).

MIHULE (PETROMYZONTES): mihul'a ukrajinská (Vladykovova) (*Eudontomyzon mariae (vladykovi)*) (nevyskytuje sa priamo v území národného parku, ale v hlavnom toku rieky Hron – SKUEV0303 Alúvium Hrona).

RYBY OSTEICHTHYES (=PISCES): hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), hlavátka podunajská (*Hucho hucho*) (nevyskytuje sa priamo v území národného parku, ale v hlavnom toku rieky Hron – SKUEV0303 Alúvium Hrona).

OBOJŽIVELNÍKY (AMPHIBIA): kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mlok karpatský (*Lissotriton (=Triturus) montandoni*).

VTÁKY (AVES): pôtik kapcavý (*Aegolius funereus*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), výr skalný (*Bubo bubo*), lelek lesný (*Caprimulgus europaeus*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), orol krikl'avý (*Clanga (Aquila) pomarina*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), d'ateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), tesár čierny (*Dryocopus martius*), muchárik bielokrky (*Ficedula albicollis*), muchárik malý (*Ficedula parva*), kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), d'ubník trojprstý (*Picoides tridactylus*), žlna sivá (*Picus canus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), jariabok hôrny (*Tetrastes (Bonasia) bonasia*), tetrov hoľniak (*Lyrurus (Tetrao) tetrix*), hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*).

CICAVCE (MAMMALIA) – NETOPIERE (CHIROPTERA): uchaňa čierna/netopier čierny (*Barbastella barbastellus*), netopier Bechsteinov/netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), netopier veľký/netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), podkovár malý/podkovár krpatý (*Rhinolophus hipposideros*).

CICAVCE – HLODAVCE (RODENTIA): * svišť vrchovský tatranský (*Marmota marmota latirostris*), hraboš tatranský (*Microtus tatricus*).

CICAVCE – ŠELMY (CARNIVORA): * vlk dravý (*Canis lupus*), vydra riečna (*Lutra lutra*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), * medveď hnedý (*Ursus arctos*).

CICAVCE – PÁRNOKOPYTNÍKY (ARTIODACTYLA): * kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrica*).

- e) druhy živočíchov národného významu, ktoré sú predmetom ochrany v CHVÚ Nízke Tatry, ale nie sú zaradené medzi druhy európskeho významu:

VTÁKY: prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), strakoš veľký (*Lanius excubitor*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), žltouchvost hôrny (*Phoenicurus phoenicurus*).

- f) druhy živočíchov národného významu, ktoré nie sú predmetom ochrany ÚEV Nízke Tatry a CHVÚ Nízke Tatry, ale sú predmetom ochrany NP Nízke Tatry:

MÄKKÝŠE: slizniak karpatský (*Bielzia coerulans*).

KÔROVCE: rak riečny (*Astacus astacus*), *Niphargus tatrensis*, *Synurella intermedia*.

ŠTÚROVKY (PALPIGRADY): *Eukoenia* (= *Eukoenia*) *spelaea*.

MNOHONÔŽKY (DIPLOPODA): *Allorhiscosoma sphinx*

PAVÚKY (ARANEAE): križiak stromový (*Araneus saevus*) – potvrdený v roku 2022 (M. Kupec, T. Kizek),

HMYZ – VÁŽKY (ODONATA): pásikavec (*Cordulegaster bidentata*), vážka žltoskvŕnná (*Sympetrum flaveolum*).

HMYZ – ROVNOKRÍDLOVCE (ORTHOPTERA): koník pestrý (*Arcyptera fusca*).

HMYZ – SIEŤOKRÍDLOVCE (PLANNIPENIA (=NEUROPTERA): *Myrmeleon formicarius*.

HMYZ – BLANOKRÍDLOVCE (HYMENOPTERA): čmele (*Bombus lapidarius*, *Bombus pratorum*, *Bombus soroeensis*, *Bombus jonellus*, *Bombus pascuorum*, *Bombus terrestris*, *Bombus lucorum*, *Bombus silvestris*).

HMYZ – DVOJKRÍDLOVCE (DIPTERA): peštrica (*Temnostoma bombylans*) - potvrdená v roku 2022 (M. Kupec, T. Kizek).

HMYZ – CHROBÁKY: bystruška zlatá (*Carabus auronitens escheri*), bystruška medená (*Carabus cancellatus*), bystruška (*Carabus obsoletus*), krasoň jedľový (*Eurythyrea austriaca*), májka (*Meloe violaceus*), nosorožtek obyčajný (*Oryctes nasicornis holdhausi*).

HMYZ – MOTÝLE: modráčik horcový (*Maculinea alcon*).

OBOŽŤIVELNÍKY: ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), skokan zelený (*Pelophylax esculentus* (*Ranax . esculenta*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok horský (*Ichthyosaura* (= *Triturus*) *alpestris*).

PLAZY (REPTILIA): slepúch východný (*Anguis colchica*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), užovka obojková/užovka obyčajná (*Natrix natrix*), vretenica severná/vretenica obyčajná (*Vipera berus*), jašterica živorodá (horský poddruh) (*Zootoca* (= *Lacerta*) *vivipara vivipara*).

VTÁKY: jastrab veľký (*Accipiter gentilis*), jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), mlynárka dlhochvostá (*Aegithalos caudatus*), ľabtuška vrchovská (*Anthus spinoletta*), ľabtuška hôrna (*Anthus trivialis*), dážd'ovník obyčajný (*Apus apus*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), myšiarka ušatá (*Asio otus*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*), kôrovník krátkoprstý (*Certhia brachydactyla*), kôrovník dlhoprstý (*Certhia familiaris*), vodnár potočný (*Cinclus cinclus*), glezg obyčajný (*Coccothraustes coccothraustes*), holub plúžik (*Columba oenas*), holub hrivnák (*Columba palumbus*), krkavec čierny (*Corvus corax*), vrana čierna (*Corvus corone*), vrana popolavá (*Corvus cornix*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), belorítka obyčajná (*Delichon urbicum*), d'ateľ veľký (*Dendrocopos major*), d'ateľ malý (*Dryobates minor*), sokol lastovičiar (*Falco subbuteo*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), krutohlav hnedý (*Jynx torquilla*), krivonos smrekový (*Loxia curvirostra*), trasochvost biely (*Motacilla alba*), trasochvost horský (*Motacilla cinerea*), orešnica perlavá (*Nucifraga caryocatactes*), sýkorka uhliarka (*Parus (Parus) ater*), sýkorka čiernohlavá (*Poecile (Parus) montanus*), sýkorka hôrna (*Poecile (Parus) palustris*), žlna zelená (*Picus viridis*), vrchárka červenká (*Prunella collaris*), vrchárka modrá (*Prunella modularis*), hýľ obyčajný (*Pyrrhula pyrrhula*), králik zlatohlavý (*Regulus regulus*), sluka hôrna (*Scolopax rusticola*), sova obyčajná (*Strix aluco*), oriešok obyčajný (*Troglodytes troglodytes*), drozd kolohrivec (*Turdus torquatus*), sýkorka chochlatá (*Lophophanes (Parus) cristatus*).

CICAVCE – PISKORY (SORICOMORPHA): piskor horský/piskor vrchovský (*Sorex alpinus*), piskor obyčajný/piskor lesný (*Sorex araneus*).

CICAVCE – JEŽE (ERINACEOMORPHA): jež bledý/jež východoeurópsky (*Erinaceus concolor/roumanicus*).

CICAVCE – HLODAVCE: plch sivý (*Glis* (= *Myoxus*) *glis*), hraboš snežný (*Chionomys* (*Microtus*) *nivalis*), veverica stromová (*Sciurus vulgaris*).

CICAVCE – ŠELMY: kuna skalná (*Martes foina*), jazvec lesný (*Meles meles*), hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), lasica obyčajná/lasica myšožravá (*Mustela nivalis*).

- g) **druhy živočíchov európskeho významu**, ktoré nie sú predmetom ochrany ÚEV Nízke Tatry a CHVÚ Nízke Tatry, ale sú predmetom ochrany NP Nízke Tatry:

HMYZ – CHROBÁKY: roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), drevník ryhovaný (*Rhysodes sulcatus*).

HMYZ – MOTÝLE: modráčik čiernoškvrnný (*Maculinea arion*), modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*).

MIHULE: mihuľa potočná (*Lampetra planeri*).

RYBY: boleň dravý (*Aspius aspius*), lípeň tymiánový (*Thymallus thymallus*).

OBOJŽIVELNÍKY: ropucha zelená (*Bufo* (= *Bufo*) *viridis*), rosnička zelená (*Hyla arborea*).

PLAZY: užovka hladká (*Coronella austriaca*), užovka stromová (*Zamenis longissimus* (*Elaphe longissima*)), jašterica krátkohlavá/jašterica obyčajná/bystrá (*Lacerta agilis*), užovka fľakaná (*Natrix tessellata*), jašterica múrová (*Podarcis* (= *Lacerta*) *muralis*).

VTÁKY: bocian biely (*Ciconia ciconia*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*).

CICAVCE – NETOPIERE: večernica severská/netopier severský (*Eptesicus nilssonii*), večernica pozdná/netopier pozdný (*Eptesicus serotinus*), netopier Blythov/netopier východný/netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), netopier Brandtov (*Myotis brandti*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), netopier fúzatý (*Myotis mystacinus*), raniak stromový/netopier stromový/raniak malý (*Nyctalus leisleri*), raniak hrdzavý/netopier hrdzavý (*Nyctalus noctula*), večernica parková/netopier parkový (*Pipistrellus nathusii*), večernica hvízdavá/netopier hvízdavý/večernica malá (*Pipistrellus pipistrellus*), večernica Leachova/netopier pískavý/večernica pískavá (*Pipistrellus pygmaeus/mediterraneus*), ucháč svetlý (*Plecotus auritus*), podkovár veľký/podkovár štíhlokridly (*Rhinolophus ferrumequinum*), večernica tmavá/netopier pestrý/večernica pestrá (*Vespertilio murinus*).

CICAVCE – HLODAVCE: bobor vodný/bobor euroázijský (*Castor fiber*), plch lesný (*Dryomys nitedula*), syseľ pasienkový (*Spermophilus* (= *Citellus*) *citellus*),

CICAVCE – ŠELMY: mačka divá/mačka lesná (*Felis silvestris*), kuna lesná (*Martes martes*), tchor tmavý (*Mustela putorius*).

Muchárka pralesná (*Laphria empyrea*): v rokoch 2020 – 2021 znovuobjavený druh, ktorý sa na Slovensku pokladal za vyhynutý. V nasledujúcich rokoch prebiehal v lokalite výskum, ktorý potvrdil, že daný druh sa tam vyskytuje stabilne.

Križiak stromový (*Araneus saevus*): potvrdený v roku 2022 (M. Kupec, T. Kizek), predchádzajúci údaj zo Slovenska je z Veporských vrchov z roku 1971 (Miller).

Na dané druhy bude v projekte ochrany a následnom programe starostlivosti o národný park venovaná náležitá pozornosť zlepšeniu poznatkov o týchto druhoch a následne na navrhnutie opatrení, ktoré pomôžu zachovať tieto druhy v území.

V prípade druhov, ktoré v súčasnej dokumentácii nemajú spracované hodnotenie stavu predmetov ochrany, budú potrebné uskutočniť prieskum územia, ako aj preverenie uvádzaných výskytových dát.

Poznámka:

Predmetom ochrany by mohli byť aj ostatné druhy živočíchov uvedené v prílohe č. 5 k vyhláske MŽP SR č. 170/2021 Z. z. a to druhy európskeho významu, ako aj druhy národného významu s prirodzeným výskytom na území NP Nízke Tatry vrátane vtákov, ako aj druhy vzácne a ohrozené uvedené v červených zoznamoch pre jednotlivé skupiny druhov. U mnohých skupín a druhov je potrebné systematicky dopĺňať informácie o ich výskyte, rozšírení stave populácií, ktoré absentujú, sú nedostatočné alebo neaktuálne. Pre mnohé z nich je potrebný cielený vedecký výskum realizovaný odborníkmi, špecialistami, tiež sledovať výskyt nových druhov v súvislosti so zmenami klímy či inak podmieneným výskytom. Následne môžu byť zaradené ako predmety ochrany.

Druhy rastlín, ktoré sú predmetom ochrany v území a chránených, vzácných a ohrozených druhov rastlín, ktoré sa v území vyskytujú, sú zobrazené v mapových prílohách č. 7.4.1.

Druhy živočíchov, ktoré sú predmetom ochrany v území a chránených, vzácných a ohrozených druhov živočíchov, ktoré sa v území vyskytujú sú zobrazené v mapových prílohách č. 7.4.2.

h) Abiotické javy

ABIOTICKÁ KRAJINNÁ SFÉRA – ZLOŽKY, PRVKY, PROCESY, FORMY A JAVY

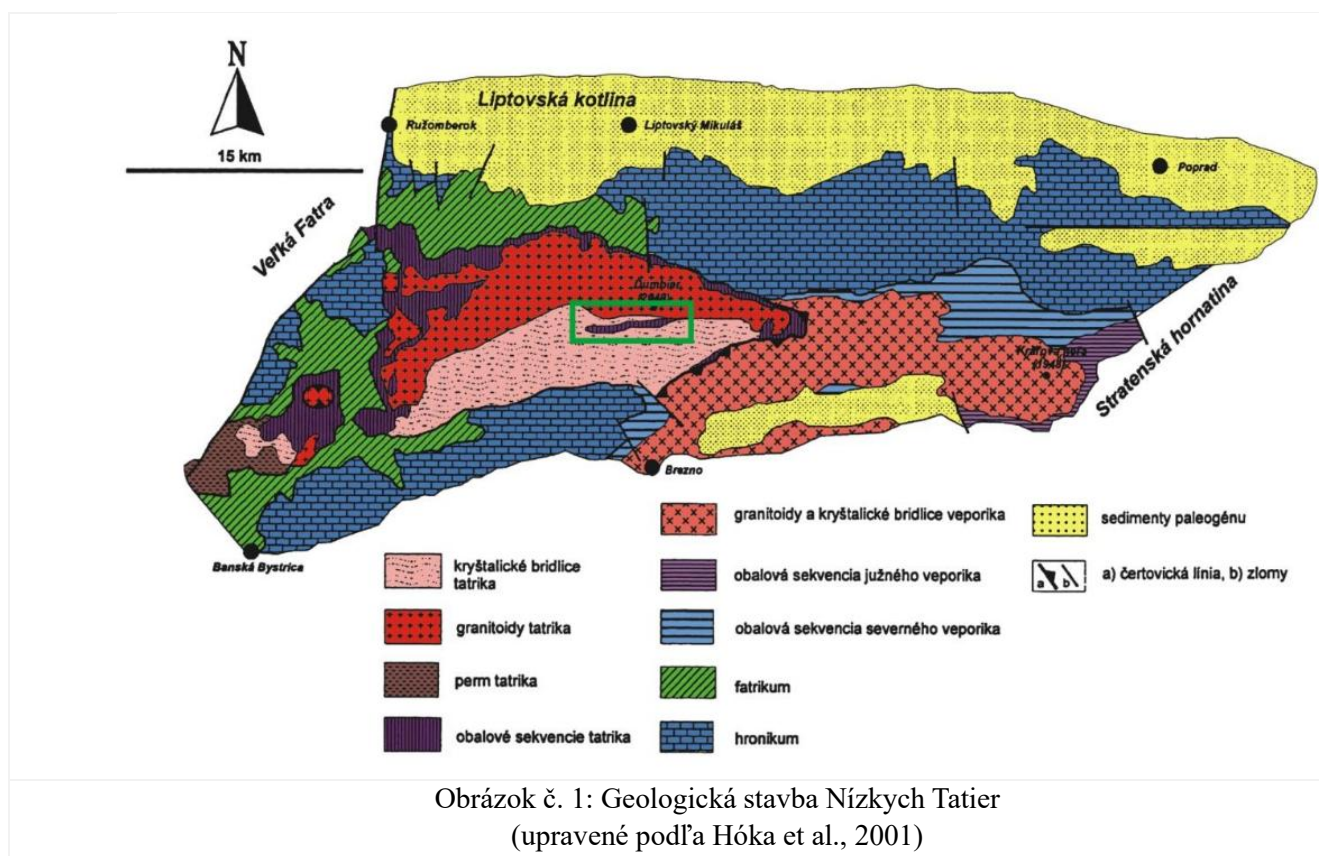
Horninové podložie a geomorfologické formy (georeliéf) výrazne ovplyvňujú ostatné zložky prírody, pôdu, vodstvo, podnebie, rastlinstvo a živočíšstvo.

GEOLOGICKÁ STAVBA A VÝVOJ NÍZKYCH TATIER

Nízke Tatry predstavujú pohorie patriace do Západných Karpát a sú súčasťou horského systému mediteránnych alpíd, ktoré medzi strednou časťou kriedy a miocénom vznikli kolíziou afrického a severoeurópskeho kontinentu (Plant et al., 2005). Na severe pohorie hraničí s Podtatranskou kotlinou, Kozími chrábkami, Hornádskou kotlinou, na západe s Veľkou Fatrou, Starohorskými vrchmi a Zvolenskou kotlinou, na juhu s Horehronským podolím a na východe so Spišsko-gemerským krasom Slovenského rudohoria (Mazúr, Lukniš, 1986). Územie Nízkych Tatier sa rozprestiera naprieč dvoma hlavnými tektonickými pásmami. Ich západná časť – Ďumbierske Tatry sú súčasťou pásma jadrových pohorí Vnútrotných Západných Karpát (Vass et al., 1988). Ich východný podcelok – Kráľovohoľské Tatry (v zmysle Mazúra, Lukniša, 1986) je súčasťou dvoch zón veporského pásma – kraklovskej a kráľovohoľskej zóny (Vass et al., 1988). Geologické rozhranie medzi Ďumbierskymi a Kráľovohoľskými Tatrami prebieha po výraznej tektonickej zóne, ktorej povrchový priemet sa nazýva čertovická línia (Biely et al., 1997). Geografické rozhranie medzi týmito dvoma podcelkami tvorí dolina Boce, sedlo Čertovica a dolina Štiavničky, ktorá sa neskôr vlieva do Bystrej (Mazúr, Lukniš, 1986).

V osovej časti Ďumbierskych Tatier vystupuje eróziou obnažené kryštalinické jadro pozostávajúce hlavne z granitoidových a metamorfovaných hornín, lemované horninami obalových sekvencií a príkrovov. Kryštalinikum tatrika je budované prevažne granitoidnými horninami Ďumbierskeho typu a karbónskeho veku spolu s metamorfovanými staropaleozoickými komplexami (Biely et al., 1992). Najodolnejšie granitoidné horniny kryštalinika vystupujú v hrebňenevej a čiastočne i severnej časti pohoria, zatiaľ čo menej odolné metamorfované horniny budujú najmä jeho južné svahy (Biely et al., 1992). Obalové sekvencie sedimentovali priamo na kryštalinickom podklade a spolu s ním sú zaradované do jednotky tatrika. Obalové sekvencie tatrika sa skladajú takmer výhradne z mezozoických súvrství, ktoré začínajú permskými pieskovcami, tvoria ich ale hlavne spodnotriasové pieskovcami až pestré bridlic, strednotriasové až spodnokriedové vápence i dolomity a vo vrchnej časti slieňovce až pieskovce, ktorých vek siaha

strednej časti kriedy (Vozárová, Vozár, 1988; Biely et al., 1992, 1997; Hók et al., 2001). Rozloženie obalových sekvencií je nerovnomerné – prevládajú v severozápadnej časti pohoria, inde vystupujú ako lem po obvode kryštalinika alebo uprostred neho napríklad v synklinálach Konského grúňa, Baby a Trangošky. Nad obalovými jednotkami tatrika ležia príkrovové jednotky, ktoré boli do súčasnej pozície nasunuté v strednej časti kriedy (Hók et al., 2001). Nižšia jednotka je nazývaná fatrikum (alebo krížňanský príkrov), vyššia jednotka sa nazýva hronikum (alebo chočský príkrov). Horniny fatrika tvoria západnú a severozápadnú obrubu Ďumbierskych Tatier. V miestach kde vystupujú odolnejšie prevažne triasové vápence a dolomity z triasu (sever Revúckej doliny, okolie vrchu Salatín až po oblasť Demänovskej doliny). Oblasť od Il'ánskej doliny cez vrchy Poludnica a Ohnište až po Jánsku dolinu tvoria vápence a dolomity hronického veku, ktoré vytvárajú silne členitý karbonátový georeliéf. Najrozsiahlejšie jaskynné geosystémy a najhlbšie priepasti Slovenska sa vytvorili vďaka intenzívnej krasovej činnosti, najmä v oblasti alogénnej Demänovskej doliny a Jánskej doliny. Obdobné typy hornín sa nachádzajú vo forme menších ostrovčekov na juhozápadnej strane Nízkych Tatier (Moštenica až Mýto pod Ďumbierom alebo v blízkosti chaty M. R. Štefánika).



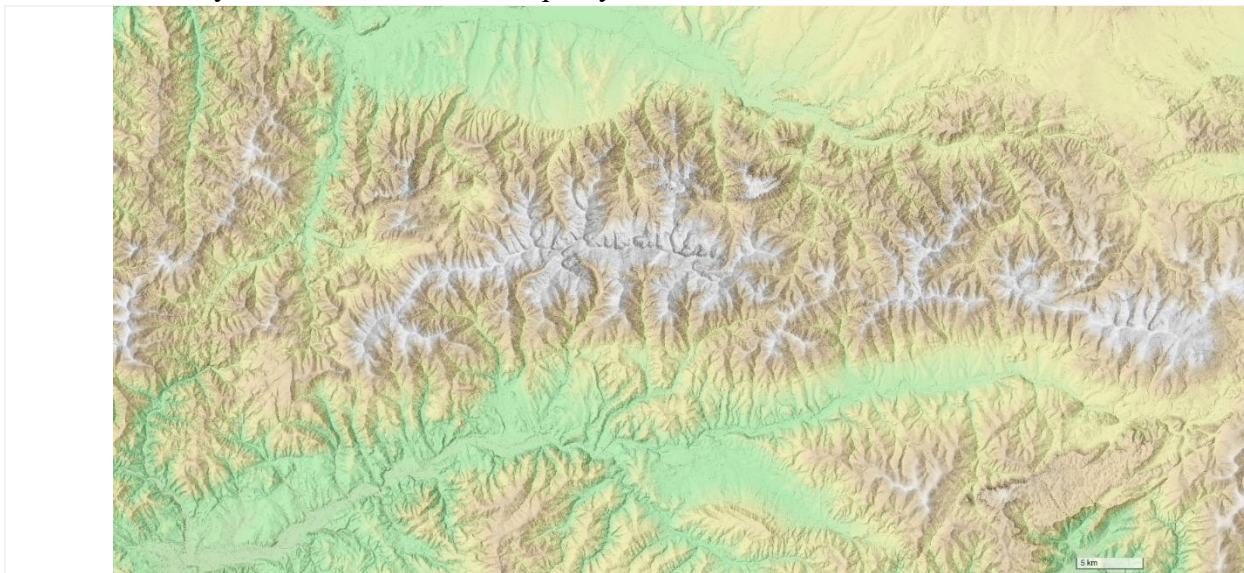
Kráľovohoľské Tatry tvorené veporikom sú budované najmä kryštalinickými komplexmi, ale tiež mladopaleozoickým a hlavne mezozoickými slabo metamorfovanými obalovými sekvenciami Veľkého Boku (sever) a Strážníka (východne svahy Kráľovej hole). Nad veporikom je zložitá sústava príkrovov hronika, chočský príkrov (Bezák, Biely 1997). Kráľovohoľské Nízke Tatry

patriace do veporika sú na juhu prevažne tvorené metamorfovanými horninami (fylity, ruly a paraguly), pričom severná strana pohoria Nízke Tatry má veľmi zložitú štruktúru. Rozlišujeme samostatnú obalovú jednotku, tzv. Veľký Bok v zvlnených vrstvách sedimentárnych hornín, sklonených na sever (bridlice, kremence, vápence a dolomity, slieňovce, vápencové slieňovce). Fatrikum leží na východnej časti obalovej série. Jeho najnižšou jednotkou je melafyrská séria. Stredný a vrchný trias Fatrika je reprezentovaný tzv. čiernovážskou sériou, s prevahou dolomitov. Na juhu sa nachádza v páse medzi obcami Boca a Malužiná až po Hranovnicu. Bielovážská séria Fatrikum obsahuje okrem vápence aj kremenec, pieskovce a slieň a nachádza sa ďalej na sever od línie Malužiná – Svarín. Vápencové, dolomitické kremenité formácie pokrývajú východný okraj Nízkych Tatier (Biely et al., 1997).

ČLENITOSŤ GEORELIÉFU NÍZKYCH TATRIER

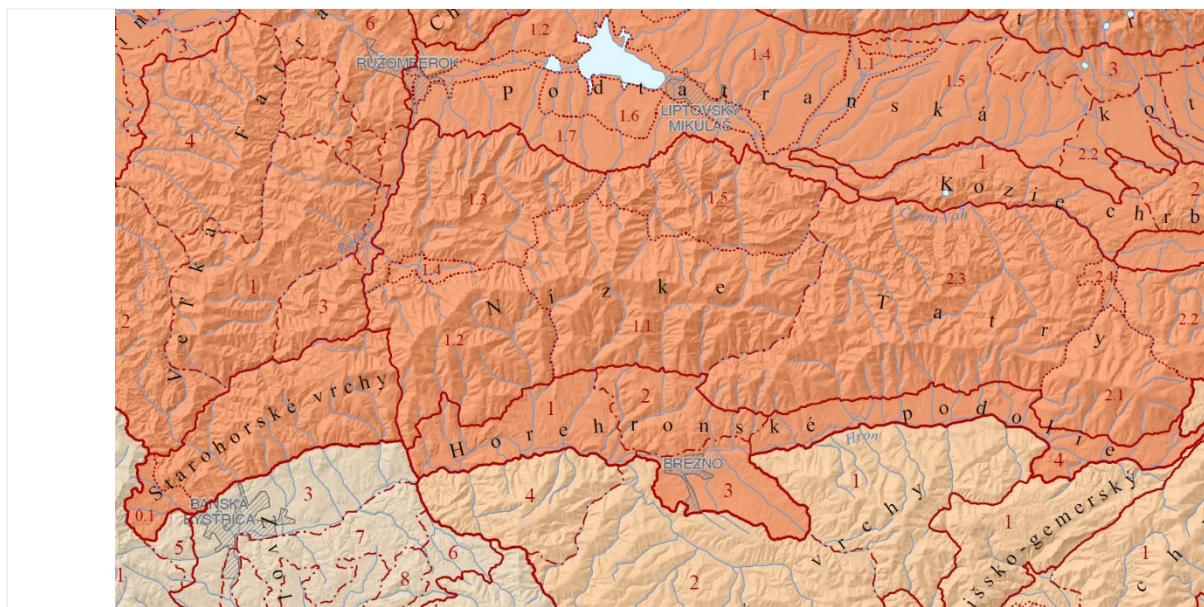
Nízke Tatry sú najrozsiahlejším pohorím Západných Karpát s výrazne predĺženým tvarom v smere východ – západ, pričom sú 75 km dlhé, 15–30 km široké a zaberajú plochu približne 1250 km². Najvyšší bod pohoria tvorí vrchol Ďumbier (2043 m n. m.). Nízke Tatry sa rozprestierajú v nadmorských výškach vyšších od 550 m n. m., pričom viac ako polovica plochy pohoria leží vo výške nad 950 m n. m. (Lehotský et al., 2022). Najvyššie vrcholy pohoria sa nachádzajú v hôľnom pásme a mnohé z nich boli formované ľadovcami počas pleistocénu. Hlavný hrebeň Nízkych Tatier, tiahnuci sa v smere východ – západ vo výškach 1500 až 2000 m n. m., vytvára najdôležitejšie rozvodie Slovenska medzi riekami Hron, Váh, Hornád a Hnilec.

Georeliéf Nízkych Tatier je mimoriadne pestrý a zložitý, čo je dané jeho geologickou stavbou, dlhodobým vývojom a pôsobením rôznych geomorfologických procesov. Nízke Tatry boli v miocéne vyzdvihnuté do podoby nižšieho a menej členitého pohoria, pričom v súčasnosti sú druhým najvyšším pohorím Slovenska. Súčasná výrazne členitá podoba georeliéfu je výsledkom pozitívnych tektonických pohybov v pliocéne a pleistocéne, ktoré podnietili intenzívnu hlbokú eróziu (Lehotský et al., 2022). Eróžno-denudačné procesy odkryli kryštalicke jadro pohoria a rozrezali ho na systém hrebeňov a dolín s prevýšením až 0,8 km.



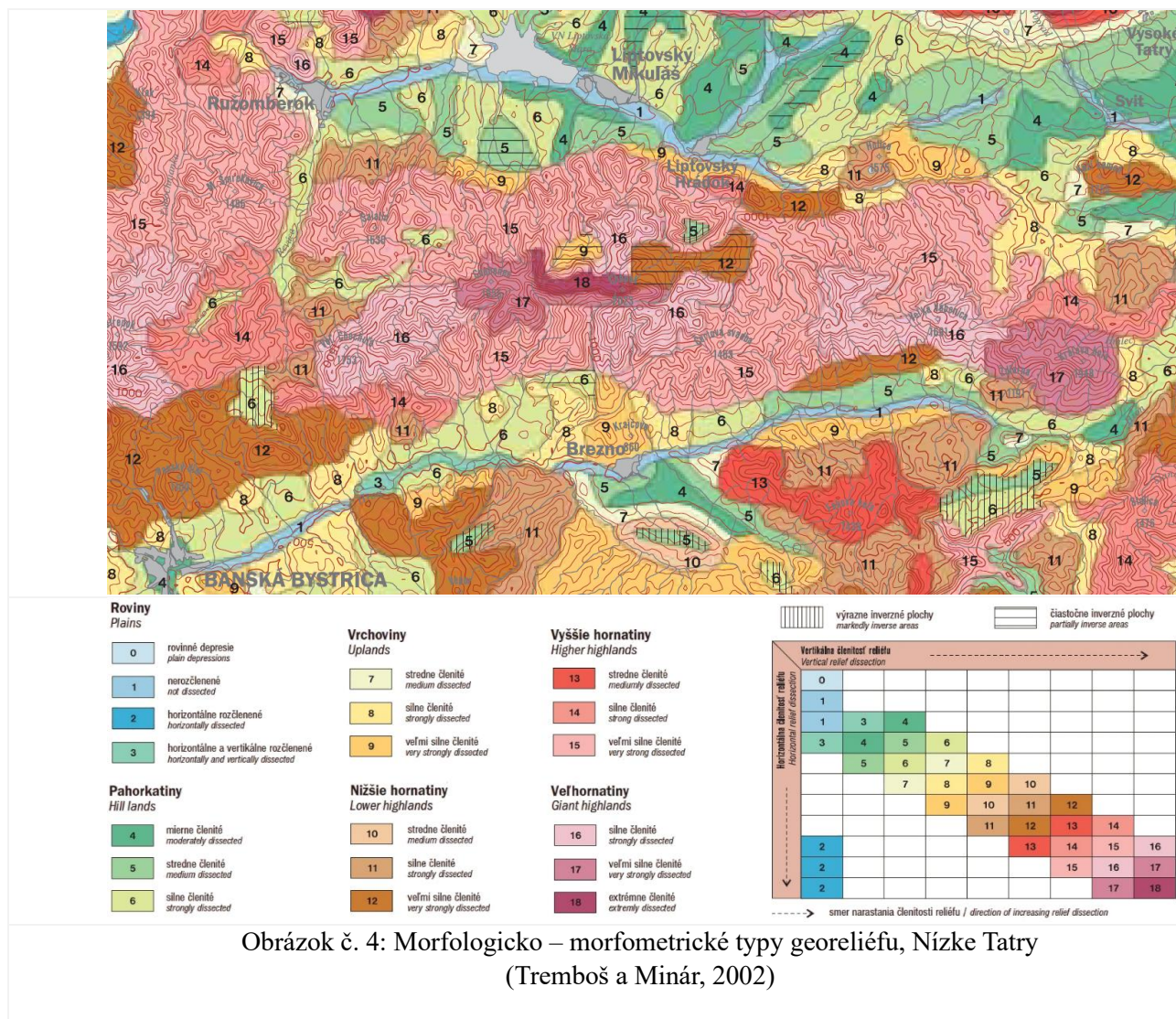
Obrázok č. 2: Georeliéf a výšková členitosť Nízkych Tatier (Lidar ÚGKK SR, 2025)

Nízke Tatry sa vyvinuli so značne predĺženým hlavným hrebeňom v smere východ – západ a so systémom bočných hrebeňov striedajúcich sa s hlbokými bočnými dolinami v smere sever – juh. Na severnej strane pohoria sa vyskytujú skalné komplexy fatrika a hronika (mezozoické vápence a dolomity), kde sa vytvoril veľmi výrazne rozčlenený krasový georeliéf. Počas pleistocénu bola najvyššia časť centrálného hrebeňa formovaná glaciálnymi procesmi. Periglaciálne procesy podmienili na jednej strane hladký georeliéf na väčšine častí centrálného hrebeňa a v horných častiach výbežkov bočných hrebeňov. Hĺbkové erózne zrezávanie dolín sledujúce tektonické poruchy spolu s gravitačnými pohybmi svahových sedimentov, zosuvmi, murovými prúdmi a lavínami dotvorili súčasný výrazne členitý georeliéf Nízkeho Tatier.



Obrázok č. 3: Geomorfologické členenie Nízkeho Tatier
(Kočícký a Ivanič, 2011; Mazúr a Lukniš, 1986)

Georeliéf Nízkeho Tatier vytvára klenbovito-hrast'ovú štruktúru s kryštallickým jadrom. Horské pásmo je výsledkom tektonických pohybov najmä v pliocéne a na začiatku pleistocénu. Hlavné črty reliéfu vytvára klenbovito-hrast'ová štruktúra, pričom pohorie má tvar rozsiahlej klenby, ktorá bola neskôr rozčlenená eróziou na hráste a doliny. Kryštallické jadro vyvretých hornín vystupuje na povrch a tvorí základ celého pohoria. Vysoké vrcholy a hlavný hrebeň dosahuje výšku nad 2000 m n. m. (Ďumbier, Štiavica, Chopok, Dereše). Hlboké doliny vytvorené medzi hrast'ami sa striedajú s vysokými horskými chrbtami, napr. Demänovská dolina, Krakova hoľa, Jánska dolina, Ohnište. Vysokohorský georeliéf sa vyznačuje ostrými štítmi, skalnými stenami, skalnatými svahmi, ľadovcovými kotlami, karovými plesami a ďalšími ľadovcovými formami georeliéfu, najmä morénami.



Obrázok č. 4: Morfologicko – morfometrické typy georeliéfu, Nízke Tatry (Tremboš a Minár, 2002)

Nízke Tatry ako geomorfologický celok vnútorných západných Karpát patrí do Fatransko-tatranskej oblasti. Nízke Tatry sa delia na 2 podcelky a ich časti:

1. Ďumbierske Tatry – 1.1 Ďumbier, 1.2 Prašivá, 1.3 Salatíny, 1.4 Lúžňanská kotlina, 1.5 Demänovské vrchy;
2. Kráľovohoľské Tatry – 2.1 Kráľova hoľa, 2.2 Predná hoľa, 2.3 Priehyba, 2.4 Teplická kotlina (Mazúr a Lukniš, 1978, 1980, 1986).

Georeliéf Nízkych Tatier dosahujúci značných nadmorských výšok je na základe nadmorskej výšky, sklonu svahov, vertikálnej a horizontálnej členitosti diverzifikovaný do rôznorodých morfograficko-morfometrických typov georeliéfu (Lukniš, 1972; Tremboš a Minár 2002; obr., tab.)

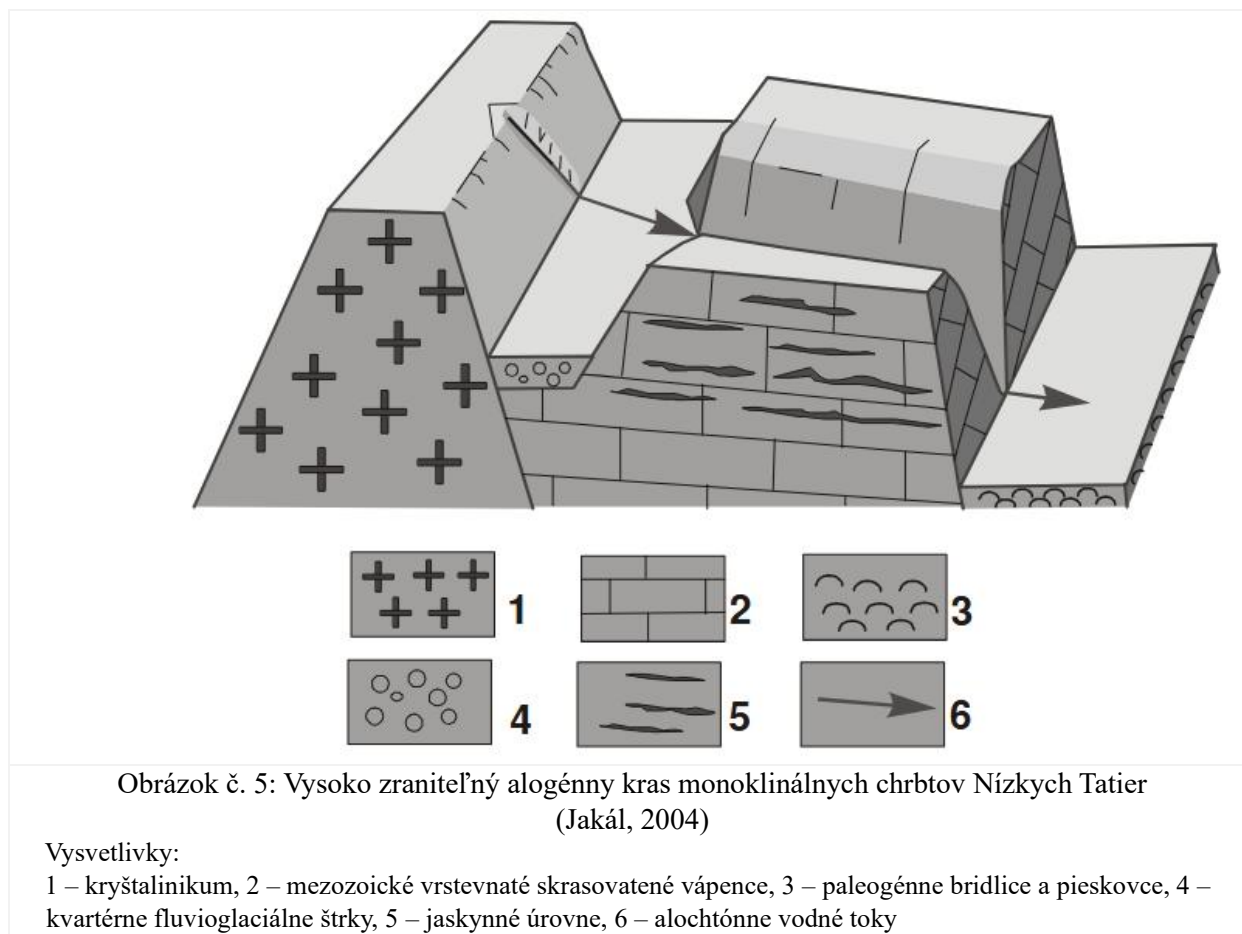
Pohorie Nízke Tatry sú najmä v západnej Ďumbierskej časti najintenzívnejšie ohrozené vodnou eróziou, deštrukčnými reliéfotvornými procesmi a rozsahom spustnutých pôd až 10 655 ha. Intenzita potenciálneho odnosu pôdy v oblasti priemernej výšky hornej hranice lesa dosahuje hodnoty 8,6 až 9,5 mm / rok, čo v rámci Slovenska predstavuje najvyššie možnú intenzitu

odnosu (Midriak 1983; 2011 a iní). Vo výškovom stupni Ďumbierskych Nízkyh Tatier v rozsahu 1 380 až 1 410 m n. m. dochádza k najväčšiemu antropogénnemu urýchľovaniu erózných procesov výstavbou líniových stavieb výrazne meniacich prírodný georeliéf, najmä ako sú nevhodne spevnené zjazdové trate, cesty, zväžnice, chodníky, a pod. Pásmo nad hornou hranicou lesa (Plesník 1961 a i.) spolu so strmými svahmi na krasových horninách predstavuje najzraniteľnejšie územie vzhľadom na intenzitu deštruktívnych geomorfologických procesov v súbehu s realizáciou nevhodných antropických činností. Geomorfologický efekt extrémnych zrážok v území so strmými svahmi bez prirodzenej krajinej pokrývky a vegetácie vytvára antropicky podmienené nové eróžno-akumulačné procesy (Stankoviánsky, 1983, 1995; Zachar, 1970 a i.).

ZRANITEĽNOSŤ KRASU A JASKÝŇ NÍZKYH TATIER

V Nízkyh Tatrách sa vytvoril najmä alogénny kras, kde vznikli najväčšie, najdlhšie a najhlbšie jaskyne Slovenska. Najväčší Demänovský jaskynný systém nachádzajúci sa v Demänovskom krase dosahuje dĺžku vyše 51 km, najhlbšie Hipmanove jaskyne (Starý hrad – Večná robota) vo vysokohorskom krase Krakovej hole (Krakova hoľa 1752 m n. m.) klesajú až do hĺbky 500 m. Nízko položený alogénny kras Nízkyh Tatier tvorí bariéru pre pritekajúce vodné toky, ktoré vodami prinášajú do krasu rôznorodý materiál a látky z vyššie položeného vysokohorského územia a hlavného žulového hrebeňa. Vody pretekajúce krasom vytvárajú prelomové doliny izoklinálneho typu. Sústredené ponory vodných tokov v podzemí nízkotatranských dolín formujú mohutné jaskyne horizontálneho typu (Jakál, 2004). V miernom podnebnom pásme nízkotatranské vápence patria k veľmi odolným horninám. Podzemné rieky vytvorili rozsiahle jaskynné priestory, ktorých objem je často porovnateľný s objemom povrchových dolín. S pribúdaním nadmorskej výšky sa v Nízkyh Tatrách zvyšuje množstvo zrážok a agresivita studených zrážkových vôd a vôd z topiaceho sa snehu a tým stúpa tiež intenzita krasovatenia a rozpúšťania vápenca.

V Nízkyh Tatrách tektonická predispozícia hornín, energia krasového georeliéfu, vertikálna a horizontálna členitosť, sklon svahov a krajinná pokrývka vplyvajú na množstvo infiltrácie vôd do podzemia, pričom sa vytvárajú rôzne typy krasu, planinový kras – náhorné plošiny s prevýšením 31-100 m, rozčlenený kras masívnych chrbtov a hrástí s prevýšením 100-310 m, kras monoklinálnych chrbtov s prevýšením 311-470 m, vysokohorský kras s prevýšením 471-640 m (Jakál, 2002). Morfometrické parametre sú limitujúcim činiteľom pre činnosti človeka v krase, najmä pre urbanizáciu, výstavbu komunikácií, lesnícku a poľnohospodársku činnosť. Odolnosť krasu je daná najmä stupňom skrasovatenia, pričom vyšší stupeň skrasovatenia vytvára vyššiu zraniteľnosť krasu. Veľmi zložité vzťahy medzi záujmami ochrany prírody a činnosťami človeka nastávajú najmä v oblasti kontaktného krasu, kde sa vody ponárajú do podzemia krasu.



Citlivosť krasu na antropické vplyvy je veľmi výrazná. V krasových územiach s vysokým stupňom povrchového a podzemného skrasovatenia je odraz zmien na povrchu krajiny veľmi rýchlo prenášaný zrážkami a vodnými tokmi pritekajúcimi do krasu z nekrasového územia. Vysoký stupeň skrasovatenia so zastúpením najmä depresných foriem krasu (krasových jám, a i.) a podzemných jaskynných systémov spôsobuje, že krasový geosystém je silne náchylný na zraniteľnosť antropickými aktivitami (Jakál, 1986).

PREDMET OCHRANY ABIOTICKÝCH JAVOV

Abiotické javy, ktoré sú predmetom ochrany v NP Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme, boli členené na základe genetických kritérií s dôrazom na zdroj primárnej energie (endogénnej a exogénnej) pôsobiacej v gravitačnom poli Zeme a na geomorfologické procesy a väzby medzi vybranými prvkami (Minár a Machová, 2010; Minár et al., 2001). Členenie vlastností, prvkov, foriem a javov vychádza z konceptu geodiverzity chápanej ako komplexný systém variability abiotickej prírody (Gray, 2013; Kubalíková et al., 2023). Zahŕňa endogénne zložky (geologické, tektonické a seizmické prvky) ako výsledok pôsobenia vnútorných síl Zeme a exogénne zložky (geomorfologické, pedologické, hydrologické a mikroklimatické), ktoré sú indikátormi dynamiky vonkajších prírodných procesov. Prepojenie na antropogénne krajinné štruktúry (prehistorické a historické prvky) a charakteristické vizuálne vlastnosti krajinného vzhľadu spoločne odrážajú komplexnú unikátnosť územia.

Tabuľka č. 11: Abiotické javy, ktoré sú predmetom ochrany v NP Nízke Tatry a jeho ochrannom pásme

PROCESY	ABIOTICKÝCH GEOSYSTÉMOVÉ VLASTNOSTI, PRVKY, FORMY, JAVY
ENDOGENNE TEKTONICKÉ	vrásové: relikť vrásy, relikť klenby, relikť synklinály, skalné stupne a steny reliktu vrásovo-prešmykovej štruktúry, asymetrické skalné hrebene s prešmykovým svahom (napríklad Jasenské predhorie, Konský grúň, Baba, Gápeľ, Kosienky, Krakova hoľa, Trangoška); príkrovové: skalné čelá príkrovov a litologického rozhrania príkrovových jednotiek (Krakova hoľa, Ohnište, Hradište, Skribňovo, Krpáčovo, Susedská, Suchá, Moštenica, Uhliarska dolina); príkrovová troska (napríklad Ostré, Kohút); tektonické okno (napríklad dolina Patočiny); zlomové: tektonické zrkadlo (napríklad Zadný vrch, Vráta Iľanovská dolina, Crnolušky jaskyňa Starý Hrad); skalný stupeň významnej zlomovej, tektonickej línie (napríklad Čertovická línia, Donovalská línia, Revúcka línia, Korytnická línia, Nízkotatranská línia, Mýtnanská línia, línia Čierny Váh, Hronská zlomová línia); triangulárny zlomový stupeň facety (napríklad Martincová, Jakubcová, Páncová Ludrová; Opalisko Závažná Poruba; Zápač Liptovský Hrádok; Veľký Vrch, Krištanková Kráľova Lehota; Bukovinka Polomka, Obrštín Jasenie); priamočiare skalné steny tektonického chrbta, hráste (napríklad oblasti Prašivej, Ďumbiera, Dereše, Kráľova hoľa); skalné steny tektonickej depresie (napríklad Lúčky); skalné steny poklesnutej kryhy priekopovej prepadliny (napríklad kontakt predhoria a Demänovského krasu, Malužinského krasu, Demänovská dolina, Jánska dolina, dolina Čierny Váh);
ENDOGENNE SEIZMICKÉ	seizmotektonické javy: ostrý stupeň aktívnych seizmických pohybov a seizmických diskontinuit (napríklad oblasť Polomka, Heľpa, Brezno, Slovenská Ľupča, Banská Bystrica, Donovaly, Čertovica); polohy seizmicky podmienených skalných rútení, blokových polí a fosílnych seizmitov (napríklad Andrejcová – záver Ždiarska dĺlina, Kotliská – záver Dúbravská dolina, bralo Ľupča);
ENDOGENNE MAGMATICKE A VULKANICKE	magmatické: odkryv paleozoických kryštalizačných telies (napríklad Kráľova hoľa); odkryvy reliktoŧ post-variskeho riftového bazénu (napríklad dolina Iľoltica); odkryvy intruzívnych telies, batolitov, pňov, granodioritov a tonalitov Ďumbierskeho typu (napríklad Chabenec) vulkanické: odkryvy reliktných vulkanicko-sedimentárnych komplexov paleozoického vulkánu; odkryvy reliktoŧ lávového prúdu a vulkanických plató; odkryvy reliktoŧ riftovej depresnej zóny; odkryvy magmatických komplexov kontinentálneho tholeiitického bazaltu, melafirov; odkryvy andezitovo – bazaltového sedimentárneho vulkanizmu; (napríklad Malužinská dolina, dolina Iľoltica, Svidovská dolina, hrebeň Červená, Bocianska dolina);

ENDOGENNE METAMORFNÉ	metamorfne komplexy: odkryvy permsko-spodnotriasovej obalovej sekvencie, odkryvy súvrství fylitov a metabazaltov (napríklad Predná hoľa, Heľpa); odkryvy deformačných zón – mylonitových a fylonitových komplexov styku tatrika a veporika (napríklad sedlo Čertovica);
EXOGENNE SEDIMENTAČNÉ	sedimentačné komplexy: odkryvy paleozoických sedimentačných súvrství (napríklad Nižná Boca, sedlo Javorie); odkryvy sedimentov maluzinského súvrstvia ipoltickej skupiny (napríklad Malužiná); odkryvy vápencových a dolomitových obalových jednotiek príkrovov; odkryvy mezozoických riftových sekvencií (napríklad dolina Dikula); odkryvy komplexov permskej sedimentačnej panvy grábenového typu (Zelená dolina)
EXOGENNE TEKTONICKO – ERÓZNE	skalný previs (napríklad Kostolíková dolinka, dolinka Vyvieranie); lineárne skalné steny tektonicko-erózneho hrebeňa (napríklad hrebeň Prašivá, Ďumbier, Štiavnica, Trangoška); skalné terasy na významnom zlome, skalný stupeň na hrane poklesovej depresii (napríklad Panská hoľa, Veľký Bok); priamočiare tektonicko-erózne skalné steny a bralá významného zlomu (napríklad skalné steny Siná, Krakova hoľa, Ohnište, Hradište, Demänovský kras); skalný stupeň zlomového svahu na významnej tektonickej línii (napríklad Čertovica);
EXOGENNE RELIKTNÉ PALEOMARÍNNE	odkryvy reliktných turbiditných prúdov a zosuvov; odkryvy reliktov abráznych zrubov (napríklad flyšové súvrstvia Partizánska Ľupča, Liptovské Kľačany ústie Ľupčianska dolina), odkryvy reliktov abráznych dutín (napríklad Kaštieľske lazy);
EXOGENNE GRAVITAČNÉ	prírodná skalná rozsadlina, skalný žľab; odtrh skalnej steny, kamenná lavína, sutinový kamenný prúd; sutinové osypy, úsypiskový kužeľ, gravitačná jaskyňa (napríklad Derešský kotol, Skalka Kotliská, kotly pod Ďumbierom a Štiavnicou); združené hrebene, poklesové sadavé prepadliny; (napríklad Likavské Kľačianskej doliny, Homôľka, Zadný vrch, Predné); prírodne stabilizovaný zosuv (napríklad Ľupčianska dolina, dolina Ipol'tica, Čierny diel Jasenie, Lomnistá dolina, Pavčina Lehota, Liptovský Ján); gravitačná / ťahová trhlina (napríklad Zadný vrch, Poludnica); gravitačná svahová deformácia - sackung (napríklad Chabenec – záver Lomnistá dolina);
EXOGENNE VODNO GRAVITAČNÉ	bahenno-blokový prúd (mura), murová ryha, murový kužeľ (napríklad Čierna dolinka, Pivkova dolinka, dolina Hlbokô, Skalica Na jame); prírodne stabilizovaný bahenný prúd, bahnotok, úvalina (napríklad úpätie Demänovská hora, predhorie Pavčina Lehota, Demänová);
EXOGENNE RONOVO SVAHOVÉ	prírodne stabilizované ronové ryhy, výmole, strže, úžľabiny, rokliny (napríklad (napríklad Rigel', Turková, Veľký Bok, Ohnište, Krakova hoľa, Siná, Kotliská);
EXOGENNE FLUVIÁLNE	vodopád, skok, perej, sklz (napríklad Brankovský vodopád, Vajskovský vodopád, Jelení vodopád, vodopád Hlaváč, Hučiaky, vodopád Lazištiansky potok, vodopád Šuštička, dolina Bielô Záskočie, vodopád Studňa radosti Starý Hrad, Radová dolinka, dolina Vyvieranie, sklz Vráta Mošnica, vodopád Hlboký potok, vodopád Pod Orlovou); obrí, krútnavový hrniec (napríklad Radová dolinka, Vyvieranie, Štiavnica, Hučiaky); prírodné riečne koryto,

	prírodný ohyb koryta, prírodná riečna zákruta, prírodné meandrové koryto, prírodný meander (meandrová šija, nárazový breh, nánosový breh) (napríklad meandre Lužnianky, meandre Čierneho Váhu a Váhu, meandre Hrona, meandre Lupčianky); rozvetvené prírodné koryto, prírodná štrková lavica, prírodný štrkový ostrov, prírodný riečny ostrov, prírodná aluviálna niva, prírodná riečna terasa (napríklad Váh v úseku Liptovský Ján - Borová sihoť); prírodné mŕtve rameno, prírodné rezíduá fluviálnych tokov (Váh Mašiansky balvan, Čierny Váh, Hron Medzibrod, Hron Polomka); obtočník, ostrovný zvyšok riečnej terasy (napríklad Mašiansky balvan); bifurkácia korýt vodných tokov (napríklad Paludžanka, Dúbravka, Čermík); náplavový kužeľ, agradačný a prikorytový val (napríklad alúvium vodných tokov Čierny Váh, Váh, Hron, Bystrianka, Štiavnica, Demänovka, Lupčianka, Revúca); skalné steny a stupne prielomovej doliny (napríklad prielom Váh Podtureň – Liptovský Hrádok; Čierny Váh Svarín – Kráľova Lehota; Hron Červená Skala; Hron Brezno – Podbrezová; Hron Medzibrod – Lučatín); náčapný lakeť, visuté údolie a erózne stupne riečneho pirátstva (napríklad Korytnica sedlo Donovaly, Štiavnica a Bystrianka Ďumbierske sedlo; Michalovský a Stanišovský potok Brtkovica; Čertovica sedlo Čertovica, dolina Čierny Váh, Ždiarsky potok Andrejcová);
EXOGENNE KRASOVÉ	povrchový kras: závrty, krasové jamy (napríklad závrty Machnatô Lupčianska dolina, závrty Lúčky Demänovská dolina, závrt v Červenom; Prepadliská v Lúžnej dolina Rástočná, závrty Lužňanky, závrty Latiborská Prievalský potok); krasová priepať (napríklad Veľká ľadová priepať Ohnište); škrapy (napríklad dolina Hlbokô, Veľký Rad Demänovská dolina); tiesňava, rokľina (napríklad dolinka Vyvieranie, Radová dolinka, tiesňava Hučiaky, Čierny Váh); slepá a poloslepá dolina (napríklad Čierna dolinka, dolinka Okno); skalné stupne a rezídua sedimentov krasového polja (napríklad Lúčky); skalné zrázy a plošiny rezídua krasovej planiny (napríklad Veľký Bok, Poludnica, Ohnište, Kosienky, Panská hoľa, Došťanka, Košariská, Zadný Grúň, Smrečiny); travertínová kopa, travertínový kráter, travertínová misa, travertínová terasa, travertínový vodopád (napríklad Moštenické travertíny, travertíny vo Vajskovej, travertíny Liptovské Sliače, travertíny Liptovský Ján); sufózna depresia, sufózna studňa (napríklad Partizánska Ľupča, Liptovská Teplička, Polomka, Medzibrod); podzemný kras: jaskyňa; dóm, sieň, chodba, úžina; jaskynná priepať, jaskynná studňa, jaskynný komín; jaskynné formy mikrorelieftu; klastická jaskynná výplň (ílová, siltová, piesčitá, štrková, balvanová); chemogénna sintrová výplň (stalagmit, stalaktit, stalagnát, brčko, sintrová terasa, sintrová kaskáda, sintrový závoj, sintrový povlak, sintrový nátek, sintrový bubon, sintrová kôra); skvap a vcedzovanie jaskynných vôd; jaskynný vodný tok, jaskynné jazero, jaskynný sifón (napríklad jaskyne NPR – Bystrianska jaskyňa, Demänovské jaskyne, Jaskyňa mŕtvych netopierov, Jaskyňa zlomísk, Malá stanišovská jaskyňa, jaskyňa Okno, jaskyňa Starý hrad, jaskyňa Štefanová, Važecká jaskyňa,

	jaskyňa Zápoľná, jaskyňa Záskočie a iné); jaskyňa alebo priepasť s ľadovou výplňou (napríklad Demänovská ľadová jaskyňa, Veľká ľadová priepasť);
EXOGENNE KRYOGÉNNÉ	kamenný prúd, kamenné more, mrazový zrub, terasa (napríklad PR Štrosy, Studienec, Veľký Bok, Marková); štruktúrne polygonálne, girlandové, dláždené formy pôd (napríklad Krúpova hoľa, Ďumbier, Ďumbierske sedlo, Štiavnica, Kráľova hoľa);
EXOGENNE NIVÁLNE	nivačný kotol (karoid), nivačný svah, nivačná depresia, (napríklad Chabenec, Ďurková, NPR Skalka); lavínová ryha, lavínový kužeľ (napríklad Kráľova hoľa, Veľký bok, záver Vajskovskej doliny, Ďurková, Veľká hoľa, Veľká Chochuľa);
EXOGENNE GLACIÁLNE	ľadovcový kotol, kar (napríklad kotly Dereše, kotol pod Chopkom, kotol Luková pod Ďumbierom, kotoly pod Štiavnicou, Kotliská pod Skalkou); ľadovcová časť doliny tvaru U (tróg), plece trógu, glaciálna ryha (napríklad Litvorova dolina, Ludárova dolina, Luková dolina, Široká dolina, dolina Zadná Voda, záver Dúbravská dolina); bludný balvan, ľadovcová moréna (čelná, bočná, spodná, stredná, koncová) (napríklad Demänovská dolina Lúčky, Jánska dolina Bystrá, Dúbravská dolina); nunatak (napríklad Baňa pod Ďumbierom, Ostredok pod Chabencom); glaciálna priehľbeň, ľadovcové pleso (napríklad Vrbické pleso, Lukové pleso, Ďumbierske Bystré pleso, pleso Ludárka, pleso Lazný vŕšok, pleso Pod Chabencom, Krížske pleso);
EXOGENNE GLACIFLU- VIÁLNE	glacifluviálny kužeľ, reziduá výtopiskovej depresie, reziduá glacifluviálnej nivy, (napríklad Demänovská dolina, Jánska dolina, Dúbravská dolina, Jelšie, Biela Ľupča, Ľubčianska dolina);
EXOGENNE EOLICKÉ	korázne rímasy, deflačná depresia, hranec eologlyptolit, (napríklad Ďumbier, Kráľov stôl, Kráľova hoľa); eolická rovina (pieskový pokrov), eolický svah; (napríklad Moštenica, Podkonice, CHA Kopec, Priechod);
EXOGENNE PASÍVNE MORFO- ŠTRUKTÚRE	na vertikálne nehomogénnych štruktúrach: skalný hribeň (napríklad Ľupčiansky skalný hribeň); skalné okno (napríklad Ohnište Okno, Poludnica Okno, Okno Mošnica); skalná brána, skalný most (napríklad Vratná skala Lipt. Sliače; Poludnica, Bielô, Predný vrch, Zadný vrch); skalná veža, skalné mesto (napríklad Machnaté v Kostolcoch, Rigel', Poludnica-Kúpeľ, Zadný vrch, Hradište Malužiná); na horizontálnych štruktúrach: skalné stupne štruktúrnej plošiny, terasy, stupňoviny, tabuľového vrchu (napríklad Poludnica, Kosienky, Ohnište); na naklonených štruktúrach: skalné čelá a vrstevné plochy kvesty a monoklinálnych chrbtov (napríklad skalné steny hrebeňov Demänovského krasu a Malužinského krasu); ostré rebrá a strmé vrstevné plochy kozích chrbtov (napríklad Kozie chrbty, Rigel'); na horizontálne nehomogénnych štruktúrach: štruktúrna skalná ihla (napríklad Belanska skala Biely Potok); štruktúrne skalné steny, štruktúrna skalná rímsa, štruktúrna skalná misa (napríklad Demänovská dolina); skalné čelá rozhrania príkrovových jednotiek (napríklad Skribňovo, Ohnište, Zadný vrch, Krakova

	hoľa, Krčahovo, Stodôlka, Repiská); príkrovové okno v eróznej ryhe (napríklad dolina Patočiny); príkrovová troska (napríklad Ostré, Kohút); štruktúrny tvrdoš (napríklad Ohnište, Siná, Poludnica, Králička, kremencové bralá Prašivej, Latiborská hoľa, Salatin, Kráľova hoľa); terénny odkryv vypreparovanej žily dajky (napríklad Bazanitova dajka v granodiorite pri Dubrave, Dúbrava-Lubelská, dolina Machnatô, dolina Kraľovianka, dajka Trangoška);
EXOGENNE POLYGENE- TICKÉ	skalné stupne plošín a hrany zarovnaných povrchov (napríklad pediplén, pediment, etchplén, tektoplén) (napríklad Krakova hoľa Kosienky, Poludnica, Ohnište, Priehyba, Rovne, Veľká Vápenica, Veľký Bok, Košariská, Hošková, Mačková);
EXOGENNE HYDRICKO- PEDOLOGICKÉ	pôdy nad hornou hranicou lesa s infiltračnou dispozíciou: najmä litozem, ranker, rendzina, regozem, podzol (napríklad Chochuľka, Ďurková, Chopok, Ďumbier, Štiavnica, Orlová, Kráľova hoľa); pôdy v krase a strmých svahoch s infiltračnou dispozíciou: najmä rendzina, pararendzina (napríklad kras Krakovej hole, Demänovský kras, kras Jánskej doliny; Ďumbiersky kras, Malužinský kras, Horehronský kras); podzol, kambizem (napríklad oblasť Holica, Grúň, Veľký bok); hydromorfné a aluviálne pôdy s retenčnou dispozíciou: najmä glej, pseudoglej, organozem (napríklad Jelšie, Črtník, Dúbravka Močiar, Na Močiaroch Liptovský Ján, Lazisko, Svätý Kríž, Sliačske travertíny, Liptovská Štiavnica, Ludrová); fluvizem (napríklad alúvium Štiavnice, Demänovky, Paludžianky, Ľučianky, Boce, Čierneho Váhu, Ipol'tice, Bystrianky, Sopotnice, Vážna, Štiavnička);
EXOGENNE HYDRICKO- VÝVEROVÉ	termálny prameň (travertínový, minerálny) (napríklad Korytnica, Železnô, Liptovský Ján, Borová sihoť, Vislavice, Vyšná Boca, Vyšné Sliače, Jasenie Bachláč, Moštenické travertíny); studený prameň (zlomový, sutinový, vrestevný) (napríklad Motyčky, Sopotnica, Ráztoka, Kvačkajová, Črvník Dúbrava, Veľká Čierna dolinka); krasová vyvieračka (napríklad Demänovka Vyvieranie, Štiavnica Hlboké Medzibrodie, Stanišovská vyvieračka, vyvieračka Gregorov potok); pramenište (napríklad vodných tokov Otupianka, Chabenec, Paludžanka, Križianka, Ľupčianka, Magurka);
EXOGENNE HYDRICKO- PONORNÉ	krasový ponor (napríklad ponory na vodných tokoch Zadná Voda, Priečny potok, Demänovka, Stredný potok, Štiavnica, Bystrá, Boca, Malužiná, Gregorov potok, Hudákov ponor potoka Holičná);
EXOGENNE HYDRICKO- RETENČNÉ	pleso (napríklad Vrbické pleso, Lukové pleso, Ďumbierske Bystré pleso, pleso Ludárka, pleso Lahný vršok, pleso Pod Chabencom, Krížske pleso); jazero (napríklad travertínové jazierko Liptovský Ján, Liptovské Sliače); prirodzená mokradňná plocha (napríklad alúviá Čierny Váh, Štiavnica, Demänovka, Ipol'tica, Ľupčianka, Lúžňanka, Bystrianka, Štiavnička); mokradňná depresia (močiar, slatina, rašelinisko, vlhká lúka, prírodná stojatá voda, prírodná tečúca voda) (napríklad Sliačske mokrade, mokrade Moštenickej doliny, mokrade Liptovskej Lúžnej, mokrade Hiadeľskej doliny, Bukovecká dolina, Polomka,

	Dedinská, mokrade Pohorelej, Brezinky, meandre Lúžňanky, meandre Hrona, Hnilecká Jelšina, mokrade Liptovskej Tepličky, Svidovo, Chraste, mokrade Pavčinej Lehoty, Demänovská Slatina);
EXOGENNE MIKRO- KLIMATICKÉ	povrchové javy: inverzná mikroklima závrto, roklin, tiesňav (napríklad Vráta Iľanovská dolina, Vráta Mošnická dolina, Vráta Jánska dolina; závrty Machnatô Ľupčianska dolina, závrty Lúčky Demänovská dolina, závrty v Červenom; Prepadliská v Lúžnej dolina Rástočná, závrty Lužňanky, závrty Latiborská Prievalský potok); podzemné javy: prechodné dynamické mikroklimatické pásmo jaskýň, stále mikroklimatické pásmo jaskýň (napríklad Demänovský jaskynný systém, jaskyňa Starý Hrad, jaskyňa Záskočie, jaskyňa Štefanová);
EXOGENNE BIOGÉNNE	rašelinisková depresia (slatinisko, vrchovisko) (napríklad Pohorelské vrchovisko, Korytnica, Močiare Liptovský Ján); mravenisko; brloh; svišťa nora pukeľ (napríklad Kotliská, Vajskovská dolina; Chopok, Derešské kotly; Kráľova hoľa); bobrí hrad a hrádza (napríklad dolina Čierneho Váhu, Jedlinky, dolina Ždiarskeho potoka); paleontologické a biostratigrafické komplexy fosílnnej flóry a fauny a bioglyfy (napríklad Žiar Liptovská Osada, Machnaté a Pusté Demänovská dolina, Demänovské jaskyne, Jaskyňa Štefanová, Hlbokô Jánska dolina, predhorie Liptovské Kľačany, Pavčina Lehota, dolina Čierny Váh);
EXOGENNE ANTROPOGÉNNE ARCHOLOGIC- KO – PREHISTORICKÉ A HISTORICKÉ	archeologicko-prehistorické krajinné štruktúry: hradiskové valy, relikty múrov, hradiskové priekopy, hradiskové brány, sídliskové terasy, prehistorické bane, archeologické sídliská, prehistorické cesty, pohrebiská, mohyly (napríklad Poludnica, Demänovská hora, Na Jame, Bodová, Domitierka, Jánsky Hrádok, Kameničná, Rohačka, Hrádok Zvon, Ludrová Vratná, Kohút, Ludrová Stráne Páncová, Špania Dolina, Selecký Hrádok, Medzibrod Hradisko, Lehota Hrádok); historické krajinné štruktúry: terasové štruktúry a medze, kamenné múriky, pivničky (napríklad Liptovská Teplička, Liptovská Lúžna, Iľanovo Rohačka, Liptovská Porúbka, Biely Potok Dunaj, Pohorelá, Polomka, Medzibrod, Mýto pod Ďumbierom, Selce); historické štôlne (ťažba zlato, striebro, antimón; meď; napríklad Magurka; Špania Dolina); privádzacie vodné jarky, tajchy a jazerá (napríklad Špaňodolinský banský vodovod Prašivá – Špania Dolina, Izbica pod Jelenskou skalou, tajch Russeger, Jagerštôlna, Malužinský tajch, tajch Lacková); charakteristické črty a vzhľad krajiny: charakteristické črty krajiny, krajinný vzhľad, vizuálny prvok, významný výhľadový kužeľ (napríklad Kráľova hoľa, Ďumbier, Chopok, Vrbické pleso, Siná, Poludnica, Demänovská hora, Salatin, Veľký Bok, Chraste, Ludrova, kostol Liptovské Kľačany, Liptovský Ján Hrádok, sedlo Donovaly, sedlo Čertovica, Hiadel'ská dolina, Veľká Chochuľ'aiadel'ská dolina).

Územie Nízkych Tatier sa vyznačuje výnimočne rozmanitým a rozsiahlym horským prostredím, ktoré tvorí najväčšie súvislé horské pásmo na Slovensku. Dominantným prvkom je hlavný hrebeň s výraznými vrcholmi ako Ďumbier, Chopok, Dereše či Kráľová hoľa, ktorý je obklopený hlbokými dolinami, skalnatými územiami a vysokohorskými lúkami. Táto oblasť predstavuje jeden z najcennejších prírodných celkov v krajine vďaka zachovaným prírodným biotopom, pestrej mozaike lesných typov a prítomnosti viacerých ohrozených a chránených druhov. V území sa nachádzajú aj významné krasové javy, jaskyne, rašeliniská a druhovo bohaté lesy, ktoré sú súčasťou európskej sústavy chránených území NATURA 2000. Vyznačuje sa aj mimoriadnou biologickou rozmanitosťou v rôznych skupinách organizmov. Je to vďaka pestrosti horninového geologického podkladu, členitosti reliéfu a geografickej polohe. Okrem chránených druhov tu bolo zistených množstvo vzácnych a ohrozených druhov, často s raritným výskytom v rámci Slovenska vrátane niekoľkých endemitov. Výnimočnosť územia zvyšujú aj viaceré kultúrohistorické a technické objekty nachádzajúce sa v území národného parku a jeho ochranného pásma.

Nakoľko územie NP Nízke Tatry má značný prekryv s európskou sústavou chránených území Natura 2000 (SKUEV0310 Kráľovohoľské Tatry, SKUEV0302 Ďumbierske Tatry, SKUEV0197 Salatín, SKUEV0058 Tlstá, SKUEV0150 Červený Grúň, SKUEV0296 Turková, SKUEV0300 Skribňovo, SKUEV0299 Baranovo, SKUEV0297 Brezinky, SKUEV0298 Brvnište, SKUEV0061 Demänovská slatina, SKUEV0153 Horné lazy, SKUEV0059 Jelšie, SKUEV0301 Kopec, SKUEV0154 Suchá dolina, SKUEV0303 Alúvium Hrona, ako aj SKCHVU018 Nízke Tatry), cieľom je zachovať a, ak je to potrebné, obnoviť priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu, ktoré sú predmetom ochrany vo vyššie uvedených územiach. Pre kategóriu chránených území II. Národný park sú podľa Príručky k prideľovaniu manažmentových kategórií chránených území podľa IUCN (Kadlečík, J. et al., 2014) definované hlavné ciele národného parku: uchovanie biotopov, druhov a genetickej rozmanitosti, udržiavanie environmentálnych/ekosystémových služieb a cestovný ruch, turistika a rekreácia.

NP Nízke Tatry sa preto vyhlasuje najmä za účelom ochrany (a obnovy) prirodzených ekosystémov, procesov v nich prebiehajúcich, biotopov európskeho a národného významu, a chránených, vzácnych a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Ciele (manažmentu) sú však zamerané širšie. Pri stanovovaní ich poradia v kapitole 2.2 sa vychádzalo z prioritizácie cieľov podľa hodnotenia manažmentových kategórií IUCN, kde ochrana a obnova prirodzených ekosystémov a starostlivosť o návštevníka národného parku pri interpretácii patria medzi prioritné ciele národných parkov.

V záujme zlepšovania stavu lesných ekosystémov je potrebné uplatňovať prebudovu na udržateľné lesné hospodárstvo dopracovaním vykonávacích predpisov, pracovných a technologických postupov vrátane vyhotovovania PSL uplatňovaním nasledovných postupov: účelový hospodársky spôsob s jednotlivým či skupinovým výberom, maloplošným podrastovým spôsobom do jednej priemernej výšky porastu, kde predpokladáme redukciu zásoby lesného porastu do 25 % zásoby s časovým obmedzením podľa hniezdneho obdobia jednotlivých druhov vtákov na predmetnom území, minimalizácia výstavby nových lesných ciest, odstraňovanie nepôvodných druhov drevín (v časovom rámci tak, aby nedošlo k destabilizácii lesných ekosystémov), podpora prirodzenej obnovy pôvodných druhov, ponechanie mŕtveho dreva v objeme minimálne 15 m³/ha, prinavrátenie prirodzenej priestorovej štruktúry lesných biotopov, definovanie ochranných zón pre hniezda dravcov a ďalšie účinné opatrenia na ochranu biotopov a biotopov druhov, ktoré sú predmetmi ochrany v územiach sústavy Natura 2000.

Územie NP Nízke Tatry je súčasťou CHVO Nízke Tatry podľa zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

ktorá je rozdelená na východnú a západnú časť. Táto CHVO pokrýva väčšinu územia národného parku a zdôrazňuje jeho vodohospodársku funkciu, najmä akumuláciu povrchových a podzemných vôd. Hlavným dôvodom vyhlásenia CHVO je zabezpečenie kvalitnej pitnej vody pre miestnych obyvateľov aj širšie okolie. Sekundárne slúži aj na akumuláciu úžitkovej vody pre energetiku, rekreáciu či rybárstvo. K vysokej kvalite vodných zdrojov prispieva rozsiahla lesnatosť územia a nízke priemyselné zaťaženie. Medzi významné zásobné oblasti patria najmä severná časť Kráľovej hole, Chopok Juh s povodím Bystrianky a Chopok Sever s povodím Demänovky.

V prípade oblasti Chopok Sever - Demänovská dolina je významná z pohľadu krasového územia, ktoré je mimoriadne zraniteľné, preto zonáciou NP je potrebné zvýšiť ochranu vodných zdrojov aj v tejto oblasti. Význam územia podčiarkuje aj Ramsarská lokalita Jaskyne Demänovskej doliny s rozlohou 1448 ha, ktorá zahŕňa najcitlivejšie časti krasového a hydrologického systému. Rýchla infiltrácia vody v krasovom prostredí predstavuje riziko znečistenia, preto je nevyhnutné minimalizovať chemické a ekologické zaťaženie a predchádzať havarijným situáciám. Súčasťou ochrany sú aj opatrenia na udržanie kvality pitnej vody v povodí Demänovky a obmedzenie škodlivých zásahov do infraštruktúry v zóne D.

V rámci zisťovania stavu kvality vody v CHVO Nízke Tatry – západ a východ je potrebné nadviazať spoluprácu so subjektami zabezpečujúcimi kontrolu kvality vody v rozsahu stanovenom vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 91/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú ukazovatele a limitné hodnoty kvality pitnej vody a kvality teplej vody, postup pri monitorovaní pitnej vody, manažment rizík systému zásobovania pitnou vodou a manažment rizík domových rozvodných systémov, ktorú vykonávajú vodárenské spoločnosti, ako aj spoluprácu so správcami vodných tokov a jej výsledky budú zaslané Správe NP Nízke Tatry.

Odôvodnenie ochrany

Predmety ochrany v podobe abiotickej zložky, druhovej a biotopovej ochrany v NP Nízke Tatry a jeho OP boli implementované z dôvodu naplnenia záväzkov, ktorými sa Slovenská republika zaviazala v rámci medzinárodných dohovorov a vnútroštátnych právnych predpisov.

V rámci medzinárodných dohovorov sú to:

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES o ochrane voľne žijúceho vtáctva;
- Smernica Rady 92/43/EHS o ochrane prírodných biotopov, voľne žijúcich živočíchov a rastlín;
- Dohovor o biologickej diverzite (CBD, Rio de Janeiro, 1992);
- Bernský dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť (Bern, 1979);
- Bonnský dohovor o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich zvierat (CMS, Bonn, 1979);
- Dohovor o mokradiach majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarský dohovor, Ramsar, 1971);
- Dohovor o ochrane nehmotného kultúrneho dedičstva (UNESCO, Paríž, 1972);
- Dohovor o ochrane Álp (Alpský dohovor) – jednotlivé protokoly (1991);
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (Karpatský dohovor, Kyjev, 2003);
- Európsky dohovor o krajine (Florenca, 2000);
- Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES, Washington, 1973);
- Dohovor o environmentálnom hodnotení v cezhraničnom kontexte (Espoo, 1991);

- Protokol o strategickom environmentálnom hodnotení (Protokol SEA, Kyjev 2003);
- Parížska dohoda ku klimatickej zmene (Paríž, 2015);
- Agenda 2030 a Ciele trvalo udržateľného rozvoja (SDGs);

V rámci národnej úrovni sú to:

- Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí;
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov;
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu;
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 189/2010 Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Nízke Tatry;
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 427/2021 Z. z., ktorým sa vyhlasujú niektoré prírodné rezervácie ako Pralesy Slovenska;
- a ostatných vyhlasovacích predpisov, ktoré sú uvedené v tabuľke č. 1 a 2.

Uvedené dohovory a legislatívne a vyhlasovacie predpisy jednotlivých MCHÚ presne uvádzajú zdôvodnenie ich ochrany, na základe čoho boli automaticky preradené do zóny A a B národného parku.

2.2 Zhodnotenie stavu predmetu ochrany a stanovenie cieľov ochrany

Na základe zhodnotenia stavu druhov a biotopov zo správ, ktoré Slovenská republika predkladá Európskej komisii podľa článku 17 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín² v platnom znení, medzinárodných záväzkov a cieľov stanovených v strategických dokumentoch EÚ a Slovenskej republiky je potrebné v predmetnom území **zachovať, zlepšiť, resp. v prípade vybraných druhov a biotopov, ktoré sú predmetom ochrany NP Nízke Tatry, obnoviť ich priaznivý stav.** Cieľom je tiež **zachovať abiotické javy**, ktoré sú predmetom ochrany.

Stanovenie cieľov ochrany pre jednotlivé lesné a nelesné biotopy európskeho a národného významu a biotopy druhov rastlín a živočíchov európskeho a národného významu v rámci dotknutých ÚEV: SKUEV0299 Baranovo, SKUEV0297 Brezinky, SKUEV0298 Brvnište, SKUEV0150 Červený grúň, SKUEV0061 Demänovská slatina, SKUEV0302 Ďumbierske Tatry, SKUEV0153 Horné lazy, SKUEV0059 Jelšie, SKUEV0301 Kopec, SKUEV0310 Kráľovohorské Tatry, SKUEV0151 Pohorelské vrchovisko, SKUEV0197 Salatín, SKUEV0154 Suchá dolina, SKUEV0300 Skribňovo, SKUEV0058 Tlstá, SKUEV0296 Turková, SKUEV0303 Alúvium Hrona a SKCHVU018 Nízke Tatry v území národného parku je uvedené v samostatných prílohách:

- Pre lesné biotopy európskeho a národného významu v prílohe č. 4;
- Pre nelesné biotopy európskeho a národného významu v prílohe č. 5;

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/AUTO/?uri=celex:31992L0043>

- Pre druhy nižších rastlín, lišajníkov a húb európskeho a národného významu v prílohe č. 6;
- Pre druhy vyšších rastlín európskeho a národného významu v prílohe č. 7;
- Pre druhy živočíchov európskeho a národného významu v prílohe č. 8.

3. PODROBNOSTI O OCHRANE A VYUŽÍVANÍ ÚZEMIA

3.1 Vymedzenie zón a ekologicko-funkčných priestorov, podrobnosti o podmienkach územnej ochrany

K zabezpečeniu cieľov ochrany slúži zonácia NP Nízke Tatry, ktorá sa uskutočňuje diferenciaciou územia Národného parku na ekologicko-funkčné priestory (ďalej len „EFP“) a zóny. **Mapa navrhovaných zón národného parku** je v prílohe č. 7.3.1.1, **mapa navrhovaných EFP** je v prílohe č. 7.3.2.

Rozdelenie územia na EFP

EFP sú vymedzené na základe zoskupenia ekologicky príbuzných biotopov a ich rovnakého ekologického a socioekonomického hodnotenia. EFP je charakterizovaný homogenitou ekologických podmienok a jednotným funkčným zameraním z hľadiska cieľov ochrany prírody, pričom je v území priestorovo opakovateľnou jednotkou s podrobne určeným typom základnej starostlivosti. **Na území NP Nízke Tatry sa vyčleňuje 5 EFP. Ich prehľad a ďalšie podrobnosti** sú uvedené v tabuľke č. 12.

Tabuľka č. 12: Prehľad EFP na území NP Nízke Tatry o jeho ochrannom pásme

Kód EFP	Názov EFP	Výmera EFP (ha)	Zóna/stupeň ochrany v OP	Špecifické socioekonomické využitie	Príslušnosť k veľkoplošnému chránenému územiu
EFP 1.1.0	Horské až alpské nelesné ekosystémy ponechané na samovoľný vývoj.	1 197,93	A	Nerušený, samovoľný vývoj biotopov, bez ľudských zásahov (ochrana prírodných procesov), horský až alpský stupeň, kde sa neuvažuje s obhospodávaním. Prevažne ide o prirodzené a prírode blízke trávinnobylinné a kríčkové (sub)alpínske biotopy s prirodzenými procesmi.	Vlastné územie NP Nízke Tatry
EFP 1.2.0	Horské až supramontánne lesné ekosystémy ponechané na samovoľný vývoj.	27 917,47	A	Nerušený, samovoľný vývoj biotopov, bez ľudských zásahov (ochrana prírodných procesov), horský až supramontánny stupeň, kde sa neuvažuje s obhospodávaním. Prevažne sa jedná o prirodzené a prírode blízke montánne až supramontánne – nie alpínske – lesné biotopy s prirodzenými procesmi a režimami disturbancií a sukcesie bez zámerých ľudských vplyvov v súčasnosti i v budúcnosti.	

Kód EFP	Názov EFP	Výmera EFP (ha)	Zóna/stupeň ochrany v OP	Špecifické socioekonomické využitie	Príslušnosť k veľkoplošnému chránenému územiu
EFP 2.1.0	Hôľne pásmo (iné lesné pozemky a nelesné pozemky) obhospodarované s cieľom dosiahnutia stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi.	3 315,77	B	Osobitný spôsob obhospodarovania v zóne B. Cieľom je udržanie a zlepšenie biotopov v horskom až alpínskom vegetačnom stupni (napr. biotopy skalných stien a sutín, alpínskych porastov, a pod.). Jedná sa o prírodné a poloprírodné travinnobylinné a kríčkové montánne až (sub)alpínske biotopy s významnejším dedičstvom valašskej kolonizácie, využívané či schopné využívania tradičným obhospodarovanim, ako je kosenie, pasenie a pod., nie však mulčovaním, dosievaním.	
EFP 2.2.0	Horské až supramontánne lesné ekosystémy manažované udržateľnými lesníckymi postupmi s cieľom dosiahnutia alebo udržania priaznivého stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi.	18 020,93	B	Osobitný spôsob obhospodarovania s cieľom zaradiť niektoré časti územia (podhorské až vysokohorské lesy) do zóny A v plánovanom horizonte do 30 rokov, cielené zásahy v prospech vybraných druhov a lesných biotopov (napr. hlucháň hôrny, biotop * 91E0, 9410 a 9150), náprava narušení spôsobených doterajším využívaním územia (diferenciácia porastov, oprava vodného režimu, asanácia ciest, a pod.). Druhou skupinou sú podmáčané a rašeliniskové smrekové lesy trvalo manažované s cieľom udržania alebo zlepšenia stavu biotopu v trvalej B zóne.	
EFP 2.3.0	Ekosystémy vodných tokov a iných mokradí v bezzásahových územiach ako aj v manažovaných územiach udržateľnými postupmi s cieľom dosiahnutia alebo udržania priaznivého stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi.	24,43	C, B, A	Spôsob obhospodarovania bude zvolený za účelom trvalého udržania územia v príslušnej zóne v prospech vybraných akvatických a semiakvatických druhov. Zabezpečovanie protipovodňových opatrení len v rizikových oblastiach. Jedná sa o prirodzené až prírode blízke biotopy pramenísk, vodných tokov, rašelinísk a iných mokradí.	
EFP 3.0.0	Podhorské a horské lesné ekosystémy resp. lesné porasty obhospodarované s prírodou blízkym hospodárením.	36 325,20	C	Jedná sa o lesné ekosystémy v prebudove na trvalo udržateľné lesné hospodárstvo ako súčasť integrovaného manažmentu krajiny prostredníctvom jemnejších hospodárskych spôsobov a foriem (postupov).	

Kód EFP	Názov EFP	Výmera EFP (ha)	Zóna/stupeň ochrany v OP	Špecifické socioekonomické využitie	Príslušnosť k veľkoplošnému chránenému územiu
				Nárazníková zóna medzi zónami A, B a susednými lesmi v nadväzujúcej voľnej krajine a OP NP spočívajúce v aktívnych zásahoch minimalizujúcich šírenie biotických škodlivých činiteľov.	
EFP 4.0.0	Horské nelesné ekosystémy s obhospodarovaním zameraným na trvalo udržateľné využívanie poľnohospodárskej časti krajiny.	1 125,95	C	Jedná sa o horské nelesné spoločenstvá obhospodarované tradičnými spôsobmi, ako sú pasenie alebo kosenie. Mulčovanie sa pripúšťa len raz za 3 roky prípadne vypaľovanie v odôvodnených prípadoch. Pri obnovách degradovaných spoločenstiev je možné uvažovať s osevom miestnych druhov tráv a bylín.	
EFP 5.0.0	Krasové územia s výskytom jaskynných systémov	14 525,93	A, B, C, D	Sprístupnené jaskyne a nesprístupnené jaskynné útvary ako i ponory a oblasti ovplyvňujúce hydrogeologické pomery.	
EFP 1.2.1	Horské a podhorské lesné ekosystémy ponechané na prirodzené procesy a samovoľný vývoj.	57,83	5. OP	Lesné porasty v MCHÚ s najprísnejšou ochranou PR Mačková a PR Baranovo.	Ochranné pásmo NP Nízke Tatry
EFP 2.1.1	Horské a podhorské lesné ekosystémy s prírodou blízkym hospodárením	44,49	3.-4. OP	Lesné porasty v MCHÚ s prírodou blízkym hospodárením PR Breznianska skalka a Horné lazy.	
EFP 2.2.1	Horské lesné ekosystémy s biotopom hlucháňa hôrneho.	1 448,15	2. OP	Funkčné a potenciálne biotopy druhu hlucháň hôrny presahujúce územie NP Nízke Tatry obhospodarované s cieľom dosiahnutia zlepšenia stavu populácie druhu prostredníctvom aktívneho manažmentu do priestorovej štruktúry lesa. Prípadne zachovanie súčasného stavu pasívnym manažmentom.	
EFP 2.3.1	Mokradné ekosystémy, vodné plochy a vodné toky s cieľom udržania stavu prirodzeného ekosystému manažmentovými zásahmi, prípadne ponechaním na prirodzené procesy.	9,24	2.-5. OP	Jedná sa o vodné toky, vodné plochy a pobrežné porasty nadväzujúce na ne, ktoré predstavujú z hľadiska napr. biokoridorov, či potravných možností pre chránené druhy živočíchov.	
EFP 3.1.1	Podhorské lesné ekosystémy obhospodarované s prihliadnutím na predmety ochrany.	6467,20	2. OP	Lesné porasty nachádzajúce sa v ÚEV, ktoré sú obhospodarované podľa § 13 zákona č. 543/2002 Z. z. (tradičným hospodárením).	

Kód EFP	Názov EFP	Výmera EFP (ha)	Zóna/stupeň ochrany v OP	Špecifické socioekonomické využitie	Príslušnosť k veľkoplošnému chránenému územiu
EFP 4.0.1	Nelesné ekosystémy obhospodarované cielene špecifickým manažmentom za účelom zlepšenia predmetov druhovej a biotopovej ochrany lúk a pasienkov.	57,36	3.-4. OP	Genofondové plochy xerothermných nelesných spoločenstiev, mezofilných lúk a podmáčaných vlhkých lúk s cieľom podpory druhovej ochrany ako i MCHÚ CHA: Jakub, Suchá dolina a Brezinky (časť), či PR Horné lazy, alebo PP Meandre Lúžňanky.	
EFP 4.1.1	Trvalé trávne porasty s pridanou druhovou ochranou špecificky manažované s cieľom podpory vybraných druhov, či cenných spoločenstiev.	201,87	2. OP	Nelesné pozemky, resp. trvalé trávne porasty v ÚEV, ktoré sú obhospodarované tradičným spôsobom. Mulčovanie sa pripúšťa len raz za 3 roky prípadne vypaľovanie v odôvodnených prípadoch.	
EFP 5.0.1	Krasové územia s výskytom jaskynných systémov.	25 718,79	2. OP	Sprístupnená NPP Bystrianska jaskyňa a jej ochranné pásmo, Malužinská jaskyňa i nesprístupnené jaskyne: Jelenská, Netopieria, Modrá, a iné, či nesprístupnené jaskynné útvary.	
EFP 2.3.2	Časť vodného toku Čierny Váh v ÚEV Kráľovohoľské Tatry, ktorý presahuje do voľnej krajiny.	20,74	2. OP	Osobitné územie začleňujúce samotný vodný tok Čierneho Váhu a jeho pobrežné porasty patriace do ÚEV Kráľovohoľské Tatry.	Voľná krajina v územnej pôsobnosti Správy NP Nízke Tatry.

Rozdelenie územia na zóny

V prípade národných parkov podľa § 30 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. sa

a) **zóna A** ustanoví najmä na časti územia s prevahou prirodzených ekosystémov alebo človekom málo pozmenených ekosystémov, kde cieľom je zachovať a umožniť v nich nerušený priebeh prírodných procesov; zóna A sa spravidla ustanoví najmenej na polovici územia národného parku,

b) **zóna B** ustanoví najmä na časti územia s prevahou človekom čiastočne pozmenených ekosystémov, kde cieľom je dosiahnuť stav, ktorý zodpovedá prirodzeným ekosystémom; zóna B sa spravidla ustanoví tak, aby spolu so zónou A boli vymedzené najmenej na troch štvrtinách územia národného parku,

c) **zóna C** ustanoví na časti územia s prevahou človekom významne pozmenených ekosystémov, kde cieľom je zachovať alebo postupne zlepšiť stav ekosystémov významných z hľadiska biologickej rozmanitosti, ktorých existencia je podmienená činnosťou človeka, alebo obnoviť prírode blízke ekosystémy,

d) **zóna D** ustanoví, ak je to potrebné z dôvodu zabezpečenia celistvosti územia národného parku, na časti územia so zastavanými plochami alebo plochami významne pozmenenými činnosťou človeka, ktoré sú určené na trvalé využívanie človekom.

NP Nízke Tatry sa člení na **zónu A, zónu B, zónu C a zónu D**. Pri ich vylišovaní sa zohľadňovala prítomnosť biotopov, ich zachovalosť a vzácnosť, kompaktnosť území, intenzita lesníckeho a poľnohospodárskeho využívania, rekreačno-športové a iné využívanie územia, výskyt zastavaných plôch, infraštruktúry, verejných zariadení a priestorov s iným funkčným zameraním.

Zóna A – 5. stupeň ochrany

Výmera: 29 125,57 ha, zaradujeme sem EFP 1.1.0 a 1.2.0 - Horské až alpínske nelesné ekosystémy ponechané na samovoľný vývoj.

Do tejto zóny boli zahrnuté časti prírodných lokalít s biotopmi, kde zachovanie alebo obnova priaznivého stavu si vyžaduje ochranu prirodzených procesov. Toto vymedzenie zóny A by malo zabezpečovať podmienky pre priaznivý stav a dlhodobé prežívanie biotopov a druhov, ktoré sú na ne viazané. Boli sem zahrnuté porasty s vysokým prírodoochranským významom, vyšším stupňom prirodzenosti, s prítomnosťou biotopov i druhov európskeho a národného významu. Súčasťou tejto zóny sú aj niektoré iné typy biotopov vyskytujúce sa v komplexoch lesných biotopov, napr. biotopy skál, sutín, jaskýň, pramenísk, u ktorých prírodné procesy zaručujú zachovanie priaznivého stavu. Ide o výmerou malé plochy, ktoré sú roztrúsene situované vo vnútri zóny A a ich praktické vylišovanie v teréne by bolo veľmi prácne a zbytočné.

Pri vymedzení zóny A boli zohľadnené odporúčania IUCN pre podiel prísne chránených zón v kategórii národný park, vedecké odporúčania pre ochranu dolinových komplexov (celých povodí), teória minimálnej dynamickej plochy ekosystémov, teória metapopulácií a zdrojových biotopov vzácných druhov, ako aj priestorové rozloženie existujúcich PR a NPR s cieľom integrovať ich do väčších celkov.

Do zóny A boli zaradené aj lokality nachádzajúce sa v kontakte so zónou D vo vrcholových častiach strediska Jasná (Chopom Sever a Chopok -Juh), keďže činnosť, ktorá sa tu uskutočňuje desaťročia nemá negatívny vplyv na predmety a ciele ochrany v zóne A a existencia strediska cestovného ruchu je v území akceptovaná.

Základný rámec opatrení: ponechanie biotopov na nerušený, samovoľný vývoj, bez intervencie človeka. Akceptovateľné sú tieto aktivity: nedeštruktívny výskum a monitoring prírody a jej zložiek s výnimkou geologického prieskumu pre účely vyhľadávania nerastných surovín, údržba a rekonštrukcia jestvujúcich chodníkov, chát, poľovníckych zariadení a vybranej existujúcej lesnej dopravnej siete, dobudovanie potrebnej drobnej turistickej infraštruktúry (lavičky, informačné tabule, a i.), údržba verejnoprospešných zariadení (napr. vodovodov, telekomunikačných zariadení, geodetického značenia, a pod.), zber lesného reprodukčného materiálu, odstraňovanie invázných nepôvodných druhov rastlín a živočíchov, preháňanie hospodárskych zvierat cez lesné porasty zóny A na enklávy lúk a pasienkov mimo zóny A, ak nejestvuje možnosť využitia iných priehonov, zásahy cielené na podporu ohrozených druhov rastlín a živočíchov (introdukcia vyhynutého druhu, ochrana hniezd ohrozených druhov), údržba pamätných, kultúrnych a historických miest, peší pohyb ľudí aj mimo vyznačených turistických trás a náučných chodníkov - na miestach vyhradených návštevným poriadkom a pohyb návštevníkov s pracovníkom organizácie ochrany prírody a krajiny alebo certifikovaným sprievodcom v miestach a trasách na to určených, vykonávanie rôznych športových činností na miestach vyhradených návštevným poriadkom, individuálny lov raticovej zveri a predátorov pre kriticky ohrozené druhy mimo kľudových zón v oblasti Salatína, Ďumbiera, Brunova, Vajskovskej doliny (hranica vodným tokom Dve vody po štátnu cestu na Srdiečko), Bystrej doliny od Bystrianky po hrebeň Veľký Gápel', Homôľka – Zadná hoľa – Veľký bok – Nemecká – Mačacia -

Chmelienec, Prašivá – Ráztocká hoľa - Ďurková (juh) v čase od 1.9. do 31.12. kalendárneho roka. Dôvodom pre odlov raticovej zveri (nechránenej) je regulácia jej počtu v súlade s normovanými kmeňovými stavmi pre potreby zníženia škôd na početnosti populácie vzácných druhov a biotopov.

Potrebné budú tiež opatrenia na vytváranie alebo obnovu malých lesných mokradí, ktoré postupne vysychajú alebo zanikajú v dôsledku sukcesie, sú však nevyhnutné pre spestrenie druhovej skladby, trofické vzťahy v území a ako jedinečný typ biotopu nevyhnutné pre rozmnožovanie obojživelníkov. Vzhľadom na malé rozmery a roztrúsený výskyt nie je možné ani účelné ich samostatné vylišenie. V lokalite Salatín (parcela registra „C“ katastra nehnuteľností č. 1058/5) s výskytom vzácných biotopov a druhov flóry je žiadúci permanentný manažment o nelesné biotopy v obhospodarovaní Pozemkové spoločenstvo majiteľov lesov Liptovská Štiavnica.

V rámci ďalších opatrení bude nevyhnutné realizovať systematické odstraňovanie nežiadúcich antropických zásahov a prvkov v krajine, ktoré už neslúžia svojmu účelu alebo majú negatívny vplyv na prírodné prostredie. Pôjde najmä o likvidáciu starých oplôtkov po ukončení ich funkcie pri ochrane mladých lesných kultúr, odstránenie bývalých aklimatizačných obôr, nepoužívaných poľovníckych zariadení (ako sú posedy či krmidlá), dezolátnych hospodárskych stavieb či asanáciu nevyužívaných lesných ciest a približovacích liniek. Zároveň bude potrebné uplatniť aj rekultiváciu starých banských environmentálnych záťaží, ako sú haldy, lomy či odkaliska. Dôležitou súčasťou bude aj likvidácia inváznych nepôvodných a invázne sa správajúcich druhov – drevín (napr. agát biely), rastlín (napr. ambrózia, pohánkovec, boľševník, netýkavka žľaznatá, zlatobyľ, a pod.) formou vytrhávania, kosenia pred kvitnutím alebo chemickou injektážou podľa schválených postupov. Osobitná pozornosť sa bude venovať aj odstraňovaniu inváznych nepôvodných druhov v poloprírodných lúkach a pasienkoch a eliminácii nepôvodných a inváznych nepôvodných druhov živočíchov, ktorých výskyt bude v území identifikovaný. Absolútne vylúčenie aktívnych opatrení v boji so škodlivými činiteľmi ani v zóne A nie je žiadúce. Je možné uplatniť, napr. odkôrnenie drevnej hmoty predstavujúcej vysoké riziko ohrozenia majetku, zdravia návštevníkov, či okolitých predmetov ochrany.

Ďalšie možnosti sú v podobe výrubov drevín, odstraňovanie vegetačného krytu (suchej trávy) pri boji s požiarimi počas zásahu Hasičského a záchranného zboru (ďalej len „HaZZ“). Stabilizácia svahov za pomoci technických, či pestovných opatrení v území zhodnotenom úradmi ako deflačné. Presun alebo úplne odstránenie hmoty spôsobujúcej, napr. zdutie hladiny vodných tokov mimo inundačných území, kde by ohrozilo život a majetok. Uvedené postupy budú zvolené len v odôvodnených prípadoch. Tieto opatrenia prispievajú k obnoveniu ekologickej integrity územia a zvýšeniu jeho prirodzenej hodnoty.

Zóna B – 4. stupeň ochrany

Výmera: 18 277,45 ha

Zaraďujeme sem EFP 2.1.0, 2.2.0 a čiastočne EFP 2.3.0.

EFP 2.1.0 - Hôľne pásmo (iné lesné pozemky a nelesné pozemky) s osobitným spôsobom obhospodarovania prostredníctvom zabezpečenia trvalého ekologického manažmentu (kosenie/pasenie) v prospech vybraných druhov (napr. tetrov hoľniak) a biotopov (napr. alpínska vegetácia), ktorého cieľom je udržanie a zlepšenie biotopov a druhov v hôľnom pásme (horský až alpínsky vegetačný stupeň). Do zóny B s trvalým manažmentom boli tieto nelesné pozemky zaradené z dôvodu zachovania hôľneho pásma, ktorý predstavuje mimoriadne hodnotnú a ekologicky významnú časť v najvyšších polohách hlavného hrebeňa územia NP Nízke Tatry. Zachovanie väčšiny vysokohorských spoločenstiev s typickou vegetáciou, vrátane tých na kyslých

substrátoch, si vo všeobecnosti nevyžaduje aktívny manažment. Výnimkou sú prípady, kde je druhové zloženie závislé od tradičných foriem hospodárenia, ako je pravidelné kosenie alebo extenzívne pasenie. V prípade zlepšovania biotopov niektorých druhov, ako sú najmä tetrov hoľniak a svišť vrchovský tatranský sa uvažuje v ojedinelých prípadoch s rozvoľňovaním kosodreviny (Kr 11). Manažment alpinskej vegetácie spočíva v cieľavedomom obhospodarovaní vybraných častí pozemkov s cieľom udržať priaznivý stav nelesných biotopov alebo druhov európskeho významu, ako je tetrov hoľniak. Tento proces bude realizovaný výrubom kosodreviny, pričom v odôvodnených prípadoch len po odsúhlasení HaZZ kontrolovaným vypaľovaním na malých plôškach. Manažmentové zásahy sú však nevyhnutné aj tam, kde došlo k negatívnym zmenám spôsobeným človekom, napríklad výrubom kosodreviny alebo smreka v prirodzene nezalesnených oblastiach, ako sú lavínové žľaby. Na udržanie druhovej rozmanitosti v týchto vysokohorských biotopoch najmä pred pôdnou eróziou bude potrebné najmä usmerňovanie ľudskej činnosti ako je napr. regulácia počtu turistov v erózne citlivých lokalitách, obmedzenie pohybu mimo vyznačených chodníkov, ich pravidelná údržba, ako aj obmedzenie novej výstavby a rozširovania turistických atrakcií.

V rámci sukcesných zárastov nelesných plôch s charakterom lesa možno za potenciálne biotopy hlucháňa hôrneho považovať len tzv. bývalé hluchánie lokality, kde je historicky potvrdený výskyt tohto druhu, lokality, kde bol výskyt preukázaný cieleným monitoringom, alebo lesné porasty bezprostredne nadväzujúce na existujúce biotopy hlucháňa hôrneho. Ďalej sem patria aj lesné komplexy spĺňajúce požiadavky druhu, najmä pokrývnosťou čučoriedky na miernych svahoch, v smrekových a zmiešaných leoch s nadmorskou výškou nad 800 m n. m.

Z tohto dôvodu boli do zóny B zaradené niektoré významné nelesné komplexy priamo v okolí hlavného hrebeňa. Jedná sa najmä o nasledovné oblasti:

Ďumbierska časť: oblasť od Kečky po Kozí chrbát, oblasť Prašivá - Chabenec, oblasť Ondrejskej holi, oblasť Chopka po Krúpovú hoľu, oblasť Veľkého Gápľa po Malý Gápel', oblasť Lajštochu a oblasť Chopec.

Kráľovohoľská časť: oblasť Beňuška, oblasť Veľkého boku a oblasť Kráľovej hole.

Do zóny B boli zaradené aj lokality nachádzajúce sa v kontakte so zónou D vo vrcholových častiach strediska Jasná (Chopom Sever a Chopok -Juh), keďže činnosť, ktorá sa tu uskutočňuje desaťročia nemá negatívny vplyv na predmet ochrany a ciele ochrany v zóne B a existencia strediska cestovného ruchu je v území akceptovaná.

Do zóny B boli zaradené aj ďalšie významné komplexy nelesných pozemkov (mezofilné lúky) nachádzajúce sa mimo hlavného hrebeňa. Mezofilné lúky v Nízkyh Tatráh predstavujú jeden z najdôležitejších poloprírodných biotopov, ktorého zachovanie má mimoriadny význam z hľadiska ochrany biodiverzity aj ekologickej stability územia. Tieto lúky vznikli dlhodobým hospodárením človeka, najmä kosením a extenzívnou pastvou. Vyznačujú sa vysokou druhovou bohatosťou rastlín, vrátane viacerých chránených, ohrozených a z európskeho hľadiska významných druhov, ako sú napr. vstavače, horce či poniklece.

Z ekologického pohľadu mezofilné lúky zohrávajú dôležitú úlohu v krajinnom ráze, fungujú ako ekologické ostrovy uprostred lesov, poskytujú potravu a úkryt pre opel'ovače, vtáky a drobné cicavce, a zlepšujú zadržiavanie vody v krajine. Sú tiež významným ukazovateľom tradičného kultúrneho hospodárenia a prírodnej rovnováhy medzi človekom a krajinou. Ich existencia však závisí od pravidelného obhospodarovania, a preto bez aktívnej starostlivosti (napr. formou ekologického kosenia alebo pasenia) hrozí ich postupné zarastanie drevinami, čo by viedlo k nenávratnej strate týchto cenných biotopov. Mezofilné lúky v Nízkyh Tatráh sú vážne ohrozené zmenami v hospodárení, najmä intenzifikáciou poľnohospodárstva v minulosti a súčasným útlmom

tradičného využívania. Kolektívizácia a s ňou spojené úpravy terénu, hnojenie či výsevy spôsobili zánik druhovo bohatých porastov, ktoré sa postupne zmenili na degradované lúky prerastené burinami. Dnes je hlavným problémom najmä opustenie lúk, ktoré bez pravidelného kosenia či pasenia zarastajú náletovými drevinami (sukcesia), čo vedie k úbytku druhovej rozmanitosti. Rizikom je aj zalesňovanie opustených plôch a nevhodné načasovanie kosby, ktoré môže brániť rastlinám v kvitnutí a ich rozmnožovaní. Poloprirodné lúky sú pritom jedným z najstabilnejších biotopov, ktoré si zachovávajú druhovú rozmanitosť aj v náročných podmienkach. Okrem toho majú významnú ekologickú aj krajinotvornú hodnotu.

Ich ochrana si vyžaduje aktívne hospodárenie a citlivý manažment. Manažment týchto lúk musí vychádzať z tradičného spôsobu hospodárenia. Dôležitým prvkom manažmentu je neskorá kosba po 1. júli, ktorá umožňuje rastlinám vykvetnúť a vysemeniť sa, a zároveň rešpektuje vývoj ohrozených druhov. Je potrebné v čo najväčšej miere dodržiavať mozaikovitý spôsob kosenia menších plôch s časovým odstupom, čo podporuje biodiverzitu a minimalizuje negatívny vplyv na živočíchy. Význam má najmä kombinácia kosby a pastvy, rotácia spôsobov hospodárenia (kosba, pastva, úhor) a sušenie sena na mieste.

Extenzívna pastva, najmä hovädzieho dobytku, kôz alebo oviec, pomáha udržiavať otvorenú krajinu a zvyšuje druhovú diverzitu, najmä v ťažko dostupných terénoch. Hnojenie je potrebné zvažovať individuálne, niektoré druhy biotopov mezofilných lúk potrebujú mierne dávky pre udržanie pôvodného druhového zloženia. Mulčovanie musí byť použité len výnimočne, keďže môže negatívne ovplyvniť faunu. Pri degradovaných nelesných biotopoch pripúšťame v odôvodnených prípadoch i mulčovanie v počte max. 1-krát za tri roky, no nie častejšie ako v dvoch opakovaní (na rozdiel od zóny C, kde bude možné opakovane vykonávať činnosti pravidelne pokiaľ nebudú v rozpore s cieľmi hospodárenia). Jedná sa o prípravnú fázu zmeny stavu s cieľom potlačenia druhov ako štiav alpský, či pichliač úzkolistý. Čas kosby musí zohľadňovať aj prípadné vysokú pôdnu vlhkosť, aby sa zamedzilo rozbahneniu. V kontexte poslednej pripomienky je nutné zvolenie vhodnej technológie, ktorá bude zohľadňovať potreby biotopu.

Alternatívou je aj kontrolované maloplošné vypaľovanie, ktoré pri správnom načasovaní a technike pomáha odstraňovať starinu a podporuje klíčenie pôvodných druhov. V prípade zvažovania dosievania druhov pre potreby zvyšovania úživnosti je nutné obmedziť rozsah len na pôvodné druhy miestnej provinciencie patriace do predmetných biotopov. Účinný manažment tak vyžaduje kombináciu rôznych foriem starostlivosti, ktoré rešpektujú lokálne podmienky a ochranárske ciele.

Ďalšie významné nelesné komplexy najmä mezofilných lúk boli zaradené od zóny B mimo hlavného hrebeňa. Jedná sa o nasledovné oblasti:

Ďumbierska časť: oblasť Veľký Brankov, oblasť Ohnište – Michalovské sedlo.

Kráľovohol'ská časť: oblasť Beňuška a oblasť Panská hoľa.

EFP 2.2.0 - Horské až supramontánne lesy s cieľom začlenenia po 30 rokoch do zóny A, plánované sú účelové manažmentové zásahy v prospech vybraných druhov (napr. hlucháň hôrny, tetrov hoľniak, sovy, d'atlovité vtáky, a pod.) a biotopov spočívajúcich v náprave narušení spôsobených doterajším využívaním územia (diferenciácia porastov, oprava vodného režimu, asanácia ciest, a pod.). Z dôvodu zvládnuteľnosti objemu opatrení, predpokladu opakovaných zásahov v niektorých lokalitách, ako aj z dôvodu zachovania pracovných príležitostí miestnych obyvateľov sa v tejto podzône uvažuje s dlhšou dobou realizácie.

Do zóny B boli zaradené lesné porasty tak, aby došlo k prepojeniu častí zóny A, k sceleniu časti dolinových komplexov, zabezpečeniu dostatočne veľkých biotopov pre populácie priestorovo náročných druhov (veľké šelmy, hlucháň hôrny) a posilneniu prírodoochranného potenciálu

a atraktivity územia pre návštevníkov. Ide o lesné biotopy, kde je z pohľadu ich súčasného stavu možné, resp. potrebné uplatniť dočasné časovo, priestorovo a vecne presne zadefinované zásahy smerujúce k zlepšeniu stavu biotopov. Navrhované sú zásahy pre zlepšenie drevinového zloženia priestorovej štruktúry lesných porastov prostredníctvom znižovania nadmerne zastúpenej dreviny, resp. drevín, odstránenia nepôvodných drevín, podporu prirodzeného zmladenia, či zlepšenie štruktúry porastov. V prípade realizácie úmyselný či asanačných ťažieb je nutné ponechať časť hrubého mŕtveho dreva v objeme aspoň 20 m³/ha. Ďalším dôvodom selekcie drevín môže byť zlý zdravotný stav a destabilizácia umelo vysadených lesných komplexov s nevhodnou štruktúrou. Nemá ísť o bežné obhospodarovanie lesných porastov, ale nutné účelové zásahy sledujúce stanovený cieľ – zlepšenie stavu biotopov a druhov. V zóne B je žiaduce zachovať, napr. mŕtve drevo - /stojace, ako i ležiace stromy v podobe suchárov a vývrátov, deficitne zastúpené stanovištne vhodné dreviny. Pri navrhovaní opatrení sa prihliada aj na zachovanie alebo zlepšenie stavu biotopov druhov, ktoré sú predmetom ochrany. Zásahy môžu byť jednorazové, ale aj opakované. Pri lesných biotopoch:

- a) Ls 7.3 Rašeliniskové smrekové lesy (* 91D0) sa uplatňujú zásahy v podobe významnej redukcie drevín v mladých vekových štádiách (zásah bude smerovaný pre dosiahnutie vhodnej priestorovej štruktúry).
- b) Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130), Ls 5.2 Kyslomilné bukové lesy (9110), Ls 5.3 Javorovo-bukové horské lesy (9140) a Ls 5.4 Vápnomilné bukové lesy (9150) - je hospodárska činnosť úzko špecializovaná na diferenciáciu hrúbkovej a priestorovej štruktúry veľkých homogénnych komplexov bučín v podobe postupného odcloňovania existujúceho prirodzeného zmladenia drevín z cieľového zastúpenia.
- c) Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (* 91E0) a Ls 1.4 Horské jelšové lužné lesy (* 91E0) sa hospodárska činnosť zameriava na druhový pozitívny výber jaseňa štíhleho a jelši lepkavej, ako i jelši sivej pri ich nedostatočnom zastúpení (úprava existujúcej druhovej štruktúry) alebo dosádzaním týchto drevín do porastových medzier. Ďalším nevyhnutným opatrením je monitoring inváznych nepôvodných druhov v týchto zraniteľných spoločenstvách, pričom v prípade ich potvrdenia je potrebné ich urýchlene odstrániť ešte pred ich rozšírením podľa platnej legislatívy. Pri lesných spoločenstvách so zanedbanou výchovou je potrebné realizovať presvetlenie a dorub viacfázovými (3 či 4 fázovými) jemnejšími clonnými rubmi na jednu priemernú výšku porastu v lanovkových terénoch. Samozrejmosťou je účelový výber, pokiaľ to miestne podmienky dovoľia.
- d) Pri smrekových biotopoch Ls 9.1, Ls 9.2, Ls 9.3 je potrebné realizovať podsadby drevín, ktoré sú deficitne zastúpené a podlimitne tvoria prímies, ako aj zabezpečiť následnú ochranu s cieľom dosiahnuť ich stabilitu. Pri ostatných smrekových biotopoch sa hospodárska činnosť úzko špecializuje na priestorovú úpravu inicializujúcu nástup prirodzenej obnovy smreka obyčajného pred ich rozpadom (pokiaľ sú prehustené s rizikom rozvrátenia v dôsledku klimatickej zmeny), prípadne mierne modifikovať ich druhovú štruktúru v pozitívnom výbere kostrotvorných drevín (ako je napr. jedľa biela, buk lesný) počas výchovy. Zabezpečenie ochrany mladých lesných kultúr, zmladenia, či podsadiet proti poškodeniu kopytníkmi prednostne realizovať mechanickými prostriedkami (malé oplôtky, ochrana terminálov vlnou, individuálna mechanická ochrana, a pod.).

V prípade druhovej ochrany možno spomenúť najdiskutovanejšiu tému straty vhodných biotopov hlucháňa hôrneho. Prevažná časť historických hluchánich lokalít, ktorá bola významne ovplyvnená hospodárskou činnosťou má v súčasnosti nevhodnú vekovú štruktúru a tým pádom aj priestorovú štruktúru lesa. Je potrebné na úvod uviesť, že rozsah týchto území zaradených v zóne

B vychádza zo súčasne platného programu záchrany hlucháňa hôrneho, kde sa v tejto dokumentácii ochrany prírody vymedzili územia s aktívnym manažmentom, ktoré majú potenciál na rozšírenie súčasnej výmery biotopu tohto druhu. V prvom rade sa jedná o mladé lesné porasty nadväzujúce na existujúci (funkčný) biotop s nevhodnou štruktúrou, ktoré sa vyznačujú veľkou dynamikou rastu s tendenciou prehŕšťovania priestoru s následkom skracovania korún a následnou nestabilitou v prípade nedostatočnej výchovy. Preto pri vhodnom výchovnom postupe môžeme docieľiť budovanie rozvoľnených porastov s hlbokozavetvenými korunami, ktoré poskytnú zlepšenie hniezdnych možností samíc hlucháňa hôrneho a nepriamo podporia natalitu populácie druhu. Pre tento stav je potrebné zasahovať v čas, u mladších porastových formáciách s cieľom diferencovať priestorovú štruktúru lesa vytváraním heterogénnych plôch s nerovnakou intenzitou zásahu. No pri zovšeobecnení možno konštatovať intenzívnejšie zásahy v porovnaní s bežným postupom. Vo vekovo starších porastoch sa intenzita prispôsobuje miestnym podmienkam - stavu vitality drevín, ich štíhlostnému koeficientu, drevinovému zloženiu a je nahrádzaná tzv. dobou návratu (frekvenciou výchovných zásahov). Okrem časového obmedzenia počas nidifikačného obdobia je potrebné brať na zreteľ i ďalšie faktory ovplyvňujúce prežívanie juvenilných jedincov hlucháňa hôrneho, ale i adultných jedincov (predačný tlak, pomer pohlaví, sezónnosť biotopov a nároky druhu v meniacich sa prírodných podmienkach). V rámci ťažbovej činnosti významným zásahom je rozčlenenie porastov za pomoci nepravidelne vedených linkách, koridorov a častí bezlesia, ktorá by mala tvoriť podľa programu záchrany hlucháňa hôrneho (str. 51-52) až 30 % plochy porastu (v tomto prípade neponímané ako tzv. dlhodobá príprava pracovísk, ale životného priestoru druhu poskytujúceho lokality na tok, či zvýšené potravné možnosti). V starších porastoch je cieľom zníženie zakmenenia o polovicu ($Z=0,5-0,4$).

V súčasnosti je stav populácie tetraho hoľniaka (*Lyrurus (Tetrao) tetrix*) v podmienkach Nízkych Tatier priaznivý v dôsledku nárastu výmery sekundárnych biotopov po spracovaní rozsiahlych kalamitných ťažieb za predošlé obdobie 20 rokov, no tento stav sa bude zhoršovať v dôsledku zabezpečovania mladých lesných kultúr na kalamitou spracovaných holinách a významného podielu zarastania hôľného pásma sukcesiou drevín. Preto bude potrebné stanoviť prioritizáciu predmetov ochrany, nakoľko v mnohých prípadoch sa na jednom a tom istom území budú vyskytovať viaceré predmety ochrany s rozdielnymi nárokmi na prírodné prostredie (Kr 10 Kosodrevina (* 4070) ako prioritný biotop európskeho významu verzus Ls 9.1 a Ls 9.2 ako biotopy európskeho významu a v prípade druhov napr. biotop hlucháňa hôrneho verzus tetraho hoľniaka). Z uvedeného vyplýva, že sa z časti prelínajú a pritom majú odlišné nároky, čo spôsobí, že nárast výmery jedného bude predstavovať pokles výmery toho druhého.

V prípade plánovaných činností je nutné uplatňovať realizáciu ťažieb v lesoch v čase mimo hniezdného obdobia druhov, ktoré sú zastúpené na predmetnom území. V územiach s výskytom disturbančných procesov sa do výmery 50 % plochy nespracujú, výnimkou sú odôvodnené prípady, kde hrozí značná škoda na majetku alebo zdraví osôb pohybujúcich sa po oficiálnych turistických značených chodníkoch (TZCH) a cyklotrasách. Uplatňujú sa opatrenia na zabránenie biotických škodlivých činiteľov formou praktických opatrení ako je odkôrňovanie, drážkovanie kmeňov s ponechaním drevnej hmoty v lesnom poraste. Pri potvrdení hniezdnych stromov kritériových druhov CHVÚ Nízke Tatry je potrebné uvedené stromy identifikovať a zachovať v lesnom poraste bez spracovania, prípadne realizovať mechanickú ochrany na stojacom kmeni. V prípade potvrdených funkčných biotopov hlucháňa hôrneho, ako aj ich bezprostredné okolie (susedné lesné porasty), budú v čase zimovania predmetného druhu v termíne od 01.12. do 28.02. vylúčené hospodárske zásahy s výnimkou zalesňovania a údržby oplôtkov za účelom ochrany lesných biotopov. Z vyššie uvedeného vyplýva, že pokiaľ nepôjde o biotopy hlucháňa hôrneho v CHVÚ, ktoré sa prelínajú s ÚEV a národným parkom, je možné zásahy vykonávať v období od 15. augusta

do 15. februára. Výnimku na zásah počas týchto období obmedzenia je možné udeliť iba na základe vylúčenia hniezdienia organizáciou ochrany prírody a krajiny.

Zásahy smerovať výlučne na zlepšenie štruktúry alebo drevinového zloženia porastov – približovanie stavu, ktorý je blízky prírodnému lesu. Manažment je potrebné realizovať prostredníctvom účelového výberu (jednotlivého, skupinového), pri ktorom nevznikne rúbaň ani zalesňovacia povinnosť. Ďalšie prípustné formy sú maloplošná podrastová forma v pásach na jednu výšku porastu pri lanovkových terénoch (40 % a viac), kotlíková forma v prípade zmladenia bukových častí do plochy 0,20 ha, prípustné sú aj skupinovité clonné ruby na podporu prímiesi jedle. Intenzity výberu a doba návratu sa bude odvíjať od ich veku, štíhlostného indexu, či zdravotného stavu, ale aj predmetu ochrany na danom území.

Pri návrhu manažmentu v jednotlivých JPRL (pri spracovaní programu starostlivosti o národný park) bude naopak práve súčasný stav porastov rozhodujúci pre podrobné časovo-priestorové plánovanie opatrení. Z tohto dôvodu boli do zóny B zaradené ohrozené lesné komplexy v týchto častiach:

Dumbierska časť: oblasť Marková a Studienec, vyššie časti Sopotníckej doliny, závery Jasenianskej a Lomnistej doliny, časť Vajskovskej doliny, severná časť ÚEV Tlstá.

Kráľovohol'ská časť: oblasť Beňuška až po Vrbovicu, záver Malužinskej doliny v povodí potoka Hodruša, Svarínska dolina, záver doliny Ipol'tica, oblasť Malá Vápenica, oblasť pri PVE Čierny Váh – Sedlo Muránsko, hrebeň medzi dolinami Dikula a Benkovo, okolie Kráľovej hole.

Mnohé z týchto lokalít boli v minulosti hluchániami lokalitami a preto je účelné prinavrátiť tento druh do týchto území, čo si vyžaduje výraznú úpravu súčasnej porastovej štruktúry v podobe mladých lesných kultúr, aby vyhovovali nárokom biotopov druhu hlucháň hôny.

Zóna B nebude do zóny A preradená po uplynutí časového rámca 30 rokov automaticky, ale až po prehodnotení stavu územia.

EFP 2.3.0 – Ekosystémy vodných tokov a iných mokradí (Vrbické pleso, horné časti úsekov potokov a bystrín) s možnosťou vykonania manažmentu (napr. zahrádzanie bystrín, odstraňovanie vodnej vegetácie), zameraným predovšetkým na zachovanie ich prírodného charakteru, vodného režimu a ekologickej funkcie. Dôležitou prioritou je minimalizácia antropogénneho zásahu, predovšetkým zabránenie výstavbe vodohospodárskych objektov, reguláciám koryta a odberu vody pre technické účely. Je potrebné chrániť prirodzené brehové porasty, ktoré stabilizujú korytá a poskytujú životný priestor mnohým druhom živočíchov. Súčasťou účinného manažmentu je tiež obmedzenie znečisťovania vôd, najmä odpadkami, ropnými látkami zo strojov a techniky slúžiacej lesnému hospodárstvu. Dôležitý je taktiež monitoring kvality vody a vodných organizmov ako indikátorov stavu prostredia. Taktiež bude potrebné udržať kvalitu pitnej vody na požadovanej úrovni najmä v povodí rieky Demänovky. Sledovať a obmedzovať škodlivé zásahy do turistickej infraštruktúry vymedzenej v zóne D (oblasť Jasnej), ktoré môžu znížiť jej kvalitu i kvantitu. V prípade horských plies je potrebné vykonávať ekologický manažment vodných plôch prostredníctvom kosenia a odstraňovania vodnej vegetácie, ako sú trstiny, pálky či riasy, a zároveň umožňuje zber a odvoz pokosenej biomasy odsávať nánosy bahna zo dna vodných plôch, vykonávať drobné zemné práce, ako je úprava brehov, a čistiť vodné toky od naplavenín či odpadu. Pri plesách je potrebné vyhnúť sa aj nadmernému turistickému zaťaženiu – chodníky je vhodné viesť tak, aby nedochádzalo k erózii brehov a rušeniu vodného a mokrad'ového biotopu. Tento druh manažmentu je dôležitý pri udržiavaní biodiverzity, zlepšovaní prietoku vodných tokov a pri prevencii zarastania vodných plôch.

Zásadný význam má aj zahrádzanie bystrín, najmä v ich horných úsekoch, keď sa vykonáva citlivo a v súlade s prírodnými procesmi. Realizácia opatrenia spočíva v budovaní malých

vodozádržných prvkov na vodných tokoch a periodických vodných tokoch formou nízkych drevených stupňov a prehrádzok, ktoré slúžia na zvýšenie retenčnej kapacity územia a spomalenie povrchového odtoku. Tieto prírode blízke zásahy podporujú tvorbu plytkých, stojatých a pomaly tečúcich úsekov, čím vytvárajú vhodné mikrobiotopy pre rozmnožovanie obojživelníkov a súčasne prispievajú k obnove prirodzenej hydromorfologickej dynamiky vodných tokov. Použitie prírodných materiálov, ako je neopracované drevo či kameň, zabezpečuje ekologickú kontinuitu a minimalizuje negatívny zásah do vodného ekosystému. Opatrenie tak zároveň podporuje sedimentačné procesy, stabilizáciu koryta a celkové zlepšenie vodného režimu krajiny.

Prírodné alebo umelo vytvorené prehrádzky z dreva a kameňa pomáhajú spomaľovať odtok vody, čím zvyšujú retenciu v krajine, znižujú eróziu riečneho dna a brehov a zároveň vytvárajú rôznorodé mikrohabitaty pre vodné aj suchozemské organizmy. Tieto zásahy napomáhajú k obnoveniu prirodzenej dynamiky toku, podporujú samočistiacu schopnosť bystrín a zabezpečujú priaznivé podmienky pre vývoj lariev vodného hmyzu, obojživelníkov a rýb. Navyše, prehrádzky zachytávajú splaveniny, čím prispievajú k stabilite riečneho ekosystému a znižujú riziko povodní v nižších častiach povodia. Ekologicky vhodne realizované zahrádzanie teda predstavuje účinný nástroj pri revitalizácii horských vodných tokov a obnove ich prirodzených funkcií.

V rámci ďalších opatrení bude nevyhnutné realizovať systematické odstraňovanie nežiaducich antropických zásahov a prvkov v krajine, ktoré už neslúžia svojmu účelu alebo majú negatívny vplyv na prírodné prostredie. Pôjde najmä o likvidáciu starých oplôtkov po ukončení ich funkcie pri ochrane mladých lesných kultúr, odstránenie bývalých aklimatizačných obôr, nepoužívaných poľovníckych zariadení (posedy, kímidlá), dezolátnych hospodárskych stavieb či asanáciu nevyužívaných lesných ciest a približovacích liniek. Zároveň bude potrebné uplatniť aj rekultiváciu starých banských environmentálnych záťaží, ako sú haldy, lomy či odkaliská. Dôležitou súčasťou bude aj likvidácia invázných nepôvodných a invázne sa správajúcich druhov drevín (napr. agát biely), rastlín (napr. ambrózia, pohánkovec, boľševník, netýkavka žľaznatá, zlatobyľ) formou vytrhávania, kosenia pred kvitnutím alebo chemickou injektážou podľa platnej legislatívy. Osobitná pozornosť sa bude venovať aj odstraňovaniu invázných nepôvodných druhov v poloprírodných lúkach a pasienkoch a eliminácii nepôvodných a invázných nepôvodných druhov živočíchov, ktorých výskyt bude identifikovaný prostredníctvom monitoringu daného územia. Tieto opatrenia prispejú k obnoveniu ekologickej integrity územia a zvýšeniu jeho prirodzenej hodnoty.

Zóna C – 3. stupeň ochrany

Výmera: 40 650,04 ha

Zaraďujeme sem **EFP 3.0.0** - Lesy s prírode blízkym obhospodarovaním (ďalej len „PBOL“), nárazníkové pásmo bezzásahových území a nelesné biotopy, na ktorých je žiadúce zachovať obhospodarovanie z dôvodov plnenia ochranárskych, environmentálnych a krajinárskych funkcií lesov.

Patria sem časti územia NP Nízke Tatry, kde cieľom ochrany je zabezpečenie priaznivého stavu biotopov alebo druhov pri trvalom využití územia, rozvoji turizmu a jeho infraštruktúry.

V tejto zóne sú ciele ochrany dosahované aktívnym obhospodarovaním. V prípade lesných ekosystémov ide o účelové obhospodarovanie s cieľom zachovať alebo zlepšiť stav lesných biotopov a druhov v nich žijúcich. Zvyčajne pôjde o vytvorenie a udržiavanie trvalo viacetážových porastov. V osobitných prípadoch môžu byť stanovené iné postupy na dosiahnutie cieľov ochrany. Medzi hlavné zásady a opatrenia PBOL patrí pestovanie lesa prostredníctvom prirodzenej obnovy

alebo cielenej výsadby s dôrazom na druhovú a genetickú vhodnosť drevín vzhľadom na stanovište. Opatrenia zahŕňajú podporu predovšetkým zmiešaných, viacvrstvových a vekovo diferencovaných porastov, ktoré sú stabilnejšie voči škodcom, vetru, suchu a iným stresovým faktorom. V hospodárskej činnosti sa preferujú výberkové ruby a účelové výbery - ťažby pred veľkoplošnými ťažbami. Je potrebné klásť dôraz aj na zachovanie mŕtveho dreva v objeme minimálne 15 m³/ha, biotopových stromov a ekologicky významných štruktúr lesa. Realizáciu plánovaných ťažieb v lesoch je možné realizovať mimo hniezdneho obdobia druhov vyskytujúcich sa v danom území, prípadne po miestnej obhliadke vylučujúcu hniezdenie. PBOL podporuje tiež zadržiavanie vody v krajine, ochranu pôdy pred eróziou a klimatickú odolnosť lesných ekosystémov. Manažment PBOL zároveň rešpektuje ochranu druhov a biotopov, zohľadňuje spoločenské poslanie a rekreačné funkcie lesa a podporuje účasť verejnosti i vlastníkov lesov na rozhodovacích procesoch. Cieľom je vytvárať stabilné a ekologicky hodnotné životaschopné lesy, ktoré dokážu plniť všetky svoje produkčné a mimoprodukčné funkcie v meniacich sa podmienkach prostredia.

Na častiach zóny C lemujúcich zóny A a B v páse šírky približne 500 m sa bude vykonávať intenzívny monitoring podkôrneho hmyzu a bezodkladná ťažba - asanácia napadnutých stromov predstavujúcich riziko šírenia podkôrneho hmyzu. Toto opatrenie má zabezpečiť ochranu susediacich spravidla nižšie ležiacich lesných porastov pri gradácii podkôrneho hmyzu v bezzásahových územiach, ale aj zabrániť prenosu prípadnej gradácie zo susedných, často umelých, smrekových porastov do bezzásahového územia.

V rámci **EFP 4.0.0** sú vyčlenené zvyšné časti územia s nelesnými biotopmi, ako sú napr. mokrade, xerothermné spoločenstvá lúk, mezofilné lúky spravidla charakterizované ako genofondové plochy, ktoré je potrebné zachovať z dôvodu zachovania krajinného rázu a druhovej i biotopovej ochrany. V prípade nelesných druhov biotopov ide o zachovanie alebo zlepšenie ich stavu prostredníctvom primeraného ekologického poľnohospodárskeho obhospodarovania pozemkov (kosenie, pastva) alebo účelových zásahov, keď sa poľnohospodárske využívanie nedarí alebo nedá zabezpečiť. Vylúčené budú všetky činnosti vedúce k umelému zvyšovaniu produkcie (hnojenie priemyselnými hnojivami, dosievanie trávnych zmesí), k zmene vodného režimu (odvodňovanie), zmena trvalých trávnych porastov na ornú pôdu, opakované mulčovanie. Vylúčená bude akákoľvek aplikácia pesticídov pri obhospodarovaní pozemkov. Pre zabezpečenie ochrany nelesných biotopov je nevyhnutné cyklické odstraňovanie drevín (napr. na pasienkoch, udržiavanie okrajov kosených lúk). Pri zachovaní mokradí je nevyhnutné uplatňovať cieleň a ekologicky šetrný manažment, ktorý zohľadňuje špecifické podmienky jednotlivých lokalít. V prípade mokradí je dôležité obnoviť prirodzený vodný režim, napríklad formou zahrádzania odvodňovacích priekop a rigolov, zamedzením ďalšej meliorácie a podporou prirodzenej retencie vody v krajine. Kosbu je potrebné realizovať mozaikovitě, s ponechaním častí porastov nepokosených, čím sa podporí biodiverzita rastlín aj bezstavovcov. Postup kosenia väčších plôch je potrebné dodržať postupnosť od stredu smerom k okraju. Pastva sa musí realizovať šetrne, s obmedzenou intenzitou a druhovo vhodnými zvieratami (napr. hovädzí dobytok, kozy, ovce) v primeranom počte tak, aby významne nenarušovali pôdny kryt. Vlhké lúky a rašeliniská si vyžadujú osobitný režim so zákazom hnojenia, orby a odvodňovania. Pravidelné monitorovanie stavu biotopov a prispôbenie manažmentu ich aktuálnym potrebám je nevyhnutné pre dlhodobú udržateľnosť a ochranu týchto cenných prírodných a poloprírodných spoločenstiev.

V rámci zóny C bude možné dopĺňať základnú a doplnkovú infraštruktúru pre podporu a rozvoj turizmu, vytváranie náučných lokalít. Taktiež bude možné vybudovať zariadenia na záchranu chránených rastlín a živočíchov. V prípade stavieb sa môžu budovať nové objekty, slúžiace lesnému hospodárstvu, poľnohospodárstvu, rybárstvu a poľovníctvu. V rámci novej

infraštruktúry pre podporu a rozvoj turizmu sa môže uvažovať len s budovaním objektov, ktorých realizácia je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou (ďalej len „ÚPD“) a so zákonom č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Uprednostnené by malo byť vybudovanie odstavných plôch a parkovísk pre motorové vozidlá, budov a objektov plniacich funkciu návštevníckych centier, infocentier a ekocentier, ako aj terénne stanice Správy NP Nízke Tatry, turistické útulne, turistické prístrešky, toalety a kontajnery na zber odpadu, a pod. Táto infraštruktúra pre turizmus zahŕňa aj budovanie, vyznačovanie a údržba TZCH (vrátane visutých turistických chodníkov) a náučných trás, oddychových zón, turistické značenie, inžinierske siete smerujúce do zóny D, a pod. Všetky tieto činnosti sa môžu povoliť len na základe schválenej ÚPD.

V rámci ďalších opatrení bude nevyhnutné realizovať systematické odstraňovanie nežiadúcich antropických prvkov v krajine, ktoré už neslúžia svojmu účelu alebo majú negatívny vplyv na prírodné prostredie. Pôjde najmä o likvidáciu starých oplôtkov po ukončení ich funkcie pri ochrane mladých lesných kultúr, odstránenie bývalých aklimatizačných obôr, nepoužívaných poľovníckych zariadení (posedy, krmidlá), dezolátnych hospodárskych stavieb či asanáciu nevyužívaných lesných ciest a približovacích liniek. Zároveň bude potrebné uplatniť aj rekultiváciu starých banských environmentálnych záťaží, ako sú haldy, lomy či odkaliska (po odsúhlasení príslušného Krajského pamiatkového úradu). Dôležitou súčasťou bude aj likvidácia inváznych nepôvodných a invázne sa správajúcich druhov – drevín, rastlín (napr. ambrózia, pohánkovec, boľševník, netýkavka žľaznatá, zlatobyľ) formou vytrhávania, kosenia pred kvitnutím alebo chemickou injekeciou podľa platnej legislatívy. Osobitná pozornosť sa bude venovať aj odstraňovaniu inváznych nepôvodných druhov v poloprírodných lúkach a pasienkoch a eliminácii nepôvodných a inváznych nepôvodných druhov živočíchov, ktorých výskyt bude v území identifikovaný. Tieto opatrenia prispejú k obnoveniu ekologickej integrity územia a zvýšeniu jeho prirodzenej hodnoty.

Zóna D – 2. stupeň ochrany

Výmera: 517,90 ha

Zóna D zahŕňa zastavané územia obcí, strediská cestovného ruchu, rozvojové plochy obcí podľa schválených ÚPD, ako aj plochy, na ktorých majú byť umiestnené činnosti, ktorých realizácia bola posúdená v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z., o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, územia pre nevyhnutný rozvoj obcí, turistických a rekreačných stredísk. V rámci tejto zóny sú zaradené aj prvky technickej infraštruktúry, ako sú energetické objekty (produktovody), cesty II. a III. triedy, miestne a účelové komunikácie, tajchy, telekomunikačné vysielacie, a pod. V zmysle katastra nehnuteľností sa jedná najmä o druh pozemku, ako sú zastavané plochy a nádvorcia, ostatné plochy, záhrady, vinica, chmeľnica a ovocný sad.

Jedná sa o časti územia národného parku s prevažujúcou funkciou mimo výrazných záujmov ochrany prírody a krajiny, kde prírodovedne a ochranný cenné plochy absentujú, alebo sú zastúpené minimálne, časti územia s nevyhnutným územným rozvojom obcí alebo existujúcich rekreačných a športových oblastí. Tieto časti územia bolo potrebné zaradiť do vlastného územia národného parku z dôvodu zabezpečenia celistvosti jeho územia. Do tejto zóny boli zaradené, napr. aj zastavané územia obcí (intravilány), ako sú k. ú. Liptovská Osada – kúpeľná osada **Korytnica**, k. ú. Partizánska Lupča – rekreačný areál osada **Železnô** a osada **Magurka**, k. ú. Demänovská Dolina – Lyžiarske stredisko **Jasná** so zastavaným územím obce, ktoré je vymedzené v zmysle záväznej časti ÚPD, Horná Lehota – Lyžiarske stredisko **Chopok Juh** s existujúcim využívaným

územím, ktoré doposiaľ nie je schválené z dôvodu absentujúcej ÚPD, k. ú. Liptovský Ján – ústie Jánskej doliny (rekreačná zóna) so zastavaným územím obce, ktoré je vymedzené v zmysle záväznej časti ÚPD, k. ú. Východná – Prečerpávacía vodná elektráreň Čierny Váh, s jestvujúcou infraštruktúrou, k. ú. Šumiac – okolie vysielacu na Kráľovej holi.

V rámci zóny D sú zaradené aj pozemky nachádzajúce sa pod jestvujúcimi rodinnými domami, rekreačnými chatami, horárňami, cestami, železnicami a pod, pri ktorých je potrebné vykonávať pravidelnú údržbu, rekonštrukciu alebo prípadnú prestavbu. Zóna D pripúšťa rozvoj v oblasti rekreácie a cestovného ruchu za účelom zvyšovania kvalitatívneho štandardu jestvujúcich stredísk rekreácie a cestovného ruchu na území národného parku. V rámci jestvujúcich stredísk cestovného ruchu sa vyčlenila zóna D, v ktorej je možné zvyšovať kvalitu vybavenosti len v súlade so schválenou ÚPD obce. Rozvoj stredísk cestovného ruchu je potrebné zamerať na dobudovanie, modernizáciu rekreačnej vybavenosti a dobudovanie a modernizáciu dopravnej i technickej infraštruktúry pre zabezpečenie celoročného využívania ich kapacít, budovanie, vyznačovanie a údržbu TZCH (vrátane visutých turistických chodníkov). Pri modernizácii (rekonštrukcii, výmene) horských dopravných zariadení bude nutné splniť nové technické normy čo sa môže prejavovať v rozšírení ich prevádzkového koridoru a tým aj možné rozšírenie zóny D v najnutnejšom rozsahu, resp. zásah do susednej zóny, ktorý vzhľadom k dlhoročnej existencii strediska je možné akceptovať.

V rámci ďalších opatrení bude nevyhnutné realizovať systematické odstraňovanie nežiadúcich antropických prvkov v krajine, ktoré už neslúžia svojmu účelu alebo majú negatívny vplyv na prírodné prostredie. Pôjde najmä o likvidáciu starých oplôtkov po ukončení ich funkcie pri ochrane mladých lesných kultúr, odstránenie bývalých aklimatizačných obôr, nepoužívaných poľovníckych zariadení (posedy, krmidlá), dezolátnych hospodárskych stavieb či asanáciu nevyužívaných lesných ciest a približovacích liniek. Odstraňovanie dlhodobo nevyužívaných lanových zariadení. Zároveň bude potrebné uplatniť aj rekultiváciu starých banských environmentálnych záťaží, ako sú haldy, lomy či odkaliska. Dôležitou súčasťou bude aj likvidácia invázných nepôvodných a invázne sa správajúcich druhov – drevín (napr. agát biely), rastlín (napr. ambrózia, pohánkovec, boľševník, netýkavka žliazkatá, zlatobyl) formou vytrhávania, kosenia pred kvitnutím alebo chemickou inekciou podľa schválených postupov. Osobitná pozornosť sa bude venovať aj odstraňovaniu invázných nepôvodných druhov v poloprírodných lúkach a pasienkoch a eliminácii nepôvodných a invázných nepôvodných druhov živočíchov, ktorých výskyt bude v území identifikovaný. Tieto opatrenia prispievajú k obnoveniu ekologickej integrity územia a zvýšeniu jeho prirodzenej hodnoty.

EFP č. 5.0.0 je v prekryve so všetkými zónami NP Nízke Tatry (A, B, C, D) a jeho ochranného pásma, avšak platí výlučne len pre krasové javy vzťahujúce sa na podzemné priestory s potenciálom jaskynných systémov ako cenných a citlivých spoločenstiev poskytujúcich vhodné biotopy niektorých chránených druhov ako sú netopiere, či iné bezstavovce, vrátane abiotických zložiek ochrany podľa prílohy č. 8 k vyhláske MŽP SR č. 170/2021 Z. z.

Ochranné pásmo NP – 2., 3., 4., 5. stupeň ochrany

Výmera: 54 879,11 ha

V OP NP sa navrhuje 2. stupeň ochrany, s výnimkou území existujúcich MCHÚ. Na tieto chránené územia sa vzťahujú osobitné stupne ochrany v súlade s právnymi predpismi, ktorými boli vyhlásené.

Podrobnosti o podmienkach územnej ochrany

Vymedzené územie je podľa § 19 zákona č. 543/2002 Z. z. zaradené do kategórie národný park s navrhovanými zónami A, B, C a D, pre ktoré platí **5., 4., 3. a 2. stupeň ochrany**. Na území ochranného pásma bude platiť **2. stupeň ochrany, s výnimkou území existujúcich MCHÚ v ochrannom pásme, pre ktoré platia osobitné stupne ochrany**.

Zóna A

Pre navrhovaný stupeň ochrany **v zóne A** zákon v § 16 definuje zakázané činnosti a činnosti vyžadujúce súhlas orgánu ochrany prírody.

Podľa § 16 ods. 1 zákona je na území, na ktorom platí 5. stupeň ochrany, zakázané:

a) vykonávať činnosti uvedené v § 15 ods. 1 zákona

1. jazdiť a stáť s motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru [§ 13 ods. 1 písm. a)];

Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla:

- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho správcovi vodného toku alebo používaného správcom vodného toku alebo vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, na jazdu alebo státie na pozemku v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní alebo na príjazd k takémuto pozemku cez iné pozemky,
 - na miesta, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
 - ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (§ 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
 - slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku,
 - zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.
2. vchádzať alebo jazdiť na bicykli, trojkolke, kolobežke alebo na samovyvažovacom vozidle na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy [§ 14 ods. 1 písm. b)];

Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla:

- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho správcovi vodného toku alebo používaného správcom vodného toku alebo vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, na jazdu alebo státie na

pozemku v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní alebo na príjazd k takémuto pozemku cez iné pozemky,

- na miesta, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
- ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (§ 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
- slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku,
- zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.

3. pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce [§ 14 ods. 1 písm. c)];

Tento zákaz neplatí na pohyb:

- v súvislosti s obhospodarovaním pozemku, výkonom práva poľovníctva alebo výkonom rybárskeho práva a na pohyb správcu vodného toku, obhospodarovateľa lesa a vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,
- na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
- v súvislosti s výskumom, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku,
- zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.

4. táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladať oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký alebo skalolezecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce [§ 14 ods. 1 písm. d)];

- Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
- Zákaz zakladania ohňa mimo uzavretých stavieb neplatí, ak ide o činnosť súvisiacu so zabezpečením zdravotného stavu lesného porastu,

5. organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie [§ 14 ods. 1 písm. e)];
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
6. použiť zariadenie spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovánú hudbu mimo uzavretých stavieb [§ 14 ods. 1 písm. f)];
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
7. vysádzať alebo pestovať nepôvodné druhy rastlín alebo vypúšťať alebo chovať v zajatí nepôvodné druhy živočíchov mimo uzavretých stavieb [§ 14 ods. 1 písm. g)];
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
8. zbierať rastliny vrátane ich plodov [§ 14 ods. 1 písm. h)];

Tento zákaz neplatí:

 - na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
 - na vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz.
9. organizovať spoločné poľovačky [§ 14 ods. 1 písm. i)];
10. vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom [§ 14 ods. 1 písm. j)];
11. rozorávať alebo inak odstraňovať existujúce trvalé trávne porasty [§ 14 ods. 1 písm. k)];
12. používať iné spôsoby hospodárenia v lesoch ako prírode blízke hospodárenie [§ 14 ods. 1 písm. l)];
13. zriadiť poľovnícke zariadenie alebo rybochovné zariadenie [§ 15 ods. 1 písm. b)];
14. umiestniť informačné, reklamné alebo propagačné zariadenie, ako aj akýkoľvek iný reklamný alebo propagačný pútač, alebo tabuľu [§ 15 ods. 1 písm. c)];
15. aplikovať chemické látky a hnojivá [§ 15 ods. 1 písm. d)];
16. rúbať dreviny okrem inváznych nepôvodných druhov drevín uvedených v zoznamoch podľa osobitných predpisov [§ 15 ods. 1 písm. e)];
17. zbierať nerasty alebo skameneliny [§ 15 ods. 1 písm. f)];
18. oplocovať pozemok okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice [§ 15 ods. 1 písm. g)];
19. umiestniť košiar, stavbu alebo iné zariadenie na ochranu hospodárskych zvierat [§ 15 ods. 1 písm. h)];

- Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce.
- 20. vykonávať geologické práce [§ 15 ods. 1 písm. i)];
- 21. umiestniť zariadenie na vodnom toku alebo inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela [§ 15 ods. 1 písm. j)];
- 22. voľne pustiť psa okrem psa používaného na plnenie úloh podľa osobitných predpisov (služobný pes) a poľovného psa [§ 15 ods. 1 písm. k)];
- 23. prikrmovať alebo vnadiť [§ 15 ods. 1 písm. l)];
- b) zasiahnuť do lesného porastu,
- c) narušiť vegetačný a pôdny kryt,
- d) pásť, napájať, preháňať alebo nocovať hospodárske zvieratá,
- e) umiestniť a používať intenzívny svetelný zdroj na osvetlenie územia,
- f) rušiť pokoj a ticho,
- g) chytať, usmrtiť alebo loviť živočícha,
- h) meniť stav mokrade alebo koryto vodného toku,
- i) umiestniť stavbu,
- j) vysádzať rastliny.

Výnimku zo zakázaných činností v území s piatym stupňom ochrany môže povoliť v zmysle § 67 zákona okresný úrad v sídle kraja (**OÚ v SK**). Povolené činnosti môžu byť realizované v zmysle § 29 ods. 3 písm a) a b) a ods. 4 zákona len v záujme ochrany prírody a krajiny a ak činnosť významne neovplyvní stav predmetu ochrany z hľadiska cieľov jeho ochrany. Pôjde predovšetkým o opatrenia v zmysle § 29 ods. 4 zákona:

- a) monitoring a prírodovedný prieskum a výskum,
- b) vykonanie opatrení na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných druhov,
- c) vykonanie zásahov na záchranu chránených živočíchov a chránených rastlín,
- d) umiestnenie informačných tabúl a značení,
- e) činnosti súvisiace s údržbou, rekonštrukciou alebo užívaním turistických chodníkov, náučných chodníkov, pozemných komunikácií, stavieb a zariadení,
- f) vykonanie činností, ktorými nedôjde k zmene prírodného prostredia,
- g) ohrozenie bezpečnosti alebo zdravia obyvateľov.

Na území, na ktorom platí 5. stupeň ochrany, sa podľa § 16 ods. 2 zákona vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na vykonávanie činností uvedených v § 13 ods. 2 písm. i), j) a l) a § 14 ods. 2 písm. d):

1. budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy [v zmysle § 16 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. i)] – **OÚ v SK**;
2. vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce [v zmysle § 16 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. j)] – **MŽP SR**;
3. umiestnenie prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce [v zmysle § 16 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. l)] – **OÚ**;

4. let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia [v zmysle § 16 ods. 2 písm. a) v znení § 14 ods. 2 písm. d)] – OÚ.

Zóna B

Pre navrhovaný stupeň ochrany **y zóne B** zákon č. 543/2002 Z. z. v § 15 definuje zakázané činnosti a činnosti vyžadujúce súhlas orgánu ochrany prírody.

Podľa § 15 ods. 1 zákona je na území, na ktorom platí 4. stupeň ochrany, zakázané:

a) vykonávať činnosti uvedené v § 14 ods. 1 písm. a) zákona:

1. jazdiť a stáť s motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru [§ 13 ods. 1 písm. a)];

Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla:

- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho správcovi vodného toku alebo používaného správcom vodného toku alebo vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, na jazdu alebo státie na pozemku v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní alebo na príjazd k takémuto pozemku cez iné pozemky,
 - na miesta, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
 - ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (§ 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
 - slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku,
 - zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.
2. vchádzať alebo jazdiť na bicykli, trojkolke, kolobežke alebo na samovyvažovacom vozidle na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy [§ 14 ods. 1 písm. b)];
- Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla:
- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho správcovi vodného toku alebo používaného správcom vodného toku alebo vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, na jazdu alebo státie na pozemku v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní alebo na príjazd k takémuto pozemku cez iné pozemky,

- na miesta, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
 - ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (§ 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
 - slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku,
 - zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.
3. pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce [§ 14 ods. 1 písm. c)];
- Tento zákaz neplatí na pohyb:
- v súvislosti s obhospodarovaním pozemku, výkonom práva poľovníctva alebo výkonom rybárskeho práva a na pohyb správcu vodného toku, obhospodarovateľa lesa a vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,
 - na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
 - v súvislosti s výskumom, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku,
 - zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.
4. táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladať oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký alebo skalolezecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce [§ 14 ods. 1 písm. d)];
- Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
 - Zákaz zakladania ohňa mimo uzavretých stavieb neplatí, ak ide o činnosť súvisiacu so zabezpečením zdravotného stavu lesného porastu.
5. organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie [§ 14 ods. 1 písm. e)];

- Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
- 6. použiť zariadenie spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovánú hudbu mimo uzavretých stavieb [§ 14 ods. 1 písm. f)];
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
- 7. vysádzať alebo pestovať nepôvodné druhy rastlín alebo vypúšťať alebo chovať v zajatí nepôvodné druhy živočíchov mimo uzavretých stavieb [§ 14 ods. 1 písm. g)];
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
- 8. zbierať rastliny vrátane ich plodov [§ 14 ods. 1 písm. h)];

Tento zákaz neplatí:

 - na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
 - na vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz.
- 9. organizovať spoločné poľovačky [§ 14 ods. 1 písm. i)];
- 10. vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom [§ 14 ods. 1 písm. j)];
- 11. rozorávať alebo inak odstraňovať existujúce trvalé trávne porasty [§ 14 ods. 1 písm. k)];
- 12. používať iné spôsoby hospodárenia v lesoch ako prírode blízke hospodárenie [§ 14 ods. 1 písm. l)];
- b) zriadiť poľovnícke zariadenie alebo rybochovné zariadenie;
- c) umiestniť informačné, reklamné alebo propagačné zariadenie, ako aj akýkoľvek iný reklamný alebo propagačný pútač, alebo tabuľu;
- d) aplikovať chemické látky a hnojivá;
- e) rúbať dreviny okrem invázyčných nepôvodných druhov drevín uvedených v zoznamoch podľa osobitných predpisov;
- f) zbierať nerasty alebo skameneliny;
- g) oplocovať pozemok okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice;
- h) umiestniť košiar, stavbu alebo iné zariadenie na ochranu hospodárskych zvierat;
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce.
- i) vykonávať geologické práce;

- j) umiestniť zariadenie na vodnom toku alebo inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela;
- k) voľne pustiť psa okrem psa používaného na plnenie úloh podľa osobitných predpisov (služobný pes) a poľovného psa;
- l) prikrmovať alebo vnadiť zver.

Výnimku zo zakázaných činností v území so štvrtým stupňom ochrany môže povoliť v zmysle § 67 zákona **OÚ v SK**. Podľa § 29 ods. 3 zákona možno povoliť zakázané činnosti, ak je ich vykonanie:

- a) v záujme ochrany prírody a krajiny,
- b) ak činnosť významne neovplyvní stav predmetu ochrany z hľadiska cieľov jeho ochrany,
- c) v záujme nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu.

Na území, na ktorom platí 4. stupeň ochrany, sa podľa § 15 ods. 2 vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na:

- a) vykonávanie vybraných činností uvedených v § 13 ods. 2 písm. a), c), i), j), l), o) a p) a § 14 ods. 2 písm. d), e) a h) zákona:
 - 1. umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. a)] – **OÚ**;
 - 2. výstavbu lesných ciest a zväžnic, rekonštrukciu lesných ciest a zväžnic, ktorou sa menia ich technické parametre alebo účel využitia, a budovanie protipožiarnych rozčleňovacích pásov [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. c)] – **OÚ v SK**;
 - 3. budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. i)] – **OÚ v SK**;
 - 4. vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. j)] – **MŽP SR**;
 - 5. umiestnenie prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. l)] – **OÚ**;
 - 6. vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. o)] – **OÚ v SK**;
 - 7. vypaľovanie bylín, stromov alebo krov [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 13 ods. 2 písm. p)] – **OÚ**;
 - 8. let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom, ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 14 ods. 2 písm. d)] – **OÚ**;
 - 9. osvetlenie bežeckej trate, lyžiarskej trate a športového areálu mimo uzavretých stavieb [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 14 ods. 2 písm. e)] – **OÚ**;
 - 10. vykonávanie terénnych úprav, najmä výkopov a násypov, ktorými dochádza k narušeniu pôdneho krytu alebo materskej horniny, ak sa na ich vykonanie nevyžaduje povolenie podľa osobitného predpisu [v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) v znení § 14 ods. 2 písm. h)] – **OÚ v SK**;

- b) pasenie, napájanie, prehánanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať dobytčích jednotiek [v zmysle § 15 ods. 2 písm. b)] – **OÚ**;
 - **Súhlas sa nevyžaduje na miestach**, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce.
- c) umiestnenie stavby [v zmysle § 15 ods. 2 písm. c)] – **OÚ v SK**
- d) chytanie, usmrtenie alebo lov živočíchov v mokradiach – **OÚ v SK**.

Zóna C

Pre navrhovaný stupeň ochrany **zákon č. 543/2002 Z. z. v § 14** definuje zakázané činnosti a činnosti vyžadujúce súhlas orgánu ochrany prírody.

Podľa § 14 ods. 1 zákona je na území, na ktorom platí 3. stupeň ochrany zakázané:

- a) vykonávať činnosti uvedené v § 13 ods. 1 písm. a) zákona:
 - 1. jazdiť a stáť s motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru;
 - Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla:
 - slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho správcovi vodného toku alebo vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, na jazdu alebo státie na pozemku v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní alebo na príjazd k takémuto pozemku cez iné pozemky,
 - na miesta, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
 - ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (§ 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
 - slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku,
 - zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.
- b) vchádzať alebo jazdiť na bicykli, trojkolke, kolobežke alebo na samovyvažovacom vozidle na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy [§ 14 ods. 1 písm. b)];
 - Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla:
 - slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho správcovi vodného

toku alebo vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, na jazdu alebo státie na pozemku v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní alebo na príjazd k takémuto pozemku cez iné pozemky,

- na miesta, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
- ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (§ 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
- slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku,
- zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.

c) pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce [§ 14 ods. 1 písm. c)];

Tento zákaz neplatí na pohyb:

- súvislosti s obhospodarovaním pozemku, výkonom práva poľovníctva alebo výkonom rybárskeho práva a na pohyb správcu vodného toku, obhospodarovateľa lesa a vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,
- na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
- v súvislosti s výskumom, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku,
- zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.

d) táboriť, stanovať, bivakovať, jazdiť na koni, zakladať oheň mimo uzavretých stavieb, lyžovať, vykonávať horolezecký alebo skalolezecký výstup, skialpinizmus alebo iné športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce [§ 14 ods. 1 písm. d)];

- Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.

- Zákaz zakladania ohňa mimo uzavretých stavieb neplatí, ak ide o činnosť súvisiacu so zabezpečením zdravotného stavu lesného porastu.
- e) organizovať verejné telovýchovné, športové a turistické podujatie, ako aj iné verejnosti prístupné spoločenské podujatie [§ 14 ods. 1 písm. e)];
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
- f) použiť zariadenie spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovánú hudbu mimo uzavretých stavieb [§ 14 ods. 1 písm. f)];
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
- g) vysádzať alebo pestovať nepôvodné druhy rastlín alebo vypúšťať alebo chovať v zajatí nepôvodné druhy živočíchov mimo uzavretých stavieb [§ 14 ods. 1 písm. g)];
 - Tento zákaz neplatí na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo.
- h) zbierať rastliny vrátane ich plodov [§ 14 ods. 1 písm. h)];

Tento zákaz neplatí:

 - na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce; tieto miesta môžu zahŕňať aj celé chránené územie a jeho ochranné pásmo,
 - na vlastníka, správcu a nájomcu pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz.
- i) organizovať spoločné poľovačky [§ 14 ods. 1 písm. i)];
- j) vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom [§ 14 ods. 1 písm. j)];
- k) rozorávať alebo inak odstraňovať existujúce trvalé trávne porasty [§ 14 ods. 1 písm. k)];
- l) používať iné spôsoby hospodárenia v lesoch ako prírode blízke hospodárenie [§ 14 ods. 1 písm. l)].

Výnimku zo zakázaných činností v území s 3. stupňom ochrany môže povoliť v zmysle § 67 písm.

h) zákona č. 543/2002 Z. z. **OÚ v SK**. Podľa § 29 ods. 3 zákona možno povoliť zakázané činnosti, ak je ich vykonanie:

- a) v záujme ochrany prírody a krajiny,
- b) ak činnosť významne neovplyvní stav predmetu ochrany z hľadiska cieľov jeho ochrany,
- c) v záujme nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu.

Podľa § 14 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. sa vyžaduje súhlas na:

- a) vykonávanie vybraných činností uvedených v § 13 ods. 2 zákona:
 1. umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, [§ 13 ods. 2 písm. a)] – **OÚ**,
 2. výstavbu lesných ciest a zväžnic, rekonštrukciu lesných ciest a zväžnic, ktorou sa menia

- ich technické parametre alebo účel využitia, a budovanie protipožiarnych rozčleňovacích pásov, [§ 13 ods. 2 písm. c)] – **OÚ v SK**,
3. oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice, [§ 13 ods. 2 písm. d)] – **OÚ**,
4. pasenie, napájanie, prehánanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať dobytčích jednotiek, umiestnenie košiara, stavby a iného zariadenia na ich ochranu, [§ 13 ods. 2 písm. e)] – **OÚ**,
5. budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy, [§ 13 ods. 2 písm. i)] – **OÚ v SK**,
6. vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce, [§ 13 ods. 2 písm. j)] – **MŽP SR**,
7. umiestnenie prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce, [§ 13 ods. 2 písm. l)] – **OÚ**,
8. umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiaceho plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela, [§ 13 ods. 2 písm. m)] – **OÚ**,
9. vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka, [§ 13 ods. 2 písm. o)] – **OÚ v SK**,
10. vypaľovanie bylín, stromov alebo krov, [§ 13 ods. 2 písm. p)] – **OÚ**,
- b) umiestnenie informačnej konštrukcie¹, ako aj akéhokoľvek iného reklamného alebo propagačného pútača, alebo tabule, - **OÚ**,
- c) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, herbicídov, toxických látok, priemyselných hnojív, digestátov a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti – **OÚ**,
- d) let lietadlom alebo lietajúcim športovým zariadením, najmä klzákom,³ ktorých výška letu je menšia ako 300 m nad najvyššou prekážkou v okruhu 600 m od lietadla alebo lietajúceho športového zariadenia – **OÚ**,
- e) osvetlenie bežeckej trate, lyžiarskej trate a športového areálu mimo uzavretých stavieb – **OÚ**,
- f) vykonávanie technických geologických prác – **OÚ v SK**,
- g) umiestnenie stavby s výnimkou stavieb, na ktoré sa vyžaduje rozhodnutie o umiestnení stavby – **OÚ v SK**,
- h) vykonávanie terénnych úprav, najmä výkopov a násypov, ktorými dochádza k narušeniu pôdneho krytu alebo materskej horniny, ak sa na ich vykonanie nevyžaduje povolenie podľa osobitného predpisu – **OÚ v SK**,
- **Súhlas sa nevyžaduje** na terénne úpravy nevyhnutné pre zabezpečenie prírode blízkeho hospodárenia, ktoré sa vykonávajú na základe písomnej dohody s organizáciou ochrany prírody.
- i) vnadenie alebo prikrmovanie zveri okrem prikrmovania senom, letninou a trávnu alebo ďatelinotrávnu silážou – **OÚ v SK alebo OÚ**.

³ § 2 písm. b) a c) zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zóna D

Pre navrhovaný **2. stupeň ochrany v zóne D** zákon v § 13 ustanovuje zakázané činnosti a činnosti vyžadujúce súhlas orgánu ochrany prírody.

Ochranné pásmo NP

Pre navrhovaný **2., 3., 4., 5. stupeň ochrany v ochrannom pásme** zákon v § 13, § 14, § 15 a § 16 ustanovuje zakázané činnosti a činnosti vyžadujúce súhlas orgánu ochrany prírody.

Pre navrhovaný stupeň ochrany v zóne D a v ochrannom pásme zákon č. 543/2002 Z. z. v § 13 definuje zakázané činnosti a činnosti vyžadujúce súhlas orgánu ochrany prírody.

Podľa § 13 ods. 1 zákona je na území, na ktorom platí 2. stupeň ochrany zakázané:

- a) jazdiť a stáť s motorovým vozidlom na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej cesty, účelovej cesty, existujúcej prístupovej poľnej cesty, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru,

Tento zákaz sa nevzťahuje na vjazd alebo státie vozidla [§ 13 ods. 3 písm. a) až d) zákona]:

- slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho správcovi vodného toku alebo vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz, na jazdu alebo státie na pozemku v jeho vlastníctve, správe alebo užívaní alebo na príjazd k takémuto pozemku cez iné pozemky,
- na miesta, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce,
- ak jeho vjazd alebo státie boli povolené podľa osobitného predpisu (§ 31 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch),
- slúžiaceho na vykonávanie výskumu, ktorý je vykonávaný na základe požiadavky uplatnenej v záväznom stanovisku orgánu ochrany prírody (vydanie rozhodnutia v zisťovacom konaní alebo záverečného stanoviska v konaní o posudzovaní vplyvov strategického dokumentu alebo jeho zmeny alebo navrhovanej činnosti alebo jeho zmeny na životné prostredie) v konaní podľa osobitného predpisu (§ 23 a 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov) v rozsahu, spôsobom a za podmienok uvedených v tomto stanovisku,
- zamestnancov orgánu ochrany prírody, ktorí majú v pôsobnosti ochranu prírody a krajiny.

b) použitie veľkoplošnej formy holorubného spôsobu hospodárenia v lesoch.

Výnimku zo zakázaných činností v území s druhým stupňom ochrany povoľuje v zmysle § 67 písm. h) zákona OÚ v SK. Podľa § 29 ods. 3 zákona možno povoliť zakázané činnosti, ak je ich vykonanie:

- a) v záujme ochrany prírody a krajiny,
- b) ak činnosť významne neovplyvní stav predmetu ochrany z hľadiska cieľov jeho ochrany,
- c) v záujme nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu.

Podľa § 13 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. sa vyžaduje súhlas na:

- a) umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce

- mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady – OÚ,
- b) likvidáciu existujúcich trvalých trávnych porastov, ak nejde o činnosť povolenú podľa Stavebného zákona – OÚ,
- c) výstavbu lesných ciest a zväžnic, rekonštrukciu lesných ciest a zväžnic, ktorou sa menia ich technické parametre alebo účel využitia, a budovanie protipožiarnych rozčleňovacích pásov, – OÚ v SK,
- d) oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice – OÚ,
- e) pasenie, napájanie, prehánanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať dobytčích jednotiek, umiestnenie košiar, stavby a iného zariadenia na ich ochranu – OÚ,
- Súhlas orgánu ochrany prírody sa nevyžaduje na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevým poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce.
- f) vykonávanie technických geologických prác, banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom – OÚ v SK,
- g) umiestnenie informačnej konštrukcie za hranicami zastavaného územia obce, ak nie je povolená podľa Stavebného zákona – OÚ,
- h) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív, digestátov a silážnych štiav pri poľnohospodárskej, lesohospodárskej a inej činnosti na súvislej ploche väčšej ako 2 ha – OÚ,
- i) budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy – OÚ v SK,
- j) vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbormi, ozbrojenými silami, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce – MŽP SR,
- k) organizovanie verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí, ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí za hranicami zastavaného územia obce alebo mimo športových a rekreačných areálov na to určených – OÚ,
- Súhlas orgánu ochrany prírody sa nevyžaduje na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevým poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce.
- l) umiestnenie prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce – OÚ,
- m) umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiaceho plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela – OÚ,
- n) použitie zariadenia spôsobujúceho svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovánú hudbu mimo uzavretých stavieb – OÚ,
- Súhlas orgánu ochrany prírody sa nevyžaduje na miestach, ktoré okresný úrad v sídle kraja vyhradí návštevým poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo uverejnením zoznamu týchto miest na svojej úradnej tabuli, webovom sídle a na úradnej tabuli dotknutej obce.
- o) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka – OÚ v SK,
- p) vypaľovanie bylín, stromov alebo krov – OÚ.

Výnimky z podmienok ochrany chráneného územia a jeho ochranného pásma

Podľa § 29 zákona (výnimky z podmienok ochrany chránených území a ich ochranných pásiem) **zákaz činnosti v územiach s 2. až 4. stupňom ochrany a chránených vtáčích územiach neplatí, ak**

- a) sa činnosť vykonáva v súvislosti s výkonom štátneho dozoru alebo inej kontrolnej alebo dozornej činnosti,
- b) ide o činnosti súvisiace so zabezpečením starostlivosti o chránené územie alebo jeho ochranné pásmo, ktoré sa vykonávajú v súlade s dokumentáciou ochrany prírody a krajiny podľa § 54 ods. 2 písm. a) až d) zákona,
- c) orgán ochrany prírody, ktorý je príslušný na povolenie výnimky, vopred písomne určí, že činnosť je preukázateľne nevyhnutná na zabezpečenie starostlivosti o chránené územie alebo jeho ochranné pásmo,
- d) ide o bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia človeka,
- e) ide o plnenie úloh Horskou záchrannou službou,
- f) sa činnosť vykonáva v súvislosti s ochranou štátnej hranice,
- g) ide o bezprostredné ohrozenie alebo narušenie bezpečnosti Slovenskej republiky,
- h) ide o vykonávanie prípravy alebo výcviku ozbrojenými zbraňami, ozbrojenými silami, Horskou záchrannou službou, Hasičským a záchranným zborom alebo zložkami integrovaného záchranného systému vo vojenských obvodoch a územiach potrebných na zabezpečenie úloh obrany štátu alebo slúžiacich na zabezpečenie úloh obrany štátu, ktoré spravuje ministerstvo obrany alebo právnická osoba v jeho zakladateľskej alebo zriaďovateľskej pôsobnosti.

Zákaz činnosti podľa § 16 ods. 1 (v území s 5. stupňom ochrany) neplatí a súhlas na vykonávanie činnosti podľa § 16 ods. 2 zákona sa nevyžaduje v prípadoch podľa § 29 ods. 1 písm. a), d) až g) alebo § 29 ods. 1 písm. c) zákona, ak ide o monitoring a prírodovedný prieskum a výskum, vykonanie opatrení na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných druhov alebo vykonanie zásahov na záchranu chránených živočíchov a chránených rastlín.

Orgán ochrany prírody môže povoliť **výnimku** zo zákazu činnosti podľa § 13 ods. 1, § 14 ods. 1, § 15 ods. 1, § 24 ods. 4, 6, 9 a 11 a § 26 ods. 5 zákona:

- a) v záujme ochrany prírody a krajiny,
- b) ak činnosť významne neovplyvní stav predmetu ochrany z hľadiska cieľov jeho ochrany,
- c) v záujme nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu.

Orgán ochrany prírody môže povoliť výnimku zo zákazu činnosti podľa § 16 ods. 1 z dôvodov podľa § 29 ods. 3 písm. a) a b) zákona, ak ide o:

- a) monitoring a prírodovedný prieskum a výskum,
- b) vykonanie opatrení na odstraňovanie a zamedzenie šírenia nepôvodných druhov,
- c) vykonanie zásahov na záchranu chránených živočíchov a chránených rastlín,
- d) umiestnenie informačných tabúl a značení,
- e) činnosti súvisiace s údržbou, rekonštrukciou alebo užívaním turistických chodníkov, náučných chodníkov, pozemných komunikácií, stavieb a zariadení,
- f) vykonanie činností, ktorými nedôjde k zmene prírodného prostredia,
- g) ohrozenie bezpečnosti alebo zdravia obyvateľov.

Všeobecná územná ochrana podľa zákona č. 543/2002 Z. z.

Na celom území NP Nízke Tatry platia o.i. aj nasledovné ustanovenia všeobecnej ochrany:

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. je každý pri vykonávaní činností, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchy, alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbyčomu úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu.

Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. ak činnosť uvedená v odseku 1 vedie k ohrozeniu existencie druhov rastlín a živočíchov alebo ich degenerácii, k narušeniu rozmnožovacích schopností alebo k zániku ich populácie, štátny orgán ochrany prírody a krajiny túto pčinnosť po predchádzajúcom upozornení obmedzí alebo zakáže – **OÚ**.

Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. sa zakazuje odchytať a usmrcovať živočíchy na miestach ich prirodzeného výskytu. Tento zákaz neplatí, ak sa odchytať alebo usmrcovanie uskutočňuje v súvislosti s vykonávaním vedeckovýskumnej činnosti alebo ak hrozí bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia človeka alebo poškodenie jeho majetku, alebo ak to ustanovujú osobitné predpisy¹⁷⁾ alebo tretia časť tohto zákona.

Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. každý, kto buduje alebo plánovane rekonštruje nadzemné elektrické vedenie, je povinný použiť také technické riešenie, ktoré bráni zraňovaniu a usmrcovaniu vtákov.

Podľa § 4 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z. ak dochádza k preukázateľnému zraňovaniu alebo usmrcovaniu vtákov na elektrických vedeniach alebo telekomunikačných zariadeniach, môže orgán ochrany prírody rozhodnúť, aby ich správca vykonal technické opatrenia zabráňujúce ich zraňovaniu a usmrcovaniu.

Podľa § 4 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z. každý, kto buduje vodnú stavbu alebo líniovú stavbu, ktorá môže ohroziť zabezpečenie priaznivého stavu populácií druhov živočíchov v ich prirodzenom areáli v dôsledku narušenia alebo obmedzenia ich migračných trás, je povinný použiť také riešenie, ktoré zachováva migračnú priechodnosť. Za týmto účelom je povinný na vlastné náklady vykonať opatrenia umožňujúce migráciu živočíchov v miestach, ktoré sa križujú s ich migračnými trasami, a to zriadenie vhodných stavebných konštrukcií alebo technických zariadení a zabezpečenie ich funkčnosti.

Podľa § 4 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z. ak je prevádzkou vodnej stavby alebo líniovej stavby ohrozené zabezpečenie priaznivého stavu ochrany populácií druhov živočíchov v ich prirodzenom areáli v dôsledku narušenia alebo obmedzenia ich migračných trás, môže orgán ochrany prírody po dohode s príslušným orgánom štátnej správy) rozhodnúť, aby vlastník alebo správca vodnej stavby alebo líniovej stavby na vlastné náklady vykonal opatrenia na obnovu migračnej priechodnosti podľa odseku 6.

Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 543/2002 Z. z. ak orgán ochrany prírody v konaní podľa druhej a tretej časti zákona alebo ako dotknutý orgán podľa § 9 ods. 1 zákona upozorní osobu, že činnosťou, ktorú plánuje vykonať, a ku ktorej nebol vydaný súhlas alebo záväzné stanovisko podľa zákona, môže dôjsť k poškodeniu alebo zničeniu biotopu európskeho významu alebo biotopu národného

významu, je na uskutočnenie tejto činnosti potrebný súhlas orgánu ochrany prírody. Upozornenie obsahuje aj identifikáciu biotopu, popis jeho stavu a vymedzenie jeho hranice.

Takmer celé územie NP Nízke Tatry je **súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000**. Akýkoľvek plán, program alebo projekt, ktorý môže mať pravdepodobne samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na územie európskej sústavy chránených území významný vplyv, nemožno podľa zákona alebo osobitných predpisov schváliť, povoliť alebo odsúhlasiť, ak nebol predmetom primeraného hodnotenia vplyvov na územie európskej sústavy chránených území z hľadiska cieľov jeho ochrany a nebolo preukázané, že nebude mať nepriaznivý vplyv na integritu tohto územia z hľadiska cieľov jeho ochrany (§ 28 zákona č. 543/2002 Z. z.).

Historické krajinné štruktúry: Správa NP Nízke Tatry bude súčinná pri možných rizikách ovplyvňujúcich záujmy pamiatkových úradov, kde všetky plánované činnosti, ktoré môžu mať potencionálny vplyv na náleziská, hradiská, bunkre či iné historické štruktúry (budú písomne alebo telefonicky informovaný). Táto povinnosť plyní aj pre ďalších vlastníkov, správcov a nájomcov. V prípade mimoriadnych situácií (povodne, erózia a iné), kde hrozí bezprostredné ohrozenie života, zdravia a majetku podľa § 29 ods. 1 písm. c) v spojení s § 13 ods. 6, 7 a § 14 ods. 6 až 8 zákona č. 543/2002 Z. z.

Banská činnosť: V území NP podľa § 19 zákona č. 543/2002 Z. z. nebude akceptované ďalšie rozširovanie dobývacieho priestoru. Možné budú len prieskumy a asanácia chránených ložiskových území. V OP podľa § 17 zákona č. 543/2002 Z. z. je možné realizovať dobývaciu činnosť len za predpokladu, že nebude mať negatívny vplyv na predmety ochrany v územiach Natura 2000 ako i predmety ochrany uvedené vo vykonávacej vyhláške zákona o ochrane prírody a krajiny.

Prieskum, výskum a monitoring druhov a biotopov i abiotických zložiek prírody: V prípade vykonávania prieskumu a výskumu budú navrhovatelia (oprávnené osoby) spolupracovať s vlastníkom, správcom alebo nájomcom pozemku už pri podávaní žiadosti po dohode s vlastníkom správcom alebo nájomcom pozemku. V prípade uzavretia dohody zúčastnených strán si vlastní, správca, nájomca ako i Správa Národného parku Nízke Tatry vyžaduje možnosť byť súčinný pri realizácii prieskumu a výskumu a zároveň požaduje doručenie výsledkov z prieskumu a výskumu v zmysle § 56 zákona č. 543/2002 Z. z.

Realizácia opatrení v zmysle dokumentácie ochrany prírody a krajiny: V prípade realizácie manažmentových patrení zameraných na zlepšenie stavu druhov a biotopov, ktoré sú predmetmi ochrany v národnom parku a jeho ochrannom pásme, bude realizátor opatrení povinný vopred ohlásiť výkon činnosti vlastníkovi, správcovi alebo nájomcovi pozemku. Zároveň mu poskytne možnosť byť súčinný pri realizácii manažmentových opatrení.

Výnimky súvisiace so starostlivosťou o územie v zónach národného parku - prehľad činností súvisiacich so zabezpečením starostlivosti o územie v zónach národného parku (§ 29 ods. 1 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z.):

1) Vyčlenenie troch kľudových zón:

- oblasť Salatína, Ďumbiera, Brunova, Vajskovská dolina (hranica vodným tokom Dve vody po štátnu cestu na Srdiečko), Bystrá dolina od Bystrianky po herbeň Veľký Gápeľ, Homôľka – Zadná hoľa – Veľký bok – Nemecká – Mačacia - Chmelienc, Prašivá –

Ráztocká hoľa - Ďurková (juh), kde sa zakazuje hospodárska činnosť výkon práva poľovníctva v podobe individuálneho lovu zveri, prikrmovania a vnadenia zveri. Predmetom lovu sú druhy jeleň, srnec, diviak, liška a kuna, ktoré predstavujú ohrozenie predmetov ochrany v podobe lesných biotopov európskeho významu a druhov európskeho významu ako sú najmä hlucháň hôrny, jariabok hôrny, tetrov hôlniak a iné (PZ hluchána hôrneho 2025-2029). Ďalším dôvodom môže byť selekcia jedincov spôsobujúcich infekčné ochorenia ako sú SLAK a AMO.

- Vymedzenie kľudových zón je znázornený v mapovej prílohe č. 7.5,

2) Mimo kľudových zón je dovoľené:

- odstrel raticovej zveri druhov *Cervus elaphus*, *Capreolus capreolus* za účelom minimalizácie hospodárskych škôd na mladých lesných porastoch v období od 1.8. do 31.12. kalendárneho roka,
- odstrel jedincov druhov *Vulpes vulpes*, *Sus scrofa* a *Garrulus glandarius*, ktorí sú prirodzenými predátormi jedincov druhu *Tetrao urogallus*, pri druhoch *Martes martes* a *Martes foina* len v odôvodnených prípadoch alebo na základe schválenej dokumentácie ochrany prírody.

3) Činnosti súvisiace s prevádzkou a údržbou infraštruktúry, podmienené oznámením výkonu pred realizáciou činnosti Správe NP Nízke Tatry:

- zabezpečenie údržby a menších opráv existujúcich technických zariadení a stavieb (napr. chaty, mosty, priepusty, odrážky, snehové zábrany) [§ 14 ods. 2 písm. h); § 15 § 16 ods. 1 písm. b), c)],
- zabezpečiť údržbu a revitalizácie zjazdových tratí, eliminácie erózných častí, osievanie povolenými osivami, kosenie prípadne, mulčovanie zjazdových tratí a okolia horských dopravných zariadení vrátane ich trasy,
- realizácia orezu stromov a kosodreviny ktoré zasahujú za hranice vytýčených zjazdových tratí,
- vypúšťanie akumulčných nádrží od septembra do novembra bežného roka v súlade s prevádzkovým poriadkom z dôvodu ich čistenia a údržby,
- havarijné opravy systému zasnežovania, prípadné výmeny (upgrade) zasnežovacích bodov,
- údržba a opravy horských dopravných zariadení,
- pohyb mimo vyničených turistických a náučných chodníkov v súvislosti s uskutočňovaním činnosti tu uvedených, jazdiť alebo stáť s motorovým vozidlom na pozemkoch za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej cesty, účelovej cesty, existujúcej prístupovej poľnej cesty, parkoviska, čerpacej stanice, garáže alebo továrenského, staničného alebo letiskového priestoru v súvislosti s prevádzkou a realizáciou niektorých z činností uvedených vyššie a to aj ak uvedenú činnosť vykonáva tretia osoba na základe zmluvného vzťahu s vlastníkom, správcom alebo užívateľom pozemkov,
- transfer chránených živočíchov napr. z akumulčných nádrží,
- zabezpečenie funkčnosti a údržby existujúcej lesnej dopravnej siete z dôvodu starostlivosti o dotknuté územie v rozsahu telesa cesty, násypového a výkopového svahu, i odvodňovacích prvkov [§ 16 ods. 1 písm. b), c)],
- realizácia výrubov a orezu drevín rastúcich vo vzdušnej vzdialenosti menej ako 15 m v okolí technických objektov v podobe ciest, stavieb, lanoviek a pod.,

- zabezpečenie funkčnosti a základnej údržby značkových turistických, náučných chodníkov a cyklotrás (napríklad prerezanie spadnutých stromov, orez konárov a pod.) [§ 16 ods. 1 písm. b), § 13 ods. 2 písm. i)],
- výmena smerovníkov turistického značenia na križovatkách turistických trás [§ 16 ods. 1 písm. b), § 15 ods. 1 písm. c), § 13 ods. 2 písm. i)],
- oprava a rekonštrukcia existujúcich studničiek a prameňov [§ 16 ods. 1 písm. b)],
- prevádzka a údržba jestvujúcich poľovných zariadení, kam patria stavby ako posed, krmovisko, soľníky, zásyp, senník, napájanie zveri a pod.,
- paušálna výnimka na kosenie trvalých trávnych porastov a náletových drevín v bezprostrednej blízkosti od stavieb tzn. do 5 m od okraja budov a prístupových komunikácií k nim,
- udelenie trvalej výnimky na kosenie lúky v A zóne (NPR Salatín) v blízkosti poľovného zariadenia na časti parcely KN-C 1076/1 (lokalita Skalné) v k.ú. Liptovská Štiavnica pre subjekt Pozemkové spoločenstvo majiteľov lesa Liptovská Štiavnica
- zabezpečenie funkčnosti a základnej údržby existujúcich poľovníckych chodníkov a ochranných obvodových chodníkov (napr. prerezanie spadnutých stromov a konárov, vyrovnávanie vychodených koľají a výmoľov, doplnenie drevených výstuží na spevenenie svahu v podmočených častiach, mechanické alebo manuálne odstránenie zarastajúcej vegetácie), ktoré sú zakreslené v súčasných porastových mapách,
- ak je v zónach vodný tok a cesta (iné technické zariadenie), je možné vykonať opatrenie na zamedzenie vybreženia a škody na technických zariadeniach a objektoch [§ 16 ods. 1 písm. c)],

4) Činnosti na zabezpečenie ochrany a starostlivosti o chránené a ohrozené rastliny a živočíchy a ich biotopy.

Výruby drevín a prehánanie hospodárskych zvierat:

- prehánanie hospodárskych zvierat cez lesné porasty v zóne A na lúky a pasienky mimo zóny A, kde je potrebné zabezpečiť pasenie zvierat z dôvodu zabezpečenia priaznivého stavu alebo zlepšenia stavu chránených druhov na travinných biotopoch, ak nejestvuje možnosť využitia iných priehonov [§ 16 ods. 1 písm. d)],
- výruby drevín a odstraňovanie biomasy na vybraných maloplošných stanovištiach nelesných biotopov vyskytujúcich sa v rámci komplexu lesných biotopov, a to v prípade nevyhnutného zásahu z dôvodu ochrany a zabezpečenia priaznivého stavu predmetov ochrany – chránených druhov rastlín a/alebo živočíchov, existenčne naviazaných (prevažne) na nelesné typy biotopov (napr. * *Pulsatilla slavica*, * *Pulsatilla subslavica*, * *Campanula serrata*), *Carex rupestris*, *Pedicularis oederi*, *Pinguicula alpina*, *Saxifraga mutata*; spravidla ide o stanovištia ako skaly, skalnaté a sutinové časti, xerotermy, lesostep, biotopy alpskeho stupňa v rámci lesných pozemkov, príp. ide o časti vedené ako neplodné plochy, funkčné plochy alebo lesné cesty.

Starostlivosť o budúce lesné biotopy:

- bodová aplikácia náterom chemických prípravkov na ochranu mladých lesných kultúr na báze kemitého piesku v správe Pozemkového spoločenstva vlastníkov súkromného lesa v

Liptovskej Porúbke, ktoré v snahe o zabezpečenie mladých lesných kultúr, budú aplikované z dôvodu voči ochrane proti škodám zverou.

Starostlivosť o chránené stromy:

- realizovať opatrenia na zlepšenie stavu chránených stromov v podobe orezu, prípadne iných opatrení (oporné konštrukcie, kosenie a pod.) v ich ochrannom pásme.

Odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov:

- odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov rastlín, vrátane drevín spôsobom podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov, vrátane expanzívnych druhov (invázne sa správajúcich) v cenných genofondových lokalitách.

Záchranné transfery chránených druhov rastlín a živočíchov, vrátane posilnenia ich populácií:

- transfery chránených živočíchov sa budú realizovať len v prípade ich ohrozenia [§ 16 ods. 1 písm. g)].

Výskum a monitoring:

- mapovanie a monitoring druhov rastlín, živočíchov a biotopov, vrátane skúmania jedincov chránených druhov rastlín za účelom získania údajov potrebných pre zabezpečenie ich priaznivého stavu, veľkosti populácie v území a reportingu a poprojektovej analýzy vplyvov posúdennej činnosti (§ 39 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov)) [§ 56 ods. 1],
- prírodovedecký výskum a prieskum, vrátane ekologického a speleologického [§ 56 ods. 2 až 6].

3.2 Vymedzenie verejne prístupných častí územia a stanovenie možností ich využitia

Projektom ochrany sa verejne prístupné časti chráneného územia nevymedzujú. NP Nízke Tatry má vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Žiline č. 9/2004 z 4. októbra 2004 ustanovený **Návštevný poriadok Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma**. Účelom vyhlášky je úprava podrobností o povinnostiach návštevníkov NP Nízke Tatry v rozsahu a spôsobe dopravy na jeho území a o kultúrno-výchovnom využívaní národného parku a jeho ochranného pásma. Návštevný poriadok obsahuje zoznam miest vyhradených na vykonávanie športových a rekreačných aktivít na území národného parku a jeho ochranného pásma a stanovuje podmienky ich využívania. Do 2 rokov po schválení zonácie NP Nízke Tatry bude pripravená aktualizácia návštevného poriadku, návrh bude prerokovaný v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z.

V tomto návrhu budú:

- v kľudových zónach rozšírené časové uzávery z dôvodu ochrany druhov ako * kamzík vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrica*), * svišť vrchovský tatranský (*Marmota marmota latirostris*), hlucháň hôrny (*Tetrao urogallus*) a tetrov hoľniak (*Lyrurus (Tetrao) tetrix*),

- prehodnotené rozsahy skialpinistických areálov v oblasti Kráľovej holi,
- prehodnotené počty a rozsahy cyklotrás – niektoré vyznačené cyklotrasy nie sú v území národného parku vyznačené legálne, budú zrušené trasy vyhradené na individuálny vjazd a státie bicyklom,
- prehodnotený počet a rozsah miest vyhradených na jednorazové prenocovanie,
- rozptylové miesta a miesta a trasy vyhradené pre voľný pohyb peších návštevníkov,
- lokality, kde je možné používať zariadenia produkujúce svetelné a hlukové efekty,
- upravené podmienky pre vstup do územia národného parku so psom,
- zadané miesta vyhradené pre organizovanie verejných športových a turistických podujatí na území národného parku a podmienky ich výkonu,
- bude zadaný pojem turistická útulňa a horská chata.

4. NÁVRH RIEŠENIA SPÔSOBU A URČENIA VÝŠKY POSKYTNUTIA NÁHRADY ZA OBMEDZENIE BEŽNÉHO OBHOSPODAROVANIA

4.1. Identifikácia pozemkov, na ktorých dochádza k obmedzeniu bežného obhospodarovania a navrhovaná forma náhrady

Obmedzenie bežného hospodárenia sa predpokladá na lesných pozemkoch zaradených do zóny A národného parku, pričom v prílohe č. 9 je uvedený prehľad pozemkov a výška náhrady na pozemkoch v neštátnom vlastníctve. Dotknuté subjekty sú uvedené v tabuľke č. 13.

Tabuľka č. 13: Zoznam užívateľov lesných pozemkov navrhovaných na riešenie náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania na neštátnych pozemkoch - zóna A

Obhospodarovateľ	Výmera (m ²)	Finančná náhrada (€)
Bačík Milan	38606	1 409,11
DEVANA spol. s r. o., IČO: 17323606	628 068	7 075,55
Dobák Ivan	80 677	2 945,55
Húsková Eva a spol.	62858	2 295,85
KASE, s.r.o., IČO: 36272124	1512404,52	17 037,19
Komposesorát, pozemkové spoločenstvo Dolná Lehota, IČO: 37823761	2848287,583	32 025,27
Konská hlava s. r. o., IČO: 36758884	881059	32 156,50
Kreťanko Róbert, Mgr.	141852	5 175,70
Lesný komposesorát Partizánska Ľupča, s.r.o., IČO: 31624090	9798669	110 382, 35
LESY MESTA BREZNO, s.r.o., IČO: 36027537	5369582	195 986, 75
Majitelia pôdy - pozemkové spoločenstvo Smrečany, IČO: 36142867	4684340	
Ing. Marián Hanták, PhD.	161140	
MALIARIK, s.r.o.	5621	63,08
Mestské lesy spol. s.r.o. Ružomberok, IČO: 31603271	575499	6 483,00
Pozemkové spoločenstvo bývalých urbarialistov Nižný Sliač - Laziská dolina, IČO: 00621331	4590016	51 706,35

Obhospodarovateľ	Výmera (m ²)	Finančná náhrada (€)
Pozemkové spoločenstvo Komposesorát BIELO-MARUŠOVÁ Liptovský Ján, IČO: 17065771	3250098,15	118 625
Pozemkové spoločenstvo majiteľov lesov Liptovská Štiavnica, IČO: 00630331	3481332	39 216,84
Pozemkové spoločenstvo Podtureň, IČO: 30231493	2851051,51	41 467,79
Pozemkové spoločenstvo Svätajánskej doliny v Liptovskom Petre, IČO: 31941711	7462181,4	84 060,55
Pozemkové spoločenstvo urbáriátu v Lazisku, IČO: 42388376	6585	237,25
Pozemkové spoločenstvo v Bodiciach, IČO: 42068428	1556704	22 486,53
Spolok bývalých urbárikov pozemkové spoločenstvo Vyšná Boca, IČO: 42221625	1596774,42	17 986,82
STK Bratislava, a.s., IČO: 35899280	1336453	15 054,54
Szentivány a spol.	281966,4	10 289,35
Urban Branislav a spol.	37592	1 372,40
Urbár a komposesorát pozemkové spoločenstvo Iľanovo, IČO: 37974572	2827690,08	31 854,04
Urbár a komposesorát pozemkové spoločenstvo Pavčina Lehota, IČO: 42069319	2415490	27 209, 48
Urbár pozemkové spoločenstvo Liptovský Ján, IČO: 42351871	1238196,05	17 884,35
Urbár Vrbica, Pozemkové spoločenstvo, IČO: 17058058	7360265	107 054,11
Urbár Závažná Poruba, p.s., IČO: 17066140	5539785,07	202 199,05
Urbáriat - pozemkové spoločenstvo Liptovská Lúžna	3219069	36 262,03
Urbárske pozemkové spoločenstvo Dovalovo	2164484,66	31 481,20
Urbárske pozemkové spoločenstvo Hybe	10871413,7	158 124,51
Urbárske pozemkové spoločenstvo Liptovská Porúbka	8274551,44	120 352,60
Urbársko pozemkové spoločenstvo v Polomke	406534,24	14 837,25
Urbársky spolok obce Nižná Boca, pozemkové spoločenstvo	1591023,75	23 141,09
Ing. Ján Zelinka	24163	271,48

Ide celkovo o výmeru **9 902,51 ha** u neštátnych subjektov s odhadom finančnej náhrady vo výške **1 717 771,40 €/rok**.

Navrhovanou formou kompenzácie je finančná náhrada podľa § 61e zákona č. 543/2002 Z. z., zonáciou však nedochádza k zvýšeniu nároku oproti súčasnému stavu, nakoľko v rámci zóny A nedochádza k zvýšeniu stupňa ochrany na neštátnych pozemkoch.

Ďalšie možnosti náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa § 61 ods. 1 písm. a) až d) zákona č. 543/2002 Z. z. sú:

- zámena pozemkov za iný vhodný pozemok vo vlastníctve štátu,
- nájom pozemkov,
- výkup pozemkov do vlastníctva štátu,
- zmluvná starostlivosť.

Vyššie uvedené možnosti budú uplatňované v závislosti od finančných prostriedkov Správy NP Nízke Tatry a ponuky zo stran vlastníkov pozemkov v chránených územiach.

Náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa § 61 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. si je možné uplatniť, ak dochádza v dôsledku obmedzení a opatrení vyplývajúcich zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody a krajiny ustanovených týmto zákonom alebo na jeho základe k obmedzeniu bežného obhospodarovania, patrí vlastníkovi za podmienok ustanovených týmto zákonom náhrada, ktorou sa rozumie

- a) zámena pozemku za iný vhodný pozemok vo vlastníctve štátu, ak je možná (§ 61a),
- b) nájom pozemku (§ 61b),
- c) výkup pozemkov do vlastníctva štátu (§ 61c),
- d) zmluvná starostlivosť (§ 61d) alebo
- e) finančná náhrada (§ 61e).

§ 61e

Finančná náhrada

1. Ak nebola uzavretá zámenná zmluva, nájomná zmluva, kúpna zmluva alebo zmluva o starostlivosti a dochádza v dôsledku obmedzení a opatrení vyplývajúcich zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody a krajiny ustanovených týmto zákonom alebo na jeho základe k obmedzeniu bežného obhospodarovania, patrí vlastníkovi finančná náhrada s výnimkou prípadov podľa odsekov 3, 5 a 10 písm. e).
2. Výška finančnej náhrady sa určí z rozdielu nákladov a výnosov vykonávania činností pri bežnom spôsobe obhospodarovania a pri spôsobe obhospodarovania vyplývajúcom zo zákazov a iných podmienok ochrany prírody a krajiny ustanovených týmto zákonom alebo na jeho základe. Finančnú náhradu orgán ochrany prírody zníži o výšku podpory alebo dotácie poskytovanej z verejných zdrojov na kompenzáciu znížených výnosov alebo zvýšených nákladov pri obhospodarovaní pozemku podľa osobitných predpisov a o výšku oslobodenia od dane z nehnuteľnosti za obdobie, za ktoré sa poskytuje.
3. Nárok na finančnú náhradu nevzniká, ak
 - a) sa pozemok nachádza v súkromnom chránenom území alebo jeho ochrannom pásme alebo v obecnom chránenom území,
 - b) náhrada bola uhradená predchádzajúcemu vlastníkovi pozemku,
 - c) vlastník pozemku uzavrel zámennú zmluvu, nájomnú zmluvu, kúpnu zmluvu alebo zmluvu o zabezpečení zmluvnej starostlivosti (§ 61a až § 61d),
4. Osobou oprávnenou na uplatnenie nároku na finančnú náhradu je
 - a) vlastník pozemku; ak je vlastníkom pozemku štát, je touto osobou správca pozemku,
 - b) zástupca určený spoluvlastníkmi, ak je pozemok v podielovom spoluvlastníctve, alebo
 - c) pozemkové spoločenstvo, ak je pozemok súčasťou spoločnej nehnuteľnosti alebo spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti.
5. Ak vlastník pozemok sám neobhospodaruje, môže nárok na finančnú náhradu uplatniť nájomca pozemku, ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy.
6. Nárok na finančnú náhradu začína plynúť dňom nadobudnutia
 - a) účinnosti všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa vyhlasuje chránené územie alebo menia podmienky jeho ochrany, z ktorého vyplýva obmedzenie bežného obhospodarovania,

- b) právoplatnosti rozhodnutia o schválení programu starostlivosti o lesy alebo jeho zmeny, v ktorých boli uplatnené obmedzujúce požiadavky orgánu ochrany prírody,
 - c) právoplatnosti rozhodnutia orgánu ochrany prírody o nepovolení výnimky na odstránenie následkov škôd v lesoch spôsobených škodlivými činiteľmi, alebo
 - d) právoplatnosti rozhodnutia orgánu ochrany prírody s určenými obmedzujúcimi podmienkami vykonávania činnosti alebo jej zákazu.
7. Nárok na finančnú náhradu možno uplatniť písomnou žiadosťou na okresnom úrade v sídle kraja v trojročnej lehote, ktorá, ak ide o obmedzenia na
- a) lesných pozemkoch, začína plynúť dňom vzniku nároku podľa odseku 6,
 - b) iných ako lesných pozemkoch, začína plynúť prvým dňom nasledujúceho roka po roku, za ktorý sa nárok uplatňuje.
8. Finančná náhrada na lesných pozemkoch sa vypláca každoročne vyplatením pomernej časti z celkovej sumy náhrady za obdobie platnosti programu starostlivosti o lesy po uplynutí roku, za ktorý sa vypláca, ak oprávnená osoba nepožiadala o vyplatenie finančnej náhrady za viac rokov. Ak oprávnená osoba požiadala o vyplatenie finančnej náhrady za viac rokov, finančná náhrada sa vypláca po uplynutí rokov, za ktoré sa vypláca.
9. O nároku na vyplatenie finančnej náhrady a zániku tohto nároku podľa odseku 6 písm. b) až d) rozhoduje okresný úrad v sídle kraja, v územnej pôsobnosti ktorého sa dotknutý pozemok nachádza. Orgán, ktorý rozhodol o nároku na vyplatenie finančnej náhrady, je povinný viesť evidenciu rozhodnutí o vyplatení finančnej náhrady. Finančná náhrada sa poskytuje zo štátneho rozpočtu a je splatná do 60 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o jej priznaní.
10. Nárok na vyplatenie finančnej náhrady zaniká, ak
- a) uplynula lehota podľa odseku 7,
 - b) odpadol dôvod obmedzenia bežného obhospodarovania podľa tohto zákona,
 - c) oprávnená osoba nedodrжала obmedzenia bežného obhospodarovania,
 - d) oprávnená osoba nezabezpečila dodržanie obmedzení, okrem prípadov, ak ide o mimoriadne okolnosti, najmä následky prírodných pomerov, ktoré oprávnená osoba nespôsobila, a nemožno predpokladať, že by ich odvrátila alebo ich následky mohla odvrátiť alebo prekonať,
 - e) vlastník pozemku uzavrel zámennú zmluvu, nájomnú zmluvu, kúpnu zmluvu alebo zmluvu o zabezpečení zmluvnej starostlivosti (§ 61a až § 61d).

Podmienky zámeny pozemkov

(§ 61 ods. 8 zákona č. 543/2002 Z. z.)

1. Náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania, formou zámeny pozemkov, sa poskytuje v prvom rade za pozemky, ktoré sa nachádzajú na území so štvrtým stupňom ochrany a piatym stupňom ochrany.
2. Pozemky nachádzajúce sa v chránenom území, ktoré nie sú vo vlastníctve štátu, sa v prvom rade zamieňajú za pozemky vo vlastníctve štátu, ktoré sa nachádzajú mimo chráneného územia.
3. Pozemky vo vlastníctve štátu nemožno zameniť, ak zámena pozemkov nie je možná z dôvodov ustanovených zákonom alebo osobitnými predpismi, 19) ak ide o pozemky významné z hľadiska bezpečnosti alebo obrany Slovenskej republiky alebo ide o pozemky, ktoré sa nachádzajú v chránenom území a ministerstvo alebo ním poverená organizácia ochrany prírody ich určí ako nevhodné na zámenu vzhľadom na ich význam z hľadiska ochrany prírody a krajiny.

4. Organizácia ochrany prírody na základe žiadosti vlastníka pozemku v chránenom území alebo z vlastného podnetu zasiela správcovi pozemkov vo vlastníctve štátu žiadosť o určenie pozemkov v jeho správe vhodných na zámenu spolu s odôvodnením zámeny pozemkov.
5. Žiadosť vlastníka pozemku v chránenom území obsahuje
 - a) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu alebo názov alebo obchodné meno, sídlo alebo miesto podnikania žiadateľa,
 - b) zoznam pozemkov vo vlastníctve žiadateľa navrhovaných na zámenu s uvedením katastrálneho územia a čísla parcely katastra nehnuteľností,
 - c) určenie hodnoty pozemkov vo vlastníctve žiadateľa navrhovaných na zámenu,
 - d) odôvodnenie zámeny pozemkov.
6. Správca pozemkov vo vlastníctve štátu podľa žiadosti organizácie ochrany prírody určí pozemky vhodné na zámenu a výsledok jej oznámi v lehote do 60 dní od doručenia žiadosti. Ak správca pozemkov vo vlastníctve štátu nemá pozemky vhodné na zámenu v zmysle predloženej žiadosti, uvedie v oznámení dôvod podľa odseku 3, na základe ktorého nemôže byť pozemok vo vlastníctve štátu predmetom zámeny.
7. Na základe oznámenia správcu pozemkov vo vlastníctve štátu organizácia ochrany prírody prerokuje s vlastníkom dotknutých pozemkov v chránenom území a správcom pozemkov vo vlastníctve štátu návrh zámeny pozemkov.
8. Po vykonaní miestnej ohliadky zamieňaných pozemkov (§ 61a ods. 5 zákona) organizácia ochrany prírody spíše záznam a ak účastníci miestnej ohliadky potvrdia súhlas so zámenou pozemkov, organizácia ochrany prírody v súčinnosti s účastníkmi miestnej ohliadky zabezpečí podklady potrebné na vypracovanie a uzatvorenie zámennej zmluvy alebo zmluvy o budúcej zmluve (§ 50 ods. 4 zákona).

Mimo 5. stupňa ochrany zonáciou NP Nízke Tatry nedochádza k obmedzeniu bežného obhospodarovania, nakoľko na lesných pozemkoch mimo 5. stupňa ochrany je podľa § 14 ods. 1 písm. l) zákona č. 543/2002 Z. z. možné realizovať len PBOL. Tento limit pre obhospodarovanie lesa teda vyplýva priamo z platného znenia zákona č. 543/2002 Z. z., nie z návrhu zonácie a uplatňuje sa pri obhospodarovaní lesov v národných parkoch už v súčasnosti.

Na nelesných pozemkoch sa obmedzenie bežného obhospodarovania na základe zonácie nepredpokladá, pretože spravidla je bežné obhospodarovanie v súlade s cieľmi ochrany a manažmentovými opatreniami navrhovanými na týchto pozemkoch.

Mapa pozemkov podľa foriem vlastníctva vrátane prehľadu vlastníctva a podielu na výmere chráneného územia je v prílohe č. 7.7.

4.2. Určenie predpokladanej výšky finančných prostriedkov na zabezpečenie náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania podľa formy náhrady

Finančná náhrada sa vypočíta v znaleckom posudku podľa nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 7/2014 Z. z. o podrobnostiach o obsahu žiadosti o vyplatenie finančnej náhrady, spôsobe výpočtu finančnej náhrady a spôsobe určenia výšky nájomného a výšky odplaty za zmluvnú starostlivosť pri náhradách za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku.

Na časti zóny A zóny vo vlastníctve neštátnych subjektov **9 902,51 ha** je odhadovaná výška náhrady cca 1 717 771,40 €/rok.

Náhrada na lesných pozemkoch pre štátne subjekty v zóne A (na výmere 25 000 ha, ktorá bola zaradená do zóny A) **nebola vyčíslená**, nakoľko podľa § 104i ods. 6) zákona č. 543/2002 Z. z. aj ostatné pozemky vo vlastníctve štátu v národných parkoch prechádzajú do správy Správy NP Nízke Tatry prvým dňom po uplynutí troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa vyhlásia zóny národného parku. Správa NP Nízke Tatry si náhradu neplánuje nárokovať, čím nedôjde k navýšeniu požiadaviek na náhrady v rámci kapitoly rozpočtu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

5. NÁVRH TECHNICKÉHO VYBAVENIA ÚZEMIA (OZNAČENIE CHRÁNENÉHO ÚZEMIA, JEHO ZÓN A OCHRANNÉHO PÁSMA A PRÍSTUPOVÝCH MIEST DO CHRÁNENÉHO ÚZEMIA)

Návrh označenia chráneného územia a ochranného pásma

Na základné **označenie hraníc NP Nízke Tatry a jeho ochranného pásma**, budú použité hraničné stĺpy pozostávajúce z normalizovanej tabule a dreveného hranolu so strieškou. V zmysle § 24 vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z. Normalizované tabule majú rozmer 40 x 30 cm. Na tabuli je na tmavozelenom podklade v hornej časti tabule štátny znak Slovenskej republiky a pod ním názov bielou farbou „*Národný park Nízke Tatry*“ a v prípade ochranného pásma: „*Národný park Nízke Tatry ochranné pásmo*“. Drevený hranol bude zabezpečený proti poveternostným vplyvom strieškou a osadený v kovovej konzole. Rozmer hranolu bude 10 x 10 cm a výška 2,5 m. Na označovanie zón sa použijú tabuľky s rozmermi 10 x 10 cm s nápisom čiernej farby uvádzajúcim príslušnú zónu („Zóna A, Zóna B, Zóna C alebo Zóna D“) na bielom podklade v rámci tmavozelenej farby. Tabule sa umiestnia na hraničný stĺp pod normalizovanú tabuľu so štátnym znakom. Hraničné stĺpy budú osadené na dobre viditeľnom mieste na hranici chráneného územia a jeho ochranného pásma spravidla na priesečníku s pozemnou komunikáciou alebo chodníkom, najmä náučným chodníkom a turistickým chodníkom vstupujúcim do územia.

Hranica NP Nízke Tatry, ako aj jeho ochranného pásma na viac ako 70 % mení svoj priebeh. Na identickom priebehu s terajšou hranicou národného parku a jeho ochranného pásma budú využité pôvodné hraničné stĺpy. Na novo vytýčených úsekoch hranice budú osadené nové stĺpy s normalizovanými tabuľami.

Tabuľka č. 14: Výdavky na označenie národného parku a jeho ochranného pásma

Položka	Počet/množstvo (ks)	Jednotková cena (€)	Rozpočet (€)
Kovová konzola na upevnenie	70	45	3 150,00
Drevený stĺp so strieškou	70	55	3 850,00
Normalizované tabule: Tabuľa 40 x 30 cm	70	10	700,00
Samolepiace fólie dvojdielne:			
Štátny znak	70	2,00	140,00

Národný park ochranné pásmo	70	1,00	70,00
Spolu			7 910,00

Celkové výdavky na označenie územia ochranného pásma národného parku predstavujú **7 910,00 €**.

Označenie zón chráneného územia:

Na označenie zóny A v NP Nízke Tatry je potrebné použiť 100 ks nových hraničných stĺpov a 100 ks normalizovaných tabúl s rozmermi 40 x 30 cm a 100 ks normalizovaných tabúl s rozmermi 10 x 10 cm s nápisom čiernej farby uvádzajúcim „Zóna A“ na bielom podklade v rámci tmavozelenej farby. Obvodové hranice zóny A sa budú označovať v teréne modrým obvodovým značením na hraničných stromoch vo výške 1,3 m po celom obvode kmeňa, tak aby označené stromy boli od seba v takej vzdialenosti, aby od každého takto označeného hraničného stromu bol dobre viditeľný aj predchádzajúci a nasledujúci hraničný strom zóny.

Na označenie zóny B v NP Nízke Tatry je potrebné použiť 97 ks nových hraničných stĺpov, 97 normalizovaných tabúl s rozmermi 40 x 30 cm a 97 ks normalizovaných tabúl s rozmermi 10 x 10 cm s nápisom čiernej farby uvádzajúcim „Zóna B“ na bielom podklade v rámci tmavozelenej farby. Obvodové hranice zóny B sa budú označovať v teréne modrým obvodovým značením na hraničných stromoch vo výške 1,3 m po celom obvode kmeňa, tak aby označené stromy boli od seba v takej vzdialenosti, aby od každého takto označeného hraničného stromu bol dobre viditeľný aj predchádzajúci a nasledujúci hraničný strom zóny.

Na označenie zóny C v NP Nízke Tatry je potrebné použiť 169 ks stĺpov, 169 normalizovaných tabúl s rozmermi 40 x 30 cm a 169 ks normalizovaných tabúl s rozmermi 10 x 10 cm s nápisom čiernej farby uvádzajúcim „Zóna C“ na bielom podklade v rámci tmavozelenej farby. Nových hraničných stĺpov (aj s normalizovanou tabuľou 30 x 40 cm a 10 x 10 cm) bude 100 ks a využije sa 69 hraničných stĺpov obvodového značenie hranice národného parku, na ktoré sa len osadí normalizovaná tabuľa 10 x 10 cm. Obvodové hranice zóny C sa podľa § 24 ods. 7 vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z., v teréne nevyznačujú.

Na označenie zóny D v NP Nízke Tatry je potrebné použiť 7 ks stĺpov, 7 normalizovaných tabúl s rozmermi 40 x 30 cm a 7 ks normalizovaných tabúl s rozmermi 10 x 10 cm s nápisom čiernej farby uvádzajúcim „Zóna D“ na bielom podklade v rámci tmavozelenej farby. Obvodové hranice zóny D sa podľa § 24 ods. 7 vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z., v teréne nevyznačujú.

Tabuľka č. 15: Výdavky na označenie zón národného parku

Položka	Počet/množstvo (ks)	Jednotková cena (€)	Rozpočet (€)
Kovová konzola na upevnenie	304	45	13 680,00
Drevený stĺp so strieškou	304	55	16 720,00
Normalizované tabule: Tabuľa 10 x 10 cm	373	5	1865,00

Samolepiace fólie dvojdielne:			
Štátny znak	304	2,00	608,00
Národný park,	304	1,00	304,00
Zóna	373	0,70	261,10
Spolu			33 438,10

Tabuľka č. 16: Výdavky na obvodové značenie zón

Obvod hraníc zóny A a B (km)	Výdavky na farbu, štetce a kefy na 1 km hranice (€)	Rozpočet (€)
A zóna 1 138,85 km	30	34 165,6
B zóna 1 348,24 km	30	40 447,2

Celkové výdavky na označenie územia NP Nízke Tatry, jeho zón a ochranného pásma predstavujú 115 961 €.

Mapa technického vybavenia územia sa nachádza v prílohe č. 7.8.

6. PREHLAD ODBORNEJ LITERATÚRY A POUŽITÝCH ODBORNÝCH PODKLADOV

- Babuška, V. & Plančár, J. (eds.): Geodynamic investigation in Czechoslovakia. Final Report. Veda, Bratislava, 187 – 192 s.
- Baláž, D., Marhold, K., Urban, P., (eds.) 2001: Červený zoznam rastlín a živočíchov Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska, Slovenská agentúra životného prostredia, Banská Bystrica, 2009-2013 dostupné na <http://www.beiss.sk/>
- Bella, P. 1992: Klasifikácia negatívnych antropogénnych zásahov v krasovej krajine na Slovensku. *Slovenský kras*, 30, 57-73 s.
- Bella P. 1995: Ku genéze ponorných fluviokrasových jaskýň alogénnych území Západných Karpát. In Hochmuth, Z., ed. Reliéf a integrovaný výskum krajiny. Prešov Pedagogická fakulta UPJŠ, 7-18 s.
- Bella, P. 1998: Priestorová a chronologická štruktúra jaskynných geosystémov. *Slovenský kras*, 36, 7-34 s.
- Bella, P. 2008: Jaskyne ako prírodné geosystémy: geoeologický výskum a environmentálna ochrana Speleologia Slovaca : edícia monografií Správy slovenských jaskýň – Speleologia Slovaca – Zväzok 2, 166 s.
- Biely, A. a Bezák, V. 1997: Vysvetlivky ku geologickej mape Nízkych Tatier 1:50 000. Geologická služba Slovenskej republiky. Bratislava.
- Ceľúch, M., Kaňúch, P., 2005: Návrh monitoringu pre druhy netopierov (Chiroptera). Centrum ochrany prírody a krajiny, Banská Bystrica, 160 s.
- Čeřovský, J., Feráková, V., Holub, J., Maglocký, Š & Procházka, F.: Červená kniha ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov SR a ČR. 5: Vyššie rastliny, Príroda, 232 s.
- Danko, Š. a Karaska, D. (2002). Výr skalný (*Bubo bubo*). In: Danko, Š., Darolová, A., Krištín, T. (eds.) (2002). Rozšírenie vtákov na Slovensku. Veda, Bratislava
- Ford, D. C., 1977: Genetic Classification of Solution Cave System. *Proceeding of the 7th International Congress of Speleology*. Sheffield (International Speleological Union), 189-192 s.
- Fusán, O., IBrmajer, J. Plančár, J., 1979: Neotectonics blocks of the West Carpathians. In: Babuška, V., Plančár, J. (eds.): Geodynamic investigation in Czechoslovakia. Final Report.
- Fusán, O., IBrmajer, J., Kvitkovič, J. & Plančár, J., 1981: Block dynamic of the West Carpathians. In: Zátapek, A. (ed.): Geophys. syntheses in Czechoslovakia. Final Report. Veda, Bratislava, 153 – 157 s.

- Fusán, O., Plančár, J. Brmajer, J., 1987: Tektonická mapa podložia terciéru vnútorných Západných Karpát. In: Fusán, O. et al. (ed.): Podložie terciéru vnútorných Západných Karpát. ŠGÚDŠ, Bratislava, 123 s.
- Futák, J., 1980: Fytogeografické členenie. In: Mazúr, E. et al., Atlas SSR, SAV a SUGK, Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava, 225 s.
- Gross P., Kohler E. et al. 1980: Geológia Liptovskej kotliny. Geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, Veda SAV, 242 s.
- Hrašna, M. 1998: Tektonická a seizmická aktivita územia Slovenska, In: Wagner, P. Durmeková, T. (eds.): *Geology and Environment*. Dionýz Štúr Publ. Bratislava, 107 – 109 s.
- Durmeková, T. (eds.): *Geology and Environment*. Dionýz Štúr Publ. Bratislava, 107 – 109.
- Hók, J., Kahan, Š., Aubrecht, R. (2001): *Geológia Slovenska*. Univerzita Komenského BA.
- Izakovičová Z., Miklós L., Drdoš J. 1997: Krajinnookologické podmienky trvalo-udržateľného rozvoja. Bratislava Veda.
- Jakál J. 1986: Krasová krajina ako špecifický prírodný geosystém. *Slovenský kras*, 24, 3-26.
- Jakál J. 1991: Natural resources of a karst landscape and possibilities of their utilization. *Slovenský kras*, 29, 3-29 s.
- Jákál J. 2002: Krasová krajina, jej vlastnosti a odolnosť voči antropickým vplyvom. *Geografický časopis*, 54, 2002, 4.
- Jakál J. 2004: Podmienky autochtónneho a alochtónneho vývoja krasového reliéfu Západných Karpát. *Geografický časopis*, 56, 2004, 2.
- Janák, M., Plašienka, D., Frey, M., Cosca, M., Schmidt, S. T., Lupták, B., & Méres, Š. 2001: Cretaceous evolution of a metamorphic core complex, the Veporic unit, Western Carpathians (Slovakia): P–T conditions and in situ $^{40}\text{Ar}/^{39}\text{Ar}$ UV laser probe dating of metapelites. *Journal of Metamorphic Geology*, 19(2), 197-216 s.
- Jurewicz, E., Gireń, B., Steller, J. 2007: Cavitation erosion a possible cause of the mass loss within thrust zones in the Tatra Mts., Poland. *Acta Geologica Polonica*, 57(3), 305-323 s.
- Kalvoda, J. 1974: Geomorfologický vývoj hrebeňovej časti Vysokých Tatier.
- Kováč, P., Hók, J. 1993: The Central Slovak Fault System—the field evidence of a strike slip. *Geologica Carpathica*, 44(3), 155-159.
- Koutek, J. 1931: Geologické studie na severozápadě Nízkých Tater. - Sbor. SGÚ, 9. Praha.
- Lehotský M., Gregorová B., Hochmuth Z. 2022: The Longest and the Most Symmetrical Mountain Ridge of Slovakia—Low Tatra Mts. <https://www.researchgate.net/publication/>

- Lukniš, M. 1972: Slovensko. *Príroda. diel 2*. Obzor.
- Lukniš, M. 1972: Reliéf. *Slovensko*, 2, 124-203.
- Lukniš, M. 1973: Reliéf Vysokých Tatier a ich predpolia. Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied. 1973. 39 s.
- Miklós, László, ed., 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky. 1. vyd. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002. 342 s.
- Kliment, J., 1999: Komentovaný prehľad vyšších rastlín flóry Slovenska uvádzaných v literatúre ako endemické taxóny. *Bull. Slov. bot. spol.*, Bratislava, 21, Suppl. 4, 1-434 s.
- Krcho, J., 1974: Štruktúra a priestorová diferenciácia fyzickogeografickej sféry ako kybernetického systému. *Geografický časopis*, 26/2.
- Krcho, J., 1981: Mapa ako abstraktný kartografický model Sk geografickej krajiny ako reálneho priestorového systému SG. *Geografický časopis*, 33/3.
- Krcho, J., 1991: Georelief as a subsystem of landscape and the influence of morphometric parameters of georelief on spatial differentiation of landscapeecological processes. *Ecology (CSFR)*, 10, 2, 115-158 s.
- Kvitkovič, J., Plančár, J. 1975: Analýza morfoštruktúr z hľadiska súčasných pohybových tendencií vo vzťahu k hlbínnej geologickej stavbe Západných Karpát. *Geografický časopis*, 27, 4, Bratislava 1975.
- Kvitkovič J., Plančár J. 1977: Recentné vertikálne pohyby zejviskej kôry vo vzťahu k zemetraseniam a seizmoaktívnym zlomom v západných karpatoch. *Geografický časopis* 27, 3, 239-253 s.
- Mahel', M. 1986: Geologická stavba československých Karpát. Paleoalpínske jednotky. Veda, vydavateľstvo slovenskej akadémie vied. Bratislava.
- Marhold, K., Hindák, F., (eds.) 1998: Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Veda, 2008, 688 s.
- Mazúr E., Lukniš M. 1956: Geomorfológia a kvartér vysokohorskej oblasti Slovenska. *Geografický časopis* 8, (2-3), 95-100.
- Mazúr E. 1976: Morphostructural features of the West Carpathians. *Geogr. Čas.*, 28, 2, Bratislava 1976
- Mazúr, E. a Lukniš, M. 1978: Regionálne geomorfologické členenie Slovenskej socialistickej republiky. In: *Geografický časopis.*, roč. 30, č. 2, s. 101-125 (1 mapa 1 : 1 000 000).

- Mazúr, E., Lukniš, M. 1980: Geomorfologické jednotky. In Mazúr, E., ed Atlas Slovenskej socialistickej republiky. Bratislava (SAV a SÚGK), 54-55 s.
- Mazúr, E., Lukniš, M., Balatka, B., Loučková, J., Sládek, J. 1986: Geomorfologické členenie SSR a ČSSR. Bratislava (Slovenská kartografia, š. p.).
- Midriak R. (1983). *Morfogenéza povrchu vysokých pohorí: Morfológická štúdia s osobitným zreteľom na deštrukciu pôdy v Západných Karpát*. Veda-vydavateľstvo SAV.
- Midriak R. 2011: Spustnuté pôdy nad hornou hranicou lesa Slovenska. Lesnícky časopis - Forestry Journal, 57(3): 157–165, Bratislava
- Nemčok, M., Nemčok, J. 1994: Late Cretaceous deformation of the Pieniny Klippen Belt, West Carpathians. *Tectonophysics*, 239 (1-4), 81-109 s.
- PLESNÍK P. 1961: HORNÁ HRANICA LESA NA SLOVENSKU. ZBORNÍK PRÁC LESNÍCKEHO A DREVÁRSKEHO MÚZEA. MARTIN, OSVETA, p. 84-98.
- Polák, P., Saxa, A., (eds.) 2005: Priaznivý stav biotopov a druhov európskeho významu.; Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia, 2002, 344 s.
- Ratkovský, Š. 2013. Vyčleňovanie a typizácia geoekologických jednotiek jaskýň s využitím multivariačných štatistických metód. *Geografický časopis*, 65, 171-185 s.
- Stanová, V., Valachovič, M., (eds.) 2002: Katalóg Biotopov Slovenska. DAPHNE – ŠOP SR, Banská Bystrica, 225 s.
- Stankoviansky M. 1983. Smery výskumu súčasných exogénnych reliéfových procesov na Slovensku a pokus o ich klasifikáciu. *Geografický časopis*, 35 (4), 419-425.
- Stankoviansky M. 1995. Hodnotenie stružkovej erózie vyvolanej roztopovými vodami (na príklade vybranej časti Myjavskej pahorkatiny). *Zborník referátov. Kartprint, Bratislava*, 81-88.
- Šefara, J., Kováč, M., Plašienka, D. Šujan, M., 1998: Seismogenic zones in the Eastern Alpine-Western Carpathian-Pannonian junction area. *Geol.Carth.*,49,4,247 – 260.
- Šuvada, R. (eds.), 2023: Katalóg biotopov Slovenska. Druhé, rozšírené vydanie. – Štátna ochrana prírody SR, Banská Bystrica, 511 s.
- Tremboš, Minár 2002 Tremboš, P., Minár, J. (2002). Morfológicko-morfometrické typy reliéfu. *Atlas krajiny SR*, 90-91.
- Tremboš P., Mičian M., Minár J., Hradecký J., 2009: Geoekológia. Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta. 111 s.
- Viceníková, A., Polák, P., (eds.), 2003: Európsky významné biotopy na Slovensku, ŠOP SR, Banská Bystrica , 151 s. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 687 s.

Zachar D. 1970. Erózia pôdy. Vydavateľstvo SAV, Bratislava.

Zoubek, V. 1937: Dva nálezy rúd v mezozoiku d'umbierskej zóny. Věstník Štátného Geologického ústavu Československej republiky, 13, 1-2, 211-231. Praha.

Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska. Bratislava: VEDA vydavateľstvo SAV, 1998 - (Marhold, K.; Hindák, F.), s. 382. ISBN 80-224-0526-4

Legislatíva

1. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2023/451/20240101>
2. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 189/2010. Z. z., ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Nízke Tatry. Dostupná na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2010/189/20100515>
3. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/EHS o ochrane voľne žijúceho vtáctva v platnom znení. Dostupná na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0147>
4. Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v platnom znení. Dostupná na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:31992L0043>
5. Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Dostupný na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/543/20250101.html>
6. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Dostupná na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2021/170/>
7. Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1141 z 13. júla 2016, ktorým sa prijíma zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 v platnom znení
8. Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov. Dostupná na: <https://novy.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2019/450/20240101>
9. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2019/449/>
10. Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 7/2014 Z. z. o podrobnostiach o obsahu žiadosti o vyplatenie finančnej náhrady, spôsobe výpočtu finančnej náhrady a spôsobe určenia výšky nájomného a výšky odplaty za zmluvnú starostlivosť pri náhradách za obmedzenie bežného obhospodarovania pozemku. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/7/20140201>
11. Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné na: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2006/24/20250401>

12. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1991 z 24. júna 2024 o obnove prírody a o zmene nariadenia (EÚ) 2022/869. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32024R1991>

Iné zdroje a databázy:

1. Mapový portál Štátnej ochrany prírody a krajiny, Banská Bystrica, 2014. Dostupné na: <http://maps.sopsr.sk/mapy/map.html>
2. <http://www.putnickemiesta.sk/>
3. <http://www.sazp.sk/slovak/struktura/ceev/DPZ/pramene/pramene.html#mapa>
4. Úrad geodézie, kartografie a katastra nehnuteľností Slovenskej republiky. Dostupný na: <https://zbgis.skgeodesy.sk/mapka/sk/kataster>
5. Register evidencie navrhovaných, určených, blokových a zrušených prieskumných území, Geologický ústav Dionýza Štúra, 2014. Dostupný na: <http://mapserver.geology.sk/pu/>
6. Register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok, Pamiatkový úrad SR, 2015. Dostupný na: <https://www.pamiatky.sk/sk/page/evidencia-narodnych-kulturnych-pamiatok-na-slovensku>, Ochrana prírody 20, suplement. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Banská Bystrica.
7. Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny. Dostupný na: <http://uzemia.enviroportal.sk/>
8. ISTB – centrálna databáza Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky - centrálna databáza taxónov a biotopov
9. KIMS – komplexný informačný a monitorovací systém Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky – centrálna databáza taxónov a biotopov. Dostupná na: www.biomonitoring.sk
10. Správa, ktorú Slovenská republika predložila v roku 2019 podľa článku 17 smernice o biotopoch (za roky 2013-2018). Dostupné na: <https://cdr.eionet.europa.eu/sk/eu/art17/envxrnnpda/>

Fotografia na titulnej strane, autor Mgr. Silvia Longauerová: Pohľad na Ďumbiersky masív.

7. PRÍLOHY

Zoznam mapových príloh, ktoré tvoria súčasť Projektu ochrany Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma:

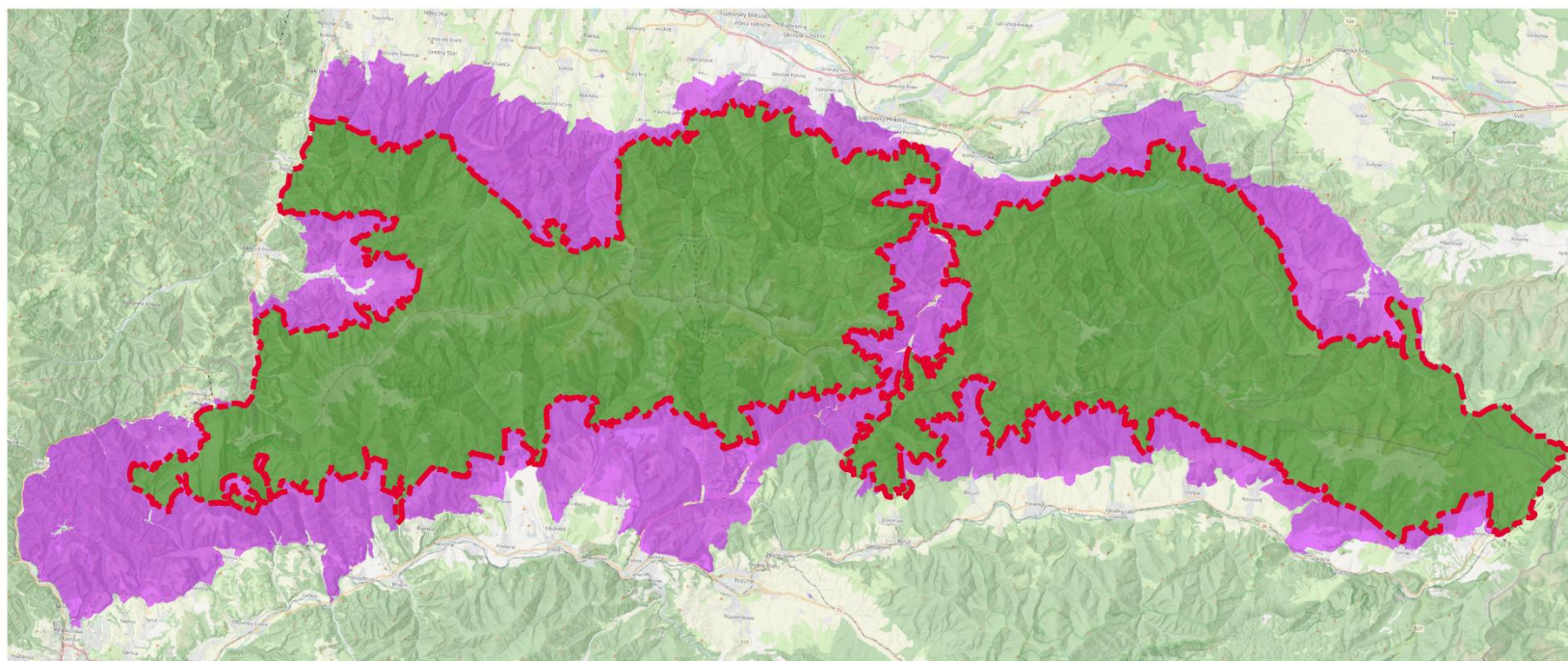
- 7.1 Mapa vymedzenia chráneného územia a jeho ochranného pásma
 - 7.2.1 Mapa prekryvov s územiami európskej sústavy chránených území Natura 2000
 - 7.2.2 Mapa prekryvu Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma so súčasne existujúcimi všetkými maloplošne chránenými územiami
 - 7.3.1 Mapa Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma so zachovanými maloplošne chránenými územiami
 - 7.3.1.1 Mapa navrhovaných zón národného parku
 - 7.3.1.2 Mapa navrhovaných zón v priemete na súčasné hranice národného parku a jeho ochranného pásma (stav k roku 1997)
 - 7.3.2 Mapa navrhovaných ekologicko-funkčných priestorov
 - 7.4.1 Mapa predmetu ochrany – rastlinné druhy
 - 7.4.2 Mapa predmetu ochrany – živočíšne druhy
 - 7.4.3 Mapa predmetu ochrany – nelesné biotopy
 - 7.4.4 Mapa predmetu ochrany – lesné biotopy
- 7.5 Mapa Kľudových zón
- 7.6 Mapa s vymedzením častí chráneného územia, kde sa starostlivosť o územie nezabezpečuje bežným obhospodarovaním
- 7.7 Mapa pozemkov podľa foriem vlastníctva vrátane prehľadu vlastníctva a podielu na výmere chráneného územia
- 7.8 Mapa technického vybavenia územia

Zoznam príloh, ktoré tvoria samostatné prílohy Projektu ochrany Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma:

- Príloha č. 1a: Úbytok NP Nízke Tatry na KN-C
- Príloha č. 1b: Úbytok NP Nízke Tatry na KN-E
- Príloha č. 1c: Rozšírenie NP Nízke Tatry na KN-C
- Príloha č. 1d: Rozšírenie NP Nízke Tatry na KN-E
- Príloha č. 2a: Nárast priebehu hraníc OP NP v KN-C
- Príloha č. 2b: Nárast priebehu hraníc OP NP v KN-E
- Príloha č. 2c: Redukcia výmer OP NP podľa KN-C
- Príloha č. 2d: Redukcia výmer OP NP podľa KN-E
- Príloha č. 2e: Redukcia výmer OP NP do voľnej krajiny podľa KN-C
- Príloha č. 2f: Redukcia výmer OP NP do voľnej krajiny podľa KN-E_Banská Bystrica
- Príloha č. 2g: Redukcia výmer OP NP do voľnej krajiny podľa KN-E_Brezno
- Príloha č. 2h: Redukcia výmer OP NP do voľnej krajiny podľa KN-E_Liptovský Mikuláš
- Príloha č. 2i: Redukcia výmer OP NP do voľnej krajiny podľa KN-E_Poprad
- Príloha č. 2j: Redukcia výmer OP NP do voľnej krajiny podľa KN-E_Ružomberok
- Príloha č. 3a: Zoznam parciel v NP Nízke Tatry na KN-C
- Príloha č. 3a: Zoznam parciel v OP NP na KN-C
- Príloha č. 3b: Zoznam parciel v NP Nízke Tatry na KN-E
- Príloha č. 3b: Zoznam parciel v OP NP na KN-E

- Príloha č. 4: Hodnotenie lesných biotopov európskeho a národného významu a stanovenie cieľov ich ochrany
- Príloha č. 5: Hodnotenie nelesných biotopov európskeho významu a stanovenie cieľov ich ochrany
- Príloha č. 6: Hodnotenie druhov nižších rastlín európskeho významu a stanovenie cieľov ich ochrany
- Príloha č. 7: Hodnotenie druhov vyšších rastlín európskeho významu a stanovenie cieľov ich ochrany
- Príloha č. 8: Hodnotenie druhov živočíchov európskeho a národného významu a stanovenie cieľov ich ochrany
- Príloha č. 9: Obmedzenie bežného hospodárenia v A-zóne
- Príloha č. 10: Hodnotenie biotopov a druhov európskeho významu v NP Nízke Tatry a jeho OP

7.1 Mapa vymedzenia chráneného územia a jeho ochranného pásma



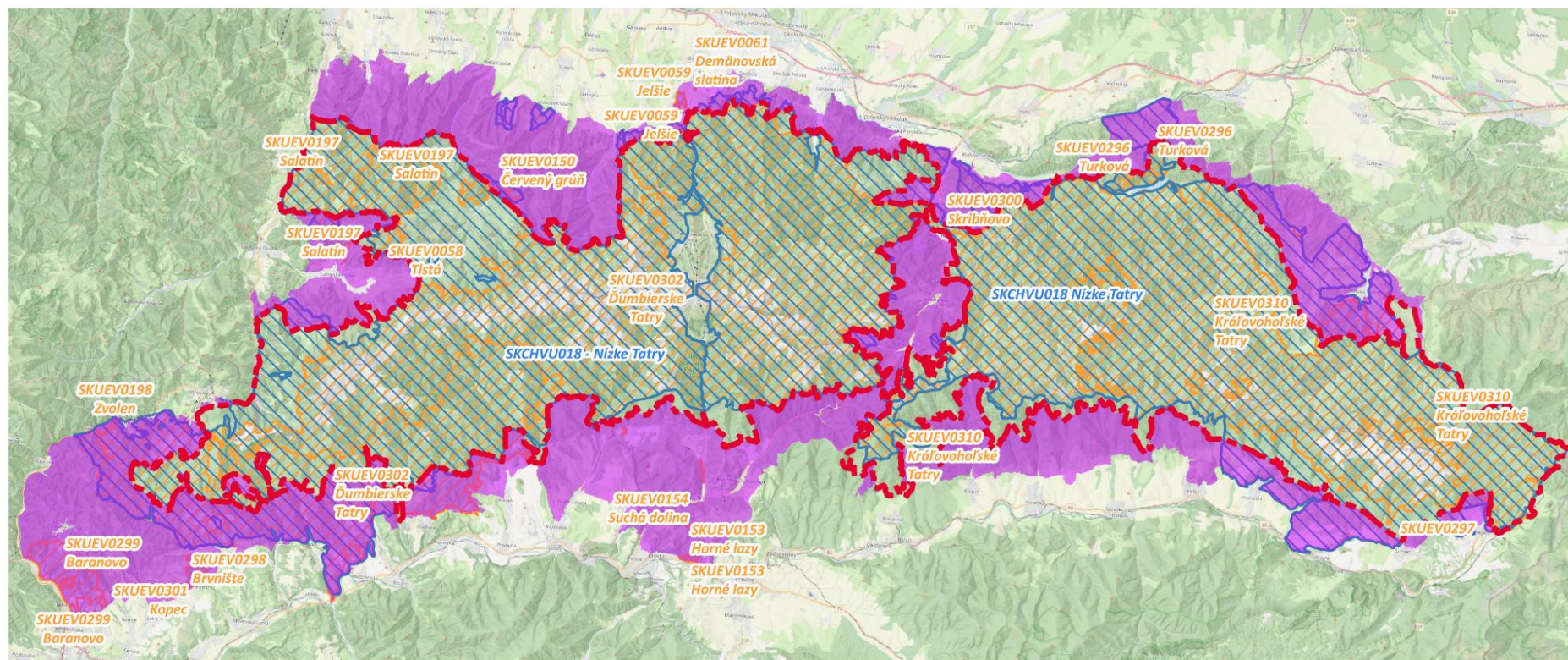
Príloha 7.1 – Mapa chráneného územia a jeho ochranného pásma

 územie Národného parku Nízke Tatry
 ochranné pásmo NP Nízke Tatry



0 10 20 km
ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

7.2.1 Mapa prekryvov s územiami európskej sústavy chránených území Natura 2000



Príloha 7.2.1 - Mapa prekryvov s územiami európskej sústavy chránených území Natura 2000

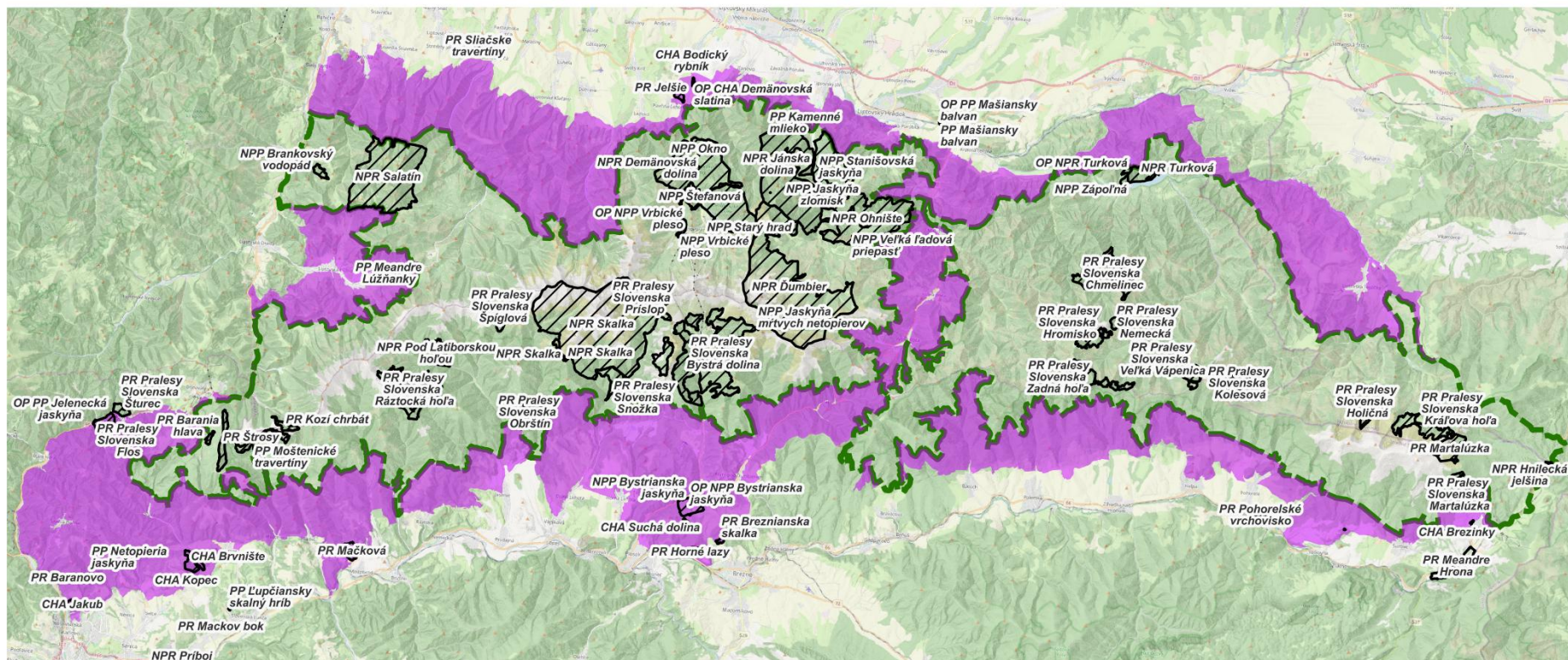
-  územie Národného parku Nízke Tatry
 ochranné pásmo NP Nízke Tatry
 územie európskeho významu (SKUEV0303 Alúvium Hrona, SKUEV0299 Baranovo, SKUEV1297 Brezinky, SKUEV0298 Brvnište, SKUEV0150 Červený grúň, SKUEV0061 Demänovská slatina, SKUEV0302 Ďumbierske Tatry, SKUEV0153 Horné lazy, SKUEV0059 Jelšie, SKUEV1301 Kopec, SKUEV0310 Kráľovoľské Tatry, SKUEV0197 Salatín, SKUEV0300 Skribňovo, SKUEV0154 Suchá dolina, SKUEV0058 Tlstá, SKUEV0296 Turková, SKUEV0198 Zvolen)
 chránené vtáčie územie (SKCHVU018 Nízke Tatry)



0 10 20 km

ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0 SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

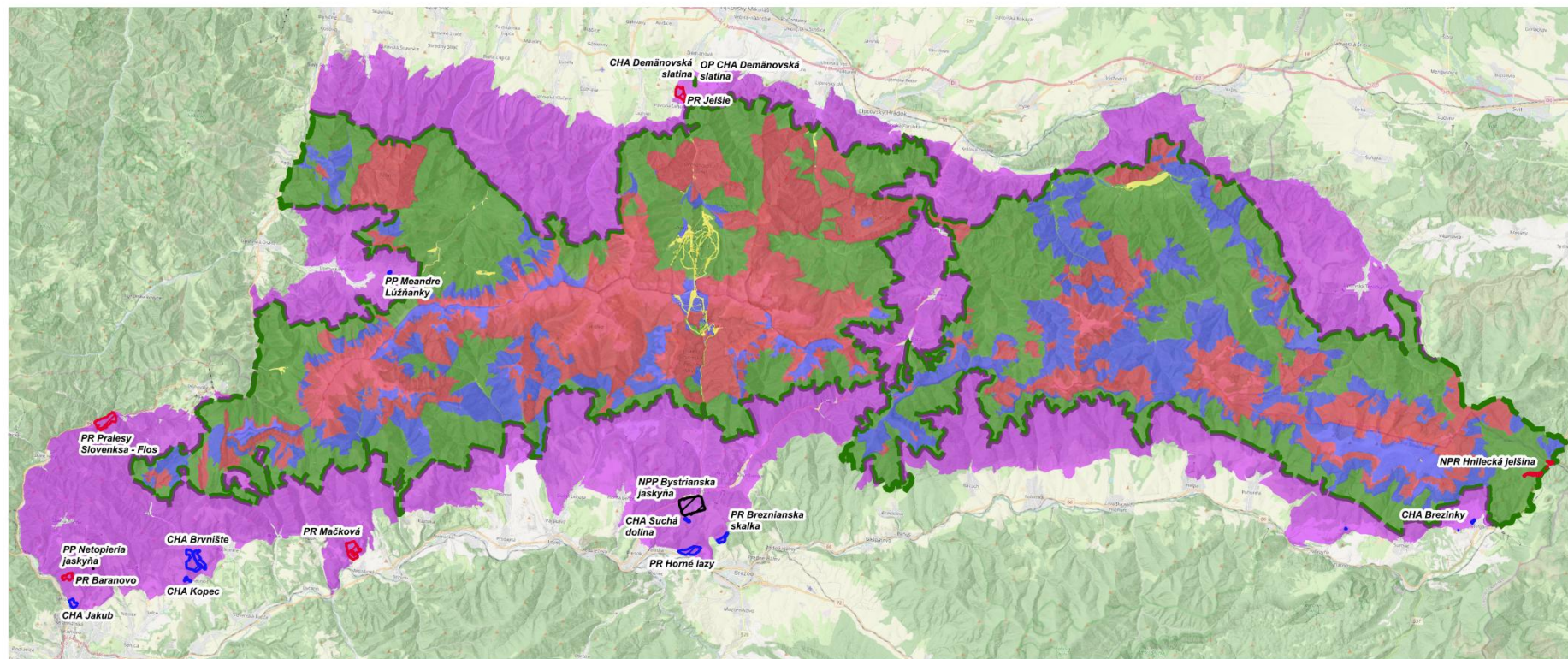
7.2.2 Mapa prekryvu Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma so súčasne existujúcimi všetkými maloplošne chránenými územiami



Príloha 7.2.2 – Mapa prekryvu Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma so súčasne existujúcimi všetkými maloplošne chránenými územiami

- územie Národného parku Nízke Tatry
- ochranné pásmo NP Nízke Tatry
- maloplošne chránené územia (CHA Bodický rybník, CHA Brezinky, CHA Brvníšte, CHA Demänovská slatina, CHA Jakub, CHA Kopec, CHA Suchá dolina, NPP Brankovský vodopád, NPP Bystrianska jaskyňa, NPP Demänovské jaskyne, NPP Jaskyňa mŕtvych netopierov, NPP Jaskyňa zlomisk, NPP Okno, NPP Stanišovská jaskyňa, NPP Starý hrad, NPP Štefanová, NPP Veľká ľadová priepasť, NPP Vrbické pleso, NPP Zápoľná, NPP Záskočská jaskyňa, NPR Demänovská dolina, NPR Ďumbier, NPR Hnilecká jelšina, NPR Jánska dolina, NPR Ohnište, NPR Pod Latiborskou hoľou, NPR Priboj, NPR Salatín, NPR Skalka, NPR Turková, OP CHA Demänovská slatina, OP NPP Bystrianska jaskyňa, OP NPP Demänovské jaskyne, OP NPP Vrbické pleso, OP NPR Turková, OP PP Jelenecká jaskyňa, OP PP Mašiarsky balvan, PP Kamenné mlieko, PP Lupčiansky skalný hrib, PP Malá Stanišovská jaskyňa, PP Mašiarsky balvan, PP Meandre Lúžňanky, PP Moštenické travertíny, PP Netopieria jaskyňa, PR Barania hlava, PR Baranovo, PR Breznianska skalka, PR Horné lazy, PR Jelšie, PR Koží chrbát, PR Mackov bok, PR Mačková, PR Martalúžka, PR Meandre Hrona, PR Pohorelské vrchovisko, PR Pralesy Slovenska - Bystrá dolina, PR Pralesy Slovenska - Flos, PR Pralesy Slovenska - Holičná, PR Pralesy Slovenska - Kolesová, PR Pralesy Slovenska - Koží chrbát, PR Pralesy Slovenska - Kráľova hoľa, PR Pralesy Slovenska - Martalúžka, PR Pralesy Slovenska - Nemecká, PR Pralesy Slovenska - Obrstín, PR Pralesy Slovenska - Príslop, PR Pralesy Slovenska - Ráztocká hoľa, PR Pralesy Slovenska - Snožka, PR Pralesy Slovenska - Špiglová, PR Pralesy Slovenska - Šturec, PR Pralesy Slovenska - Veľká Vápenica, PR Pralesy Slovenska - Zadná hoľa, PR Sliačske travertíny, PR Štrosy)
-
- 0 10 20 km
- ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

7.3.1 Mapa Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma so zachovanými maloplošne chránenými územiami



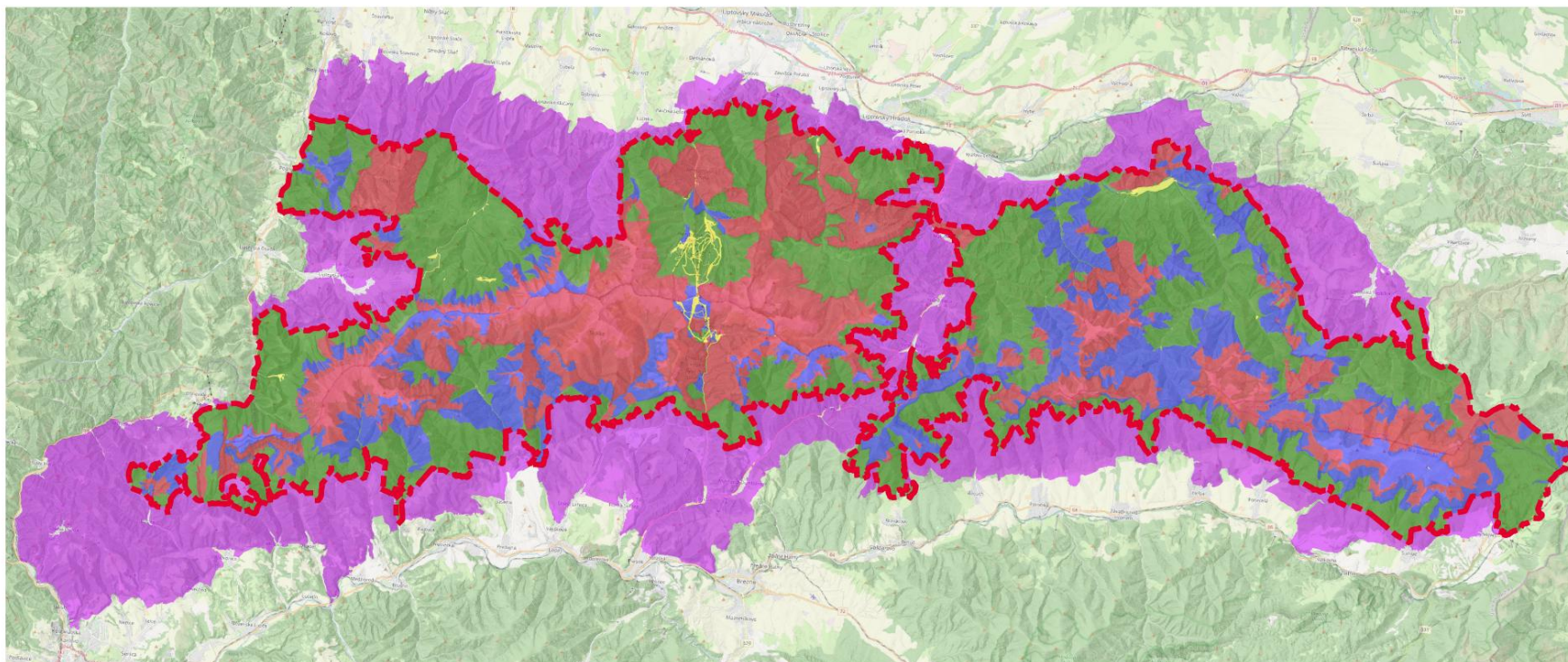
Príloha 7.3.1 – Mapa Národného parku Nízke Tatry a jeho ochranného pásma so zachovanými maloplošne chránenými územiami

	územie Národného parku Nízke Tatry		MCHU_v_OP_NAPANT_po-zonácii
	ochranné pásmo NP Nízke Tatry		Zóna A - 5. stupeň ochrany (NPR Hnilecká jelšina, PR Baranovo, PR Jelšie, PR Mačková, PR Palesy Slovenska - Flos)
ZÓNY			Zóna B - 4. stupeň ochrany (CHA Brezinky, CHA Brvnište, CHA Demänovská slatina, CHA Jakub, CHA Kopec, CHA Suchá dolina, PP Meandre Lúžňanky, PR Breznianska skalka, PR Horné lazy)
	Zóna A - 5. stupeň ochrany		Zóna C - 3. stupeň ochrany (OP CHA Demänovská slatina)
	Zóna B - 4. stupeň ochrany		stupeň ochrany sa neaplikuje (NPP Bystrianska jaskyňa, OP NPP Bystrianska jaskyňa, PP Netopieria jaskyňa)
	Zóna C - 3. stupeň ochrany		
	Zóna D - 2. stupeň ochrany		



0 10 20 km
ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

7.3.1.1 Mapa navrhovaných zón národného parku



Príloha 7.3.1.1 – Mapa navrhovaných zón

-  územie Národného parku Nízke Tatry
 ochranné pásmo NP Nízke Tatry

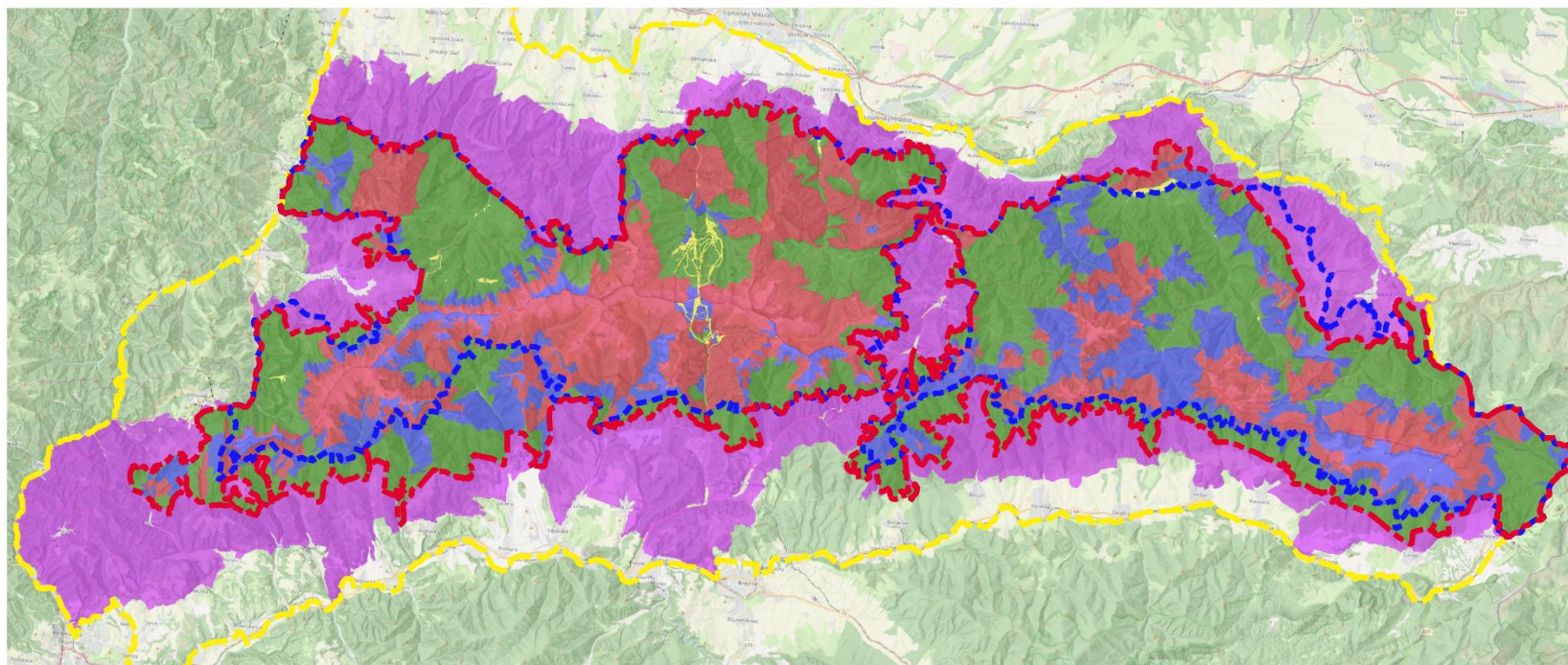
ZÓNY

-  Zóna A - 5. stupeň ochrany
 Zóna B - 4. stupeň ochrany
 Zóna C - 3. stupeň ochrany
 Zóna D - 2. stupeň ochrany



0 10 20 km
ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

7.3.1.2 Mapa navrhovaných zón v priemete na súčasné hranice národného parku a jeho ochranného pásma (stav k roku 1997)



7.3.1.2 – Mapa navrhovaných zón v priemete na existujúce hranice OP a NP (stav 1997)

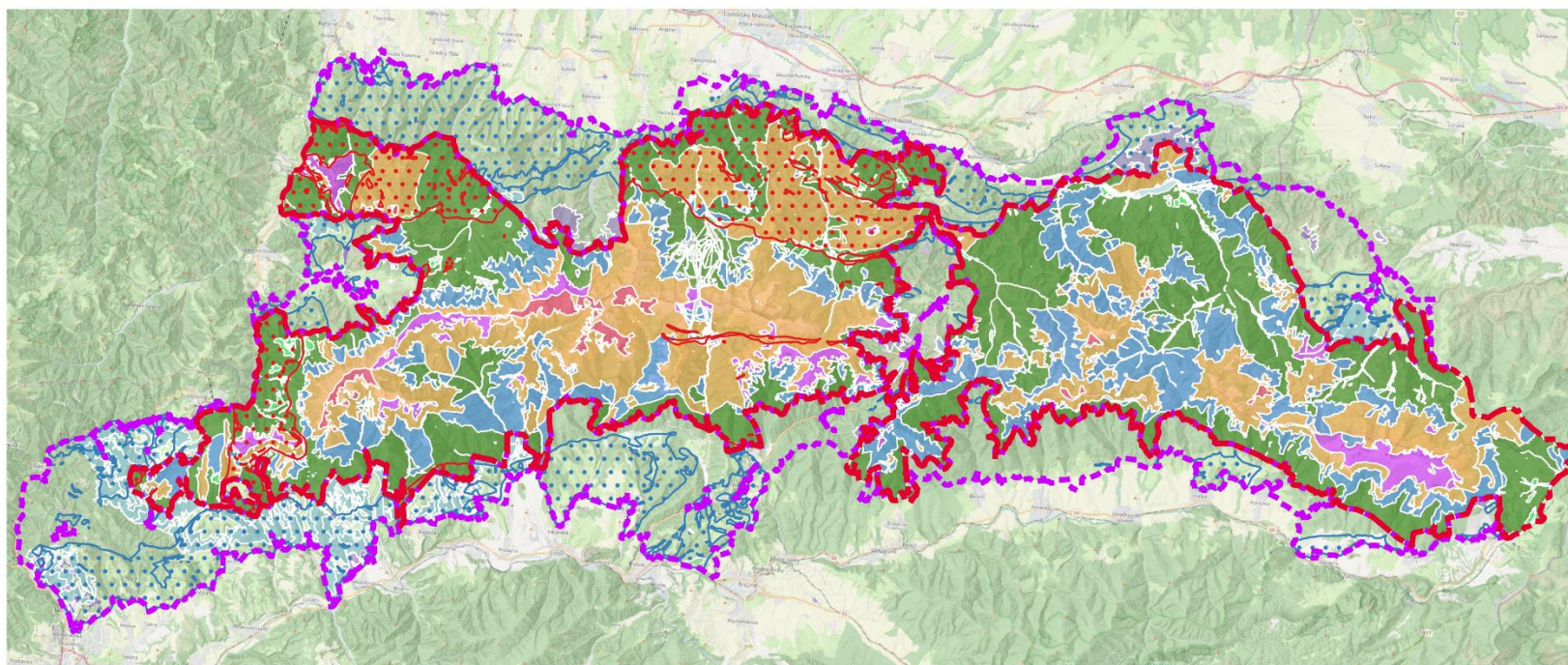
- územie Národného parku Nízke Tatry
- ochranné pásmo NP Nízke Tatry
- hranice NP Nízke Tatry (OP a NP) - exist**
 - existujúca hranica ochranného pásma NP Nízke Tatry
 - existujúca hranica NP Nízke Tatry
- ZÓNY**
 - Zóna A - 5. stupeň ochrany
 - Zóna B - 4. stupeň ochrany
 - Zóna C - 3. stupeň ochrany
 - Zóna D - 2. stupeň ochrany



0 10 20 km

ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

7.3.2 Mapa navrhovaných ekologicko-funkčných priestorov



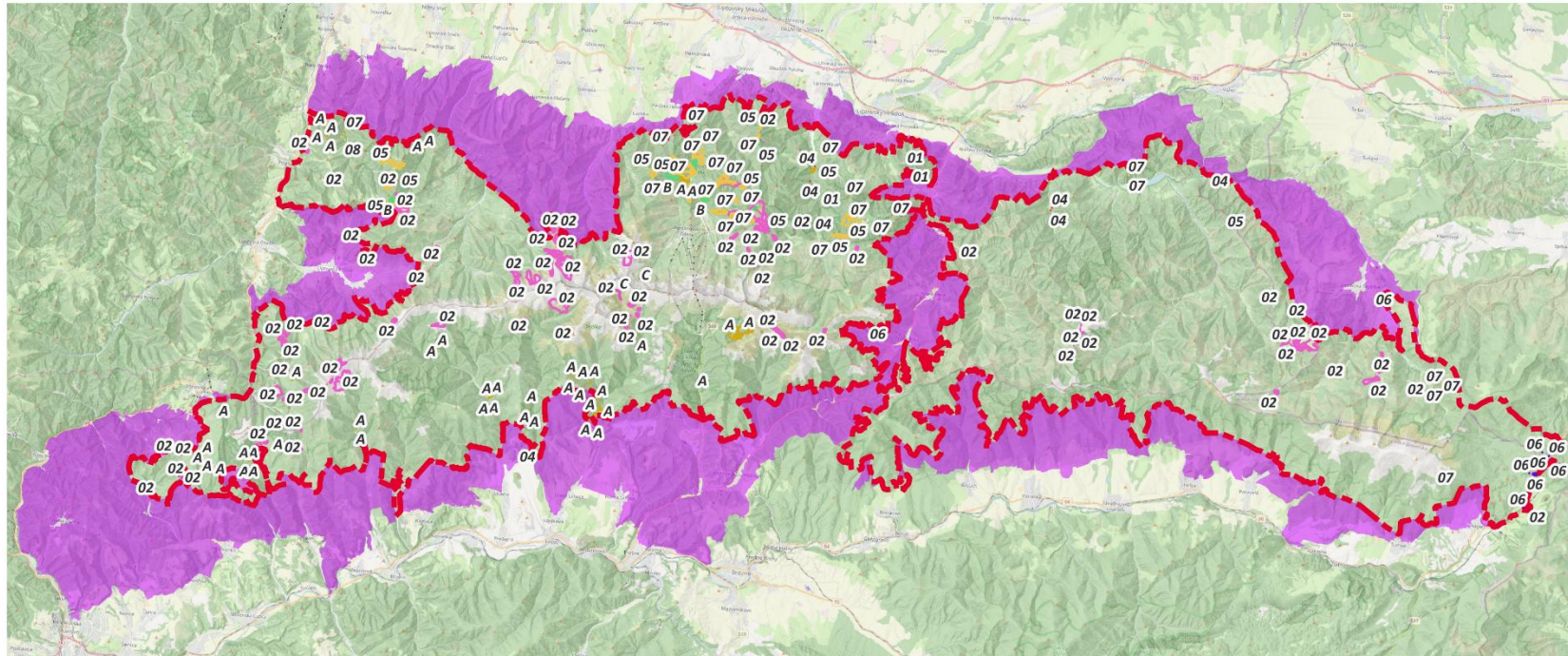
Príloha 7.3.2 – Mapa navrhovaných ekologicko-funkčných priestorov (EFP)

	územie Národného parku Nízke Tatry		EPF 1.2.1
	ochranné pásmo NP Nízke Tatry		EPF 2.1.1
Ekologicko-funkčné priestory (EFP)			EPF 2.2.1
	EPF 1.1.0		EPF 2.3.1
	EPF 1.2.0		EPF 2.3.2
	EPF 2.1.0		EPF 3.1.1
	EPF 2.2.0		EPF 4.0.1
	EPF 2.3.0		EPF 4.1.1
	EPF 3.0.0		EPF 5.0.0
	EPF 4.0.0		EPF 5.0.1



0 10 20 km
 ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
 DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

7.4.1 Mapa predmetov ochrany - rastlinné druhy



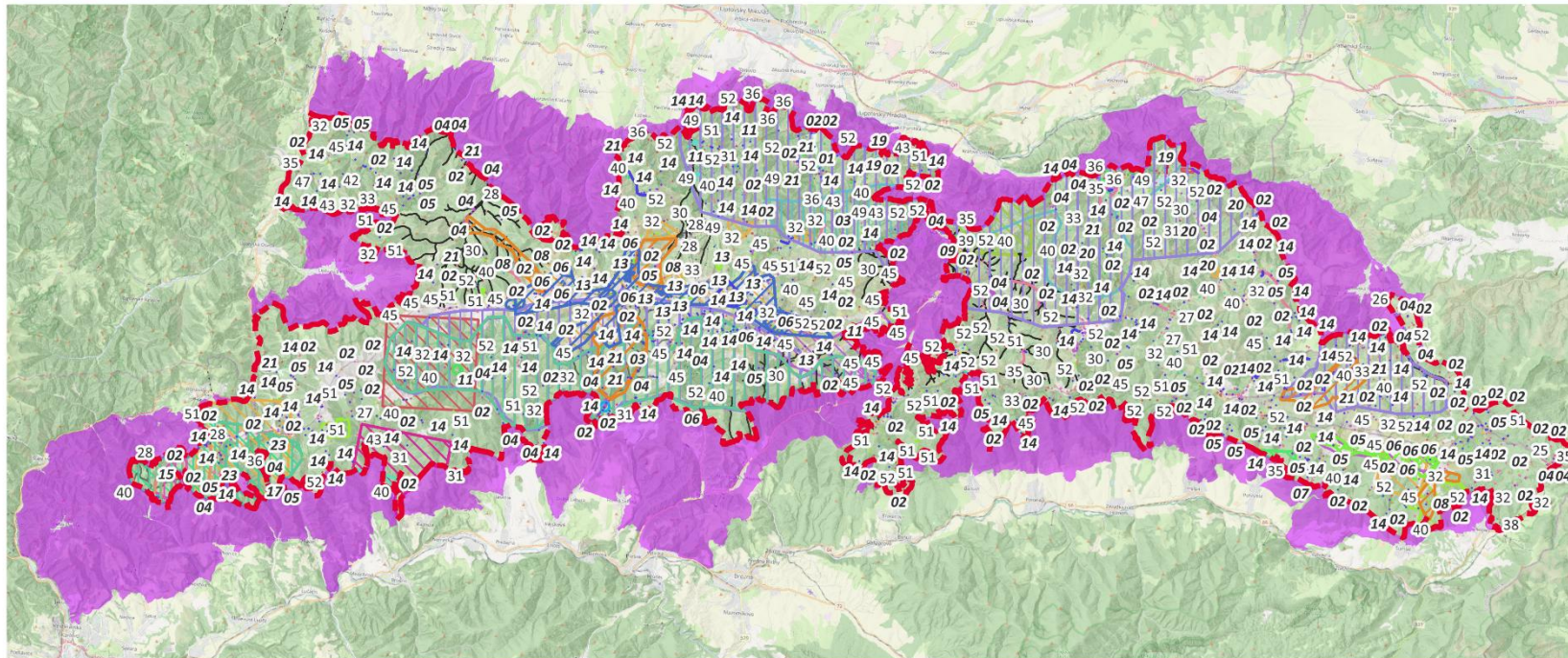
Príloha 7.4.1 – Mapa predmetov ochrany - rastlinné druhy

	územie Národného parku Nízke Tatry	Tracheophyta (cievnaté rastliny)
	ochranné pásmo NP Nízke Tatry	01 - Adenophora liliifolia
Bryophyta (machorasty)		02 - Campanula serrata
A - Buxbaumia viridis		04 - Cypripedium calceolus
B - Mannia triandra		05 - Dianthus nitidus
C - Ochryraea tatrensis		06 - Ligularia sibirica
		07 - Pulsatilla slavica
		08 - Pulsatilla subslavica



0 10 20 km
 ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
 DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

7.4.2 Mapa predmetov ochrany - živočíšne druhy



Príloha 7.4.2 – Mapa predmetov ochrany - živočíšne druhy

územie Národného parku Nízke Tatry
ochranné pásmo NP Nízke Tatry

Mammalia (cicavce)

- 01 - Barbastella barbastellus
- 02 - Canis lupus
- 03 - Felis silvestris
- 04 - Lutra lutra
- 05 - Lynx lynx
- 06 - Marmota marmota latirostris
- 07 - Martes martes
- 08 - Microtus tatricus
- 09 - Myotis bechsteinii
- 10 - Myotis dasycneme
- 11 - Myotis myotis
- 12 - Rhinolophus hipposideros
- 13 - Rupicapra rupicapra tatrica
- 14 - Ursus arctos

Insecta (hmyz)

- 15 - Boros schneideri
- 16 - Callimorpha quadripunctaria
- 17 - Carabus variolosus
- 18 - Cucujus cinnabarinus
- 19 - Leptidea morsei
- 20 - Parnassius apollo
- 21 - Pseudogastropoda excellens
- 22 - Rhyssalus sulcatus
- 23 - Rosalia alpina
- 24 - Eriogaster catax

Mollusca (mäkkýše)

- 25 - Vertigo angustior
- 26 - Vertigo geyeri

Amphibia (obojživelníky)

- 27 - Bombina variegata
- 28 - Triturus montandonii

Osteichthyes (ryby)

- 29 - Cottus gobio
- 30 - Thymallus thymallus

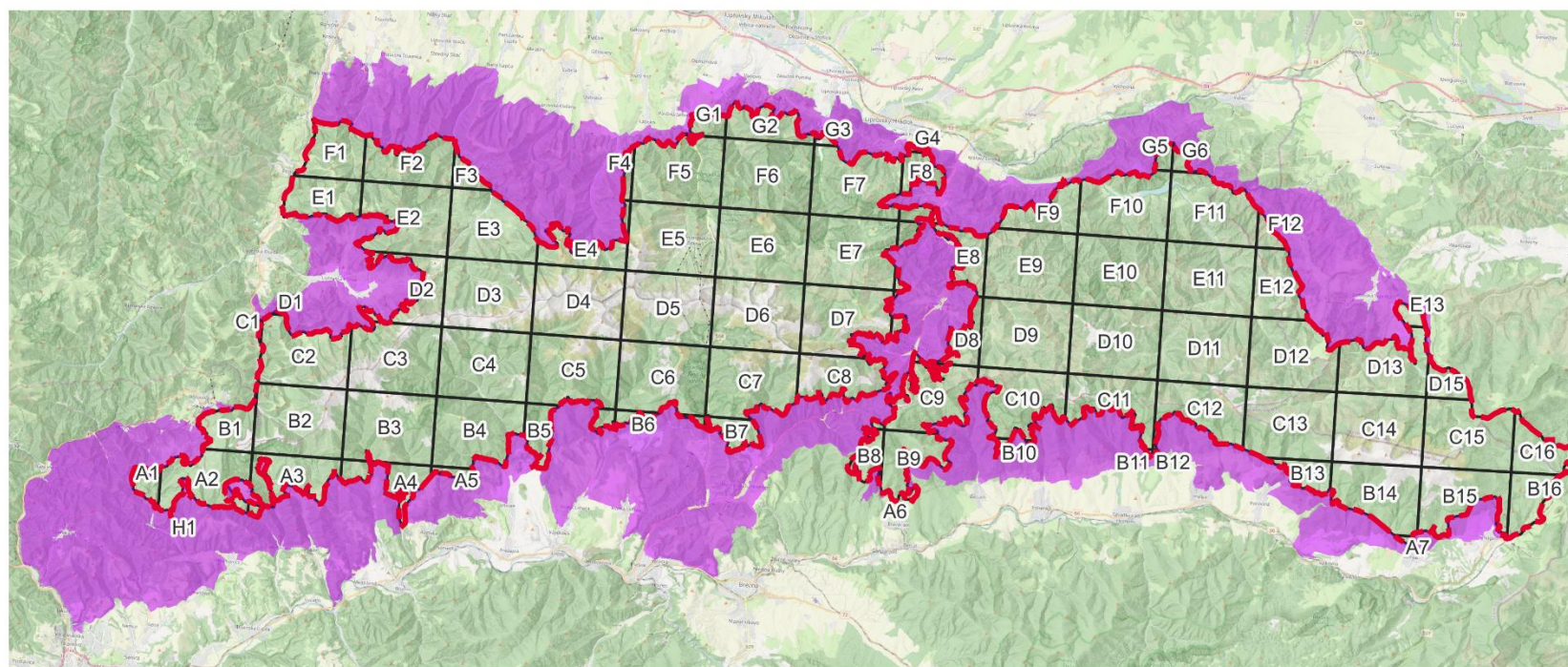
Aves (vtáky)

- 31 - Aegolius funereus
- 32 - Aquila chrysaetos
- 33 - Bubo bubo
- 34 - Caprimulgus europaeus
- 35 - Caprimulgus europaeus
- 36 - Clanga (Aquila) pomarina
- 37 - Coturnix coturnix
- 38 - Crex crex
- 39 - Dendrocopos leucotos
- 40 - Dendrocopos leucotos
- 41 - Ficedula albicollis
- 42 - Ficedula parva
- 43 - Glauclidium passerinum
- 44 - Lanius excubitor
- 45 - Lyrurus (Tetrao) tetrix
- 46 - Muscivora striata
- 47 - Pernis ptilorhynchus
- 48 - Phoenicurus phoenicurus
- 49 - Picoides tridactylus
- 50 - Picus canus
- 51 - Tetrao urogallus
- 52 - Tetrastes (Bonasia) bonasia



0 10 20 km
ZMSRSO © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

7.4.3 Mapa predmetov ochrany – nelesné biotopy



Príloha - 7.4.3 Mapa predmetu ochrany – nelesné biotopy

územie Národného parku Nízke Tatry ochranné pásmo NP Nízke Tatry rastrová sieť



0 10 20 km

ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

Legenda k mapovej prílohe č. 7.4.3:

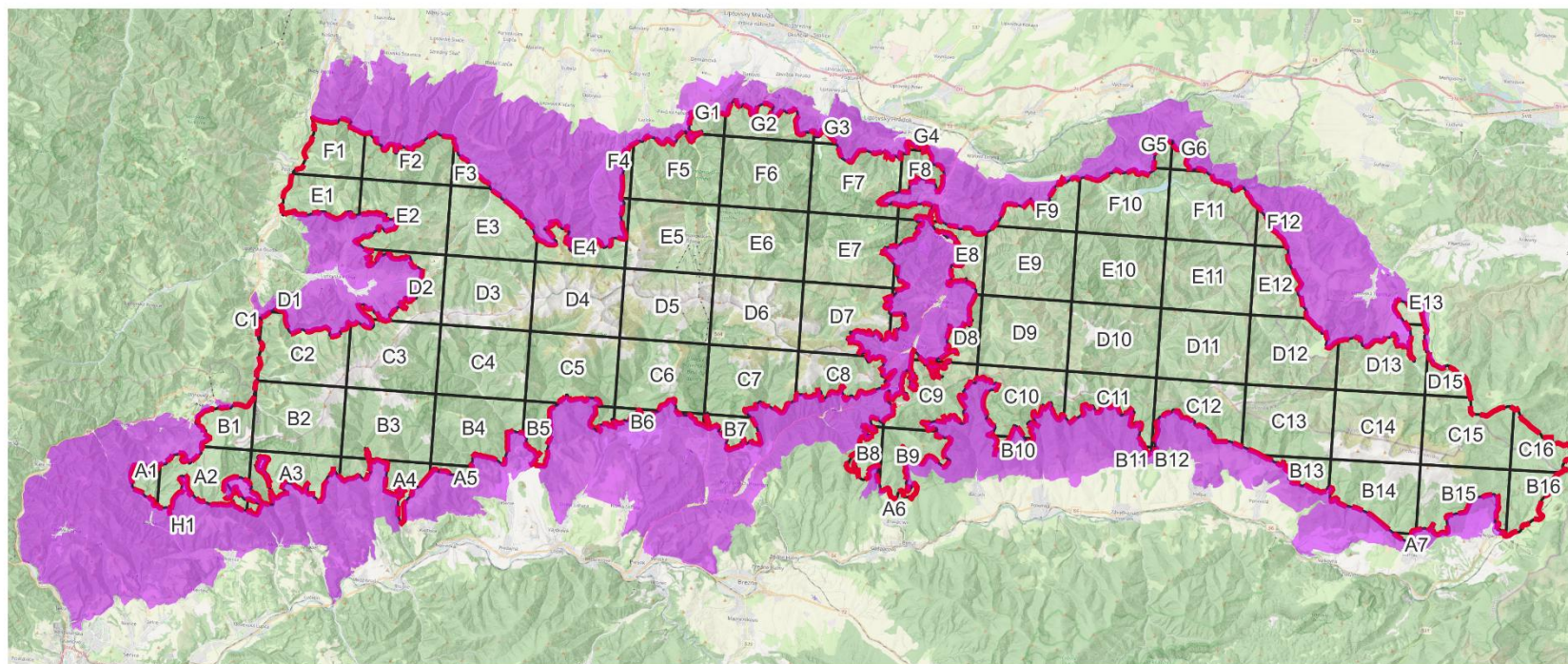
KÓD RASTRA	BIOTOP
A1	Lk 1, Sk 3
A2	Lk 1, Pr 3, Sk 3, Tr 8
A3	komplex Lk 6, Ra 6; Lk 1, Pr 3, Tr 1.1
A4	Lk 1
A5	Tr 1
A7	Tr 8
KÓD RASTRA	BIOTOP
C2	Al 5, Al 9, Br 6, Kr 10, Lk 1, Lk 2, Lk 3, Lk 5, Pi 5, Tr 8
C3	Al 1, Al 5, Al 6, Al 9, Br 6, Kr 10, Sk 3, Tr 8
C4	Al 1, Al 6, Kr 10, Tr 8
C5	Al 1, Al 5, Al 9, Kr 10, Lk 2, Sk 1, Tr 8
C6	Al 9, Kr 10, Tr 8
C7	Al 9, Kr 10, Tr 8
C8	Al 1, Al 9, Sk 3, Tr 8
C9	Lk 3, Tr 8
C10	Kr 10, Tr 8
C11	Tr 8
C12	Kr 10, Ra 6, Tr 8
C13	Al 1, Al 2, Al 9, komplex Al 1, Al9;komplex Al1,Al9,Al6; komplex Kr 10, Al 6a; Kr 10, Sk 2, Sk 3, Tr 8
C14	Al 1, Al 2, Al 6, Al 9, komplex Al 1, Al 9;komplex Al1,Al9,Al6; komplex Al 5, Al6; komplex Kr 10, Al 6a; Kr 10, Pr 1, Sk 2, Sk 3, Tr 8
C15	Al 1, Al 2, Al 6, Al 9, komplex Al 1, Al9;komplex Al1,Al9,Al6;komplex Kr 10, Al 6a; Kr 10, Lk 2, Lk 3, Pr 1, Ra 3, Sk 2, Sk 3, Tr 8
C16	Lk 3, Ra 3, Vo 2
KÓD RASTRA	BIOTOP
E1	Lk 1, Sk 1, Tr 8
E2	Al 3, Br 6, Kr 10, Lk 1, Lk 2, Sk 1, Tr 8
E3	Lk 1, Lk 5, Pr 3, Ra 6, Sk 1
E4	Al 1, Al 9, Sk 3, Tr 8
E5	Al 1, Al 9, komplex Al 1, Al 9, Al 6; Kr 10, Lk 5, Lk 3, Sk 1, Sk 2, Sk 3, Tr 8
E6	Al 3, Kr 10, Lk 1, Lk 3, Sk 1, Sk 6, Tr 8
E7	Al 3, Lk 1, Lk 3, Lk 5, Ra 6, Sk 1, Tr 8

E8	Lk 1, Lk 3, Ra 6, Sk 1
E9	Lk 1, Lk 5
E10	Lk 3, Tr 8
E11	Lk 1, Lk 3, Lk 5
E12	Lk 1, Lk 3, Tr 8
E13	Lk 2

KÓD RASTRA	BIOTOP
B1	Ra 3, Sk 3, Tr 8
B2	Al 1, Al 5, Al 6, Al 9, Kr 10, Lk 1, Lk 2, Lk 3, Pi 5, Sk 3, Tr 1.1, Tr 8
B3	Al 6, Kr 10, Tr 8
B4	Lk 1, Tr 8
B5	Lk 1
B7	Lk 1
B8	Lk 3
B9	Lk 3
B14	Al 1, Al 2, Al 6, Al 9, komplex Al 1, Al 9; komplex Al 1, Al 9, Al 6; komplex Kr 10, Al 6a; K 10, Lk 3, Sk 2, Sk 3, Tr 8
B15	Al 1, Al 2, Al 6, Al 9, komplex Al 1, Al 9; komplex Al 1, Al 9, Al 6; komplex Kr 10, Al 6a; Kr 10, Lk 3, Pr 1, Sk 2, Sk 3, Tr 8
B16	Lk 1, Lk 3, Ra 3, Ra 6
KÓD RASTRA	BIOTOP
D2	Al 5, Br 6, Kr 10, Lk 1, Ra 6, Tr 8
D3	Al 1, Al 5, Al 9, komplex Al 1, Al 9, Al 6; komplex Lk 1, Lk 3; Kr 10, Lk 5, Sk 3, Tr 8
D4	Al 1, Al 5, Al 6, Al 9, komplex Al 1, Al 9, Al 6; komplex Al 6, Al 1; Sk 2, Sk 3, Tr 8
D5	Al 1, Al 5, Al 6, Al 9, komplex Al 1, Al 9, Al 6; komplex Al 6, Al 1; Kr 10, Lk 5, Sk 2, Sk 3, Tr 8
D6	Al 1, Al 3, Al 5, Al 6, Al 9, komplex Al 6, Al 9; Kr 10, Lk 5, Sk 2, Sk 3, Tr 8
D7	Al 1, Al 6, Sk 2, Tr 8
D8	Lk 3, Tr 8
D9	Lk 1, Lk 2, Lk 3, Lk 5, Tr 8
D10	Al 3, Br 6, Kr 10, Lk 3, Tr 8
D11	Lk 2, Lk 5, Tr 8
D12	Lk 1, Lk 2, Tr
D13	Lk 1, Lk 2, Lk 3, Lk 5
D15	Lk 2, Tr 1.1

KÓD RASTRA	BIOTOP
F1	Lk 1
F2	Al 3,Br 6,Sk 1
F3	Lk 1, Sk 1
F5	Al 3,Lk 1,Lk 3,Lk 5,Sk 1,Sk 6
F6	Al 3,Kr 10,Lk 1,Lk 2,Lk 3,Sk 1
F7	Lk 1,Lk 2,Lk 3,Sk 1
F8	Lk 1, Sk 1
F9	Lk 1, Lk 3
F10	Br 2,Lk 1,Sk 1
F11	Lk 1,Lk 2,Lk 5
G2	Al 3, Lk 1, Lk 3, Sk 1
G3	Lk 3

7.4.4 Mapa predmetov ochrany – lesné biotopy



Prílohy 7.4.4 Mapa predmetu ochrany – lesné biotopy

■ územie Národného parku Nízke Tatry
 ■ ochranné pásmo NP Nízke Tatry
 rastrová sieť



0 10 20 km

ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
 DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

Legenda k mapovej prílohe č. 7.4.4:

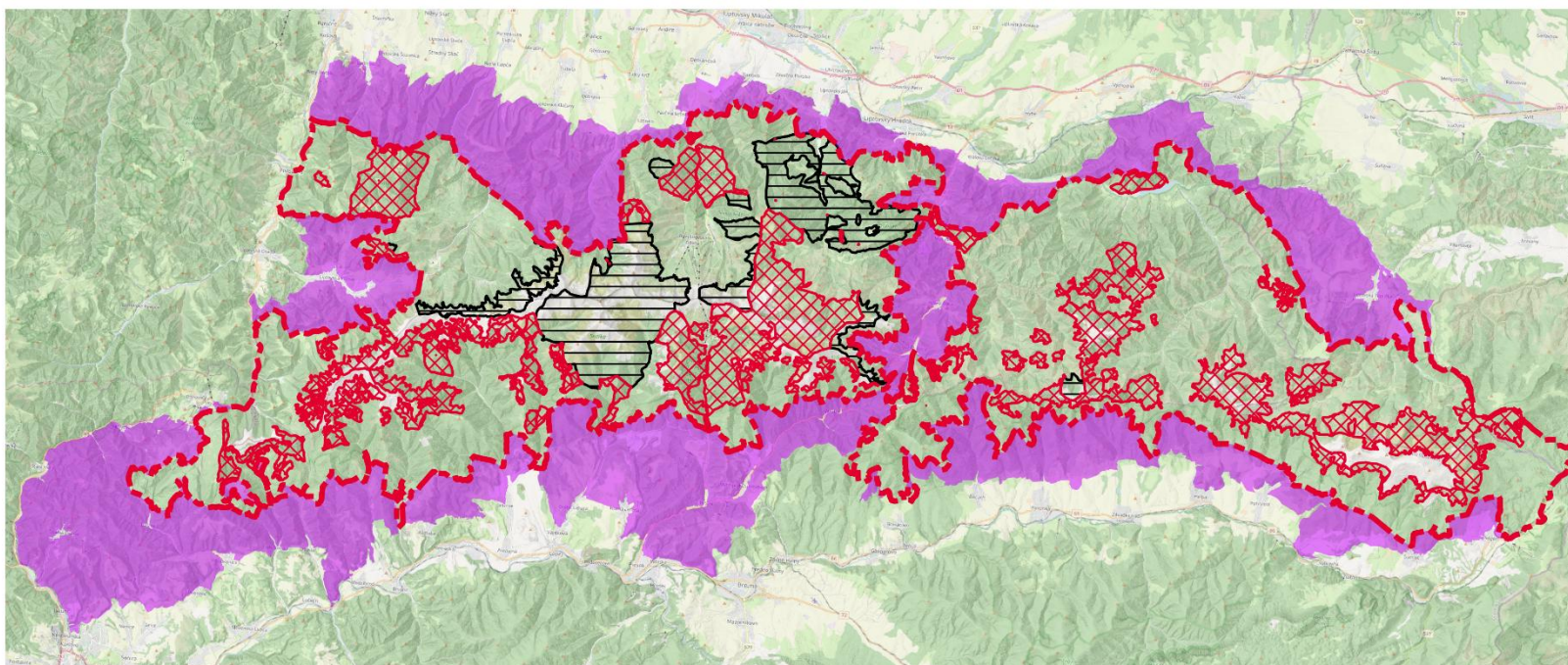
KÓD RASTRA	BIOTOP
A1	Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, Ls6.1, Ls8
A2	91D0, 91E0, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, Ls8, Ls9.1
A3	91E0, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, Ls6.1, Ls8
A4	91E0, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, Ls8
A5	Ls5.1, Ls5.4
A6	Ls5.1, Ls5.3
KÓD RASTRA	BIOTOP
C1	Ls5.3, Ls5.4
C2	9410, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4
C3	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls8, Ls9.1
C4	91E0, 9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, Ls8
C5	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls8
C6	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls8, Ls9.1
C7	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls8, Ls9.1
C8	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3
C9	91E0, 9410, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls9.1
C10	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8, Ls9.1
C11	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls9.1
C12	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls9.1
C13	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2, Ls8, Ls9.1
C14	9410, Kr10
C15	91E0, 9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.4
C16	91E0, 9410, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4
KÓD RASTRA	BIOTOP
E1	91Q0, 9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.3, Ls5.4
E10	9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8
E11	9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8
E12	9410, Ls5.4, Ls9.1
E2	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.3, Ls5.4, Ls9.1
E3	91Q0, 9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.4, Ls9.1
E4	9410, Kr10, Ls9.1

E5	91Q0, 9410, Kr10, Kr11, Ls8, Ls9.1, Ls9.3
E6	91Q0, 9410, Kr10, Kr11, Ls5.4, Ls9.1
E7	91Q0, 9410, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4
E8	91Q0, 9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4
E9	9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8
KÓD RASTRA	BIOTOP
G1	Ls5.4
G2	91Q0, 9410, Ls5.1, Ls5.4
G3	Ls5.3, Ls5.4
G4	Ls5.4
G5	91Q0, Ls5.4
G6	91Q0, Ls5.1, Ls5.4

KÓD RASTRA	BIOTOP
B1	91D0, Ls5.1, Ls5.3, Ls5.4, Ls8
B2	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8
B3	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls8
B4	91E0, 9410, Kr10, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4, Ls8
B5	91E0, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls8
B6	Ls4, Ls5.1, Ls5.3, Ls9.1
B7	Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls8, Ls9.1
B8	9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.3, Ls9.1
B9	9410, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls9.1
B10	Ls5.3, Ls5.4
B12	Ls5.3
B13	9410, Ls8, Ls9.1
B14	9410, Kr10, Ls9.1
B15	91E0, 9410, Kr10, Ls8, Ls9.1
B16	91D0, 91E0, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4
KÓD RASTRA	BIOTOP
D1	Ls5.4
D2	9410, Kr10, Ls5.4, Ls9.1
D3	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2
D4	9410, Kr10, Ls4, Ls5.1

D5	9410, Kr10, Kr11, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls8, Ls9.1
D6	9410, Kr10, Kr11, Ls5.1, Ls5.3, Ls8
D7	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2
D8	9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4
D9	91D0, 91E0, 9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4
D10	91E0, 9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3
D11	9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.4
D12	9410, Ls5.4
D13	9410
D15	9410
KÓD RASTRA	BIOTOP
F1	Ls5.1, Ls5.4
F10	91E0, 91Q0, 9410, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls9.1
F11	91E0, Ls4, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8
F2	91Q0, 9410, Ls5.1, Ls5.3, Ls5.4, Ls9.1
F3	Ls5.1, Ls5.3, Ls5.4, Ls9.1
F4	Ls5.4
F5	91Q0, 9410, Ls5.4, Ls8
F6	91Q0, 9410, Kr10, Ls5.1, Ls5.4
F7	91Q0, 9410, Ls5.1, Ls5.2, Ls5.3, Ls5.4, Ls8, Ls9.1
F8	9410, Ls5.1, Ls5.4, Ls8
F9	91D0, 91E0, 91Q0, Ls5.1, Ls5.3, Ls5.4, Ls8

7.5 Mapa Kľudových zón



Príloha 7.5 – Mapa kľudových zón

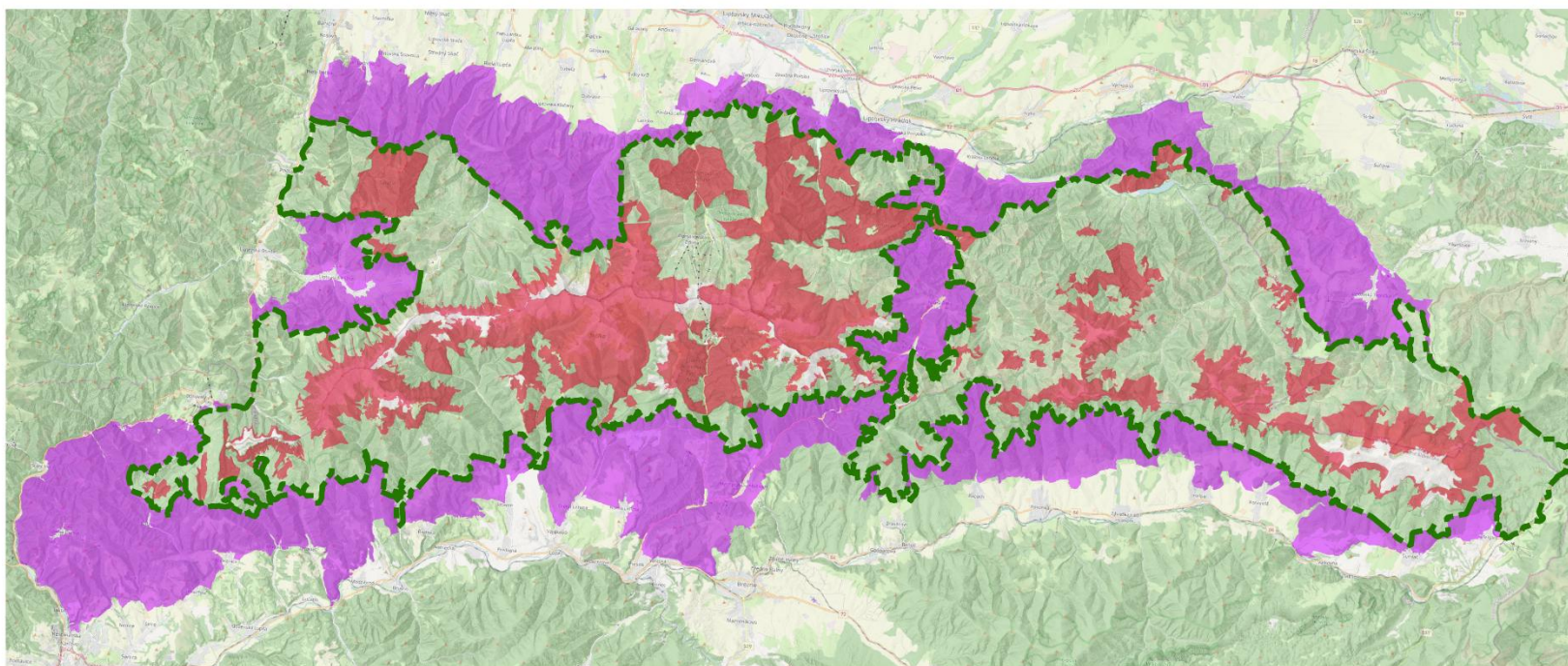
-  územie Národného parku Nízke Tatry
-  ochranné pásmo NP Nízke Tatry
-  kľudové zóny
-  poľovné oblasti



0 10 20 km

ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

7.6 Mapa s vymedzením častí chráneného územia, kde sa starostlivosť o územie nezabezpečuje bežným obhospodarováním



Príloha 7.6 – Mapa s vymedzením častí územia, kde sa starostlivosť o územie nezabezpečuje bežným obhospodarováním

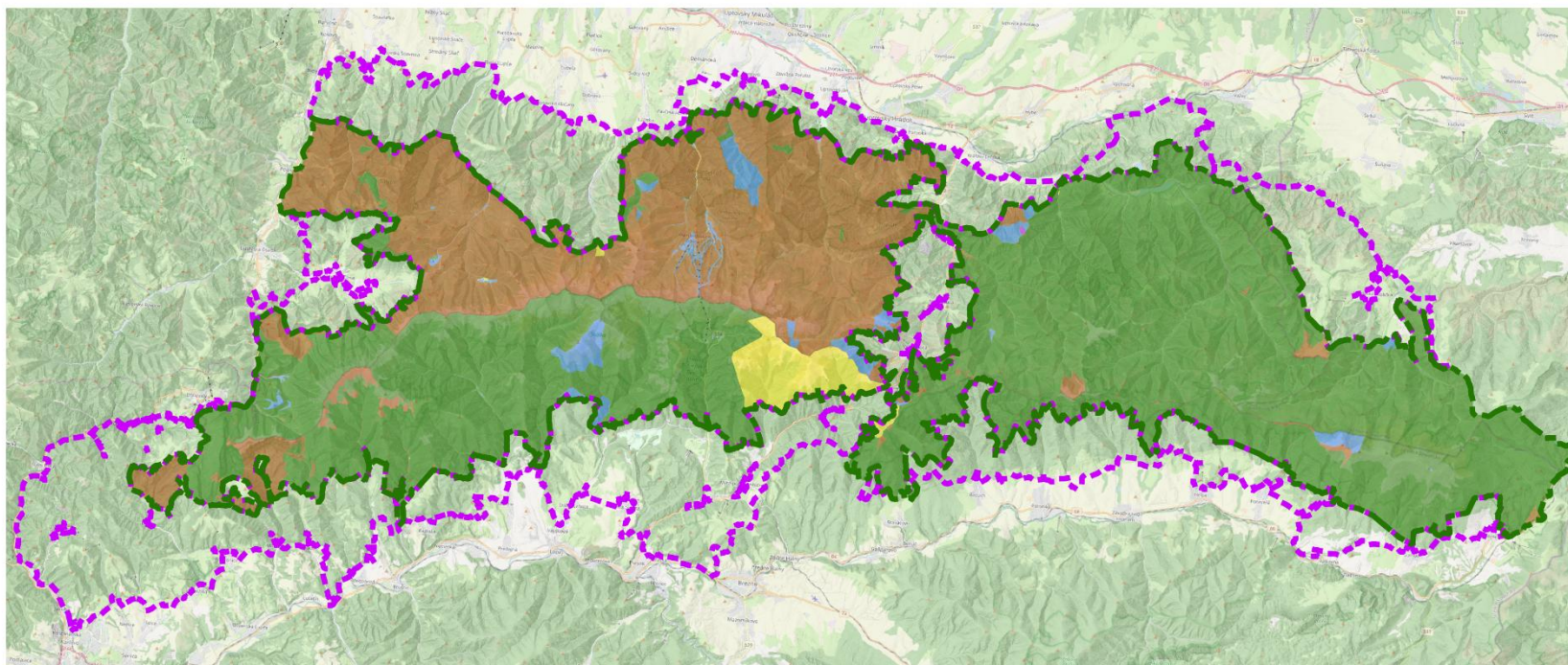
-  územie Národného parku Nízke Tatry
-  ochranné pásmo NP Nízke Tatry
-  územie s obmedzením bežného obhospodarovania



0 10 20 km

ZMSR50 © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

7.7 Mapa pozemkov podľa foriem vlastníctva vrátane prehľadu vlastníctva a podielu na výmere chráneného územia



Príloha 7.7 – Mapa pozemkov podľa foriem vlastníctva vrátane prehľadu vlastníctva a podielu na výmere chráneného územia

územie Národného parku Nízke Tatry
 ochranné pásmo NP Nízke Tatry

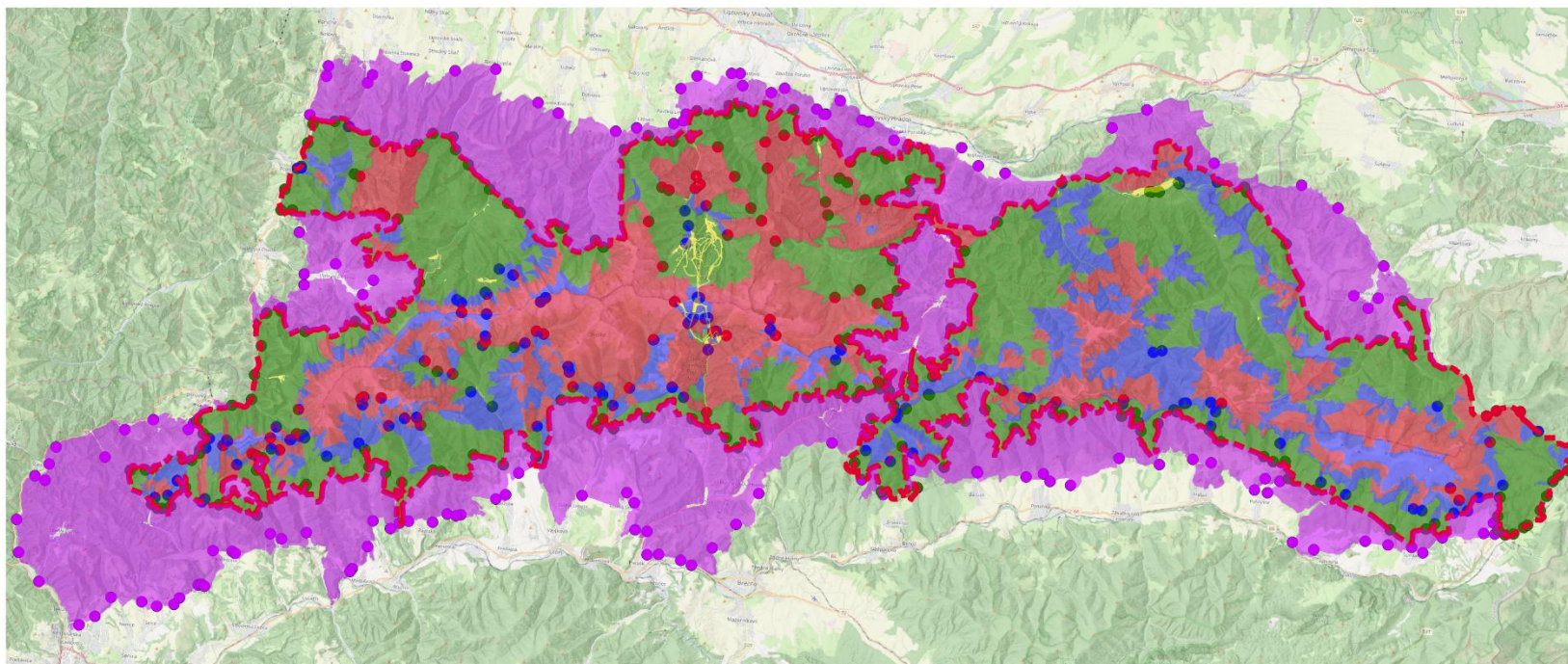
Forma vlastníctva pozemkov KN-C

neidentifikované (bez LV)
 cirkevné pozemky
 pozemky miest, obcí a VÚC
 pozemky súkromných vlastníkov
 pozemky v štátnej správe

Forma vlastníctva	Plocha z výmery NP Nízke tatry (ha)	Percentuálny podiel z výmery NP Nízke tatry (%)
Štátne vlastníctvo	56 688,94	64,00
Súkromné vlastníctvo	2 227,11	2,51
Cirkevné vlastníctvo	11,60	0,01
Vlastníctvo miest, obcí a samosprávneho kraja	2 311,02	2,61
neidentifikované (bez LV)	27 332,29	30,86
SPOLU	88 570,96	100,00



7.8 Mapa technického vybavenia územia



7.8 – Mapa technického vybavenia územia - Označenie hranice ochranného pásma a navrhovaných zón NP Nízke Tatry

-  územie Národného parku Nízke Tatry
-  ochranné pásmo NP Nízke Tatry
-  tabuľa s označením – ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry

- | ZÓNY | Hraničné stĺpy |
|--|---|
|  Zóna A - 5. stupeň ochrany |  tabuľa – Zóna A |
|  Zóna B - 4. stupeň ochrany |  tabuľa – Zóna B |
|  Zóna C - 3. stupeň ochrany |  tabuľa – Zóna C |
|  Zóna D - 2. stupeň ochrany | |



0 10 20 km

ZMSRSO © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2004, 4.0 4096 4096
DMR 5.0_SR © Geodetický a kartografický ústav Bratislava, 2023, 4.0 4096 4096

